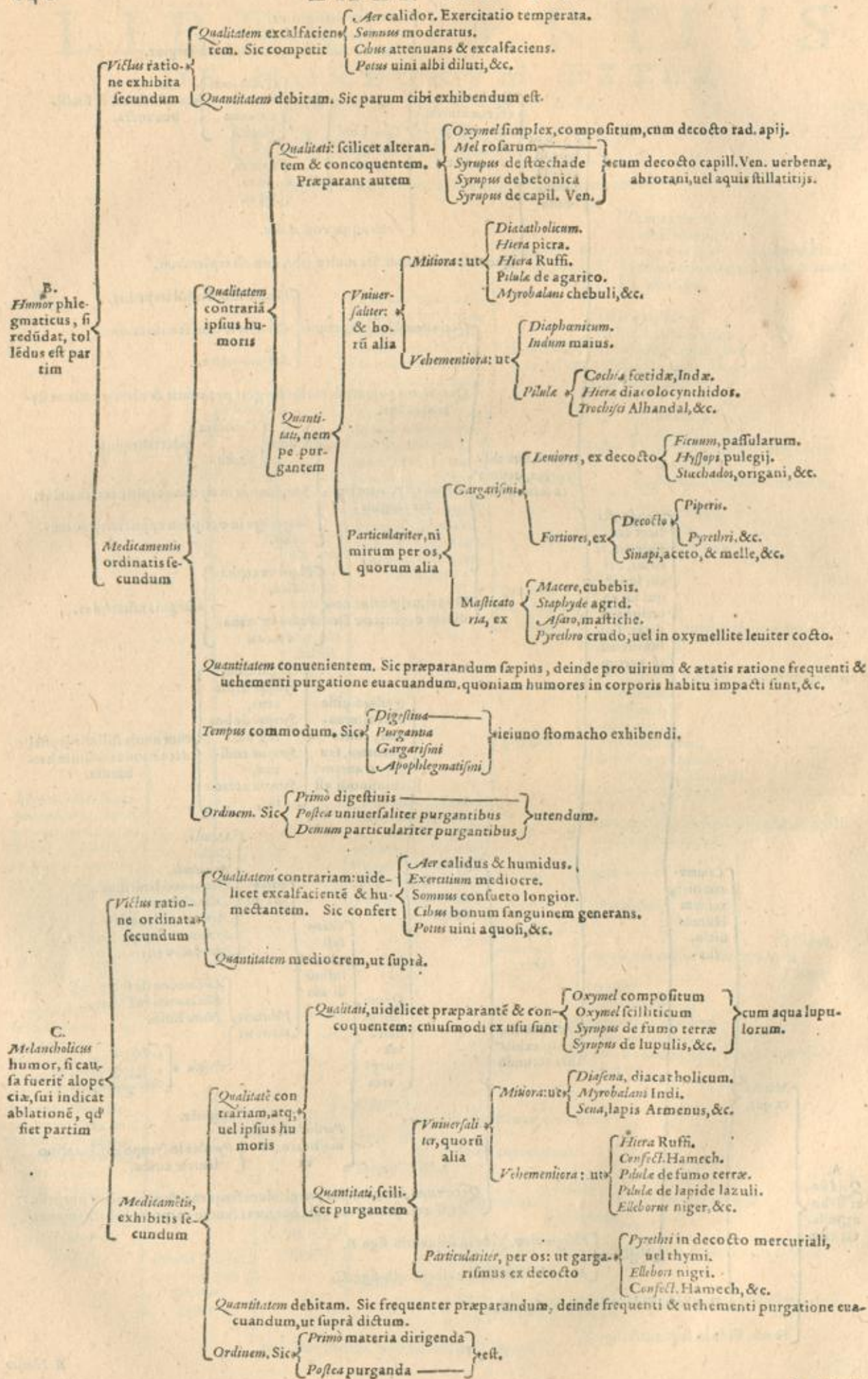

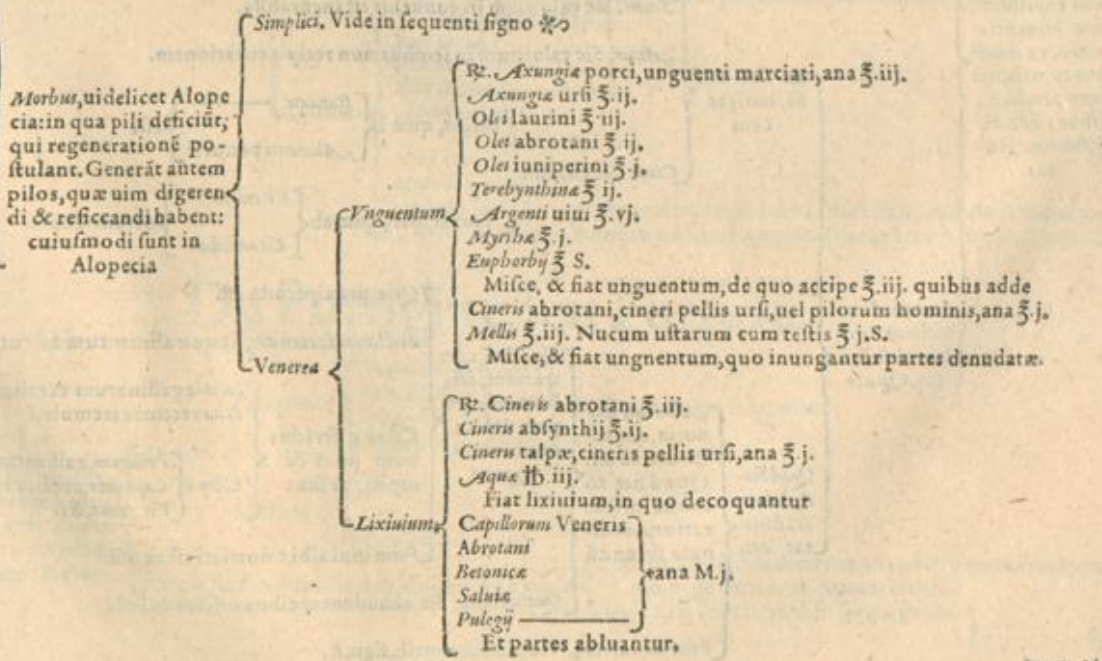
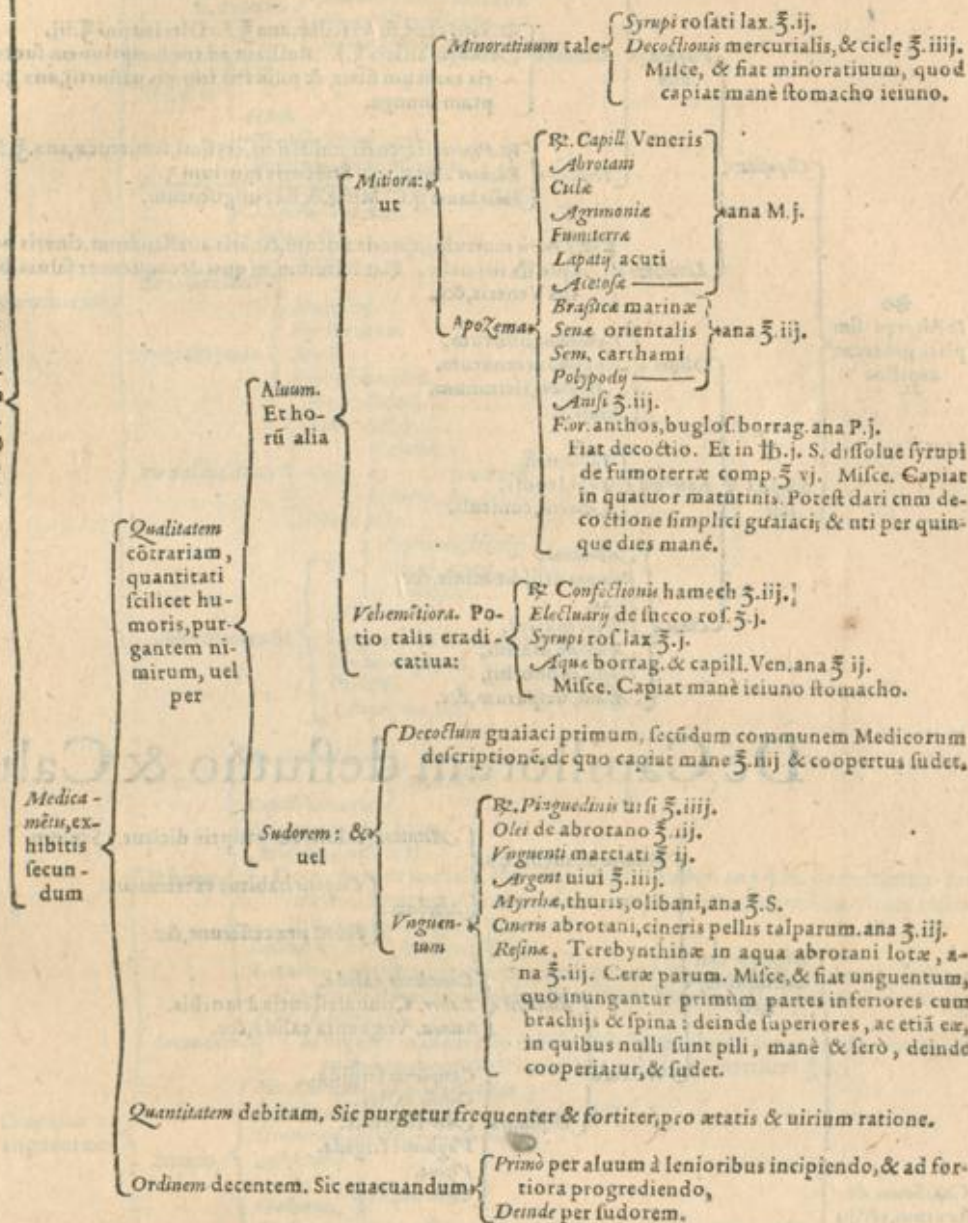
B. Humet

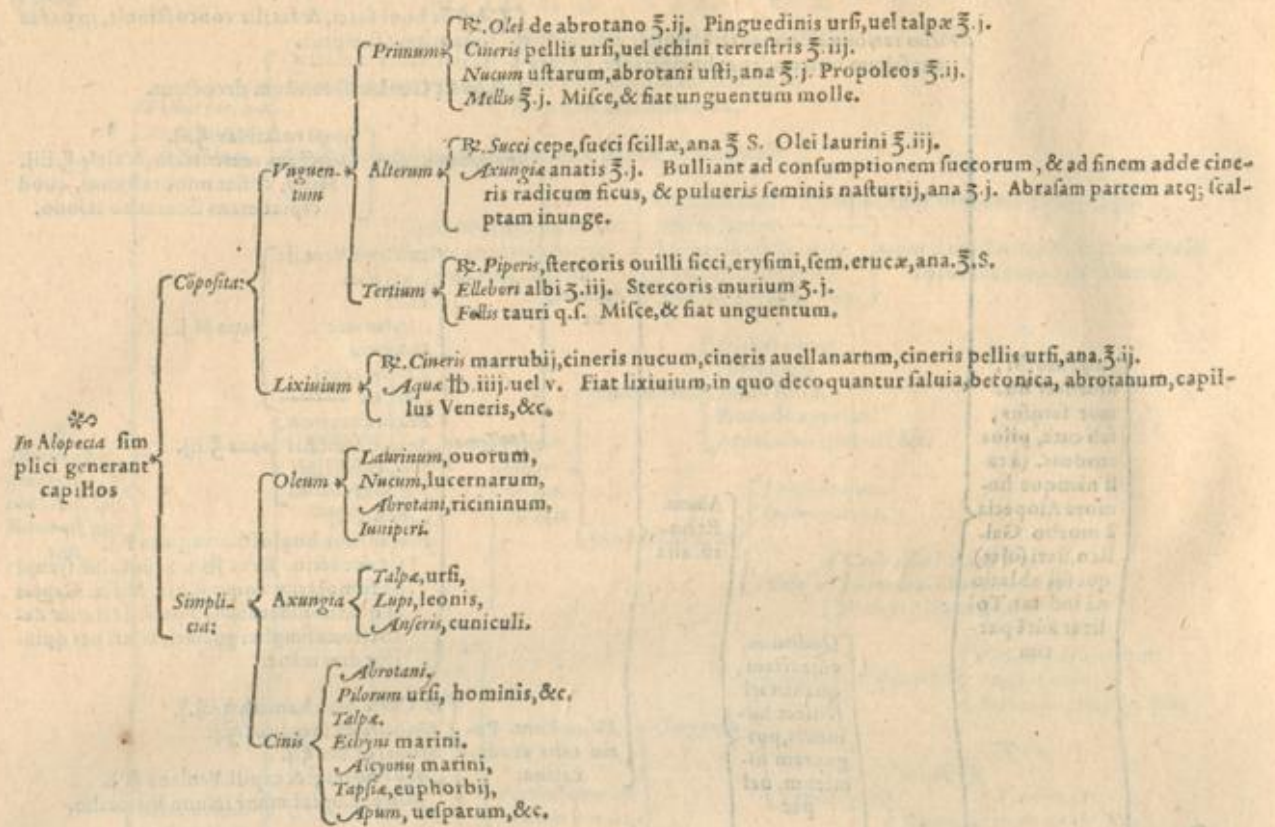
Vitius ratione attenuante, & leuiter exiccante, aut faltem non multum humectante. Quare
 Cibus fit boni succi, & facilis concoctionis, in parua quantitate sumptus.
 Potus fit Guaiaci secundum decoctum.

Causa morbi, uidelicet humor serofus, sub cute, pilos erodens. (à tali namque humore Alopecia à morbo Gallico, fieri solet) qui sui ablatio nē indicat. Tollitur autē partim

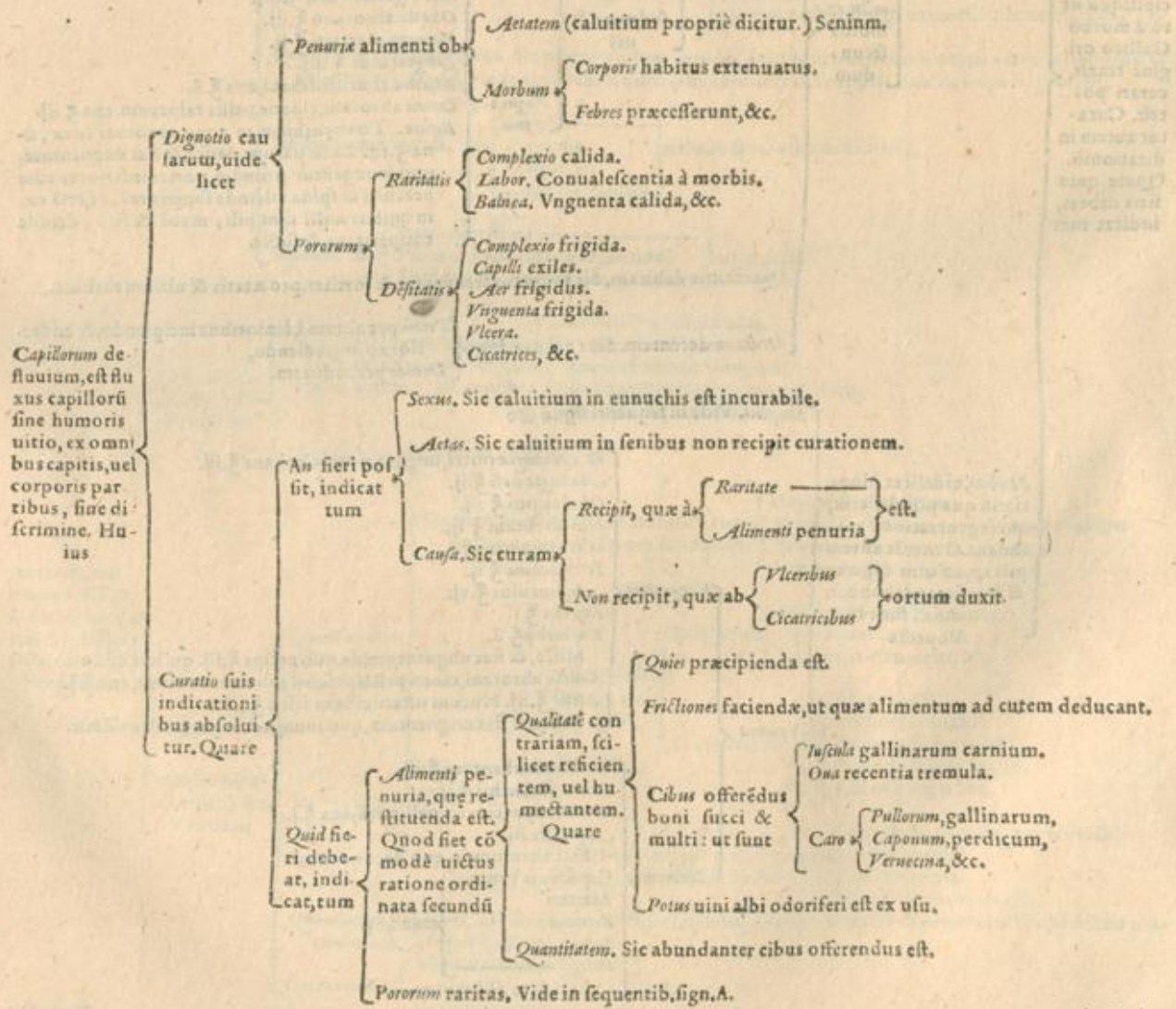
D. Alopecia à Lepre, curatio nem non recipit: quæ uerò à morbo Gallico originē trahit, curari potest. Curatur autem in dicationib. Quare quid fieri debeat, indicat tum

☞ In Alo-

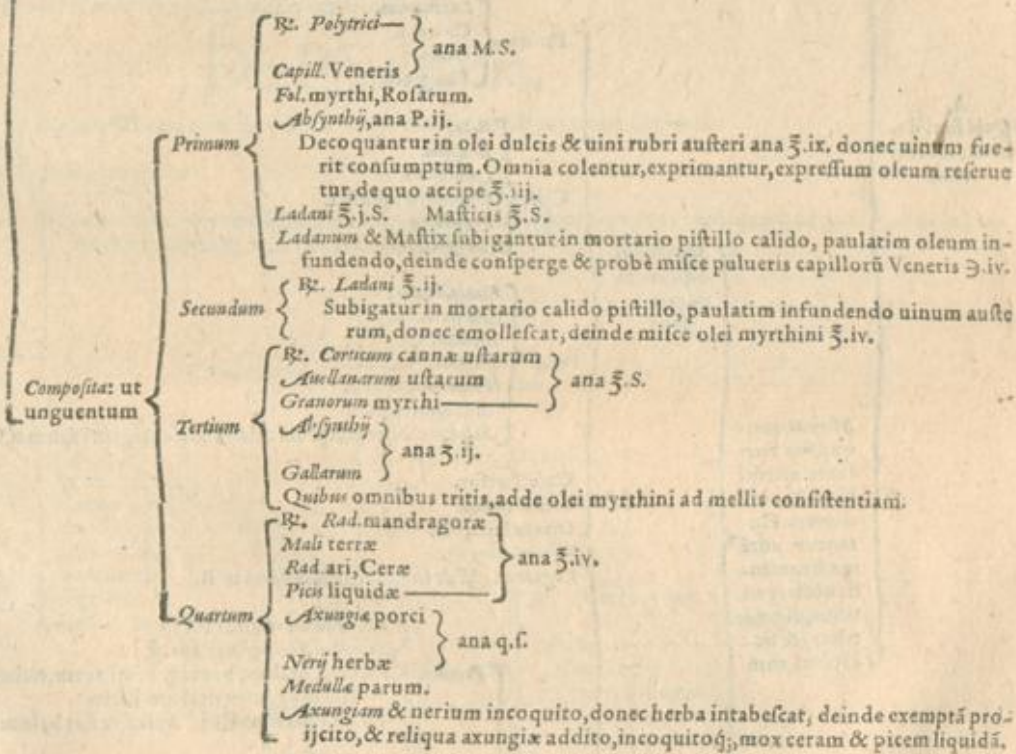
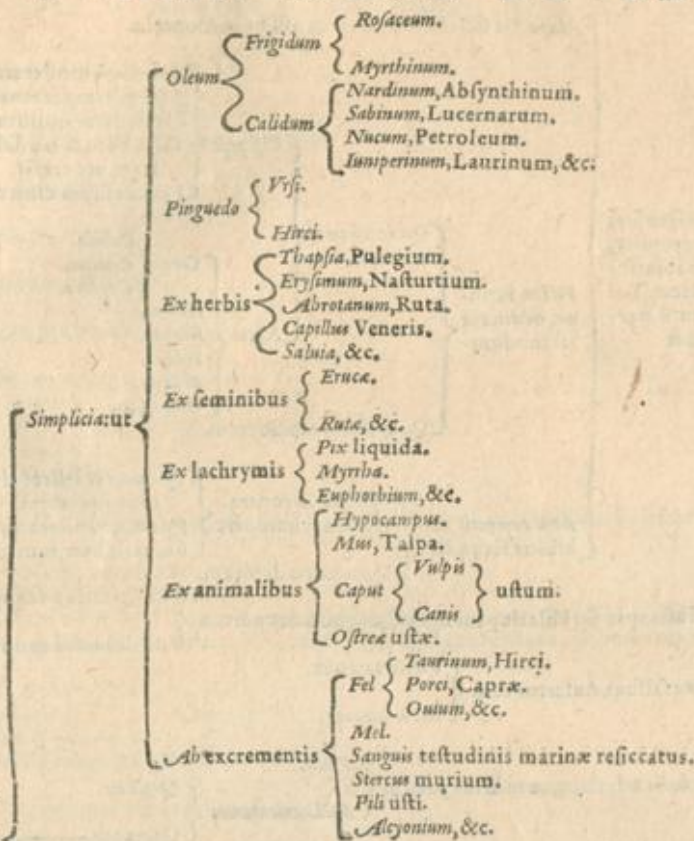

De Capillorum defluuio, & Caluitio.

A. Raritas

A.
Raritas pororum conden-
sanda est, non tamen ua-
lida. Nam quæ ualidiora
sunt, non solum alimen-
ti transpiratum inhibet,
sed repellit compressio-
ne, atq; membri constri-
ctione humorem expri-
munt. Horum autem alia

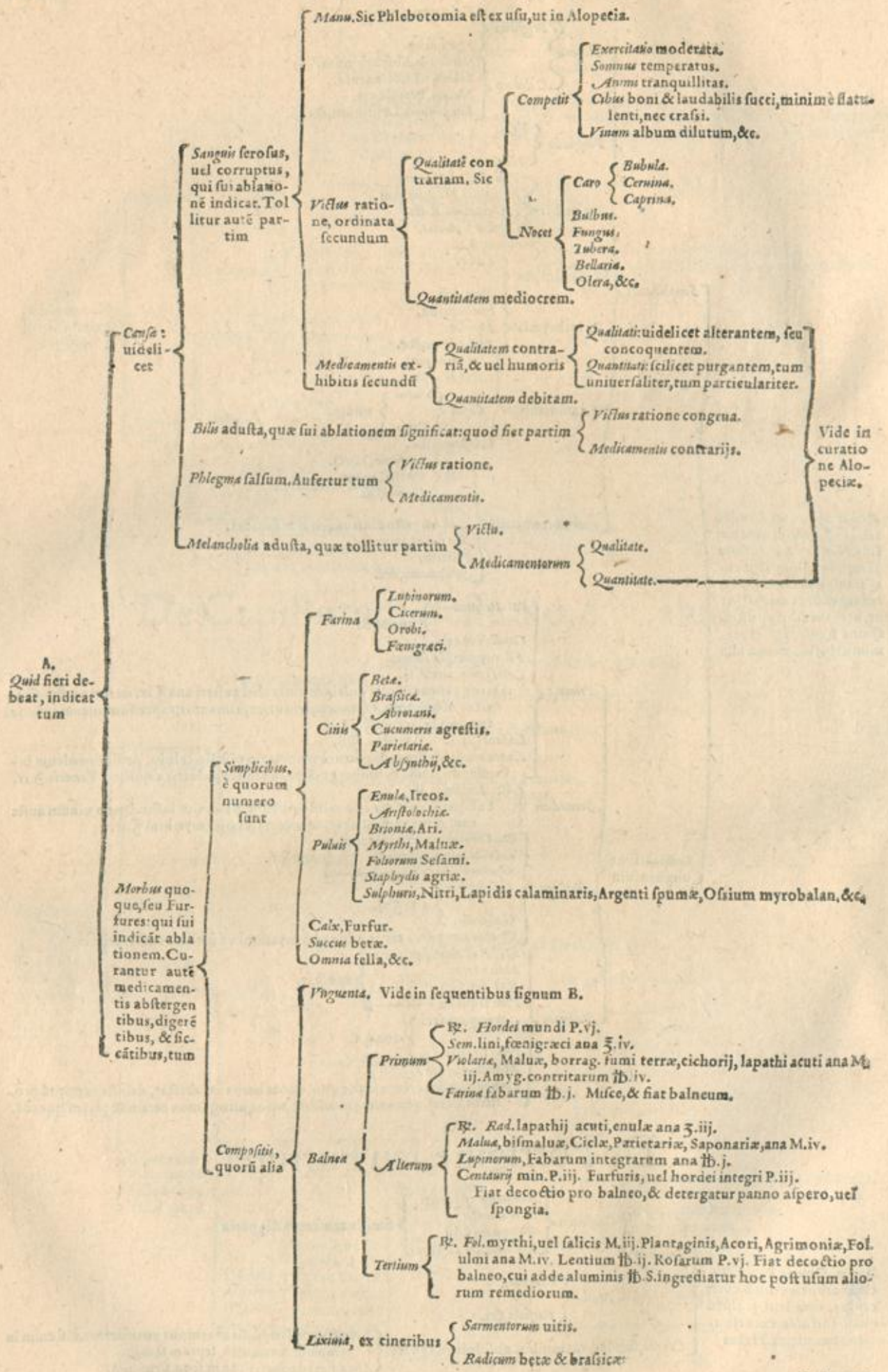

De Porrigine, seu Furfure.

Porrigo, Græcis Pytiriasis,
est morbus extimæ cutis
capitis, cum leui scalpiti
quali furfures excutun-
tur sine ulcere, Huius

Curatio, suis indicationibus absoluitur. Quare { An fieri possit, indicat tempus potissimum, nisi enim in
 tempore curetur, in lepram transit.
 Quid fieri debeat. Vide in seqq. signum A.

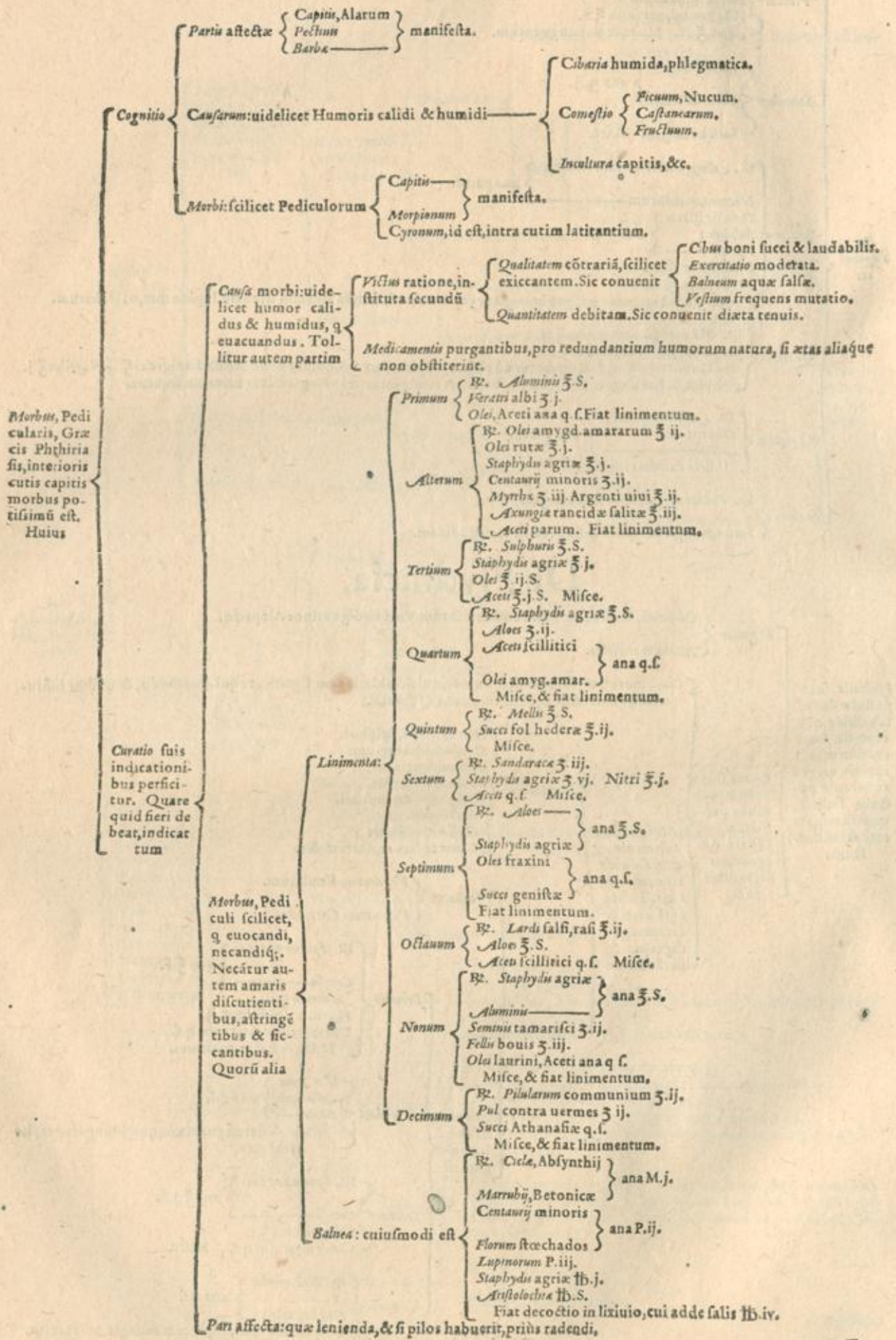
B. Vnguenta

- Unguentum*
- Primum*
 - R̄. Farina hordei } ana ℥.ij.
 - Farina fabarum } ana ℥.ij.
 - Farina lupinorum } ana ℥.ij.
 - Fellis bouini, aut suilli ℥.s.
 - Aceti ℥.iv. Misce, & fiat unguentum.
 - Secundum*
 - R̄. Sulphuris } ana ℥.ij.
 - Chimolia terræ } ana ℥.ij.
 - Succi betæ ℥.ij. Misce.
 - Tertium*
 - R̄. Amygd. amararum tostarum } ana pa. xx.
 - Nucum rancidarum } ana pa. xx.
 - Terra sigillatæ } ana ℥.ij.
 - Sulphuris } ana ℥.ij.
 - Vitrioli } ana ℥.ij.
 - Olei nucum ℥.ij.
 - Mellus scillæ ℥.ij.
 - Misce, & fiat unguentum, quo inungatur caput uesperis, manè abluendo decocto lupinorum, uel fabarum.
 - Quartum*
 - R̄. Olei amygd. amararum ℥.iv.
 - Olei irini ℥.ij. Succi ciclæ ℥.ij.
 - Succi fumaræ ℥.ij. Decoquantur ad cōsumptionem succorū, quibus adde Farinæ fœnigræci ℥.ij. Nigellæ ℥.j.
 - Misce, & fiat unguentum, quo noctu partes inungantur: manè ingrediatur balneum sequens.
 - Quintum*
 - R̄. Argenti spumæ, } ana part. j.
 - Olei rutacei } ana part. j.
 - Aceti } ana part. j.
 - Misce calidis cicibus.
 - Sextum*
 - R̄. Pul. ireos, pul. abrotani ana ℥.s.
 - Succi enulæ, & betæ ana q. f. ad mellis crassitudinem.

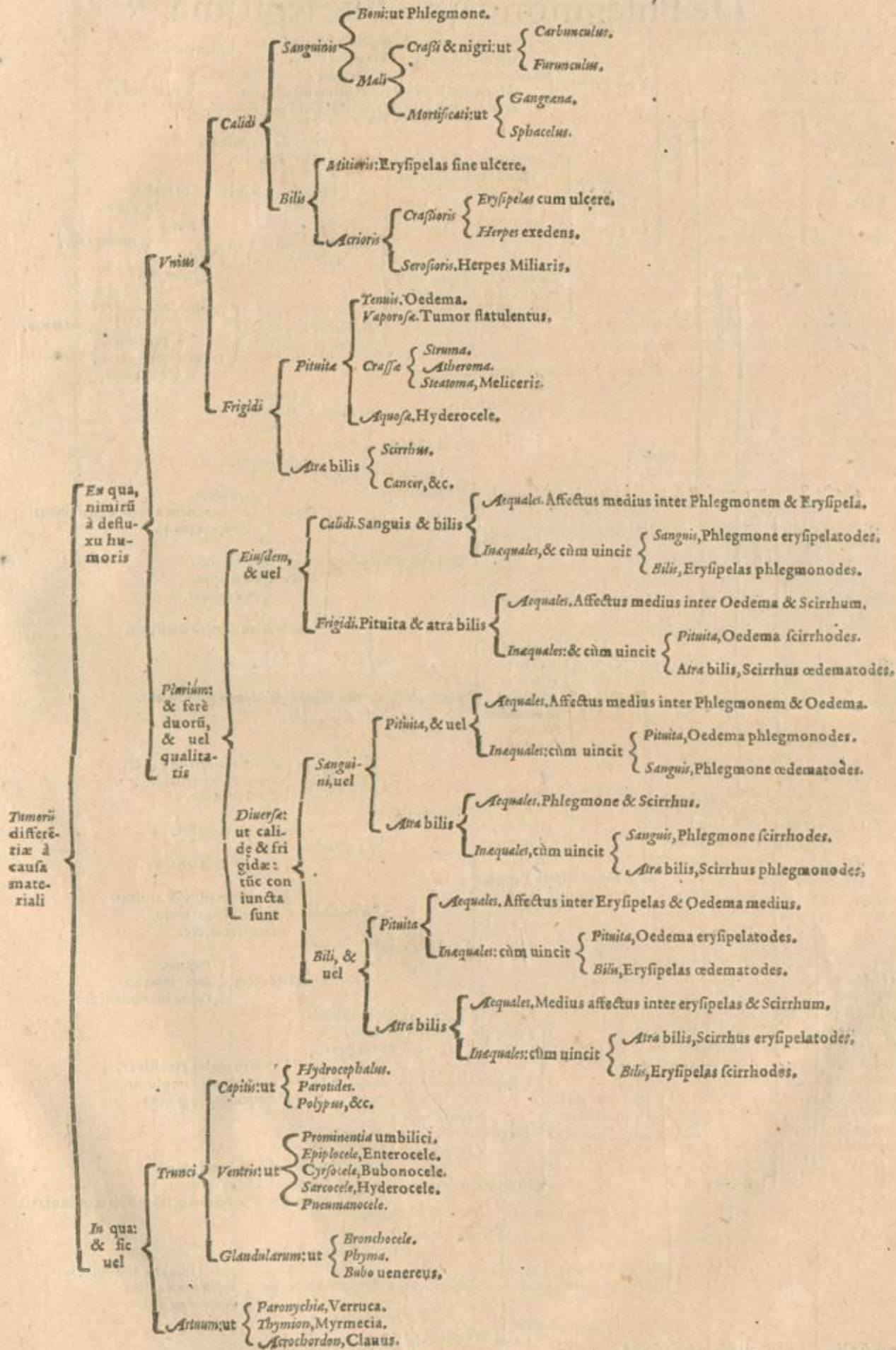
De Psyrdracia.

- Dignotio*
 - Causarum: Humorū nimirum uitiosorum. Vide in dignotione Alopeciæ.
 - Morbi, manifesta.
- Psyrdracia* sunt pustulæ duræ, subalbide, quæ expressæ sanie reddūt: uel sūt capitis exigua tubercula pustulis similia, quæ summam curæ excedunt. Huius
- Curatio*, suis indicationibus perficitur. Quare qd agendum sit, indicatum
- Morbus*, siue tubercula, quæ sui ablationem indicant. Tollūt autē ea, medicamenta digerētia & siccatia tum
- Causa morbi*, uitiosus scilicet humor, qui sui ablationem significat: qui quomodo, & quibus instrumentis auferatur, uide in curatione Alopeciæ.
- Simplicia*: ut
 - Nux cypressi, Sulphur.
 - Cerussa, Lithargyrum.
 - Nitrum, Acacia.
 - Galla, Hypocystis.
 - Ossa myrobalanorum.
 - Malicorium.
 - Gallia moschata.
 - Oleum rosatum, Acetum, &c.
- Usualia*: ut
 - Unguentum Enulatum.
 - Unguentum Citrinum.
- Composita*
 - Primum*
 - R̄. Spuma argenti } ana ℥.s.
 - Cerussa } ana ℥.s.
 - Alumini ℥.ij.
 - Fol. rutæ uiridium ℥.ij.
 - Oli myrthini, Aceti ana q. f.
 - Misce, & fiat unguentum.
 - Secundum*
 - R̄. Ruta } ana q. f.
 - Alumini } ana q. f.
 - Mellis } ana q. f.
 - Misce, & fiat unguentum, quo inungatur capite prius rasō.
 - Tertium*
 - R̄. Spuma argenti } ana ℥.j. s.
 - Cerussa } ana ℥.j. s.
 - Sulphuris uiui ℥.j.
 - Cerati myrthini q. f. Misce.
 - Quartum*
 - R̄. Rad. enulæ } ana q. f.
 - Rad. lapathij } ana q. f.
 - Coquantur in aceto, & cum axungia misceantur.

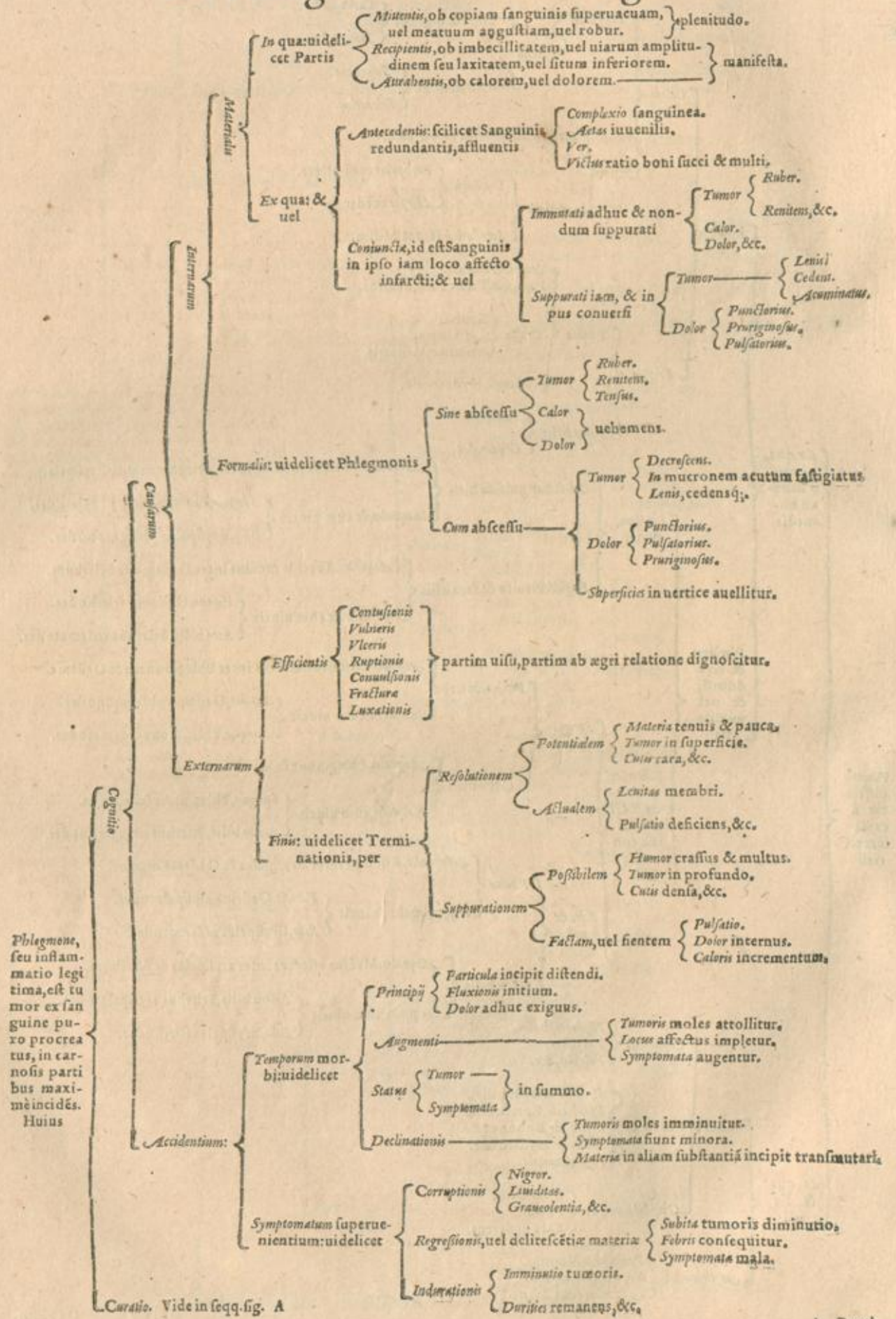
LIBER III. DE De morbo Pediculari, seu Phthiriasi.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Tumorum differentijs.

LIBER III. DE TUMORIBUS
De Tumoribus sanguineis.
De Phlegmone uera, siue legitima.

Curatio. Vide in seqq. fig. A

A. Curatio

As fieri possit, in dicant tum

Causa: Finis potissimum. Sic ubi Phlegmone non resoluitur, atq; exhalat, necesse est, ut eius materia uel suppuretur, uel corrumpatur atq; putrescat, uel in scirrham duritiem abeat. Symptomata, Sic phlegmone curationem symptomata interpellant.

A quo fluit, uidelicet a toto, uel parte aliqua, ut hepate, id quod per inter- nae dextri cubiti uenae sectionem commodè fieri poterit, si uires & aetas non prohibeant.

Antecedens: uidelicet sanguis affluens, cui obuiam est eundem, ne influens in conuictam transeat. Euacuandus est ergo: & uel a termino.

Ad que fluit, hoc est a parte affecta uacuandus est: id quod fieri poterit partim

Chirurgia ordinata secundum

Qualitate contraria. Sic conueniunt

Vena sectione, uel Resellens, hoc est, ad oppositum trahens. Incidenda itaque uena oppositae partis, è directo respondentis. Deriuans, id est, ad propinqua trahens, &c. Cucurbitula parti oppositae affixa. Ligatura partium oppositarum. Frictiones

Quantitatem debitam. Sic sanguis pro uirium ratione trahendus: & si opus fuerit, non semel tantum, sed bis aut ter. Tempus commodum. Sic Ratio in principio & incremento morbi uenae sectio facienda.

Medicamentis. Vide in seqq. signum B.

Scarificatione.

Tenuis, & euacuatio aptus, euacuandus est uel

Medicamentis, exhibitis secundum

Qualitatem contraria: uidelicet discutientem. Horum alia

Simplicia: ut

Anethum, butyrum, Fenugracum, feruentum, Oleum chamamelinum, Oleum ricininum, Oleum leucioij, Malua agrestis, &c.

Composita: ut

Pastula exemptis acinis cum pane & modico melle. Hordei farina cum melle. Lana succida, uel spongia uino calente imbuta, postea expressa & apposita.

Quantitatem debitam. Sic discutientia tardissime sunt mutanda.

Locum conuenientem. Sic parti affectae applicanda.

Tempus commodum. Sic discutientia siue digerentia medicamenta in morbi declinatione apponenda sunt.

Coniuncta, id est, Sanguis in ipsa iam parte affecta infarctus: atque uel

Qualitatem conuenientem: uidelicet modicè calidam & humidam: cuiusmodi sunt

Simplicia: ut

Aqua temperatè calida, Butyrum, farina triticea, Panis triticeus modicè salitus, Adeps suillus, uiculinus, Adeps taurinus, anserinus, &c., Resina, oxiptis, pix, carica, Ficus, crocus, thus, &c.

Composita: ut emplastrum

Primum, ex farina triticea, uel hordeacea, in aqua & oleo cocta.

Alterum ex rad. althex & caricarum dulciss. decocto, & farina triticea.

Terrium, Decolli althex & caricarum pinguium lb. j. Farina triticeae lb. s. Coquantur, & fiat emplastrum.

Quartum, B. Cort. rad. althex, rad. llij, senecionis, malug. ana M. j. Farina triticeae, axungiae ℥. iij. Sulle recent. lb. s. Coquantur herbae in aqua, & tundantur cum reliquis, fiatq; emplastrum.

Crassius & resolutioni ineptus, in pus commutandus est, & quidem medicamentis ordinatis secundum.

Quantitatem commodam. Sic bis in die mutanda. Locum conuenientem. Sic parti affectae applicanda. Tempus opportunum. Sic in morbi declinatione pus mouendum est.

Antecedens & coniuncta simul. Vide in sequentibus signum C.

In qua: uidelicet pars affecta

Recipiendi. Sic

Imbecilla confirmanda, corroborandaque est.

Ampla seu laxa, astringenda.

Calida refrigeranda.

Dolens mitiganda est.

Atrahendi. Sic

Formali. Vide in sequentibus signum D.

Symptomata. Vide in sequentibus signum E.

A. Curatio, suis indicationibus, perfitur. Quare

Ex quo

Materia

Causa morbi

Quid fieri debeat, indicatum

B. Sanguis affluens à parte affecta, euacuandus medicamentis exhibitis secundum

Qualitatem contrariam: uidelicet repellentem & refrigerantem: (nisi tumor fuerit in partib. glandulosis, uel fiat à materia uenosa, uel materia sit crassa & repulsiōi inepta, uel uehementer fuerit impacta, uel tumor criticus fuerit, uel à primitiua causa fuerit excitatus, uel principi parti proximus.) Horū autem alia

- Simplicia: ut
- Acacia, acetum.
 - Balaustum, bolus armenus.
 - Caphura, capreoli uitium.
 - Folia uitium, folia cupressi.
 - Malicorium, myrthus.
 - Omphacium, Plantago.
 - Quercus, rubus.
 - Rosa, rhus.
 - Solanum, succus hyosciami.
 - Terra sigillata.
 - Vinum austerum, &c.

- Composita & uel
- Fomentum
 - Primum exyrato, siue posca.
 - Alterum
 - R. Omi candidi, olei rosarum, aquæ rosarum, ana q. f. Miscetur, quo panniculi imbuti parti inflāmata applicentur.
 - Emplastrum
 - Primum
 - R. Succu semperuuii lb. j.
 - Vini austeri lb. s.
 - Farina hordei ℥. iij.
 - Malicori, sumach, ana ℥. s.
 - Coquantur, & fiat cataplasma.
 - Alterum
 - R. Santali albi, rubri, ana ℥. iij.
 - Glancij ℥. ij.
 - Terra cimolix, boli armeni, ana ℥. j. s.
 - Trita & cribrata cum succo semperuuii, uel porulacæ, uel lactucæ, fiat emplastrum.
 - Ceratum
 - E psyllio.
 - E coriandro.
 - Rosaceum, &c.

Quantitatem debitam. Sic repellentia medicamenta sæpius mutanda.
 Locum conuenientem. Sic medicamenta parti inflammatione laboranti applicanda.
 Tempus commodum. Sic repellentia medicamenta in morbi principio admouenda sunt.

C. Causa antecedens & coniuncta simul complicata

Inaqualiter, præpollente scilicet antecedente, mixtis remedijs auferenda, ijsq; exhibitis secundum

Qualitate contrariam: uidelicet repellentem & leuiter discutientē. Siquidem quod influit uehementer, repellendum quoq; uehementius est: quod uerò modicè fluxit & loco iam inhaesit, modicè resoluendum. Itaq; ipis repellentibus, nō nihil ex ijs quæ discutunt, admiscendum est. Horum autem alia

- Simplicia: ut Rosaceum.
- Composita: ut
- Emplastrum
 - R. Poliorum maluæ M. j.
 - Absynthij, rosarum, ana ℥. s.
 - Farina hordei ℥. j.
 - Olei chamomelini ℥. j. s. Coquantur & contundantur, ac in formā emplastri mollis redigantur.
 - Epithema
 - R. Sapa ℥. iij.
 - Aqua rosarum, aceti, ana ℥. j. s.
 - Croci ℥. ij. Moderato igne parum ferueant, postea colentur, fiatq; epithema.

Quantitatem debitam. Sic tardius mutari debent medicamenta, quàm pura repellentia.
 Locum conuenientem. Sic parti phlegmone obsessæ applicanda.
 Tempus commodum. Sic repellentia & modicè discutientia in morbi augmento uel incremento proponenda sunt.

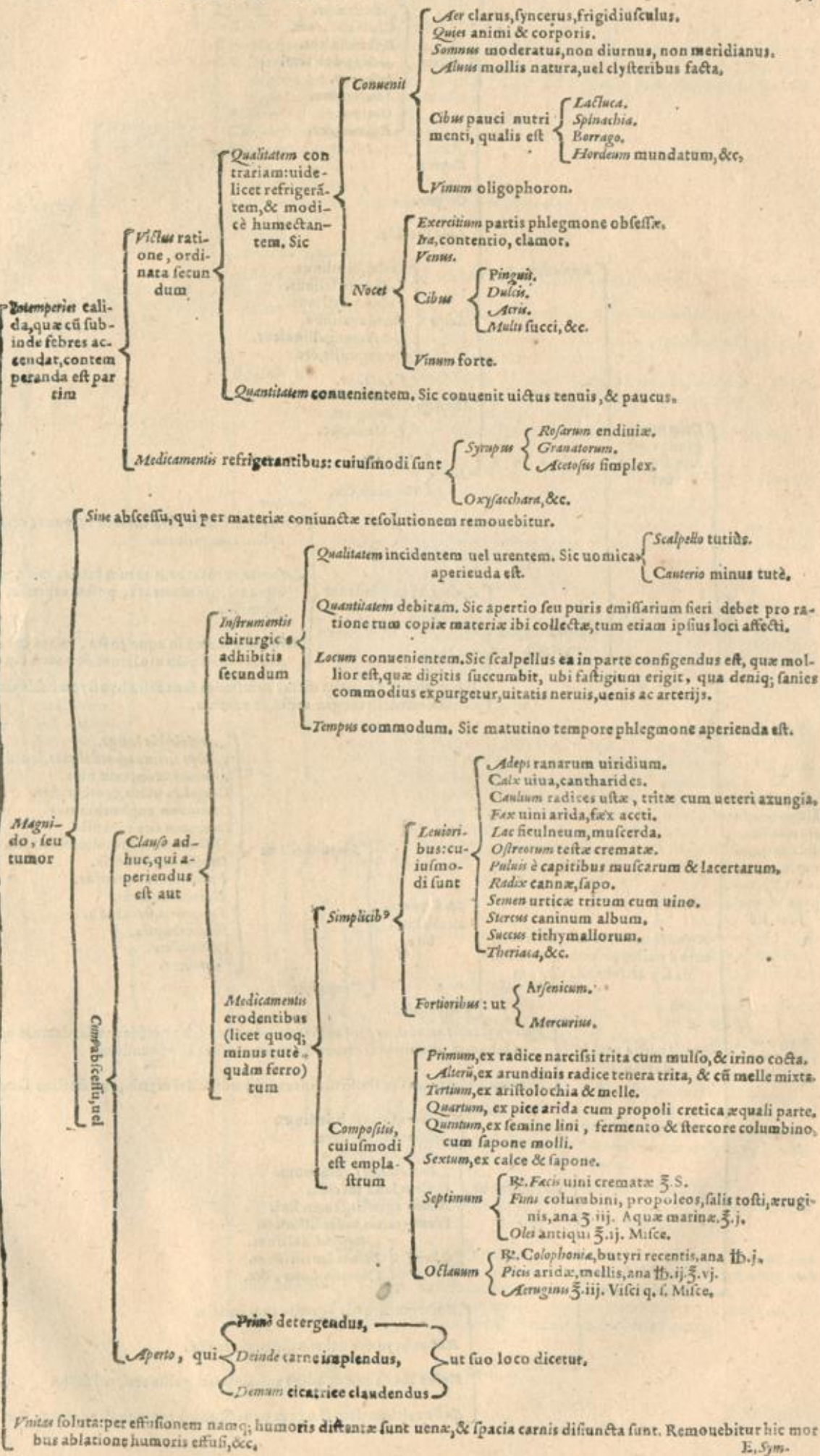
Qualitatem contrariam: uidelicet repellentē & discutientē æqualiter: quorum alia

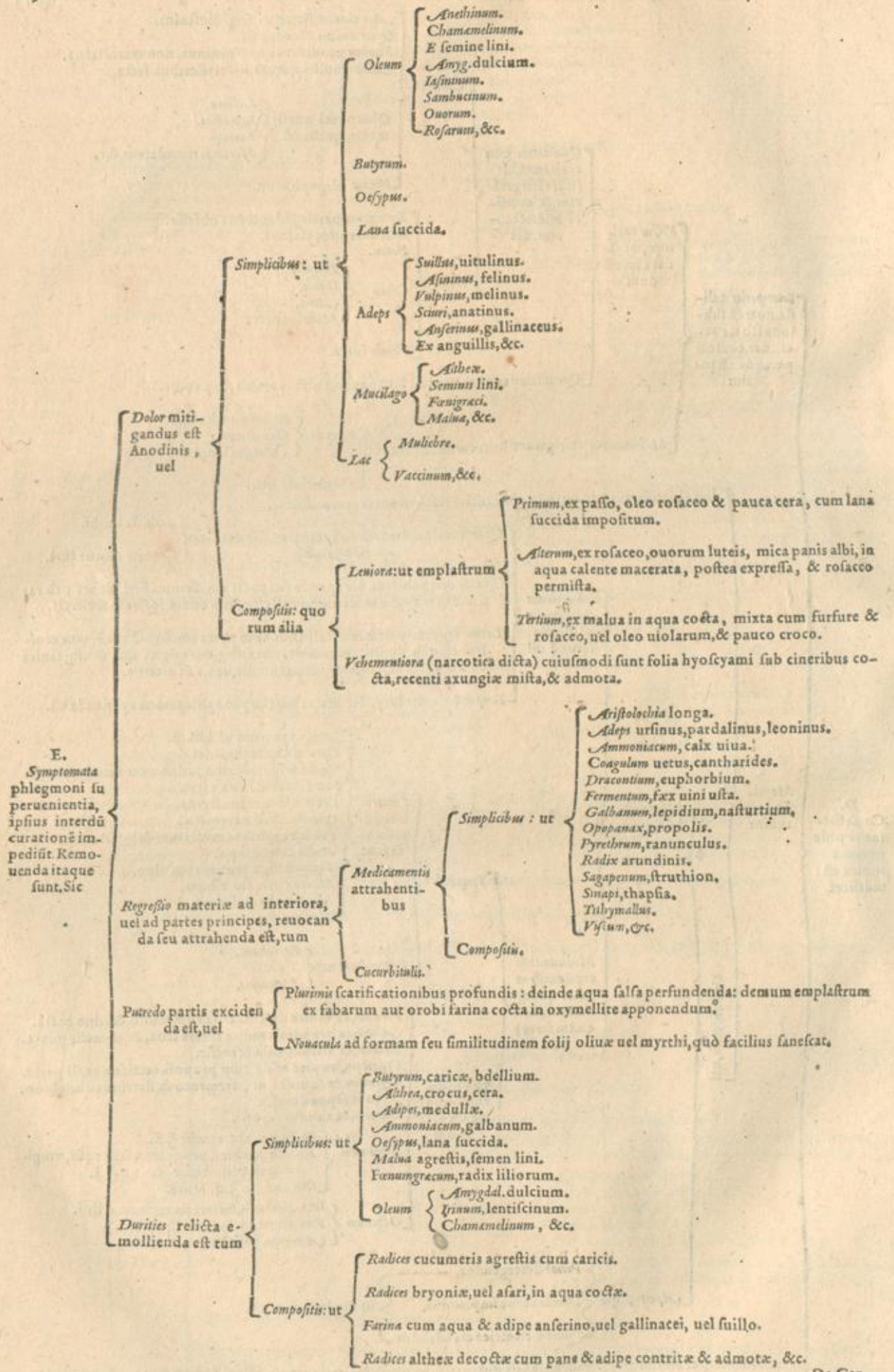
- Simplicia: ut
- Albea, malua.
 - Chamomilla.
 - Semen lini, &c.
- Usualia: ut
- Unguentum basilicum.
 - Emplastrum diachylon, &c.
- Composita
- Primum, ex modico pane & rosaceo.
 - Alterum, ex meliloto, in passo decocti & cum pane admotum.
 - Tertium, ex palmulis in passo elixatis, cū pane & rosaceo mixtis.
 - Quartum
 - R. Parietaria, malua, ana M. j.
 - Furfuris, farinae uolatilis, ana P. j.
 - Fenigraci, anethi, ana ℥. s.
 - Oles chamæmelini ℥. j. s.
 - Vino incoquantur, fiatq; emplastrum.
 - Quintum
 - R. Medulle panis lb. j. Maceretur in aqua feruenti, postea exprimatur, addanturq; mellis ℥. iij, fiatq; emplastrum.

Æqualiter, mixtis remedijs tollenda, ijsq; institutis secundum

Quantitatem. Sic remedia tardissimè mutanda sunt.
 Tempus conueniens. Sic repellentia & discutientia æqualiter mixta remedia in morbi statu applicanda sunt.

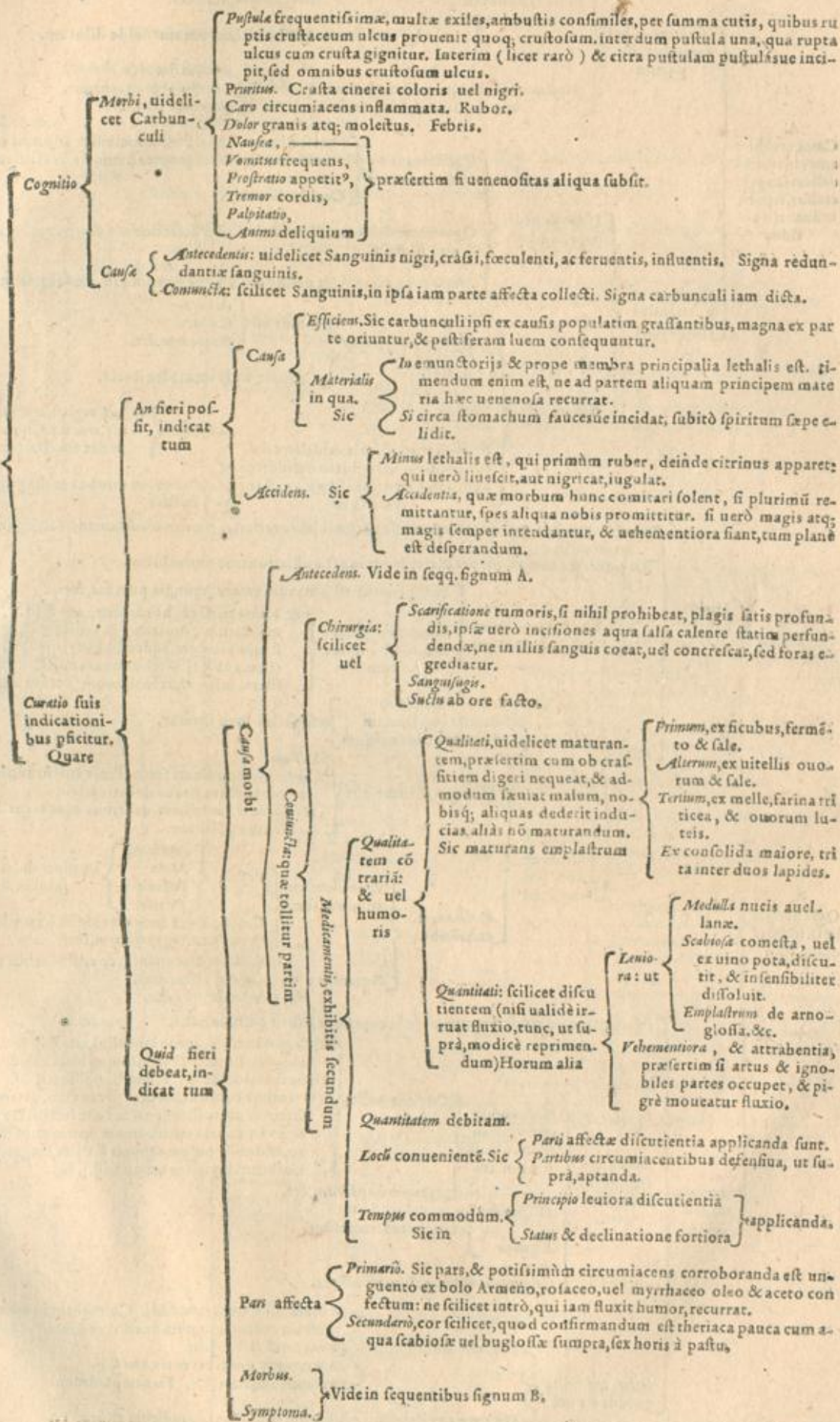
D. Causa

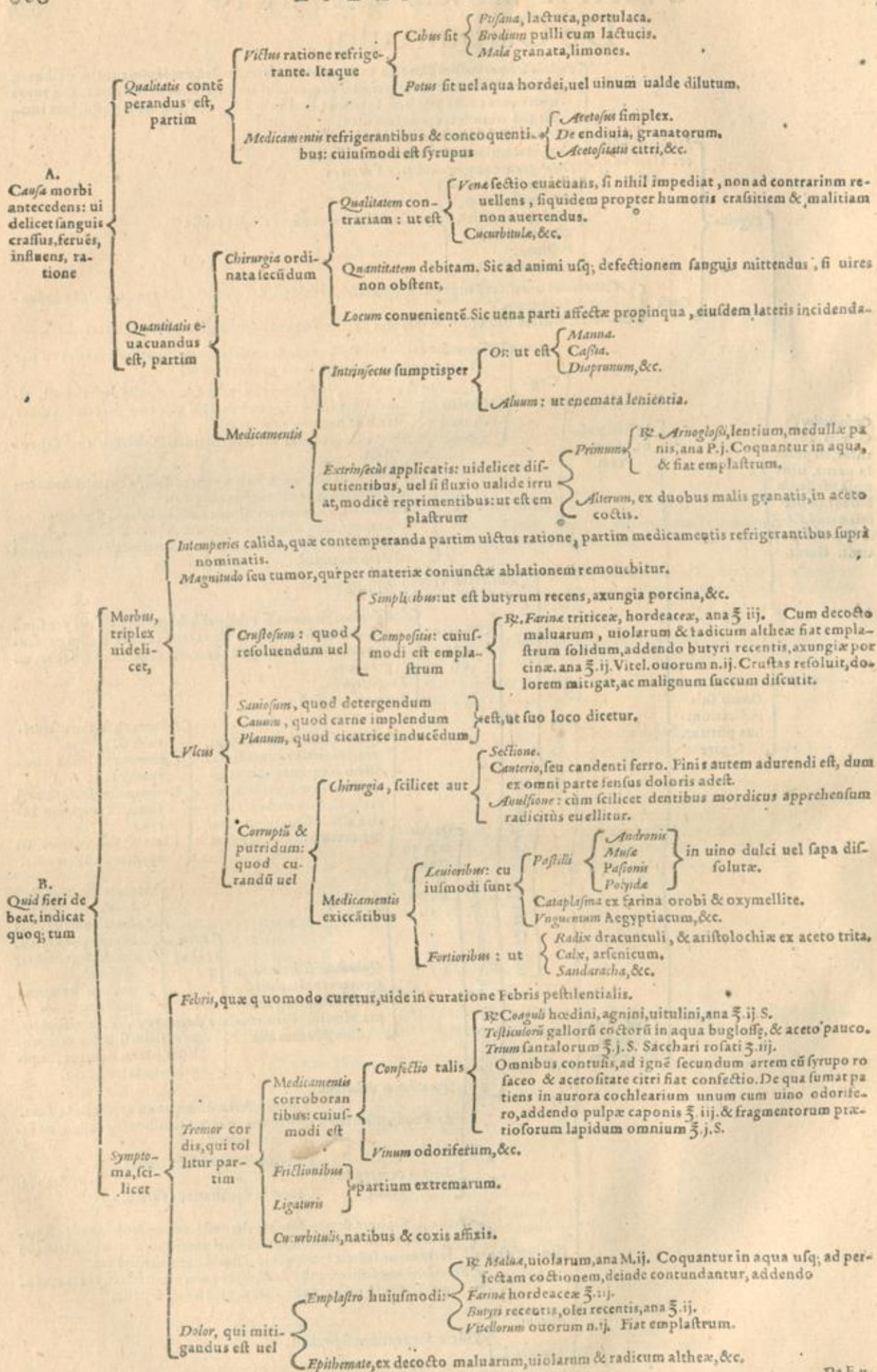

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Carbunculo.

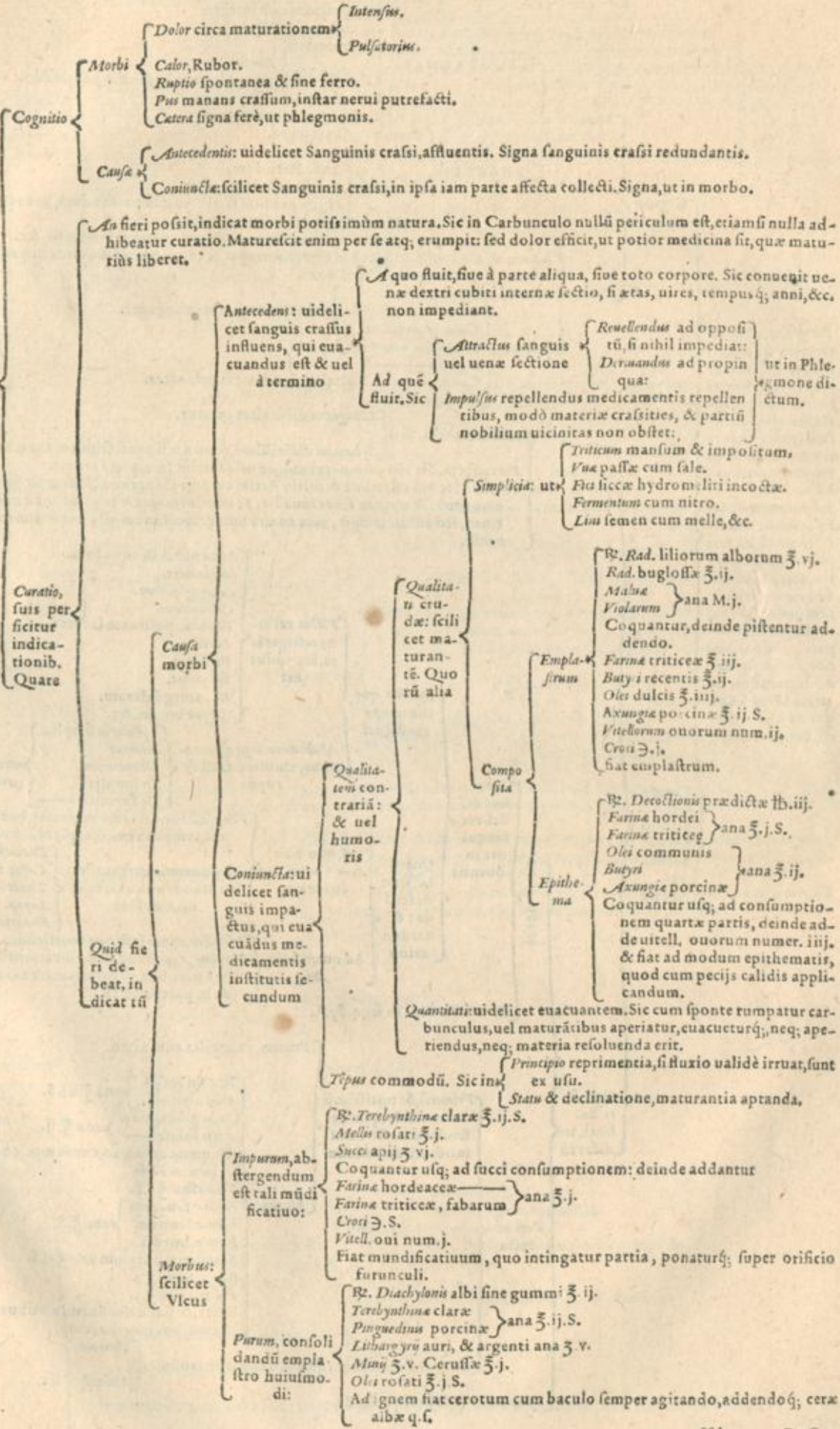
Carbunculus, Græcis Anthrax, est pustula parua, uenenosa, locū comburens, in primis uesciā, deinde crustā faciens. Huius

A. Causa

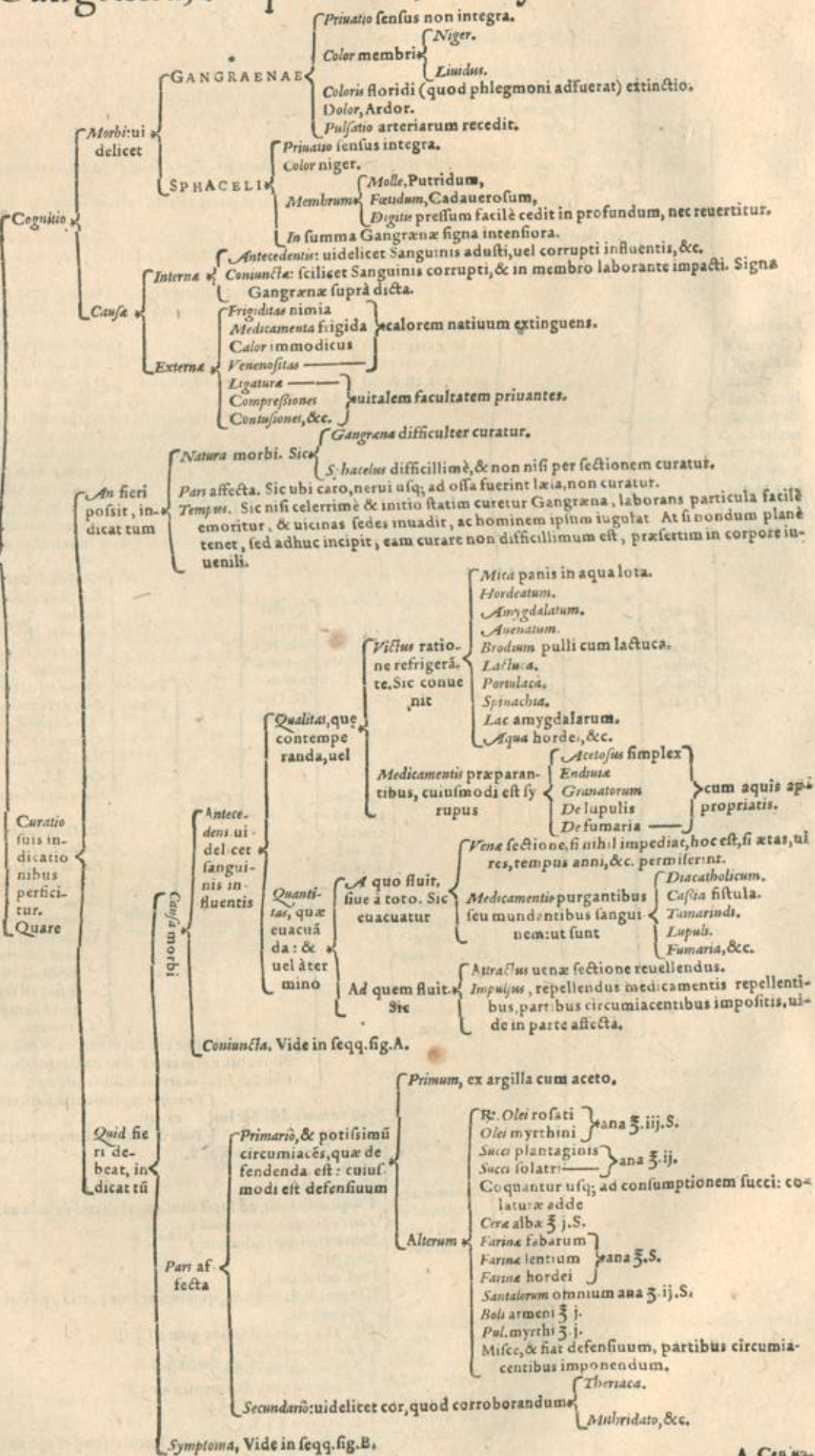

Furunculus,
(Germanis
im Blut eyß)
est tubercu-
lum acutū
cū inflam-
matione &
dolore, ma-
ximeq; ubi
iam in pus
uertitur.
Huius

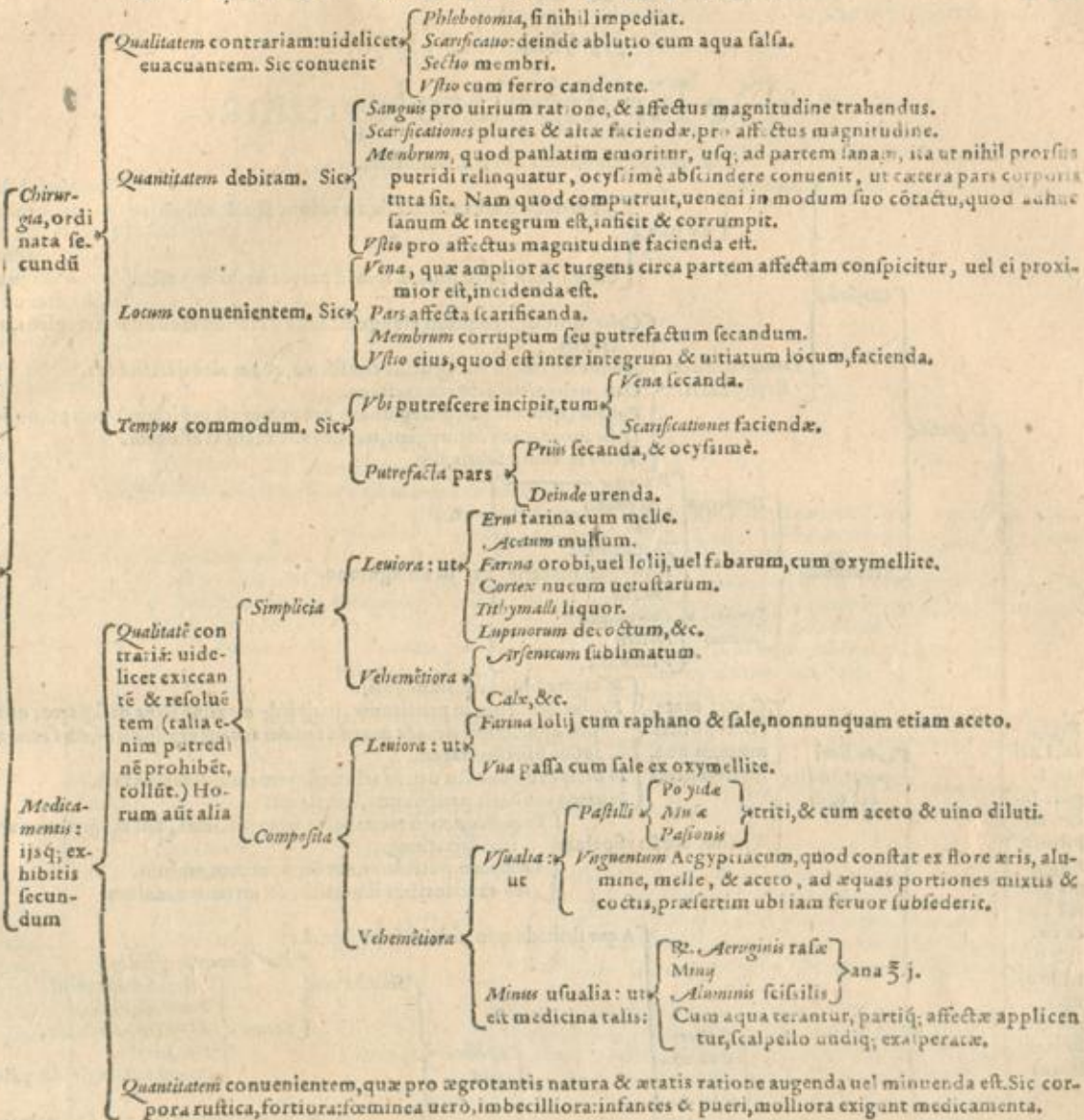

LIBER III. DE De Gangræna, & Sphacelo, seu Syderatione.

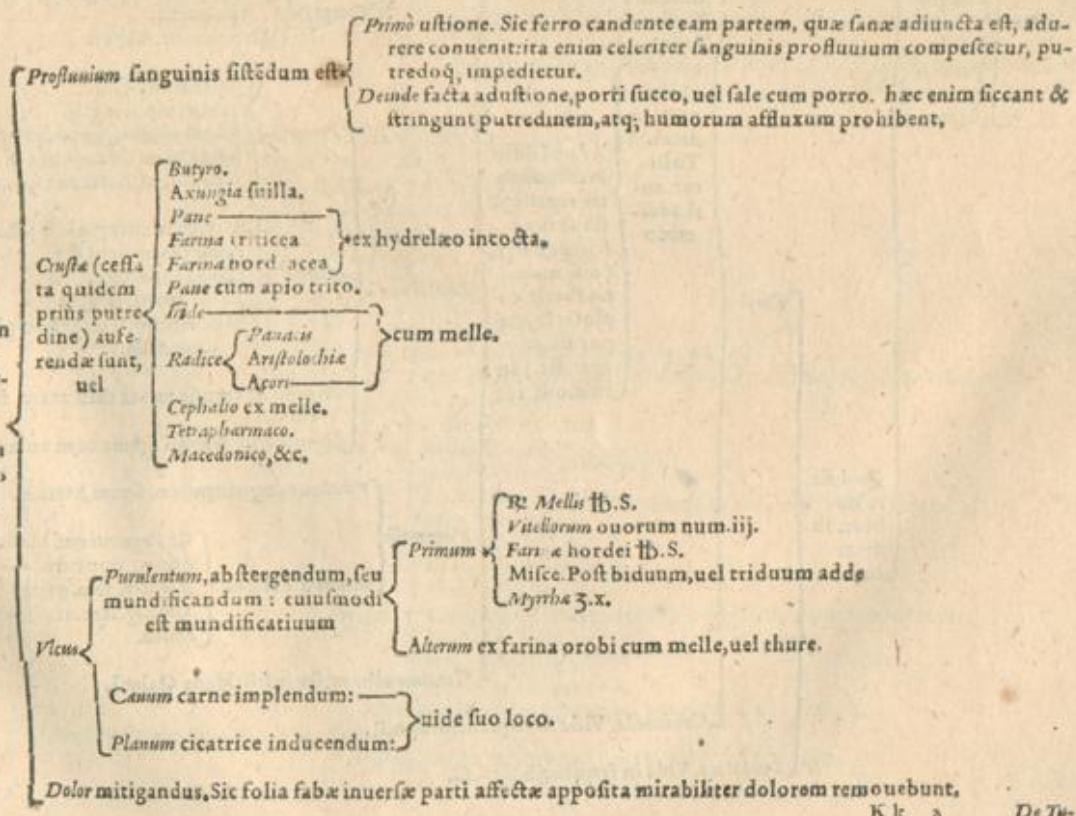
Gangræna est mortificatio, ex magnitudine inflammationum, nondum tamen integrè facta, sed aliquantum sensus in se retinens, & carnis tantum partibus adueniens. Sphacelus uerò, seu Syderatio, seu Eschiomenò, est integra sensus privatio, atq; mortificatio, ita ut percussum, uel scissum, uel usum non sentiat pars, quæ partitur non solum in carnis partibus, sed etiam neruosis usque ad ossa nascitur. Horum

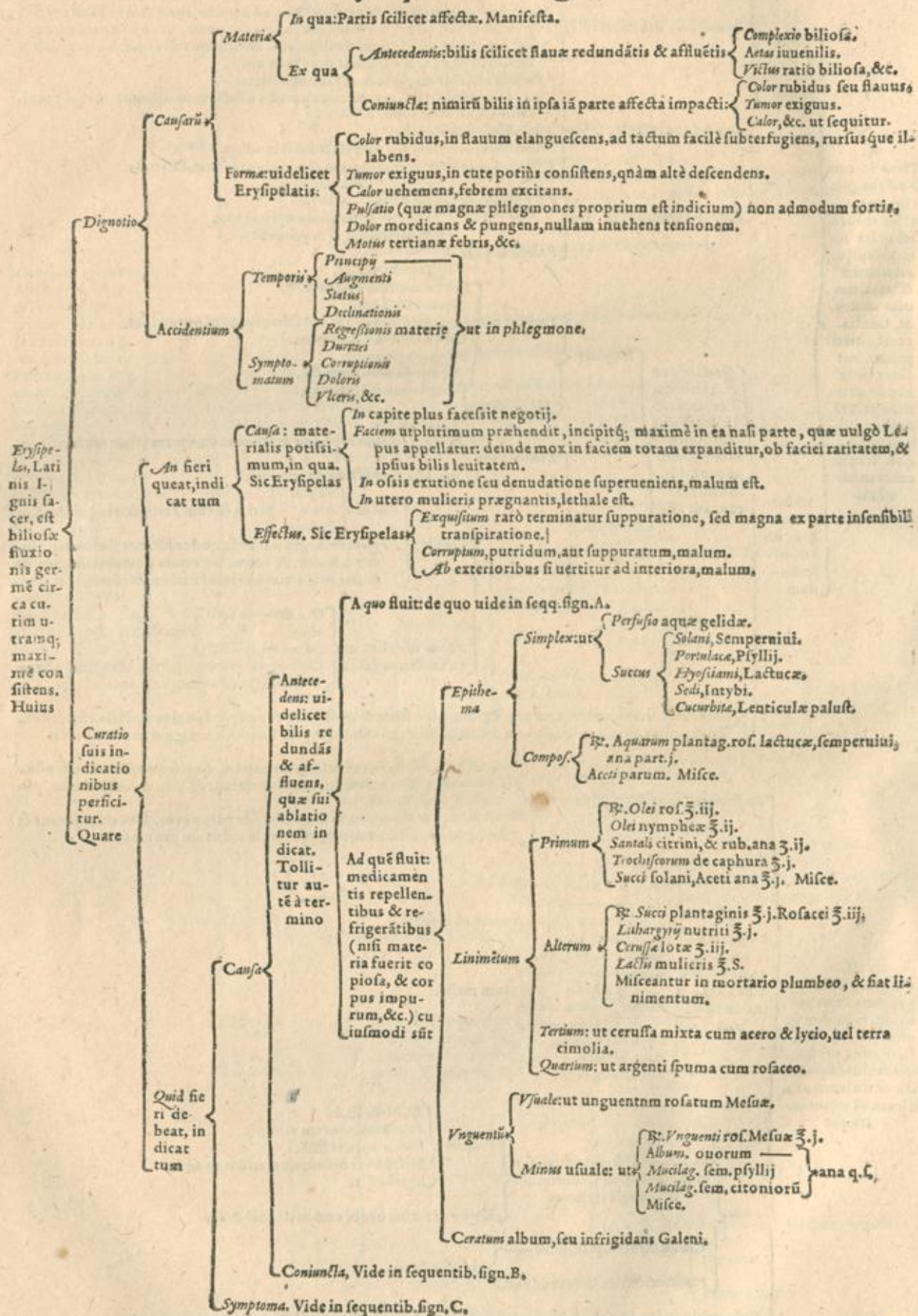
A.
Cōiuncta causa est sanguis corruptus, & in mēbro laborāte ita impactus, ut arteriarum & uenarum uias obstruat, facultatemq; uitalē priuet, uel suo calore nimio natium calorē suffocet, mortificetque. Itaque euacuandus est uel

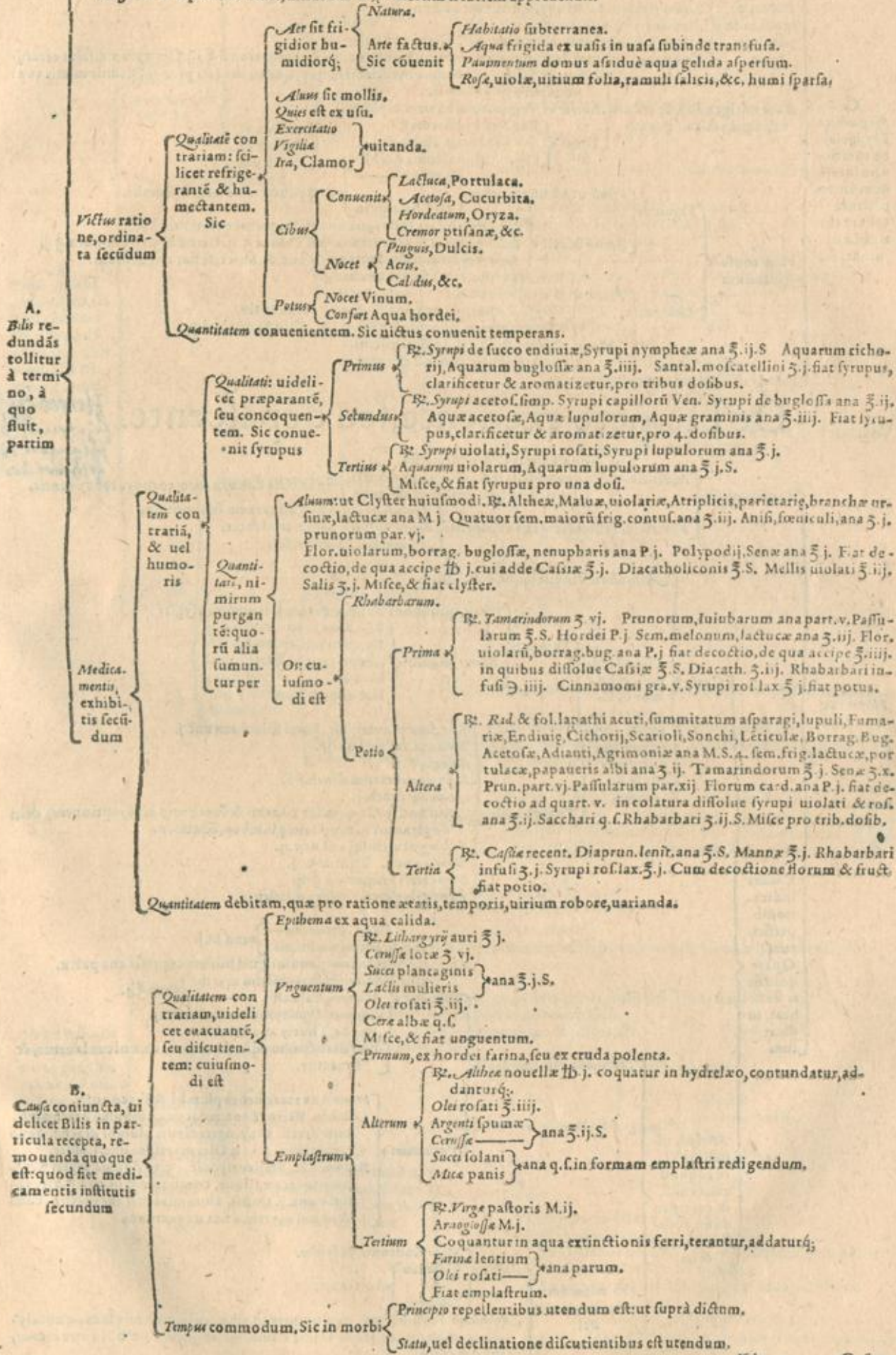
B.
Gangræna uaria symptomata superueniunt. Siquidem sectionem membri, sanguinis profluentium multationem, crustæ & dolor: crusta, ulcera sequuntur. Itaque

De Erysipelate legitima.

Chirurgia. Sic in Erysipelate legitimo uenæ sectio non est ex usu, nisi phlegmonosum fuerit: & tunc uena humeralis, uel quæ magis in conspectum uenit, incidenda est, præsertim si faciem apprehendit.

Regressio materiae attrahenda, ut in phlegmone dictum.

Durities e-mollienda est tali ce-rato:

- Rec. Olei uiolati, Olei rosati, Pinguedinis gallinae, Butyri ana unc. ij.
- Axungia caprinae, Axungiae vitulinae ana unc. j.
- Medulla creuris uituli unc. j.
- Mucilaginis althaeae, Mucilag. maluae, Pysyllij ana unc. vj.
- Coquantur ad mucilaginum consumptionem, deinde adde Lithargyri anri ʒ. iij. Ceræ albæ q. s. fiat ceratū.

C.
Symptomata Erysipelatis curatio-nem interdum interpellant. Quare corrigenda veniunt. Sic

Dolor mitigandus, & ardor extingendus unguento

- Primo, ex folijs & radicibus hyosciami in stupis, & coctis sub prunis, deinde mixtis cum unguento populeonis.
- Altero: ut Unguento albo cum caphura.
- Tertio: Rec. Sem. hyosciami ʒ. j.
- Sem. papaueris albi ʒ. ij.
- Unguenti populeonis q. c. Misce.

Vlcus consolidandum

- Vnguentos
 - Vsuale: ut est unguentum Album De Lithargyro cum pauco recremento plumbi.
 - Minus usuale: Rec. Olei uiolati, rosati ana unc. ij. Unguenti rosati unc. j. S. Lithargyri auri & argenti ana ʒ. S. Thutiae ʒ. ij. Cerullae ʒ. vj. Caphuræ ʒ. j. Succa temperuui, & plantag. ana unc. S. Misce, & fiat unguentum.
- Linimētos
 - Primo: Rec. Succo rubi, Succo folani ana unc. j. Olei rosati unc. ij. Cerussa, Lithargyri ana unc. S. Aceti parum. Misce.
 - Altero: Rec. Trochiscorum alborum Rhafis ʒ. j. S. Plumbi usti loti ʒ. j. Caphura ʒ. S. Olei rosati unc. ij. Ceræ q. s. Misce, & fiat linimentum.

Putredo abscindenda: ut in Phlegmone.

De Herpete exedente, seu depascente.

*Herpes exedens
Erysipelas
Inflammatiō odoriferā
Pustulā. det. vultu*

Cognitio: cause

- Materialis: In qua: scilicet Cutis. Manifesta. Ex qua: uidelicet Bilis flauæ crassioris acriorisq; in particulam confluentis. signa bilis flauæ in toto corpore redundantis.
- Formalis: uidelicet Herpetis exedentis. Exu. ceratio cutis usq; ad carnem inpositam. Erosio Pustula parua erodentes. Inflammatio, Pruritus, &c.

Antecedens. Vide in sequentib. sign. A.

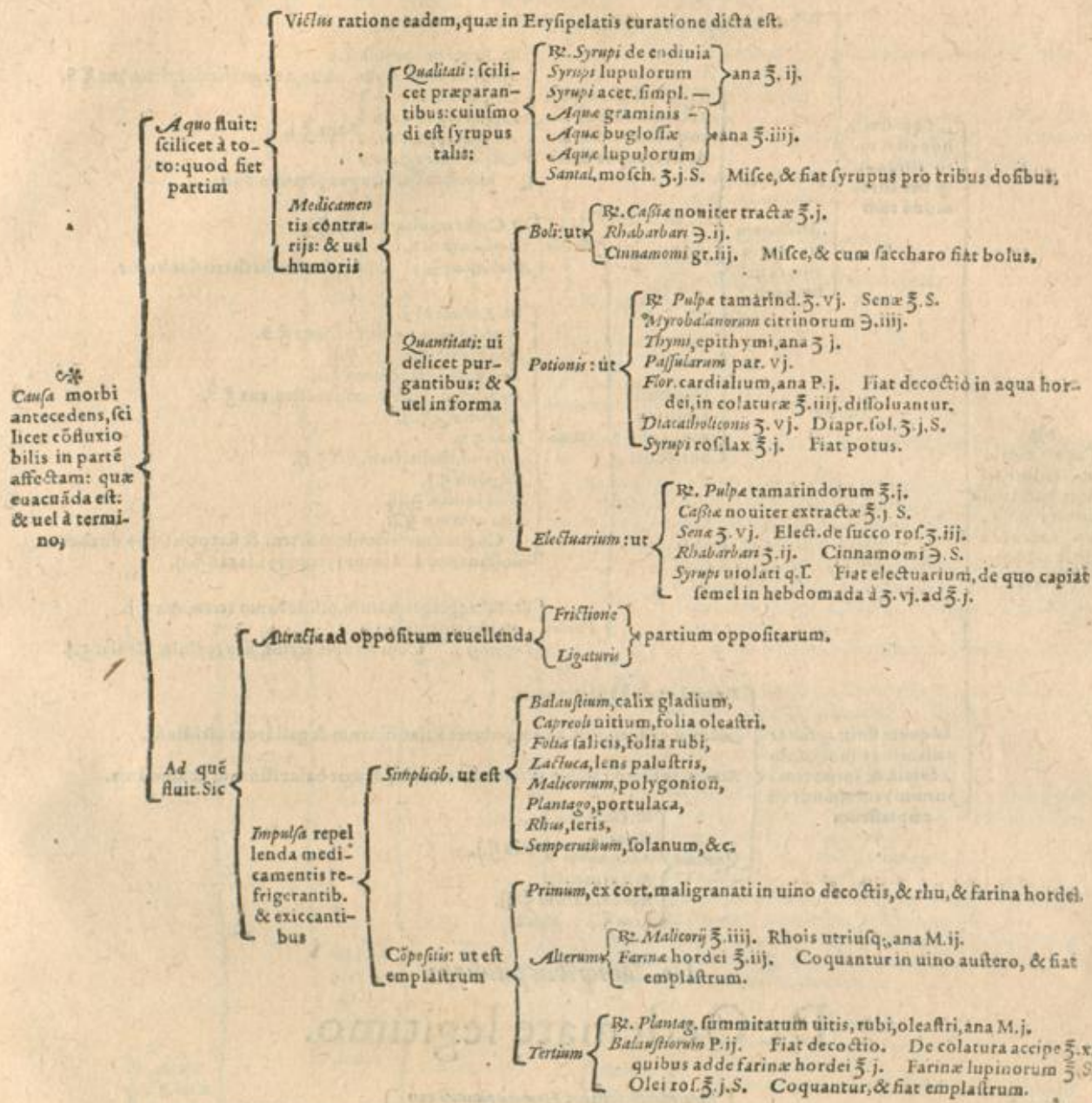
Causa

- Cōiuncta uidelicet humor in laborate particula confluxus: qui discutendus & sic-candus
 - Vnguentos
 - Vsuale: cuiusmodi est unguentum Diapompholygis. Rec. Lana succidæ usta ʒ. ij. Cort. pini usti, & loti ʒ. j. S. Adipis caprini ʒ. iij. Ceræ q. s. Fiat unguentum.
 - Minus usuale: ut Rec. Succo plantaginis, Succo folani ana unc. j. Succo rad. lapathi unc. S. Balaustris P. j. Rosarum rubrarum drach. j. S. Aluminis drach. j. Aceti unc. ij. Coquantur ad aceti & succorum consumptionem, dein de terantur in mortario plumbeo, addendo. Lithargyri utriusq; ana unc. ij. Cerussa unc. j. Thutiae ʒ. ij. Scoræ ferri preparata ʒ. ij. Floris æris drach. j. fiat emplastrum.
 - Emplastro tali

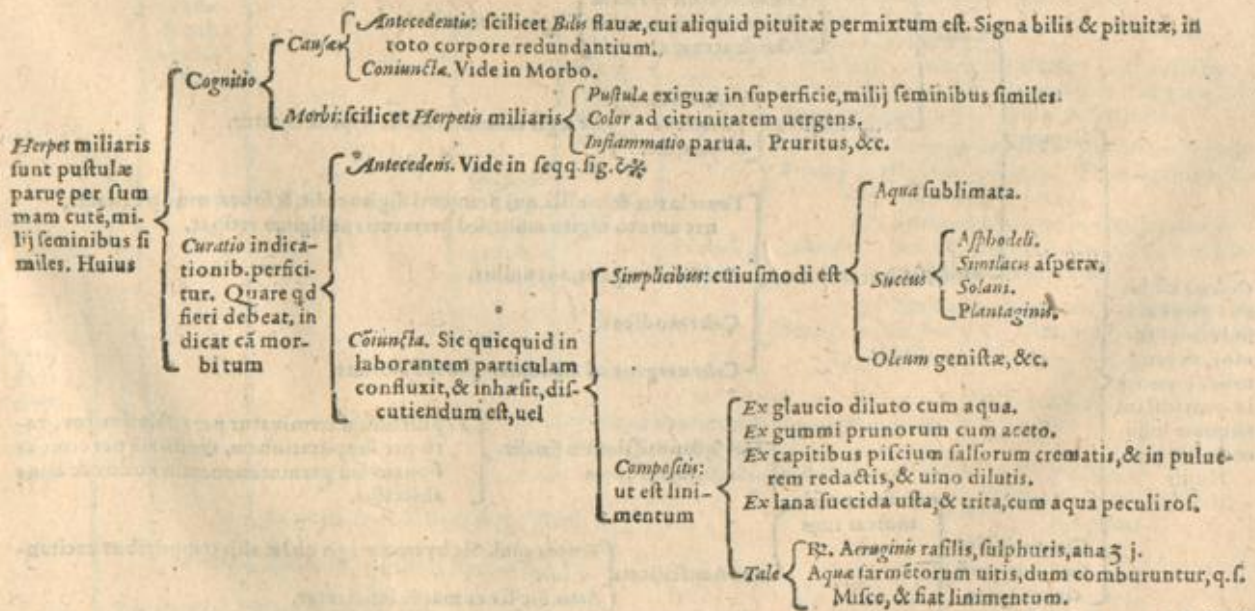
Curatio indicationib. perficitur. Quare quid fieri debeat, indicatum

- Lenioribus: cuiusmodi est.
 - Epithema: Rec. Centinodiae ana M. j. Plantaginis folani Calicem glandium, uel nucum cupressi ana par. x. Baccarum & foliorum myrthi Malicorij, Balaustris ana ʒ. j. Acacia, Hypocystidis ana drach. vj. Myrrha, Thuris ana drach. v. Fiat decoctio in aqua fabrorum, qua ulcus lauatur, & foueatur.
 - Vnguentum:
 - Primum, ex recremento plumbi & succo rutæ.
 - Alterum Recip. Lanæ tedacæ combustæ drach. xij. S. ceræ drach. xxxv. recrementi plumbi drach. j. Seui caprini drach. xxv. Olei myrthini unc. v. Misce.
 - Tertium. Rec. Malicorij dulcis ʒ. vj. Spuma argenti ʒ. vj. lanæ tedacæ, illotæ, combustæ ʒ. ij. ceræ ʒ. xij. cerussa unc. j. thuris, aluminis scissi ana drach. j. cum uino, uel myrtheo fiat unguentum.
- Morbis, uidelicet Vlcus: quod exiccandū & extergendum, consolidandumq; & uel
 - Vehementioribus: cuiusmodi sūt uel
 - Pastilli: Musa, Andronis, Polyidæ. Caluitcon Auicennæ. Aldaron Arsenicum sublimatum, cum unguento albo, tritum & mixtum, quo elychnia imbuantur: atque interea ambitus unguento de solo muniatur, uel oxycrato.

A. Ante-

De Herpete miliari.

Aer tenuis & siccus.
Exercitium moderatum, & potissimum partium oppositarum.
Somnus brevis, & nocturnus.

Alvus mollis uel ^{Natura.} Arte reddita
Ficibus medulla sem. carthami impletis, & stomacho ieiuno comestis.

Qualitatem contrariam: scilicet exalfaciemtem & exiccantem & attenuantem. Sic

Conuenit

Cibus
Panis probe coctus.
Caro Vernicina assata.
Auium montanarum.
Auenatum, &c.
Vinum uel Album, pellucidum, odoratum.
Subrubellum.

Noceat

Iuscula, olera, ossa,
Legumina, fructus, pisces,
Lacticia, caseus, &c.

Quantitatem conuenientem. Sic conuenit uictus ratio parca.

Simpli-
cia: ut

Radices cyperi, acori, galangæ, ireos, enulæ, apij, petroselinî, grami-
nis, asparagi, rusci, sceniculi.
Betonica, saluia, hyssopum, melissa, polium, pulegium, calamen-
thum, origanum, maiorana, abrotanum, mentha, absynthiû,
chamædryos, camæpityos, herba paralytis, agrimonia, capill.
Ven. sem. calida, lignum sanctum, &c.

Qualita-
te: scili-
cet pre-
paran-
tibus.
Quorû
alia

Syrupus

℞ Mellis rosati colati, syrupi aceto si simpl. ana ℥. iij.
Aque melissæ, maioranæ, buglossæ, ana ℥. iij.
Cinnamomi, macis, ana ℥. ij. Misce, & fiat syrupus
ciar. pro iij. dosibus.
℞ Syrupi de hyssopo, de stœchade, oxymellis scillitici, a-
na ℥. ij. S.
Aque saluæ, beronicæ, foeniculi, maioranæ, ana ℥. iij.
Cinnamomi, arom. ros. ana ℥. j. Misce, & fiat syrupus
pro v. dosibus.

Composita: & uel

℞ Rad. ireos, galangæ, ana ℥. vj.
Rad. apij, petroselinî, asparagi, ana ℥. j.
Betonica, melissæ, chamædryos, camæpityos, herba paraly-
tis, ana M. j. Capil. cobium, ana M. S. Sem. anisi ℥. ij.
Sem. foeniculi, carui, cumini, ana ℥. ij.
Sem. melonum ℥. vj. Passularum part. 8.
Sem. carthami ℥. ij. Senæ ℥. j. S.
Fior. genistæ, cicerum rub. stœchados, buglossæ, ana P. j.
Fiat decoctio, de qua accipe ℥. ij. quibus adde
Mellis ros. col. syrupi de absynthio, ana ℥. ij. Sacchari q. f.
Aromatici rosati ℥. ij. S. Fiat apozema, clarificetur, & aro-
matizetur, pro vj. dosibus.

Apo-
zema

A quo
fluit, si-
ue à to-
to, siue
à parte:
quod fiet
partim

Medica-
mentis
contra-
rijs: &
uel hu-
moris

Antece-
dēs, scilicet
pituita in
fluens,
que eua-
cuanda:
& uel à
termino

Boli: cu-
iusmodi
est

℞ Diaphaniconis ℥. ij.
Electuarij Indi maioris ℥. j. S.
Diacatholiconis ℥. S.
Sacchari, q. f. Misce, & fiat bolus.
℞ Electuarij diacarthami, electuarij de citro
sol. ana ℥. S. Sacchari q. f.
Misce, & fiat bolus.

Alia:
quorû
alia su-
muntur
in for-
ma uel

℞ Medulle sem. carthami contusi ℥. iij.
Senæ ℥. ij.
Agarici trochiscati ℥. j.
Fiat leuis decoctio, in colatura ℥. iij. dissolue
Electuarij diatrbith, uel de citro solutiuo ℥. ij.
Syrups ros. laxatiui ℥. j. Misce, & fiat potus.

Quantita-
ti: scilicet
pur-
gantib.
& uel p

℞ Pilularum de agarico, pilularum aggrega-
tiuarum, ana ℥. ij. Cum aqua beroni-
cæ fiant pilulæ n. vij.
℞ Pilularum cochiarum, pilularum arthri-
ticarum, ana ℥. S. Cum syrupo de stœ-
chade fiant pilulæ n. ix.
℞ Pilularum imperialium, pilularum foetida-
rum, ana ℥. S. Cum aqua absynthij fiant
pilulæ n. vij.

Vomitum, præsertim si tumor est in parti-
bus inferioribus, & tunc commenda-
tur ad reuulsionem. Excitabitur autem uel

Oleo communi.
Oxymelle.
Decoctio ^{Atriplicis} ^{malva} ^{gerani}
^{Seminis} ^{Nasturtij}
Raphani.

Ad quem fluit. Vide in seqq. sign. B.

Coniuncta. Vide in sequentibus, signum C.

Parti affecta. Vide in seqq. sign. D.

Symptoma. Vide in seqq. signum E.

A. Quid fieri
debet, in-
dicatum

B. Causa

B.
Causa antecedens euacua-
tur a termino, ad que flu-
it, repellentibus, & modice
discutientibus, praesertim
in morbi principio: in au-
gumento uero discutienti-
bus paulo fortioribus. ex
quorum numero sunt

- Primum, ex oxyterato (ex duabus aceti partibus, & una aqua) in quo spogia noua imbuta su-
perligetur. Deligare uero spongiam debetis, ab inferiore parte incipiens, ac supra finis.
- Secundum ex nitro, aphronitro, & aqua lixiua, panno linteo madefacto.
- Tertium, ex decoctione nitri, uel spumae nitri, & cinerum & aceti.
- Epithema
 - Quartum { R. Lixiuu acerrimi, ex cineribus caulium, sarmentorum uitis, ficus, & tartaro con-
fecti, q. l. Aceti q. l. Olei parum. Misce, & fiat epithema, quo spongia imbu-
ta pars tepide foueatur.
 - Quintum { R. Cinerum sarmentorum uitis, ficus, brassicae, ramarisci, ana P. j.
Fol. ebuli, tamarisci, ana M. S. Boli armeni ʒ. j. S.
Aqua, in qua ferrum fuerit ext. netum ʒ. ij. Aceti ʒ. iij. Fiat decoctio ad
consumptionem tertiae partis, qua foueatur tumor, & fascia ea madida super-
ligetur, admoto prius sequenti linimento. X
- Linimentum { R. Cineris brassicae, uel ilicis ʒ. ij. *feniculi*
Axungia suillae ʒ. iij.
Misce, & fiat linimentum.
- Unguentum { R. Boli armeni, acaciae, ana ʒ. j. Cyperei ʒ. S.
Aloes, myrrhae, ana ʒ. v. Croci ʒ. S.
Succi brassicae ʒ. ij. Olei rosati ʒ. iij.
Aceti ʒ. j. S. Ceræ q. l.
Misce, & fiat unguentum.
- Emplastrum
 - Vnum { R. Aloes, lycij,
Myrrhae, acaciae,
Ses de glaucio,
Cyperei, croci, boli armeni } ana partes aequales.
Puluerizentur, & cum succo caulium & aceto fiat emplastrum.
 - Alterum { R. Nucis cupressi, squinanthi, farinae hordei, farinae lupinorum, ana ʒ. S.
Blatte byzantiae, aluminis, ana ʒ. ij.
Sem. papaueris corniculati ʒ. ij.
Aloes, myrrhae, ana ʒ. j. Croci ʒ. j. Succi brassicae, aceti, ana q. l.
Acaciae, hypocyttidis, ana ʒ. ij. Stercoris columbini, stercoreis caprini, ana ʒ. iij.
Misce, & fiat emplastrum.

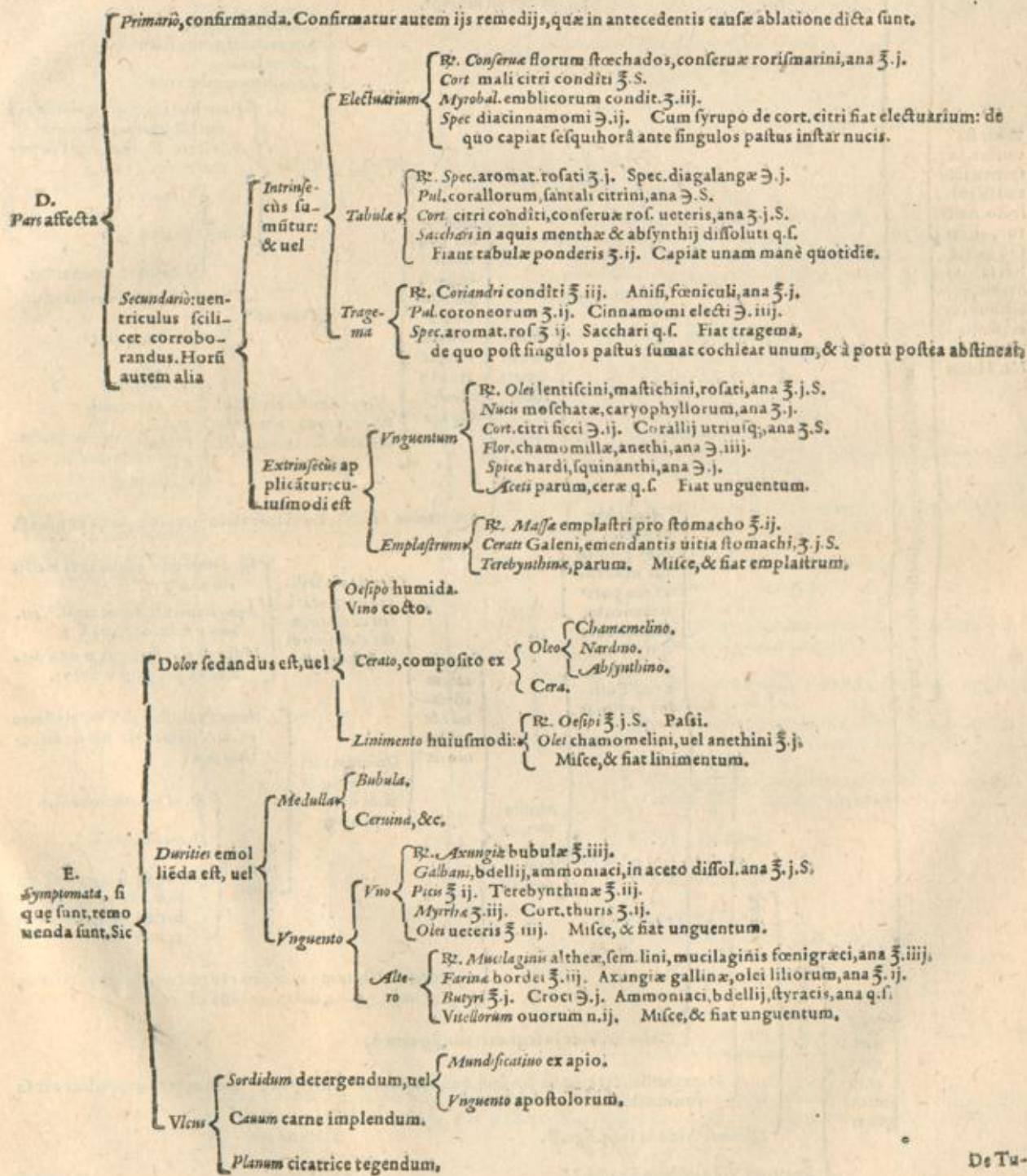
Qualita-
tem con-
traria:
scilicet
digeren-
tem, seu
discutiē-
tem: cu-
iusmo-
di est

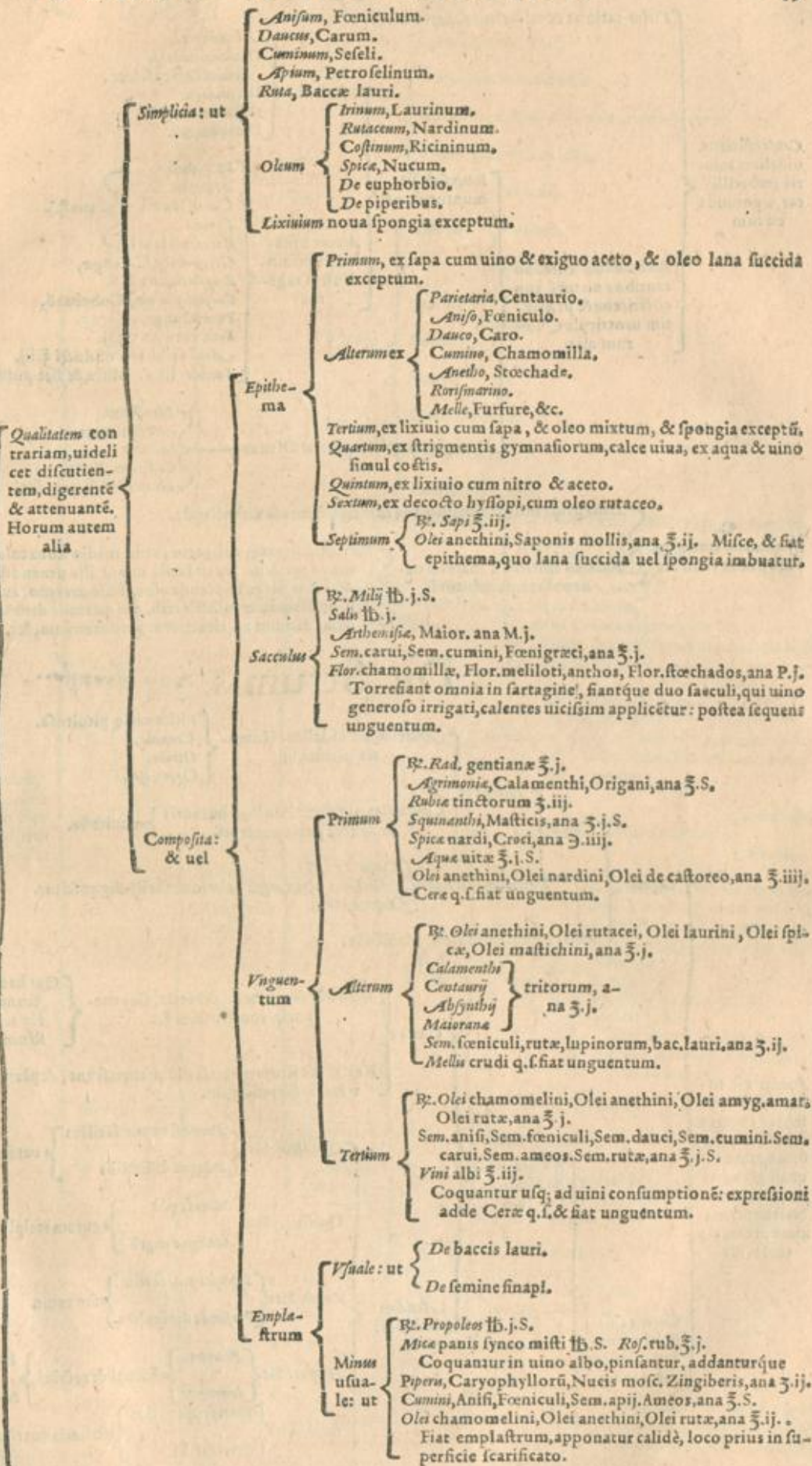
Tenuis, & eu-
acuatiōi a-
pta: euacuan-
da est medi-
camentis, ex
hibitis scdm

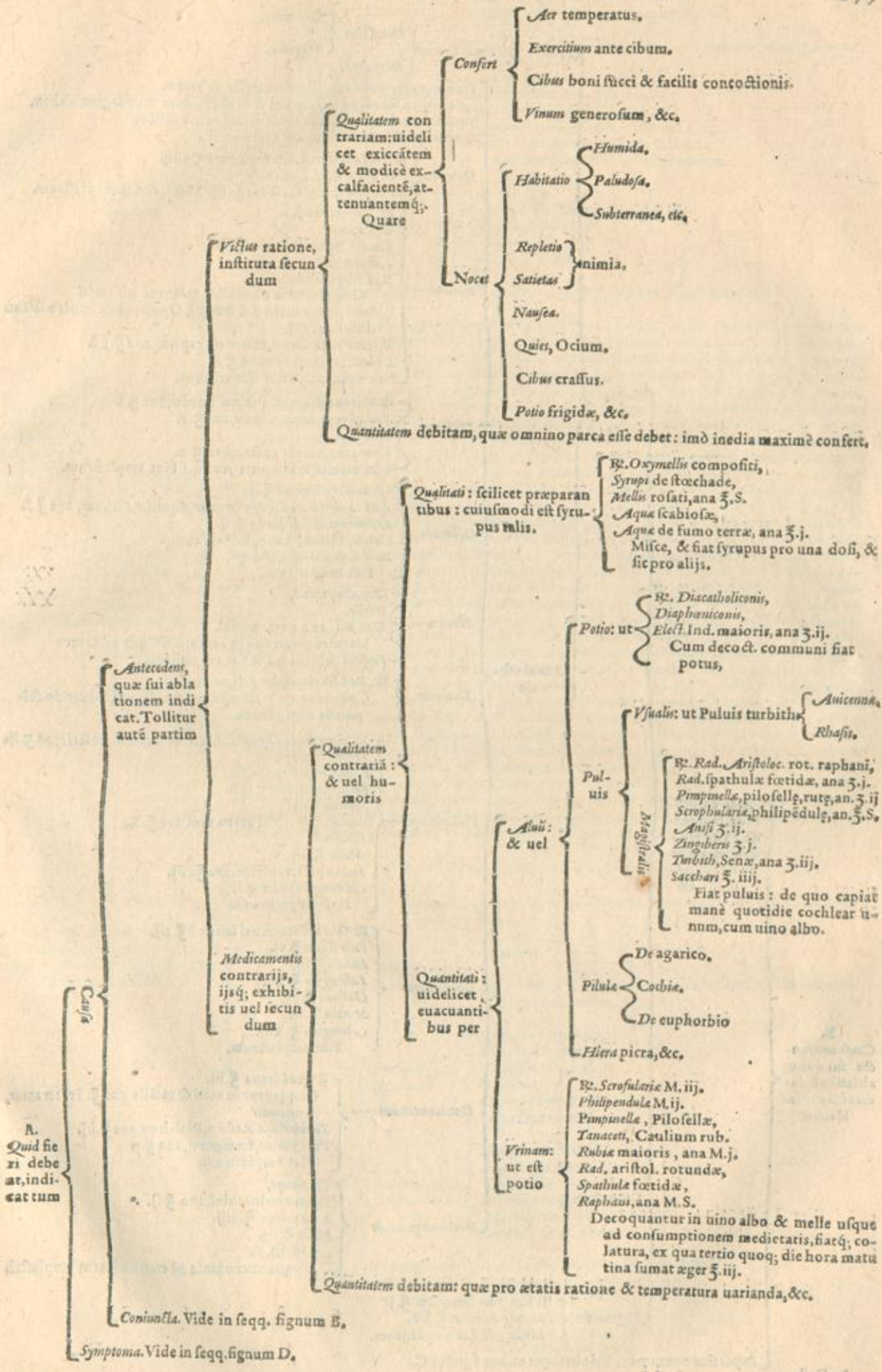
Causa morbi
coniuncta, hoc
est, in ipsa iam
parte affecta
infarcta, aut
est

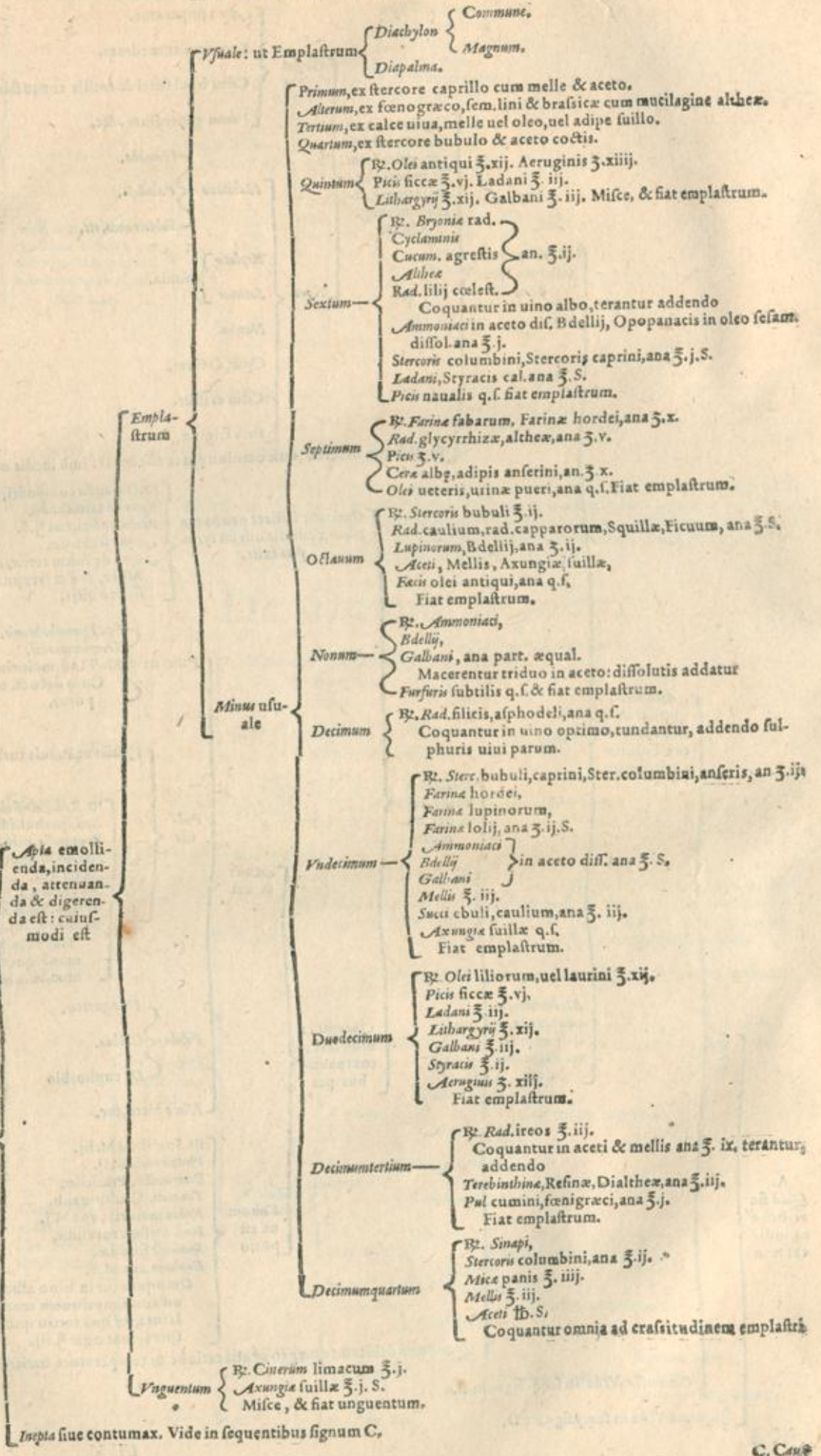
- Epithema, ex lixiuo ex cinere ficus, uitis & ilicis facto, quo imbuatur spongia.
 - Linimentum
 - Primum { R. Aluminis, sulphuris, myrrhae, salis, ana partes aequales.
Olei rosati, aceti, ana q. l.
Fiat linimentum.
 - Alterum { R. Succi ebuli, sambuci, oxylapathi, succi leuistici, foeniculi, ana ʒ. j.
Vnguenti dialthae ʒ. iij. Mellis ʒ. j.
Olei chamomelini ʒ. ij. Coquantur ad succorum consumptio-
nem, & fiat linimentum.
 - Emplastrum
 - Primum { R. Stercoris uaccini ʒ. S.
Olibani, styracis, musci arborum, calami aromatici, spicae, absyn-
thij, ana ʒ. S. Confice omnia cum aceto & decocto caulium,
& fiat emplastrum.
 - Secundum { R. Sulphuris ʒ. j.
Stercoris columbini ʒ. x.
Farinae fabarum ʒ. j. S.
Mellis ʒ. j. S. Succi brassicae, q. l.
Fiat emplastrum.
 - Tertium { R. Fol. ebuli, sambuci, absynthij, ana M. j.
Aluminis, sulphuris, salis, ana ʒ. S.
Coquantur, & terantur, addendo
Dialthae ʒ. ij. S. Axungiae suillae ʒ. j. S.
Mellis ʒ. j. Fiat emplastrum.
 - Quartum { R. Rad. cucumeris agrestis ʒ. ij.
Organi, uel brassicae M. j. Farinae hordei ʒ. j.
Coquantur, terantur, & fiat emplastrum.
- Quantitatem debitam, quae pro morbi magnitudine, & tempore & partis natura, & c. uarianda.
- Locum conuenientem. Sic particulae affectae remedia adaptanda sunt.
- Tempus commodum. { Principio repellentibus & modice digerentibus. utendum est supra in cause an-
tecedentis ablatione enumeratis.
Augmento repellentibus, & paulo fortioribus discutientibus.
Statu & declinatione solis discutientibus, modo recitatis, est utendum.
- Crassa. Vide in seqq. sign. C.

C. Causa

Apia emolli-
enda, inciden-
da & digerenda
est: cuius-
modi est

B.
Causa coniun-
cta sui quoq;
ablatione in-
dicat. Sic reso-
lutioni

Incepta siue contumax. Vide in sequentibus signum C.

C. Causa

C.
Causa con-
iuncta re-
solutioni
inepta siue
contumax
curanda uel

Medicamentis
exhibitis se-
cundum

- Primum, ex farina hordei, pice, olibano, & urina pueri.
- Alterum
 - R. Rad. althæ, liliorum, ana lb. S. Coquantur in aqua, contun-
dantur, addendo
 - Alisorum sub prunis coctorum,
 - Ceparum coctorum, ana unc. iij.
 - Olei liliorum, Butyri, ana unc. ij.
 - Pinguedinis suillæ, anterinæ, ana unc. ij. S.
 - Farina triticea, fœnigræci, sem. lini, q. l.
 - Viell. ouorum num. ij. Fiar emplastrum.
- Tertium
 - R. Myrrha ʒ. x.
 - Ammoniaci, Thymiamatis, ana ʒ. vij.
 - Visti quercini unc. j.
 - Galbani unc. S.
 - Propoleos ʒ. j. Misce.

Quantitatem debitam, quæ pro natura partis & humoris, &c. intendenda uel minuenda est.

Chirurgia: nam
si contingat i-
pfas Strumas
uia resolu-
tium matura-
ri nõ posse, tũc
ad manualẽ o-
perationẽ, seu
chirurgiam
transire est ne-
cessariũ. Sici-
taq; tractabis

Aegrum: imprimis prostratum, recumbere iubeto, cruribus inter se inuicem & ad lecti fulcra innixis, caput à ministris firmiter detineri, imperato. Deinde cutem tumori adjacentẽ, recta, uel subobli-
qua sectione incidito. In eo siquidẽ uasa & nerui recta porriguntur. Coeterũ non assatim, neq;
unico impetu totam cutis crassitudinem secabis: nihil enim uolentũ in hoc opere fieri uolumus.
Atq; in paruis quidem tumoribus, hoc est, strumis mitioribus simplicem sectionem facito, hoc est,
simplici linea cutem diuidito: in maiorib; uerò cutim ad myrthei folij figuram abscondito: tũ ue-
nas & arterias paulatim & placidẽ denudata, seponito. Post hæc uerò sectionis labra, seu oras cus-
tis incisæ, uel sellis seu hemulis distendito ac dilatato, ac membranas digitis & scalpri capulo, uel
spathula excoriato, strumamq; ubi nudata & explicata membranis apparebit, paulatim eximito.
Ceterũ si Struma uasis implexa fuerit, summa attentione opus tractandum est, ne per incuriã co-
piosa sanguinis profusio sequatur. Propterea in agendo, unum duntaxat sectionis labium uulSELLA
protrahatur, & ita sensim à connexis corporibus scalpelli acie separetur. Cumq; ab uno latere cõ-
nexio diuulsa ac soluta fuerit, in altero idem penitus reperatur: deinde tota basis propter neruos
& subiecta uasa excidatur. Porro summa cura adhibenda est, ne uel arteria, quas carotidas uocãt,
uel recurrentes nerui attingantur uolenturq;. Si autem uase aliquo, inter secandũ diuiso, sangui-
nis profusio tuum opus remoretur ac obturber, uas ipsam funiculo excipito, uel nisi magnũ ad-
modum fuerit, penitus abscondito, uel præsidia sistendo sanguini (si non magno impetu prorump-
erit) dicata, applicato. Deinde ad inceprum opus reuertitor. Itaq; ubi in artum Strumæ basis ue-
nerit, dextræ ac peritè ipsam præcidito, immissoq; indice, locum pertractato, ac diligenter scruta-
to, num & alia sint Strumæ adiecta, quas & eodem, quo supra diximus modo, si quæ inuentæ fue-
rint, extrahito. Porro modicum sanguinis fluorem facillè compesces, admotis ijs, quæ facultatẽ ha-
bent exciccandi: ut stupis, spongia, aut linamentis ex xylo, id est cotonefactis in aquam frigidam,
uel acetum, aut in miscellam ex utroq; (quam oxycraton uocant) infusus, & postea repressis. Sin se-
ctio incruenta perfrigerit, thuris polline eam repleto, linamentaq; imposito, ac pro linamentorũ
custodia, lanam uino madentem alligato. Quòd si uena aliqua amplior, & estatu digna, cum ra-
dice seu fundo strumæ connexa sit, non ex bati ipsam excindere, sed funiculo excipere ac constrin-
gere conuenit, quo particulatim citra periculum sua sponte excidat. Quo in casu per linamenta
postmodum curatio adhibenda erit. Est autem uinculum ex materia aliqua non facillè putrescibi-
li, cuiusmodi sunt fila, quæ serica nuncupantur. Quæ enim facillè putrescunt, ea citò ab ijs, quæ ex-
ceperunt, decidit. Ceterũ si peracto opere aliquid ex folliculo, seu membrana materia prædicto-
rũ abscessuum obuolente, uel aliud extraneum quippiam remanserit, absumendũ est, implendõ
uulnus primis diebus xylo, aqua salsa imbuto: postea uerò unguento Aegyptiaco.

D.
Symptomata quoq; quæ curatio-
nem interdum interpellant, re-
mouenda sunt. Sic

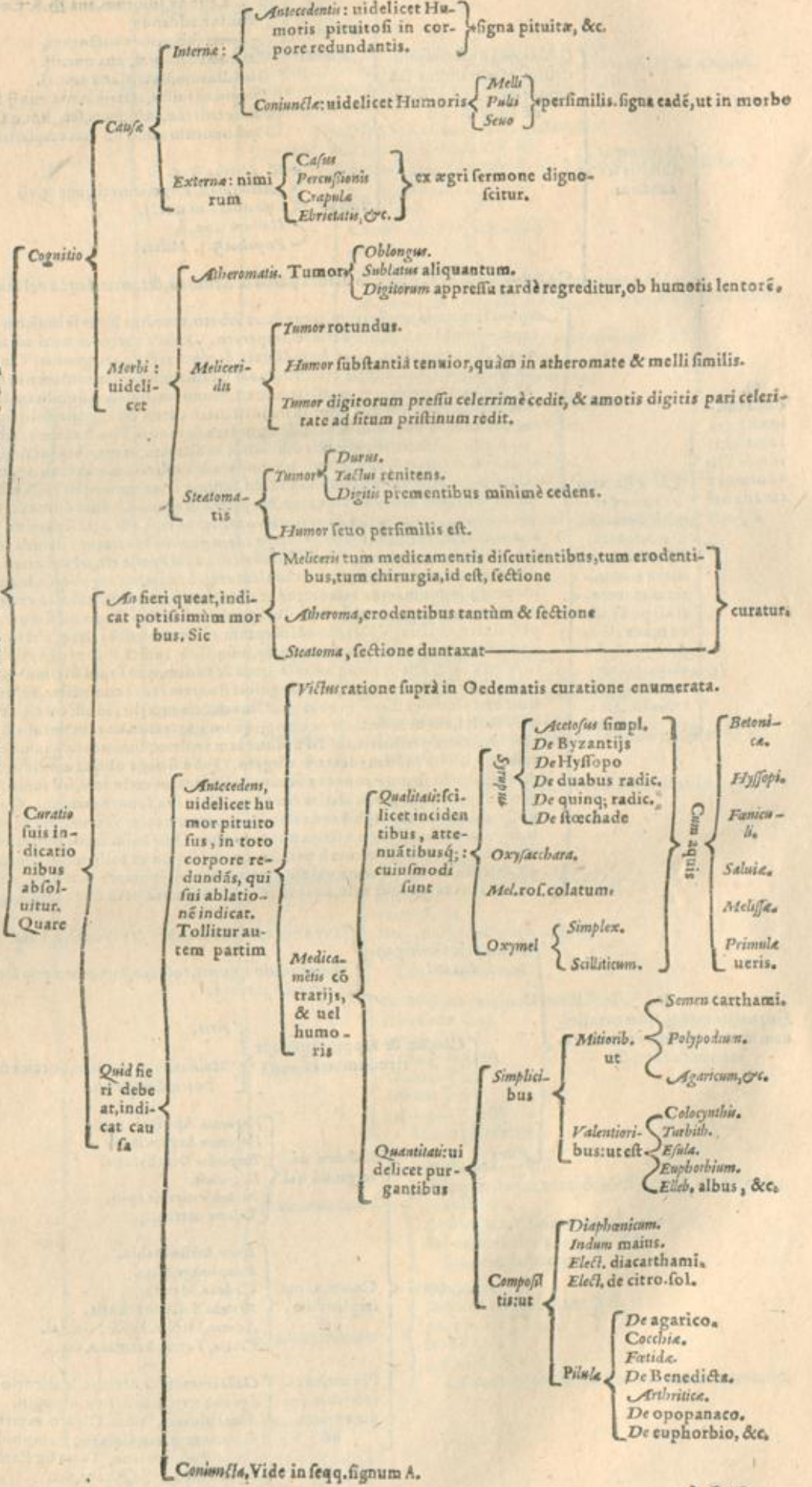
- Dolor prius mitigan-
dus uel
 - Stupa oui candido liquore & rosaceo imbuta.
 - Oui candido liquore, rosaceo, unguento populeo, aut quouis alio dolo-
ris mitigatorio.
- Vlcus
 - Clausum & suppuratum ape-
riendum uel
 - Ferro.
 - Medicamento ruptorio, ut calce & sapone, uel cantharidi-
bus: uel arsenico.
 - Sordidum de-
tergendũ uel
 - Unguento Apostolorum.
 - Unguento Aegyptiaco.
 - Emplastro Diachylone.
 - Diapalma.
 - Mundificatio ex apio,
 - Pulvere mercurij.
 - Apertũ
 - Cauum, carne
implendum, uel
 - Thure, Aristolochia.
 - Pompholyge, Aloe.
 - Cadmia, Manna.
 - Myrrha, Fuligine thuris.
 - Aureo, Mefua, Fusco Nicolai.
 - Croceo, Terrapharmaco, &c.
 - Planum, ad ci-
atricem per-
ducendum;
uel
 - Galla immatura, Myrtho, Malicorio.
 - Squama aris, Chalcitide, Aerugine.
 - Scoria plumbi, Stibio, Cerato myrthino.
 - Cadmia cremata, Cerussa, Pompholyge.
 - Thuria, Bolo armeno, Terra figillata.
 - Plumbo usto, Albo Rhâis, &c.

De Atheromate, Steatomate, & Meliceride.

Atheroma tumor est concolor, & indolens, in membrana, seu neruo sa tunica humorē lentum continens, pulti similem, quæ ex farina decocta conficitur.

Meliceris autē tumor est, simili modo dolore carens, sed rotundus, in quo neruosa etiam tunica inclusus humor reperitur tenuis, & mellis substantiam representans.

Steatoma uerò tumor etiā est concolor, & tactu lenis, in principio quidem exiguus, sed temporis progressu augetur, & amplior factus, in quo humor seuo perfimilis, membranula similiter inclusus, Horum

- A. Causa coniuncta: aut resolutio- ni**
- Primo** { *℞. Rad. cyclaminis q. f.*
Acongia ueteris, Sulphuris uiui, ana part. j.
Contundantur, & fiat emplastrum.
 - Secundo** { *℞. Passularum enucleatarum num. xx.*
Squama ℥. s.
Misce.
 - Tertio** { *℞. Passularum enucleatarum ℥. j.*
Cumini tritici ℥. vj.
Nitri ℥. iij. Contundantur, & misceantur.
 - Quarto** { *℞. Salis ammoniaci*
Spuma argenti
Cerussa } ana ℥. j.
 - Quinto** { *Cera, Terebynthine, Galbani, Opopanacis, ana ℥. j.*
Rubrica sinopice ℥. vj.
Aceti ℥. vij. s. Misce.

*Apta: discutiēda est em-
plastro*

*Medicamentis
erodētibus:
cuiusmodi
est empla-
strum*

*Ine-
pta:
tol-
len-
da
est
uel*

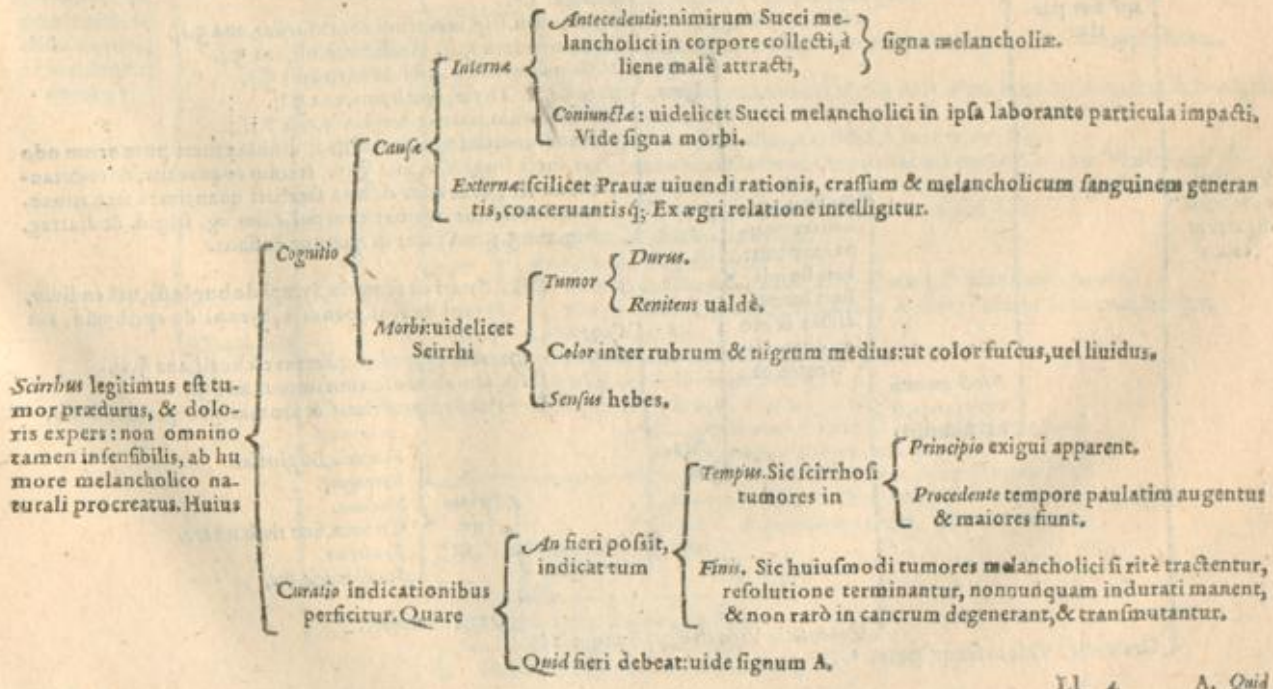
- Primum, ex calce, sapone & lixiuio**
- Secundum** { *℞. Calcis tuiæ ℥. s.*
Facula uini combustæ } ana ℥. ij.
Nitri liquidi tostii
Mini ℥. j.
Cum lixiuio fiat emplastrum.
- Tertium** { *℞. Squama aris ℥. s.*
Arsenic rubri ℥. ij.
Elebori nigri ℥. ij.
Cum rosaceo fiat emplastrum.
- Quar-
tum** { *℞. Erynacorum ustorum*
Testa sepiæ
Auripigmenti } ana part. æquales.
Cum rosaceo fiat emplastrum

*Emplastrum applicato: escharam pro-
fundam inducito: abscessum per me-
dium secato recta linea: sectionem ad
carnem uiuam producito: in sectionis
locum arsenicum sublimatū, aut aliud
ex iam dictis causticis immittito.*

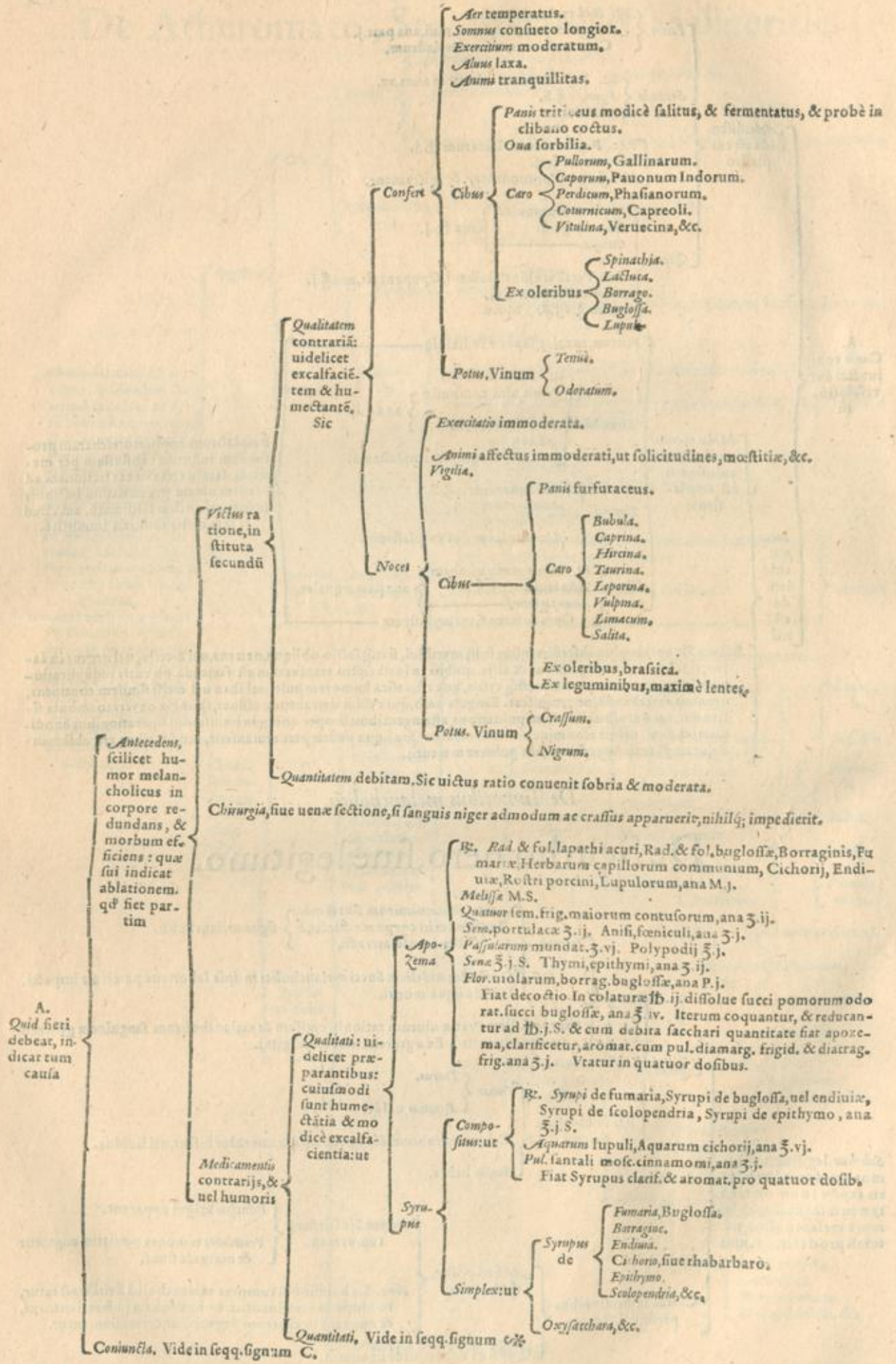
*Sectione. Sic aperiendus abscessus instar folij myrthini, fiatq; sectio obliqua, ne uena, uel arteria, uel neruus læda-
tur, si subsit: nisi in inguinibus & alijs, quibus in locis sectio transuersim est facienda ob cutis reduplicatio-
nem in motu earum partium: estq; cystis, hoc est, uesica humorem pulci uel seuo uel melli similem continens,
omnino extrahenda, ne reuiuiscat. Sanguis uerò, qui cystim detrahendo effluet, sponsia oxycrato imbuta si-
stendus, uel oui albumine cum pulueribus attingentibus: semper quoq; in huiusmodi operationibus anodi-
nis utendum, uel uti albumine oui cum rosaceo. Si aliqua uesicæ pars remanserit, erodentibus erit absumen-
da, ut unguento Aegyptiaco, aut puluere mercurij.*

De Tumoribus melancholicis.

De Scirrho uero, siue legitimo.

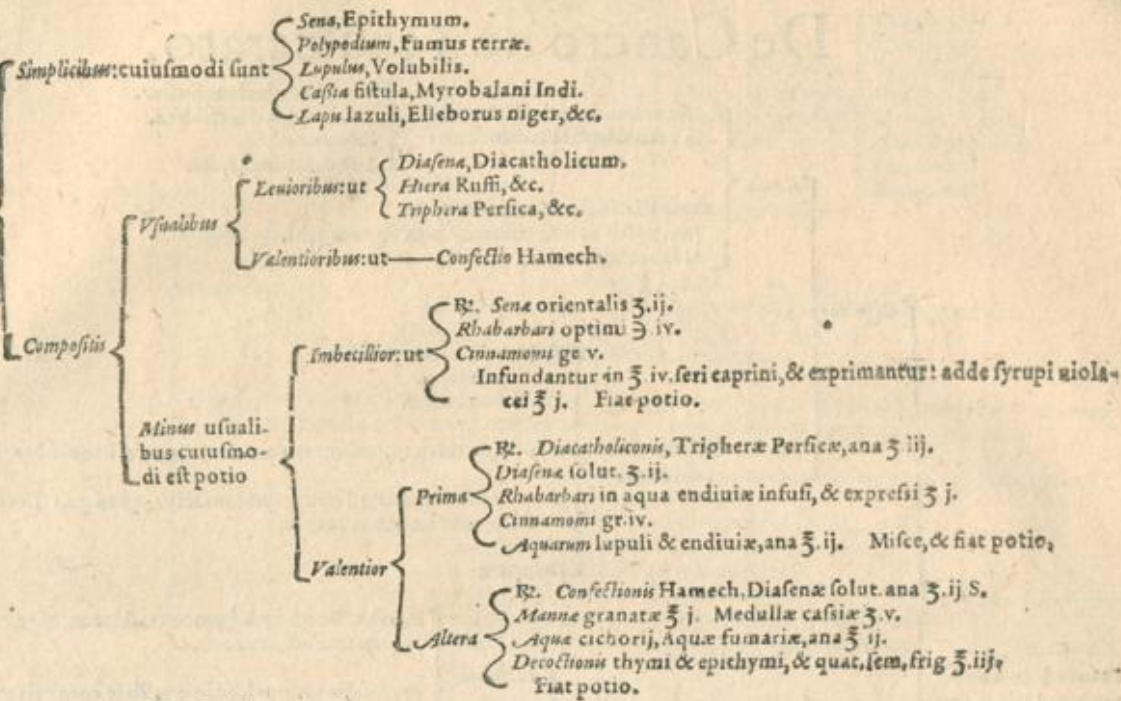

*Scirrhus legitimus est tu-
mor prædurus, & dolo-
ris expertus: non omnino
tamen insensibilis, ab hu-
more melancholico na-
turali procreatus. Huius*

☞ Causa

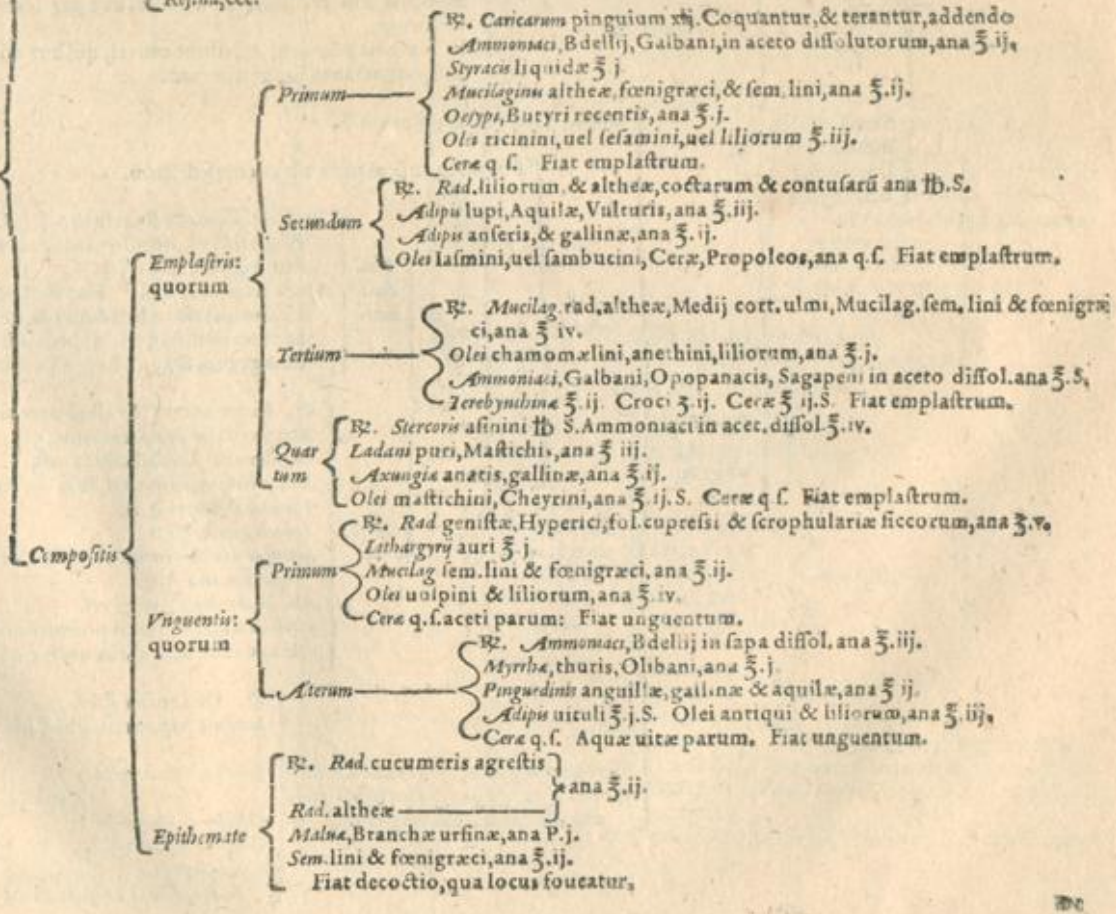
Causa antea
des tollitur
medicamen-
tis contrarijs
humoris
quantitati:
scilicet pur-
gantibus

Simplicibus: cuiusmodi sunt

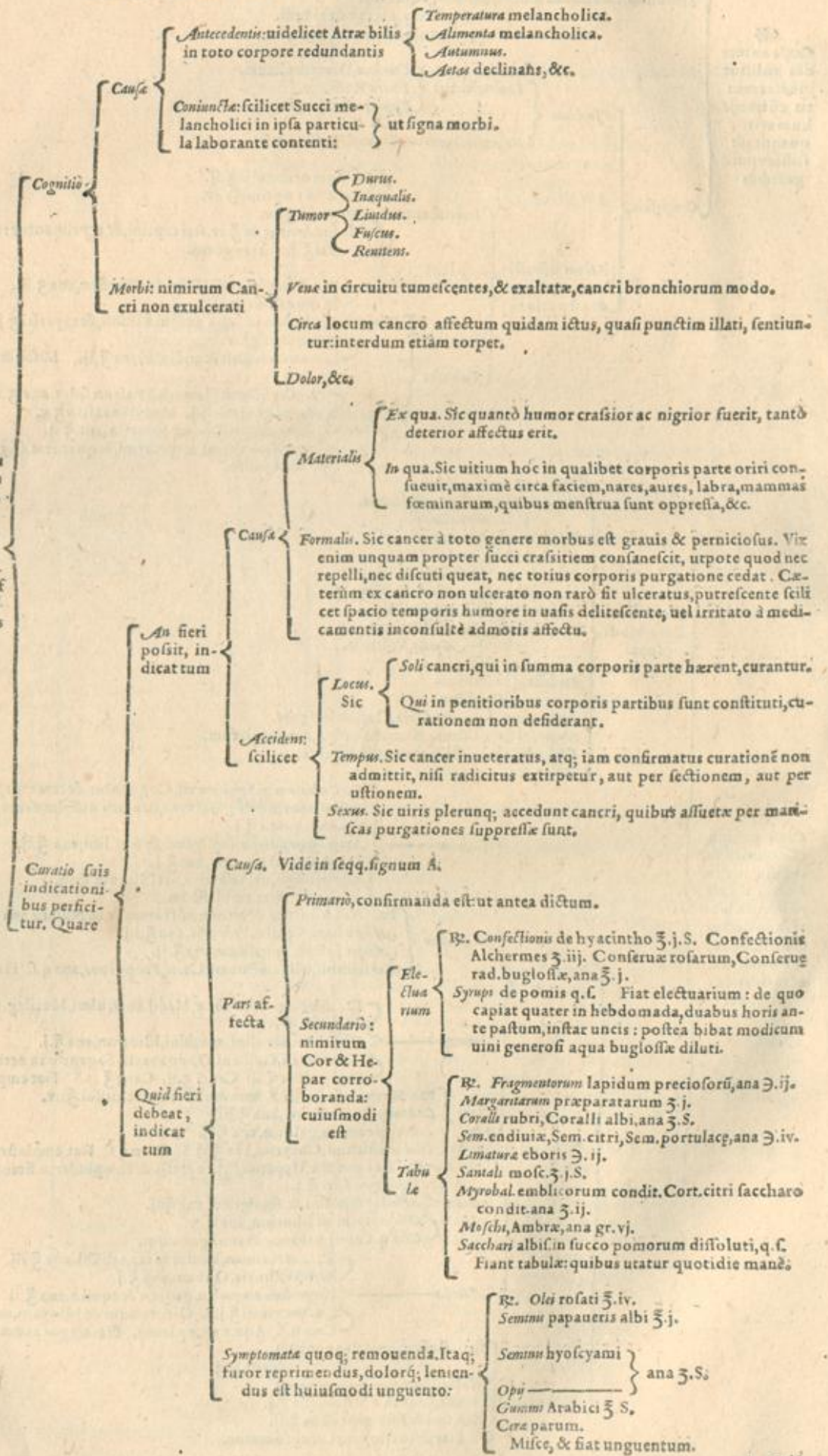
- Oxyptu, Lana succida.
- Butyrum, Oleum amygdalarum.
- Oleum**
 - Chamomelinum.
 - Anethinum.
 - Liliorum, &c.
- Adips**
 - Gallinaceæ, Vulpis.
 - Anserinus, Taxi.
 - Aserinus, Vrb.
 - Sillus, Leonis.
 - Aquila, Vulturis.
- Medulla**
 - Vituli.
 - Cervi, &c.
- Mucilagines, Propolis, Cera, Caricæ pingues.
- Malua, Althea, Lilium, Brancha urfina, Ammoniacum.
- Balsamum, Styrax, Galbanum, Pix liquida.
- Resina, &c.

C.
Causa coniu-
eta: nimiru suc-
cus melancho-
licus in ipsa
particula labo-
rate collectus,
emolliendus,
discutiendus,
ac incidendus
est: & uel

LIBER III. DE De Cancro non exulcerato.

Cancer est tumor durus, inqualis, rotundus, uenenosus, colore nigricans, calidus, subito accrescens, egros maxime fatigans, & perpetuo ferè dolore affligens, Græcè καρκίνωμα dicitur. Huius

A. Quid

Vitium ratione ordinata secundum

- Qualitatem cōtrariam: uidelicet humectantem & modicè refrigerantem. Sic*
 - Confert*
 - Cibus, qui probum ac tenuem succum generat: cuiusmodi est*
 - Cremor ptisanæ.*
 - Caro autium montanarum.*
 - Pisces saxatiles.*
 - Oua forbilis.*
 - Malua, Atriplex.*
 - Bium, Spinachia.*
 - Cucurbita.*
 - Borrag, &c.*
 - Vinum tenue dilutum.*
 - Noeent*
 - Salsa.*
 - Acrida.*
 - Que melancholica succum generant.*
- Quantitatem debitam. Sic fit parca & moderata.*

Vena sectione, præsertim si sanguis crassus nigerq; apparuerit, & ætas, uiresq; permiseriat: uel menstrua ante quinquagesimum annum, uel hæmorrhoides fuerint suppressæ.

Qualitatis: uidelicet præparatam, seu concoquentem: cuiusmodi

- Apothema in Scirchi curatione præscriptum, addendo*
 - Acetosa M. j. S.*
 - Sem. acetosa, Serici crudi, ana ʒ j.*
 - Cori. citri, Sem. citri, ana ʒ. vj.*
 - Tamarindorum ʒ. j.*
 - Coquantur in aqua decoctionis ranarum uiridium: decoctioni misce succi mali punici, macuri, succi ros. succi pomorum odorat. ana ʒ. iij. Aceti passu lati ʒ. S.*
 - Sacchari q. l.*
 - Fiat Syrupus perfecte coctus ad ʒ. ij. & eo utatur, cum sero lactis quinq; aut sex diebus.*
 - Syrupus in Scircho præscriptus, &c.*

Antecedent: uidelicet Atrabilis in toto corpore abundas, cuius generatio prohibenda, & redundantia euacuanda: quod fiet paritim

Qualitatem contrariam: & uel humoris

- Purgantem: quorum alia*
 - Usualia: ut*
 - Hiera Russi.*
 - Pisula Indæ.*
 - Confectio Hamechi.*
 - Diasena, &c.*
 - Prima*
 - Rz. Flor. uiolarum } ana ʒ. j.*
 - Flor. borrag. } ana ʒ. j.*
 - Flor. bugloss. } ana ʒ. j.*
 - Epithymi ʒ. iij.*
 - Sena ʒ. S.*
 - Macerentur per x. horas in ʒ. iv. seri lactis, & facta expressione. Misce.*
 - Syrupi uiolati ʒ. j. S.*
 - Diaprun. sol. ʒ. iij. Fiat potio.*
 - Minus usualia: ut est potio*
 - Rz. Fumarie M. j.*
 - Sena, Epithymi, ana ʒ. iij.*
 - Flor. rorit. P. ij.*
 - Infundantur in ʒ. iv. seri lactis, & ijs expressis dissolue rhabarbari in aqua bug. infusi ʒ. j. cinnamomi g. iv.*
 - Manna ʒ. j. S.*
 - Cassia ʒ. vj. Fiat potio.*

A. Quid fieri debeat, indicat etiam causa morbi

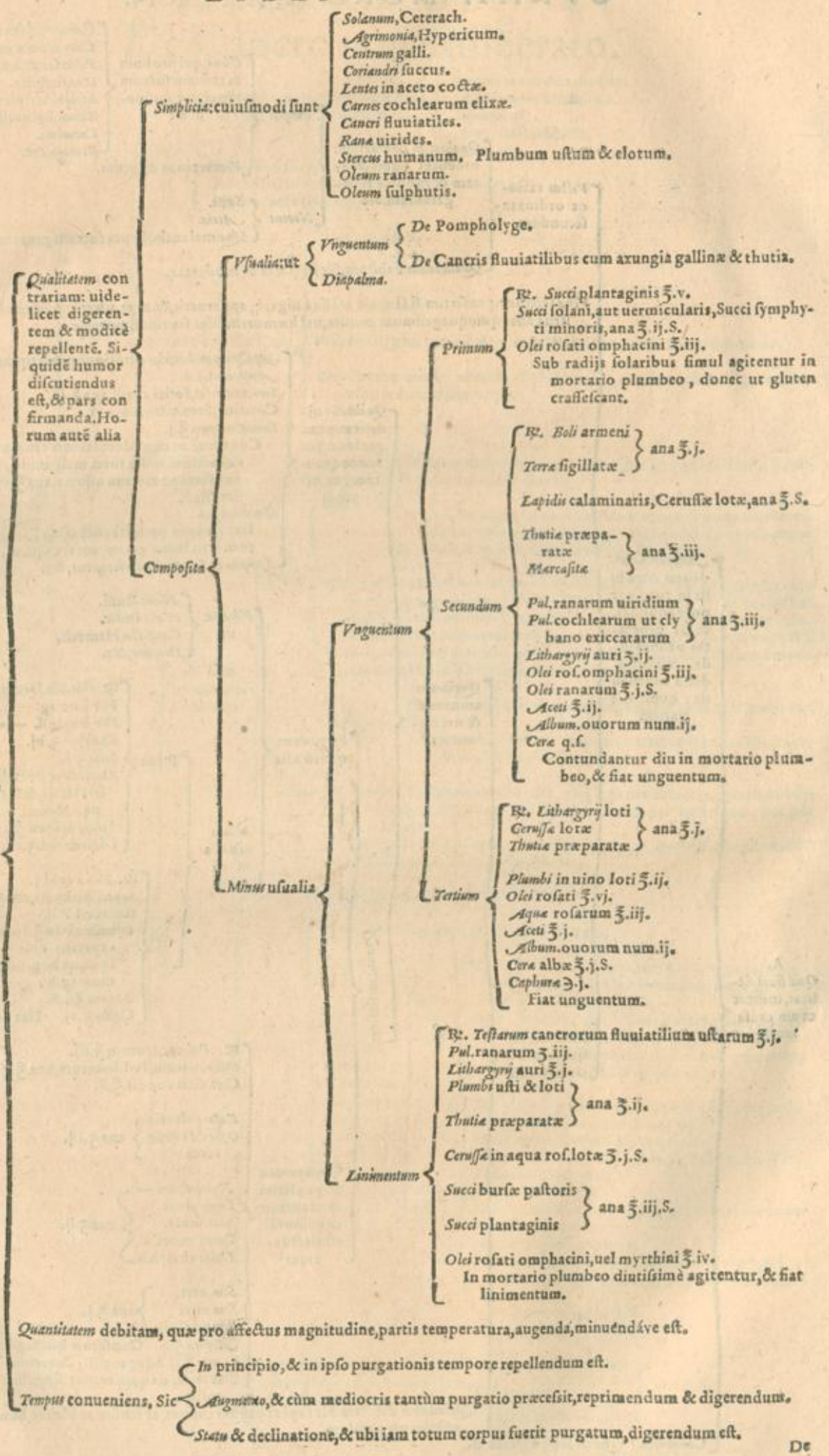
Medicamentis, ijsq; exhibitis secundum

- Quantitatis: scilicet*
 - Purgantem: quorum alia*
 - Rz. Pul. cancerorum ʒ. iij.*
 - Pul. ranarum, Pul. limacum, ana ʒ. ij.*
 - Cori. citri condit. ʒ. S.*
 - Rasura eboris } ana ʒ. iij.*
 - Ossi de corde } ana ʒ. iij.*
 - cerui } ana ʒ. iij.*
 - Xylobalsami } ana ʒ. ij.*
 - Ligni aloes } ana ʒ. ij.*
 - Sant. mosc. } ana ʒ. ij.*
 - Corall. rubri } ana ʒ. ij.*
 - Limat. chalybis } ana ʒ. ij.*
 - Consumentem & paulatim exiccantem: cuiusmodi est electuarium*
 - Sem. acet. } ana ʒ. j.*
 - Sem. citri } ana ʒ. j.*
 - Sem. endiuiz } ana ʒ. j.*
 - Ambra ʒ. S. Conseruæ borrag. bug. & anthos, ana ʒ. ij. Aquæ melissæ & tormetille, ana ʒ. ij. S. Fiat elect. de quo capiat singulis horis, quantum uolet.*

Quantitatem debitam. Sic sæpius præparandum, ac sensim ac blandè, non semel atque assatim purgandum.

Commissa. Vide in seqq. signum B.

B. Causa

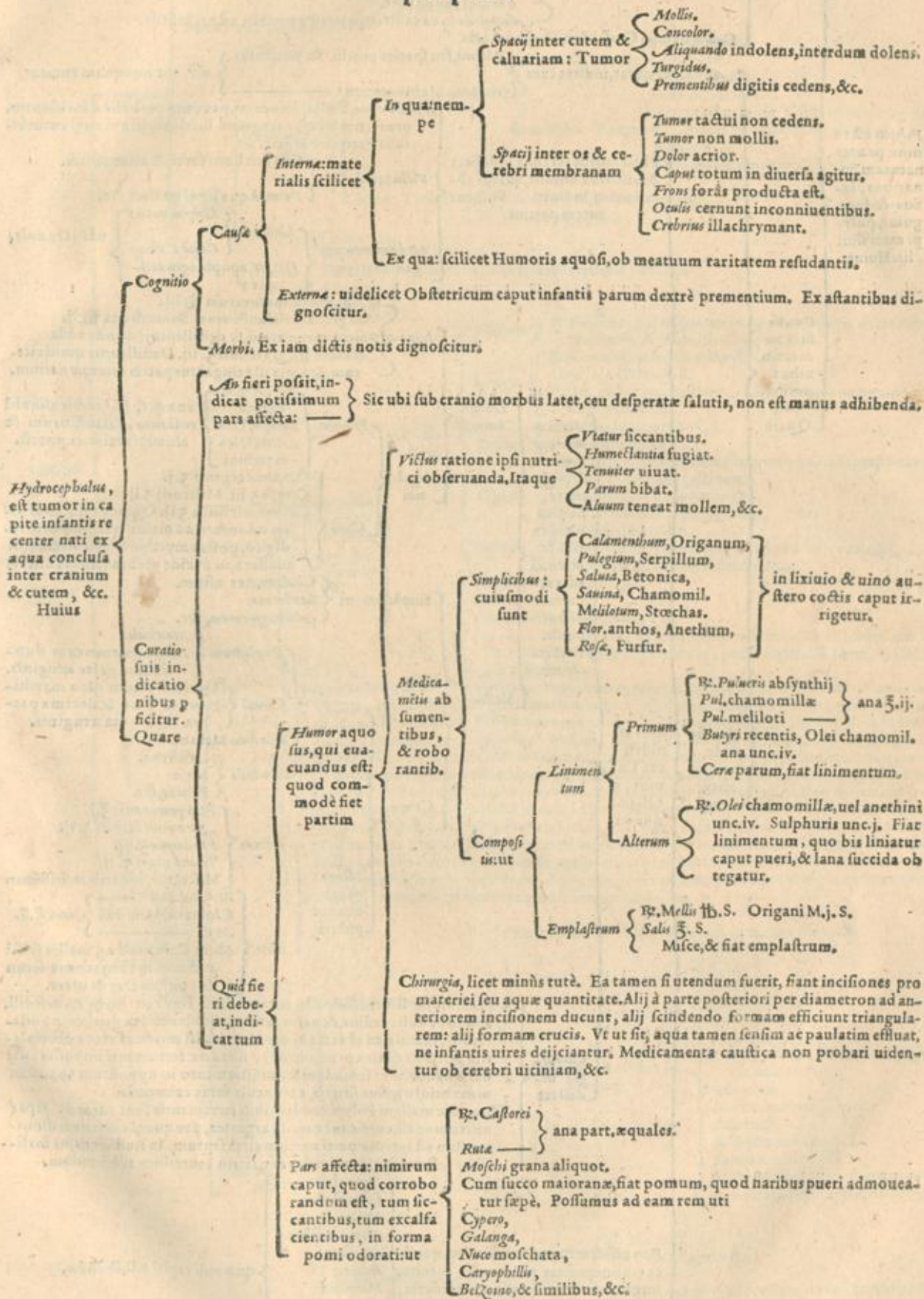

B.
Causa coniuncta, quæ in affectam particulam procubuit, sui quoq; ablatione indicat. Tollitur autè medicamentis, ordinatis secundum

De

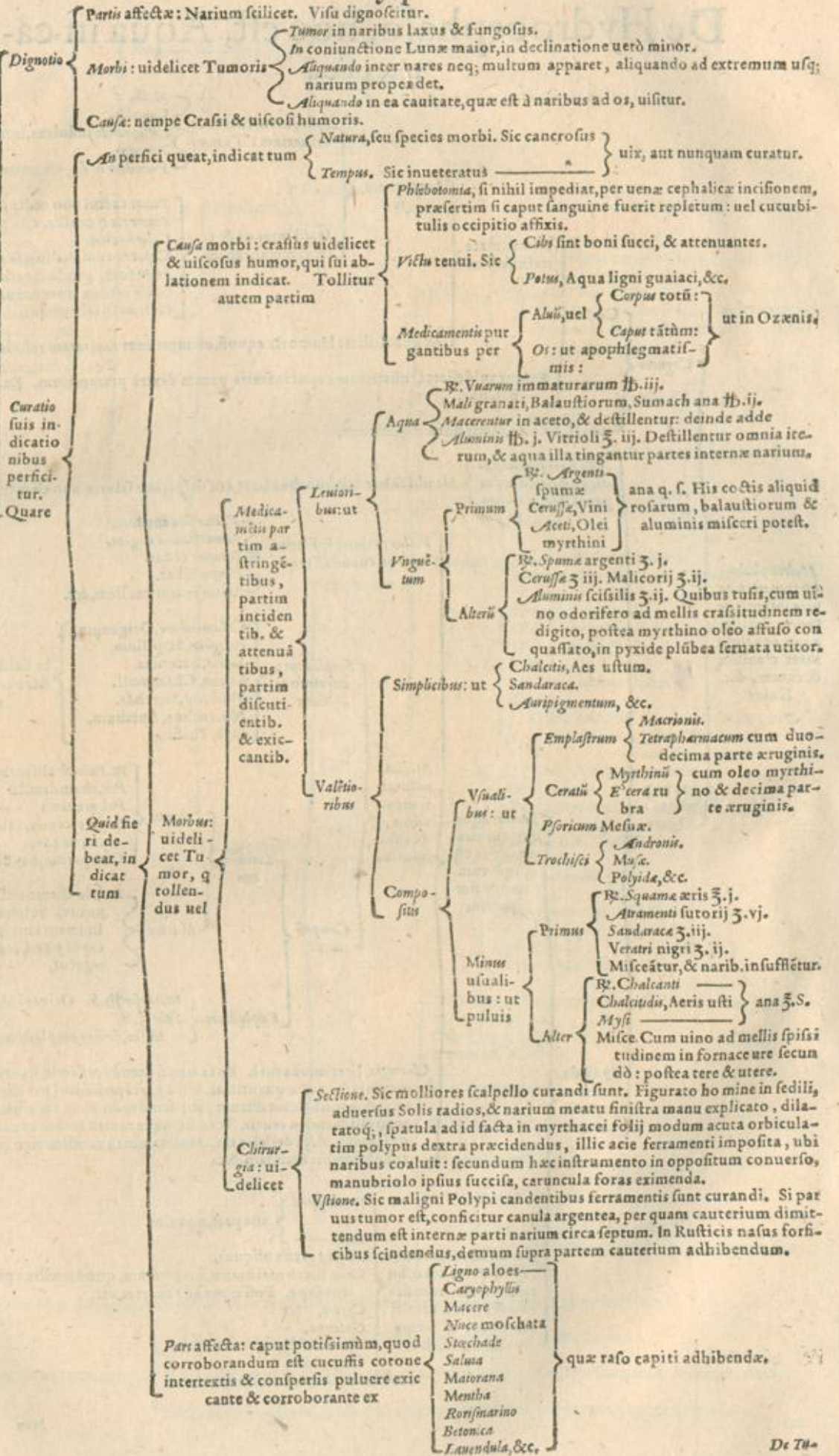
De Tumoribus capitis.

De Hydrocephalo, hoc est, Aqua in capite pueri.

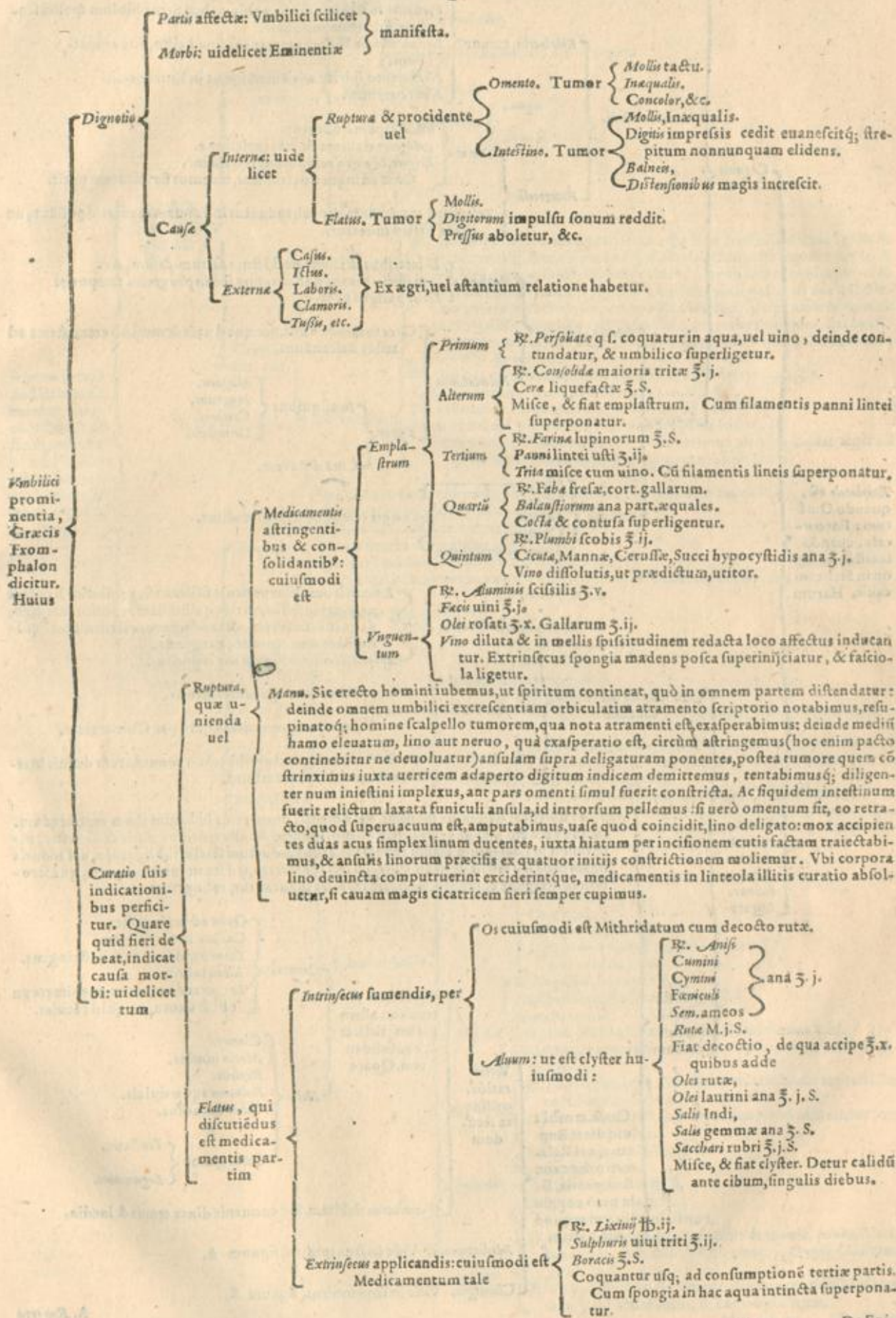
LIBER III. DE De Polypo.

Polypus est tumor præter naturam in naribus, latus & fungosus, polypi carni simili. Huius

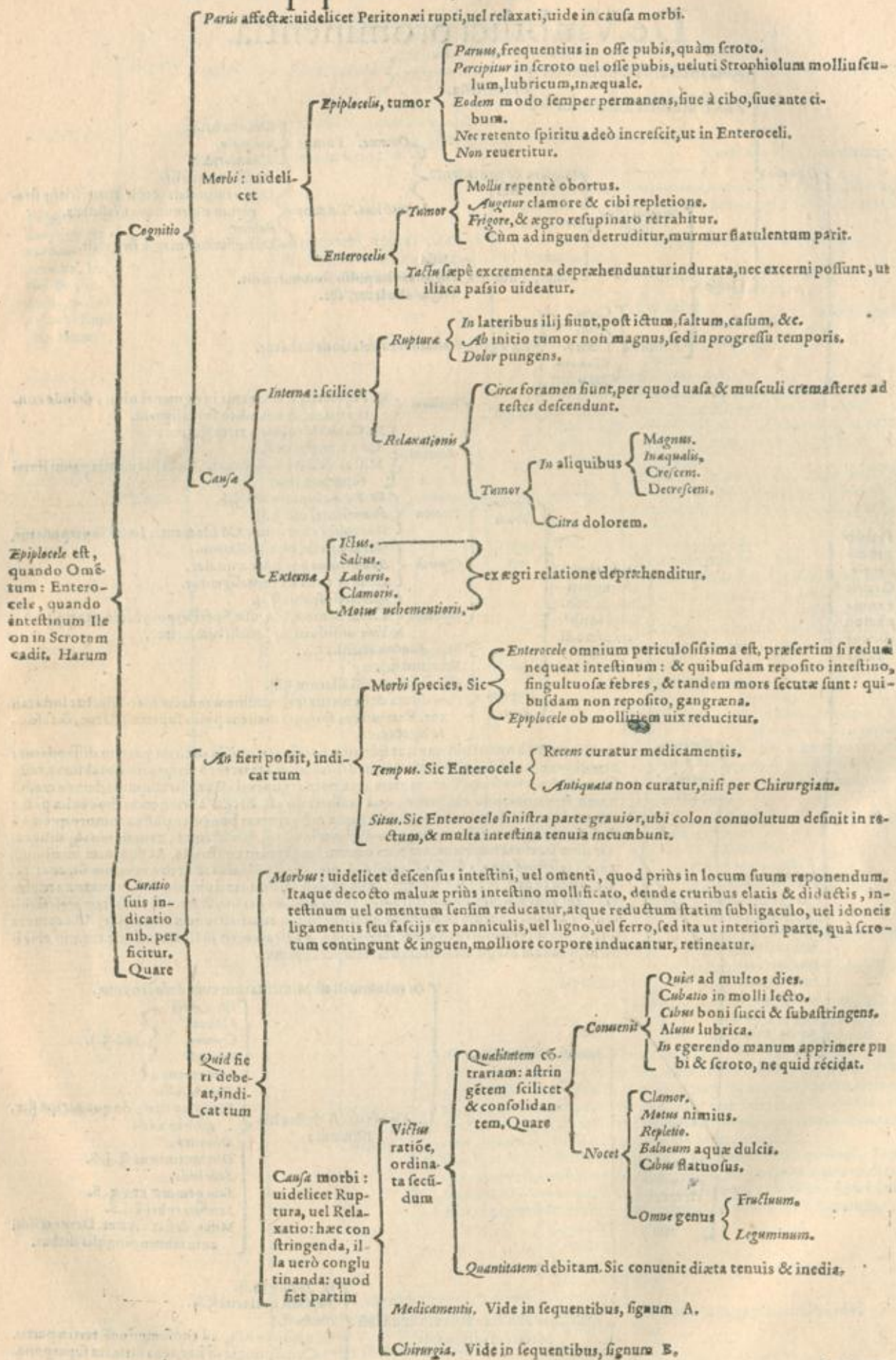

De Tumoribus uentris.

De Umbilici prominentia.

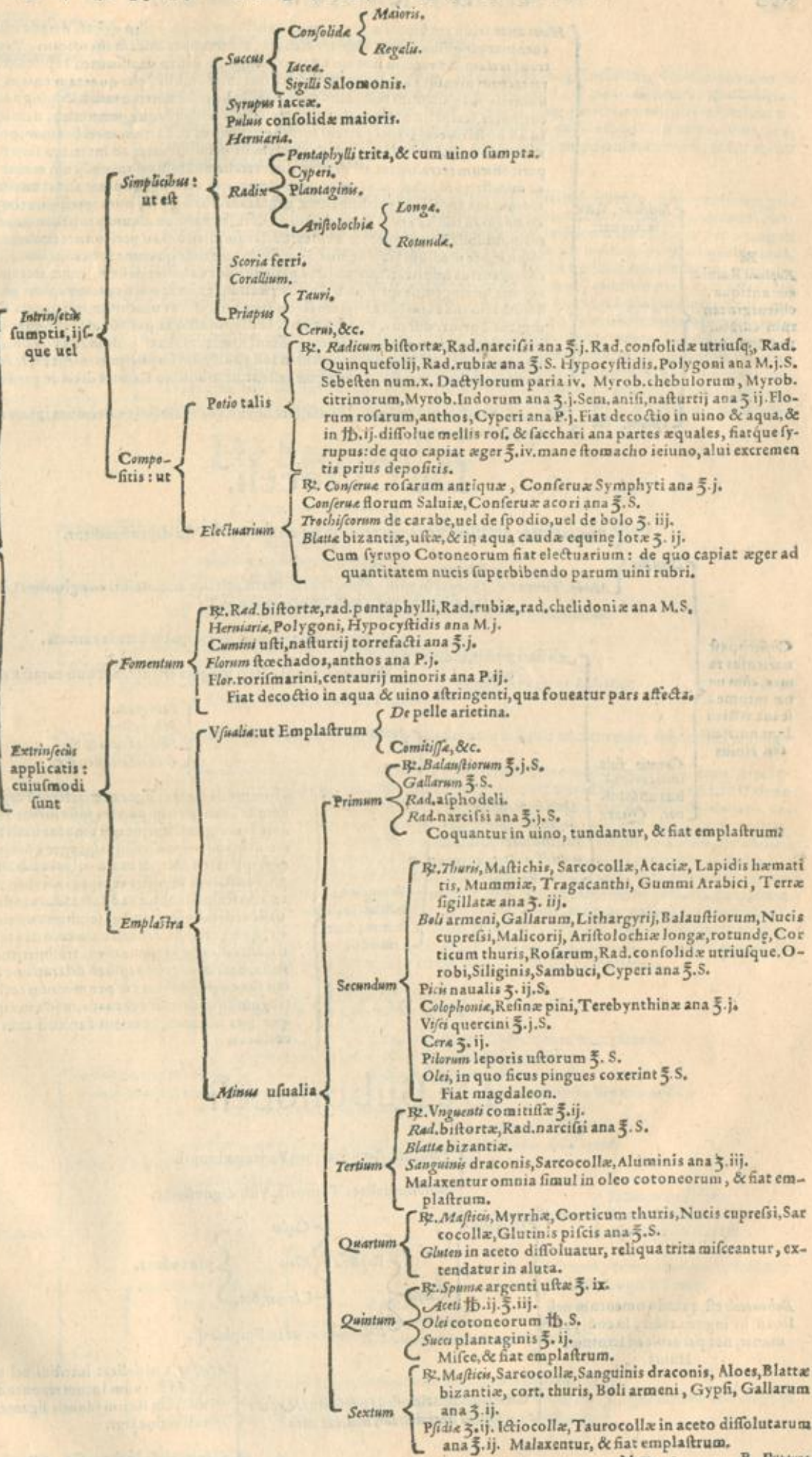

LIBER III. DE De Epiplocele, & Enterocele.

A. Ruptura

A.
Ruptura recens
medicamentis
curatur defic-
cantibus & cō-
stringentibus
& consolidan-
tibus: Laxatio
verò astringen-
tibus tantum,
rum

B.
Ruptura Ramice antiqua, **chirurgia tantum curatur: uidelicet aut**

Incisione, seu sectione:

Visione, Sic

Homo ante triduum bibere aquam, pridie abstinere etiam à cibo debet, deinde ipso resupinato, & cute iuxta inguina per ministrum eleuata, transversam lineam incidimus. Nonnulli uerò non transversam, sed rectam lineam ducunt, hamuloq; defixo diuisionem explicant, quæ testiculum retractum mensura adæquet, deinde rursus tot hamulis, per quartam cutem transmissis quot uulneris magnitudini sufficiant, caeco hamo aut cultro membranas, & pinguedinem subius excoriantes, scalpello præcidimus: detecto autem undequaque peritonæo, demissoq; indice digito ad posteriorem scroti partem inter peritonæum & dartum membranam, posteriorem connexionem soluemus, deinde dextra manu extremum implicantes ad interiora scroti, simulq; sinistra peritonæum retrahentes ad diuisionem retrahemus testiculum unà cum membrana erythroide, ac ministro uni iubebimus testiculum eleuet, ipsi uerò posteriorem adnexum ex toto simul cum membrana erythroide dissoluentes, explorabimus digitis, num intestini, uel omenti inuolutio quædam in tunica erythroide relicta sit, & infra hanc ad aluum propellemus, deinde acu bonæ magnitudinis linum ducente duplex, decies implicitum ad peritonæi terminum, qui diuisionem respicit, per medium transiemus. Succis autem lini quatuor facimus initia, atque his per uiriculum rursus implicatis, utrobique peritonæum ualenter delstringemus, iterumq; initijs cum uolutis, astringemus quidem strenuè, ut nullum ex uasis nutrientibus adhuc possit cedere, ne inflammatio inde concitetur: item secundum intrinsecus uinculum injiciemus minus quàm duos digitos à priori distans. Post hæc uincula digiti instar ex peritonæo reliquentes, totum ipsum orbiculatim præcidemus, auferentes simul nimirum & testiculum: rursus diuisione iuxta emissarium scroti adhibita, linamentum in longitudinem implicitum injicitur, & fomentis oleo imbutis uinculisq; iniectis, omnia quæ restant, ut in aquoso Ramice dicetur, perficiemus.

Nonnulli, membrana erythroide excisa, ferramentis candentibus extremum ipsius adurunt, sanguinis profluij metu.

De Cirfoceli.

Cirfocele, est uaricosus ramex, cum uenæ intumescant testiculum nutriendes. Huius

Dignotio

Partis affectæ: uidelicet Venarum testiculi intumentium. Tactu deprehenditur.

Morbi. Tumor

- Paruus.*
- Diuersus in epididymo & uasis spermaticis, qui est ueluti conglomeratus & intortus.*
- Durus, oblongus, ad modum uirgarum.*

As fieri possit, indicatur

- Natura.* Sic minus molesta est, quàm hernia carnosæ.
- Magnitudo morbi.* Sic si insignis est, uix, aut non curatur nisi per chirurgiã.

Curatio suis indicationibus absoluitur, Quare

Quid fieri debeat, indicat Morbus, qui sui indicat ablationem. Tollitur autem passim

Medicamentis emollientibus: ut

- Fenogreco.*
- Semine lini.*
- Farina feumenti.*
- Oleo sciamino, &c.*

Chirurgia: uidelicet sectione, hoc modo:

ubi commodè ægrum figuraueris, scrotum manu permulcetur, neruus cremalter in partem inferiorem repellitur. Facile autem est dignoscitur, ut qui tenuior uasis sit, solidior, renitensq; ceu potens ualidusq; æger quoque ad depressio-nem ipsius indolet, & iuxta eolem turbatur: uasa autè digitis nostris & ministris excepta in scroto, ualideq; distenta, acie scalpelli obliqua adacta supra instrumentum quod uasis cedendis supponitur secabimus: deinde per hamulos ea, quæ cuti subiacent eleuata excoriantur: uasis denudatis, acus duplex linum trahens trãmittitur: ansaq; lini abscissa, uasa & in prima ipsorum dilatatione & inferiori extremo fune deligabimus: & per medium recta incisa linea, & sanguine qui coierat euacuato, medicina ipsos curabimus, quæ pus moueat, ut etiam funiculi cum uasis sua sponte excidant.

De Bubonoceli.

Bubonocèle est, quando omentum uel ileon in inguen cadit, in eoq; permanet, nec peruenit ad scrotum. Huius

Dignotio

Partis affectæ: nimirum Peritonæi rupti.

Morbi: uidelicet Tumoris. Visu dignoscitur.

Causa

- Ruptura**
 - Causa*
 - Illus*
 - Clamor, &c.*
- Relaxationis:** ut in Epiploceli.

Curatio, indicationibus perficitur. Quare quid fieri debeat, indicatur

Morbus: uidelicet intestini uel omenti lapsus, quod in suum locum reponendum, atque reductum statim idoneis ligamentis, uel tæmoraliter retineatur.

Causa. Vide in seqq. sig. ☞

Causa Bubo nocētes, uidelicet ruptura, unienda & cōglutinanda est, partim

Medicamentis } In Epiplocēlis & Enterocēlis curatione enumeratis.

Chirurgia: uidelicet uel

Sectione, hoc modo: *Linca transuersa per inguina intumescētia, tres digitos longa inciditur. Hinc membranae & pinguedo eximuntur, aduerso autem specillo peritonæo per medium detecto qua fastigiatur adigi debet, id enim intestina in altum repellit. Itaq; peritonæum intus restitutum utrobique aduerso specillo, futuris inuicem commitemus, deinde specillum extrahemus, neq; peritonæum præcedentes, neque testiculum, neque aliud quippiam retinentes, sed præsidio cruentis idoneo persanantes.*

Uisione, hoc modo: *Homo medio critere moueatur, tussi uiolenta, intentione, spirituq; retento: ubi tumor in inguinibus apparuerit, locum, qui uri debet, atramento scriptorio, figura triangula circumscribemus, transuersam lineam per inguina sursum ducentes, injiciemusque signum per trianguli medium. Postquam æger decubuerit, candens ferram per mediam notam imprimemus, primum clauatum, inde triangulo constans græcæ Γ literæ figuram repræsentans, tertio laterulari aut leniculato totum triangulum adæquabimus, ministro per totam uisionem saniem panniculo extergente: ram altè uerò aduremus, quousque pinguedinem pertingamus, idq; in habitu corporis moderato, neq; enim in gracilibus ob siccitatem ferrum altius admoendum est, ne imprudenter peritonæum aduramus; neq; tamen in crassioribus pinguioribusq; in quibus uel ante iustam uisionem pinguedo apparet: sed quantum uri conueniat, artificiosa deprehendemus coniectura. Secundum uisionem sal unà cum porro tritus crustæ infusabitur, & inguinario in literæ γ similitudinem ligamento utemur, per insequentes dies remedijs, quæ crustam adimunt, nempe phacomelite, & similibus curabimus,*

De Sarcocoele.

Sarcocoele carnosâ hernia est, quando caro in partibus scroti implicat, succrescit. Huius

Dignotio

Partis affectæ: uidelicet *Testicularum* — *Neuriorum uel tunicarum testiculi* } induratorum. Tactu dignoscitur.

Morbi, Tumor *Rotundus, oblongus, durus, Formam testiculi referens. Longo tempore pedetentim increfcens. Sine dolore, si scirrhosus: si uerò malignus, dolor punctorius.*

Causa *Interna: uidelicet Fluxionis ab ictu, saltu, &c. Externa: *Illus* — *Sectionis ramicis non rectè curatæ* } ex ægri relatione habetur.*

Curatio *An fieri possit, indicat morbi magnitudo. Sic hernia carnosâ insignis non curatur, sed testiculus extrahendus est. Quid fieri debeat, indicat morbus, uidelicet tumor carnosus in scroto, qui excidendus est hoc modo: Figurabimus ægrum, ut in curatione Epiplocēlis & Enterocēlis antea est dictum, diuidemusq; similiter, & si quidem ex generata carne uitium testiculi creatum sit, & Darton membranarum & erythroideum consimiliter discindemus, deinde testiculo eleuato, eoque extra erythroideum exempto, cremasterem segregato à uasis, hæc quidem constringemus, illum uerò, nempe cremasterem, amputabimus: testiculum autem, qui cum ad nata carne coaluerit, ceu alienum eijciemus. Sin hæc carnis generatio in tunica aliqua, aut uale fiat, scroto diuiso subiectisq; carni membranæ, totum quod in carnem conuenit, auferemus: quod si posterior commissura carne fuerit obducta, ipsæ quæ ambiant ipsam, ademptis, testiculum simul cum ea excipiemus: quippe fieri nequit, ut testiculus sine hac permaneat. Cæterum topi & in testiculo & in membrana erythroide occalescunt, renixu multo, duritie, & inæqualitate à carnosâ ramice & aquoso discerri. His igitur manum, sicut etiam carnosâ ramici, admolierur.*

De Hyderocoele.

Hyderocoele est quando aqua in scroto descendit, uel in eo colligitur. Huius

Partium scrotum implicantium affectarum *Primaria ratione* *Tumor indolens, firmus, non euanescent.* *Nulla signa hepatis affecti.* *Nulla signa hydropis.*

Per consensum hepatis uel lienis *Signa propria hepatis affecti.* *Signa hydropis.*

Morbi, Tumor *Pellucens, omni aditu lucis intercluso, & obiecta candela cerea, Obscurior & grauior, quàm in hernia uentosa, Tactui cedens, &c.*

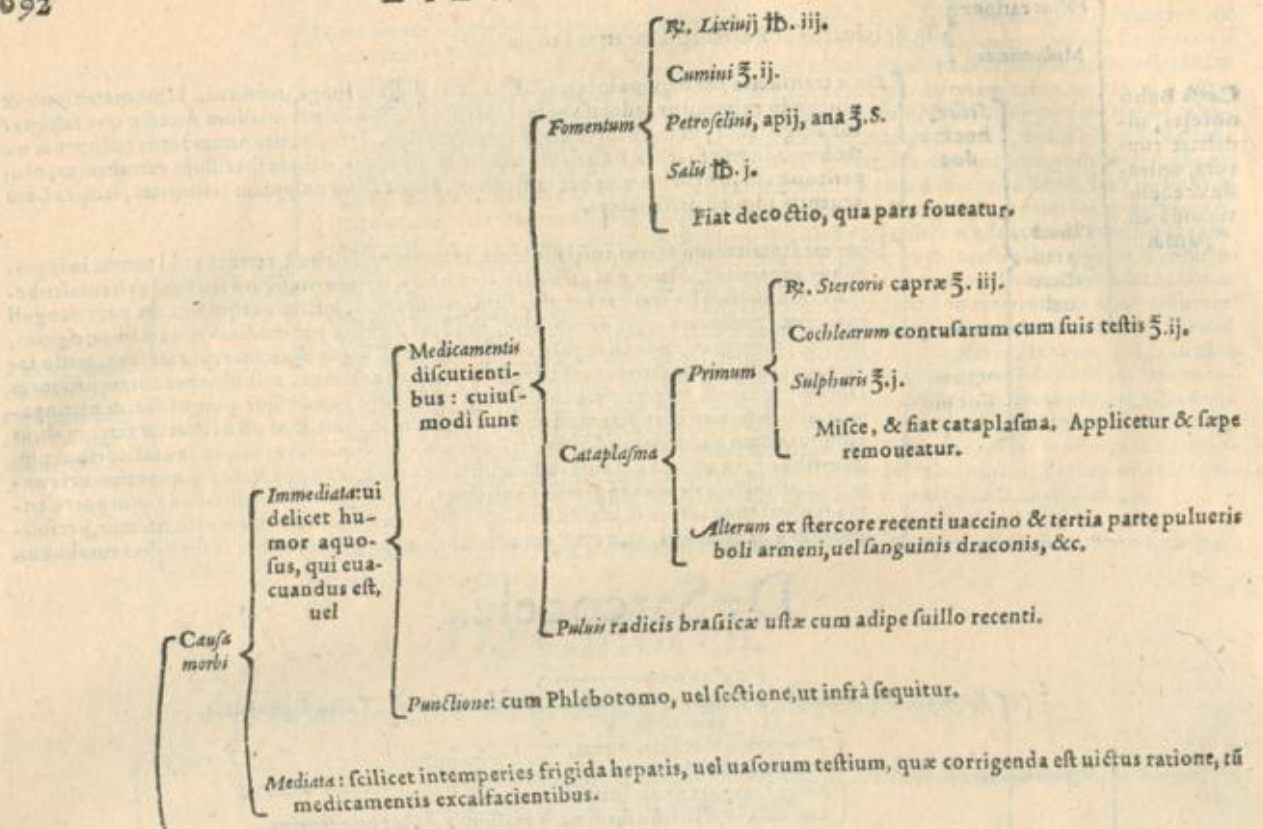
Dignotio *Seroto toto, Tumor* *Pellucens, indolens.* *Firmus, stabilis.* *Sine rugis in scroto.*

Causa *Immediata: uidelicet Humoris* *Aquosi, contenti in* *Erythroide, nel Darto, tumor tantum in testiculo rotundus & tensus rugato scroto.*

Sanguinosi *Illus,* *Causæ præcessit.* *Tumor rubicundus, aut liuidus.*

Mediate: scilicet Imbecillitatis, ex intemperie frigida, uel hepatis, uel uasorum scrotum implicantium, ob quam sanguis alimenti ratione, in aquosam uel serosam & inutilem substantiâ mutatur. *Signa intemperiei frigide.*

Curatio. Vide in sequentibus signum ❄

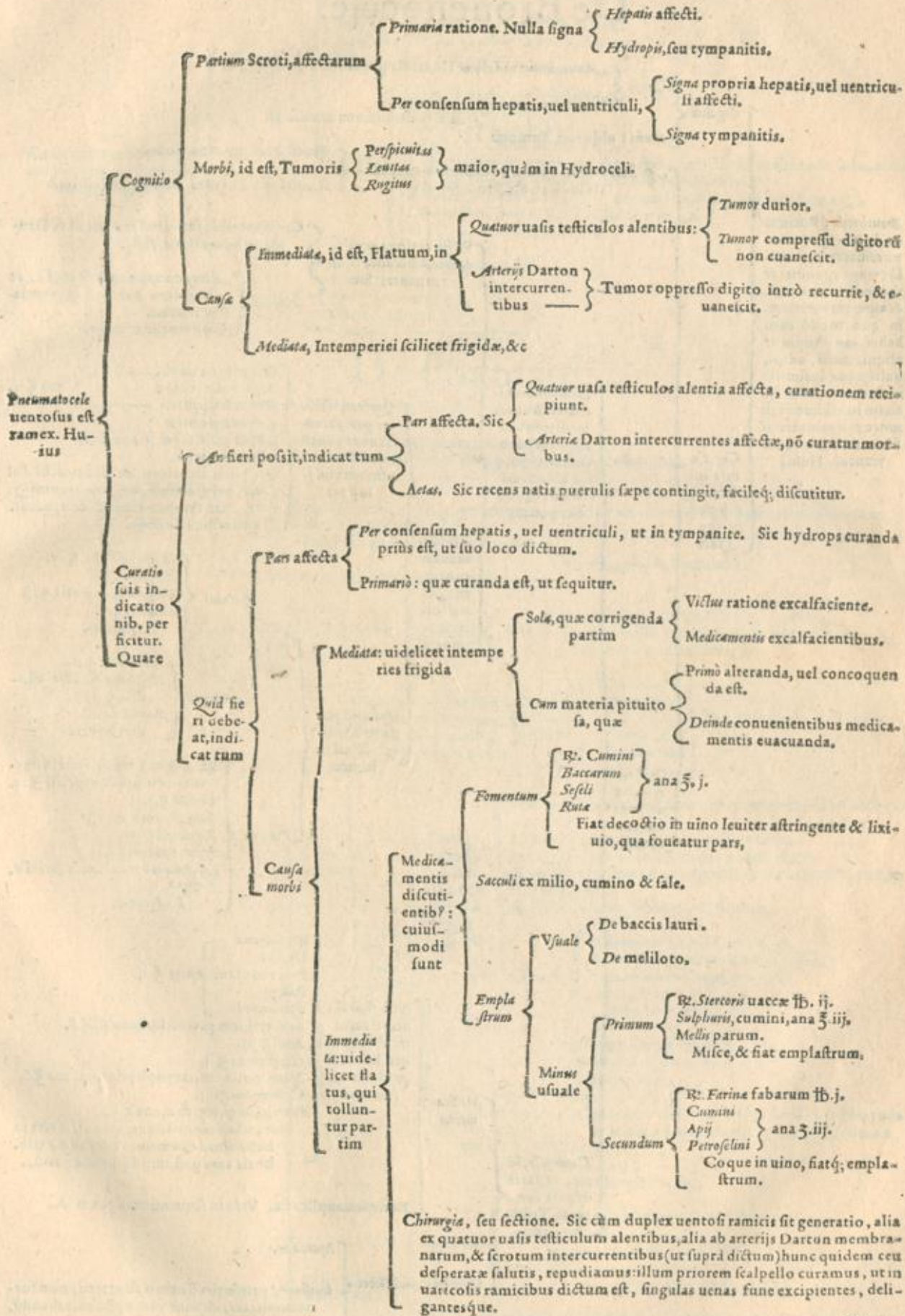
Hydroceles curatio suis indicationibus absoluitur. Quare quid fieri debeat, indicatum

Per consensum hepatis uel lienis: ut in Hydrope. Danda est opera, ut aqua quæ in peritonæo continetur, frequentibus euacuationibus absorberi possit. Frustra enim aquam in scroto contentam topicis remedijs absorbere tentamus, non euacuato prius peritonæo. Vide in curatione Hydropis.

Derasa pube & scroto, nisi puer fuerit, ægrum super sedile resupinabimus, podici panniculo multiplici subiecto, scroto autem spongia iustæ magnitudinis: ac sedentes à sinistra ægrotantis, ministro qui ad dexteram sedebit, iubebimus ut genitale in alteram partem protendat, & cutem scroti ad abdomen eleuet, nos scalpello scrotum à medio iuxta longitudinem usque ad pubem ferè recta linea incidemus, quæ uicina sit lineæ scrotum per mediū secanti, diuidemusq; tunc tunicam erythroïdem. Porro si humor in adnata membrana hæreat, quæ uertex eiusdem tunice eminet, illæ diuisionem moliemur. Hamulo autem oræ uulueris diducentur, & cultro ad hydrocelicos aptato scalpello quæ dartos detegemus crudata uero erythroïdi, scalpello quo uenæ incidi solent, mediam ipsam diuidemus, per illas potissimum partes, in quibus à testiculo recedit. Humore iam toto, aut maiore ipsius portione in uale aliquo excreto, erythroïdem membranam hamulis eximemus, quàm fieri licet tenuissimâ ipsius partē. Inde ijs, quæ carnem inducant, utimur. At si testiculus putredinem expertus, alio modo uitiatu depræhendatur, uasa cum neruo, qui ab inguinibus dependet, cremastere dicto, sine excipiemus, ipso quæ cremastere præciso, testiculus eximetur. Item in ijs qui duplici laborant ramice, similiter bifariam curationē moliemur, utrinque per scroti partes ad inguina lineas incidentes: mox specilli mucrone per diuisionem deorsum ad scroti extremum demisso, ipsoq; scrotum attollentes, acuto scalpro lineam qua humoris est emissarium, incidemus, ut & sanguinem concretum & pus per eam excernamus, ipso uero scalpelli mucrone linamentum in longitudinem implicitum superiori diuisioni inseremus, & uibicibus per spongiam deterlis, lanam oleo madentem per sectionem infra ad testiculum insinuabimus, extrinsecus aliàs lanas uino & oleo imbutas scroto, imo uentri, inguinibus, regioni inter scrotum & anum & lumbis superinjiciemus, ac ubi linamentum triplex super hæc implicitum deligauerimus uinculo in sex processus exprorecto, congruis quæ fascijs, homo decumbet lanis scroto subiectis, ut conquiescat, pelle quæ super ipsas molli explicata, quod fomenta excipiantur. Superfundemus autem oleo calente, usque ad triduum; post hoc ubi solueris, tetrapharmaco linteolis illito in uulnere, ueteris, linamentum in longitudinem implicitum ex farinaceo polline superaccommodans, extrinsecus fomenta rursus propter inflammationem usque ad diem septimum injiciuntur, inde medicamento quod linteolo seruetur utemur. Vulnere expurgato, & carne iam mediocri obducta, deinceps etiam lauacris adhibitis, linamentum in longitudinem implicitum auferri debet, & reliqua curationis parte subsequente, quemadmodum prius explicatum est, utemur. At si inflammatio quæpiam fuerit, aut sanguinis profusum, aut aliquid eiusmodi interea superuenierit, conuenienter unicuique occurrere conuenit.

Primarij (id est, quæ scrotum implicat (quæ per sectionem curatur hoc modo:

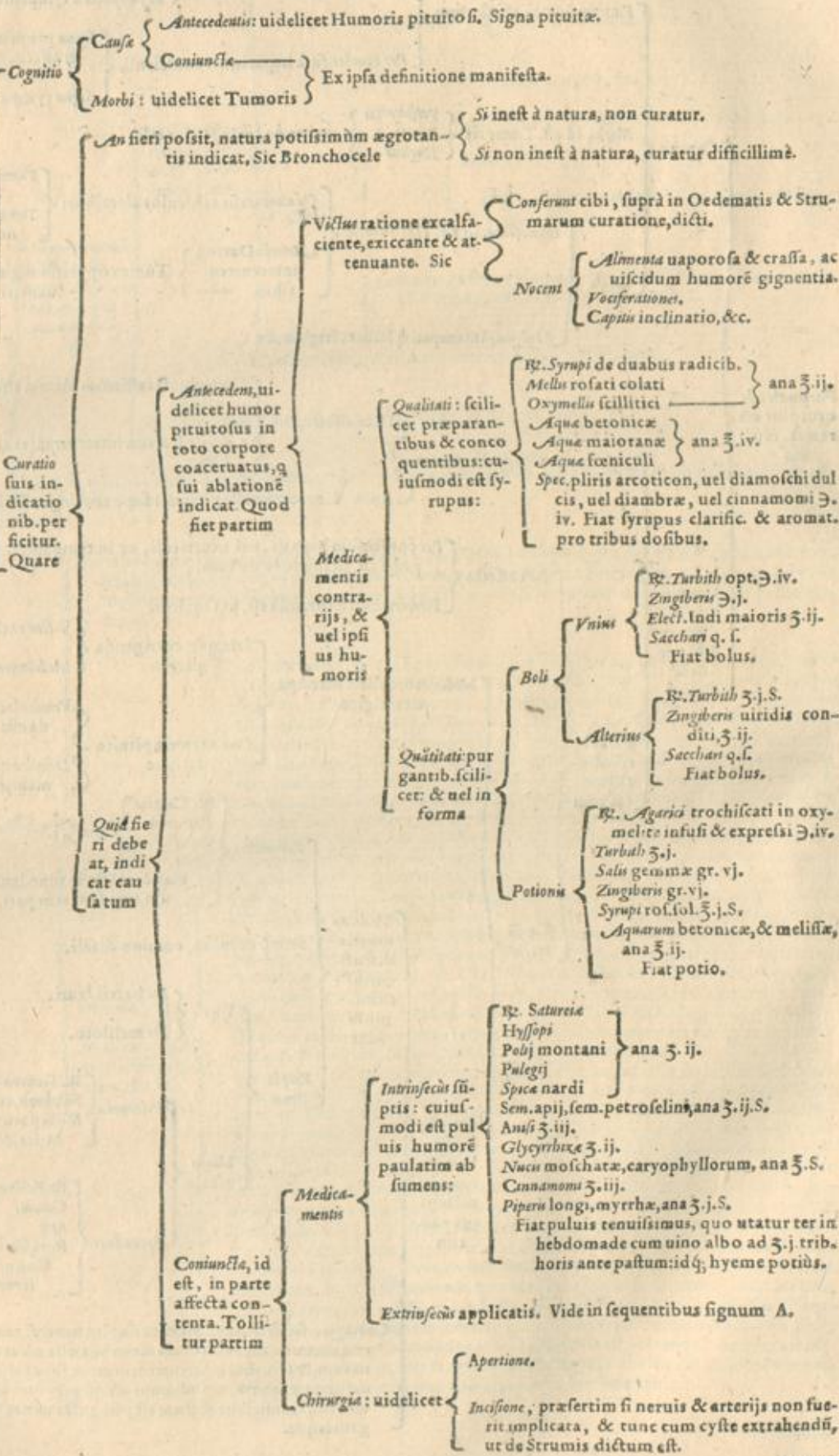
De Pneumatocele.

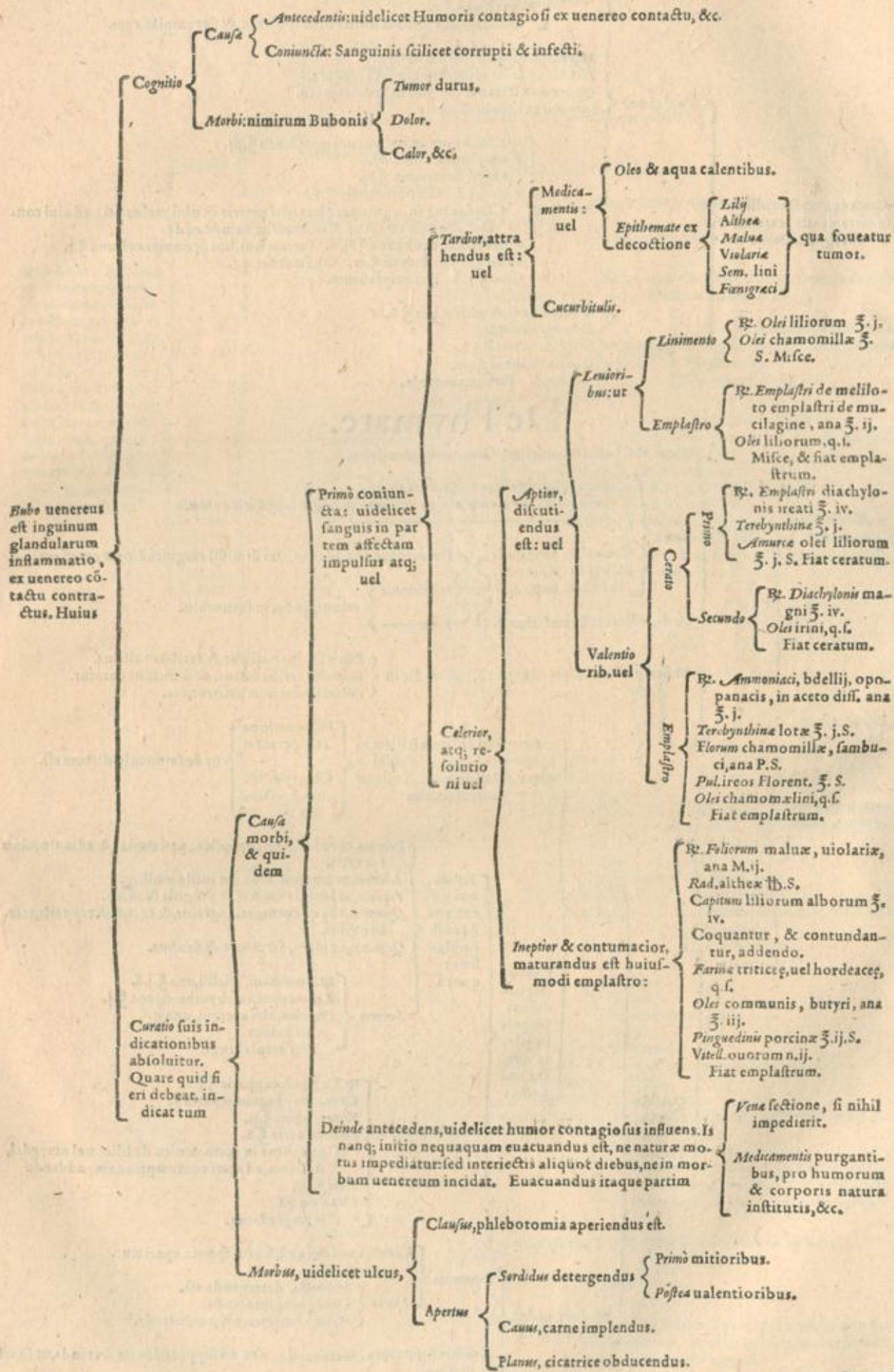
De Tumoribus glandularum.

De Bronchocele.

Bronchocele (Bocium & hernia gutturis nominatur:) est colli tumor grandis & rotundus, inter cutē, & asperam arteriam, in quo modò caro hebes, modò humor aliquis melli, adipi, pulti, aquaē similis includitur. In eodē etiam in eiusmodi tumore pili minutis ofibus immixti reperiuntur. Huius

LIBER III DE De Bubone uenereo.

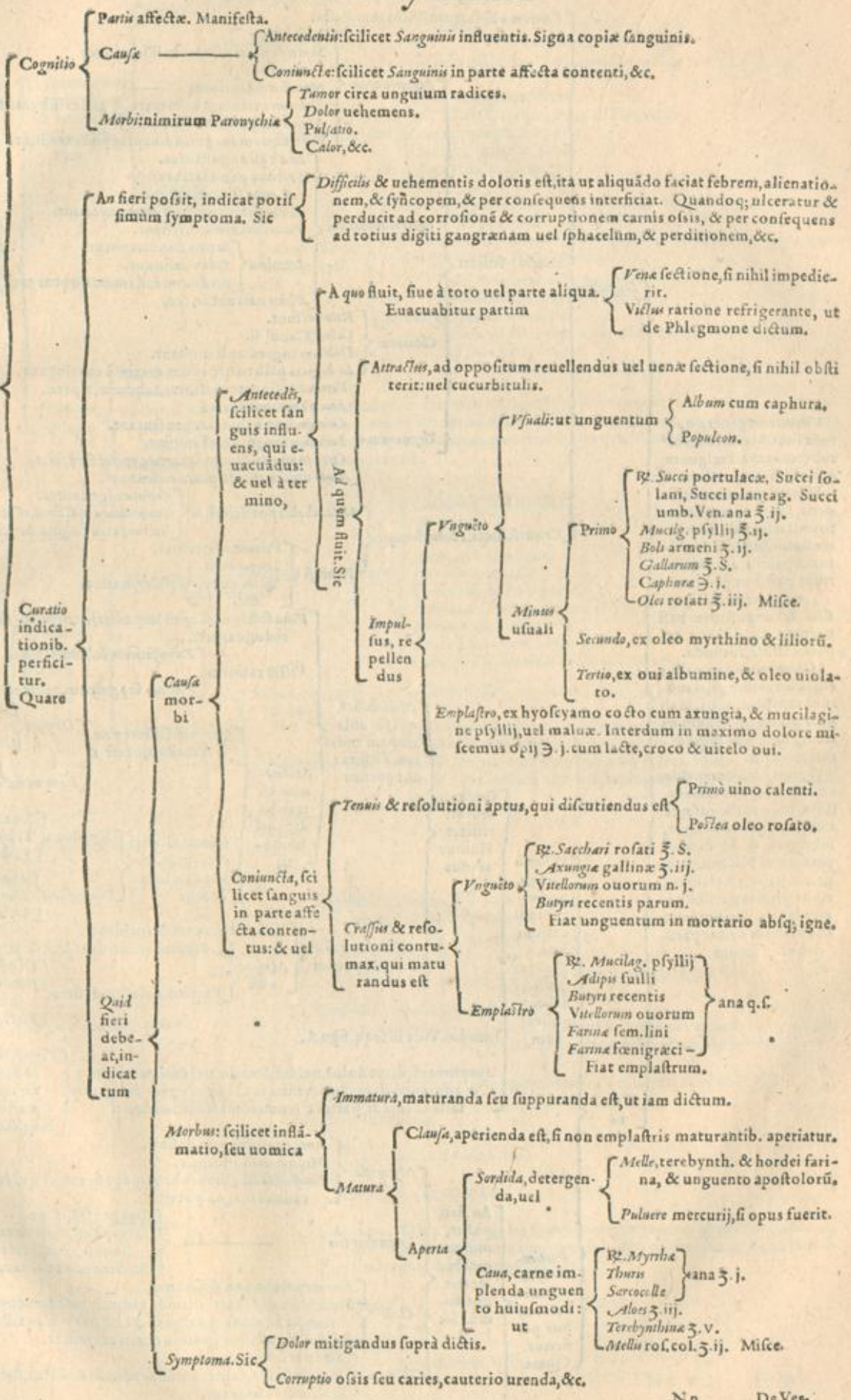

De Tumoribus

De Tumoribus artuum.

De Paronychio.

Paronychia (Germanis der Wurm dicitur) est inflammatio seu abscessus, q ad radices unguium coit. Huius

N n De Ves.

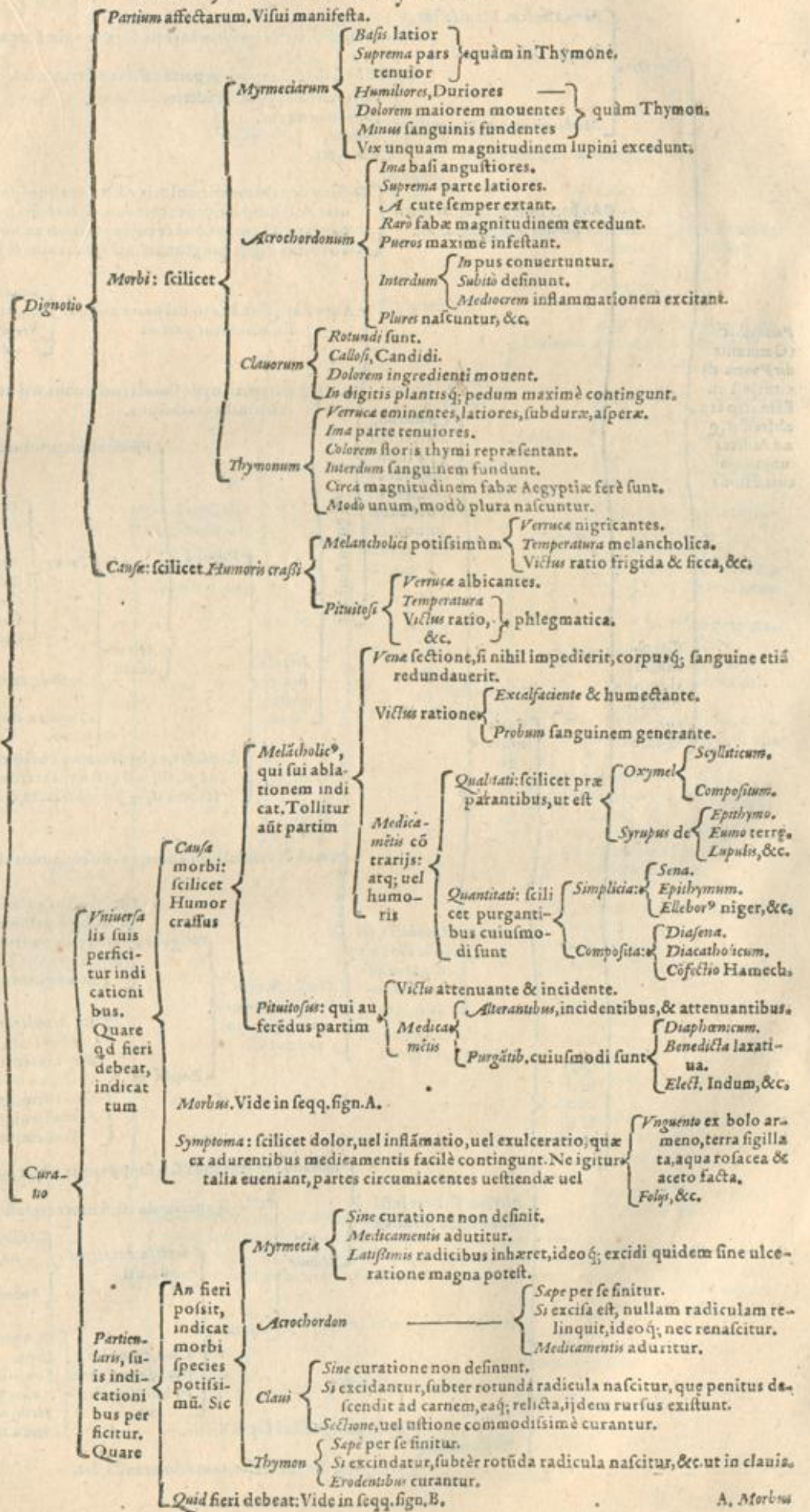
De Verrucis, hoc est, Myrmecia, Acrochordone, Clauo & Thymio.

Verrucarum genera quatuor sunt. Myrmecia, cuius tuberculum est exiguum, callosum, rotundum & crassum, latiore basi insidens, similem mordentis formicæ sensum, dum atrectatur, inducens. Nascitur in palmis, aut inferioribus partibus pedum.

Acrochordon uero penfiliis & angustiore basi uerruca est, doloris expers, callosa, rotunda.

Clauus rotundus callus est, coloris candidi, clauorum capitibus similis, in digitis plantisque; pedum nascens, dolorem ingredienti mouens.

Thymion uero uerrucula est super corpus eminens, infra, ut Acrochordon tenuis, supra uero latior, subdura, & in summo peraspera. Nascitur in talis, uel palmis, uel inferioribus pedum partibus, id est plantis. Pessimum quod in obscuro oritur partibus. Horum

A. Morbus: scilicet Verrucæ, auferendæ sunt partim

- Medicamentis resoluentib. & leuiter astringentib. tum
 - Leniorib.
 - Simplicib. ut est
 - Oleum } Phisticorum, Frumenti.
 - De Been, Sulphuris.
 - Lin. &c.
 - Cera rubra.
 - Succus chelidonij, &c.
 - Compositis: ut
 - Succus calthæ cum sale.
 - Caput lacertæ.
 - Aqua ex sarmentis uiridibus, dum comburuntur, cum nigella, &c.
 - Vellementioribus, id est, erodentib.
 - Simplicibus: ut sunt
 - Calx, Arsenicum, Cinis.
 - Sal Alkali, Cantharides, Mel anacardi.
 - Lac tithymalli, Flos æris.
 - Sal cum aqua raphani.
 - Fimus ouillus, &c.
 - Compositis: ut Linimentū
 - Primum, ex cinere salicum cum aceto, uel ex nigella cum urina: uel ex stercore bouis cum aceto, uel fimo ouillus cum aceto.
 - Alterum, ex Flore æris, sulphure, aqua sarmentorum uiridum uestione extillata, simul mixtis.
 - Tertium
 - ℞. Floris æris, Chartæ uisæ ana ʒ. v.
 - Colocynthidis, Baurach ana ʒ. vj.
 - Salis ammoniaci ʒ. s.
 - Salis alkali, Arsenici citrini, Fellis uaccini ana ʒ. vj.
 - Vsum perfici ʒ. vij.
- Chirurgia, scilicet
 - Sectione.
 - Ligatura scitè aptata.
 - Visione. Sic ante uestionem lamina quædam ferrea pertusa, uel simile quippiam, ita verrucæ adurendæ coaptari debet, ut foramen eam exactè comprehendat, ad eò ut nihil circumpositæ cutis appareat. Facta uerò ad uestionem, crusta butyro, uel aliquo alio unctiuoso illito resoluenda est. Deinde uicis R-militer reliquis ulceribus curandum est.

Myrmecia curantur partim

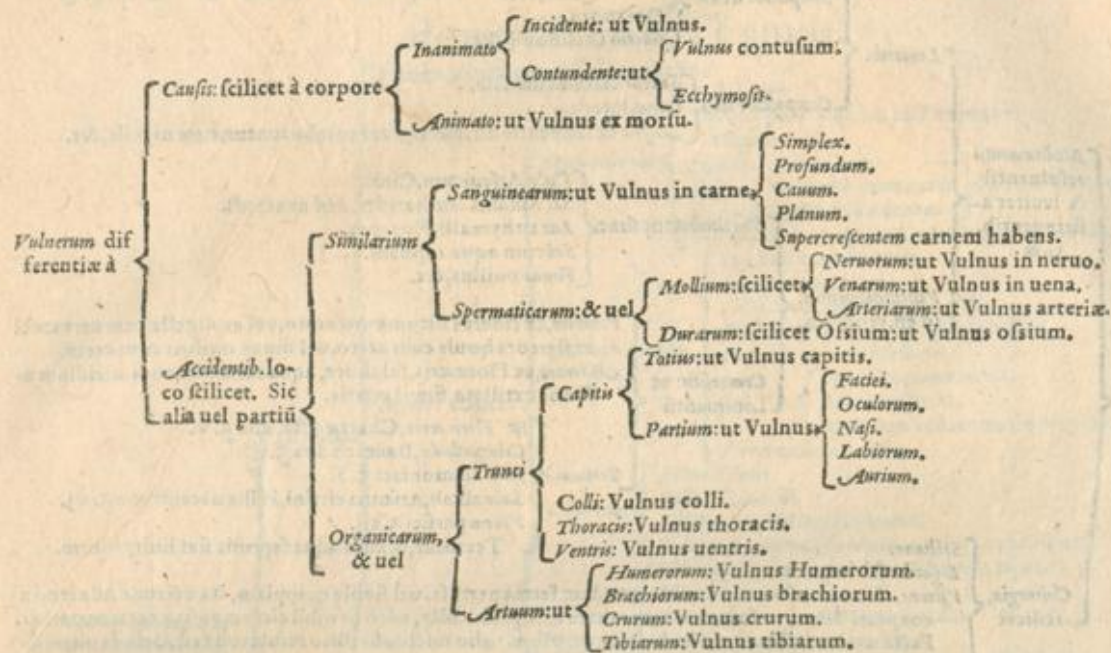
- Medicamentis erodentibus: ex quorum numero sunt
 - Aumen, Chalcantum.
 - Sandaraca.
 - Caput lacertæ.
 - Succus arboris ficus.
 - Elaeterium cum sale.
 - Cortex thuris cum aceto.
 - Ruta cum nitro & pipere.
 - Nitrum cum urina.
 - Stercus bouis cum aceto, &c.
 - Caput piscis smaridis salsum, & ustum.
- Chirurgia: scilicet
 - Sectione. Si prius scarificatæ uulsellâq; apprehensæ, scalpro clauorum modo excindantur.
 - Alia ratione: ut
 - Si applicatione labiorum seu suctu ad se trahantur, atq; à radice euellantur, deinde primoribus dentibus totæ eximantur.
 - Si scarificatæ extrema parte, area uel ferrea fistula, uel pennæ durioris, quales sunt ueterum anserum, in imum adacta ex basi auferantur.

B. Specialis curatio pro uaria verrucarum differentia, uariat. Sic

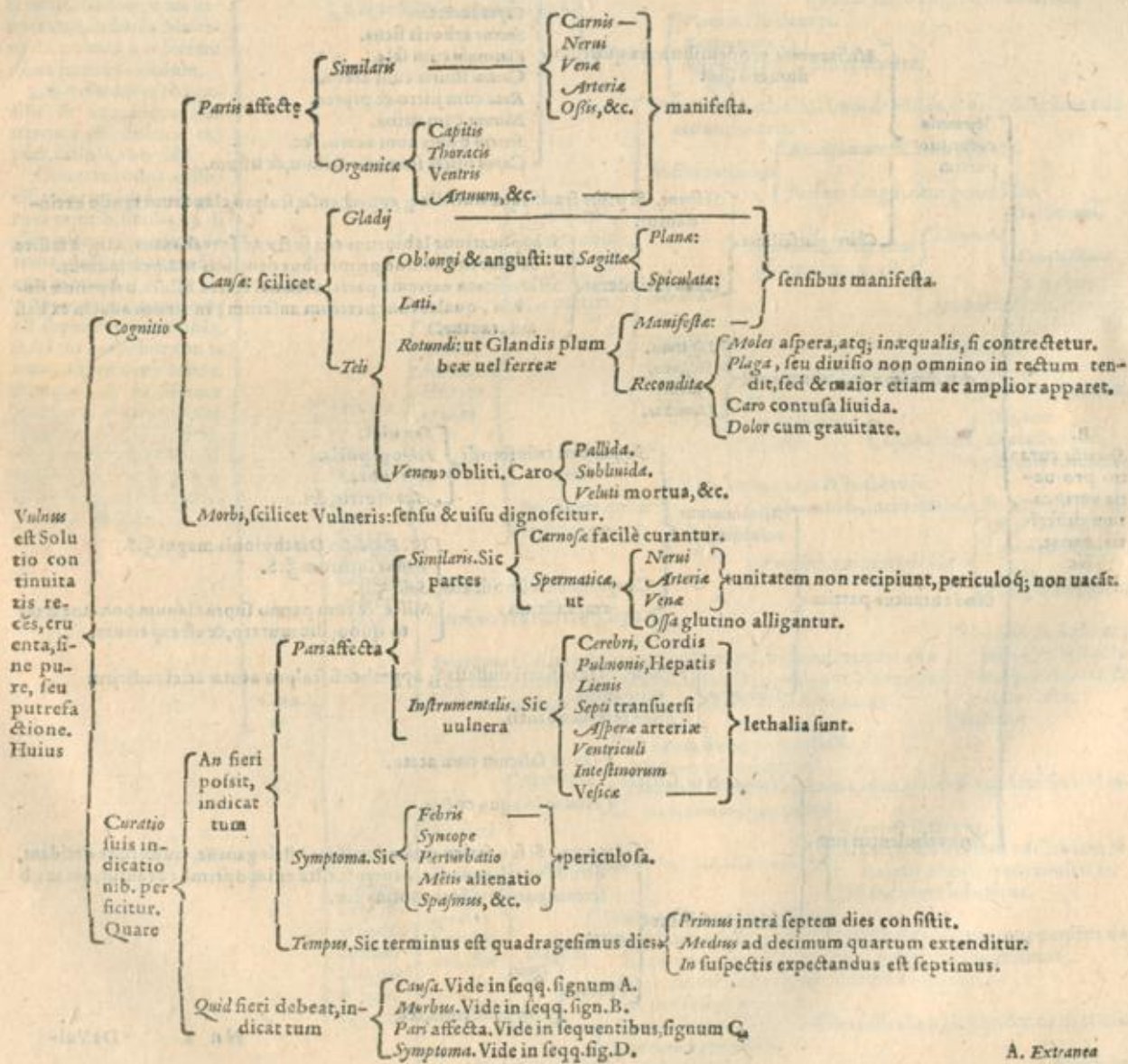
- Acrochordones, auferuntur uel
 - Ligatura.
 - Sectione.
 - Visione.
 - Dentibus.
- Clauis curantur partim
 - Medicamentis resoluentib.
 - Simplicibus: cuiusmodi sunt
 - Fex uini.
 - Fel lupi piscis.
 - Cera rubra.
 - Aqua fortis, &c.
 - Compositis: cuiusmodi est emplastrum
 - ℞. Emplastri Diachylonis magni ʒ. s.
 - Resina sutorum ʒ. s.
 - Salis ʒ. ij.
 - Chirurgia
 - Sectione. Si scarificati uulsellâq; apprehensi scalpro acutæ aciei radicitus excidantur.
 - Visione ferri candentis.

- Thymi abolentur tum
 - Medicamentis: scilicet
 - Cinere salicum cum aceto.
 - Ficus in aqua coctis.
 - Chirurgia: scilicet
 - Ligatura. Si filo serico quàm fortissimè stringantur, quousque decidant, deinde ut reliqua ulcera curentur. Ita enim optimè curantur, qui in obsecenis partibus fieri contingunt.
 - Sectione.
 - Visione
 - Ignis.
 - Ferri candentis, &c.

LIBER III. DE
De Vulnerum differentijs.

De Vulnere recenti.

A. Extranea

Obliqua, & angulata

- Plana, educenda sunt uel**
 - Parte aduersa, præcipueq; quæ magis laniant, si retrò, quàm si contrà trahuntur. Itaque aperta uia, caro diduci debet, ferramento ad similitudinem Græca literæ ψ. Deinde ubi apparuerit, si mucroni arundo inhaeret, propellenda est sagitta, donec ex altera parte apprehendi, & extrahi possit. Si iam illa, arundo inquam seu hastile, decidit, solumq; intus ferrum est, mucro uel digitis apprehendi, uel forcipe, atq; ita educi debet.
 - Parte, qua ueniunt, hæc simili quoq; ratione euelluntur. Nam ampliato uulnere, aut arundo si inest, euellenda, aut si ea nō est, ferrum ipsum. Porro eximetur ferrum, uel terebra inuersa in tubulum (quam Doliam uocant) immisso: uel forcipe, qua dentes euelluntur: uel ferramento, quod à telo extrahendo Belulcum Græci uocant: aut alio quopiam instrumento ad id accommodato. Nonnunquam etiam carnē prius incidentes, si uulnus instrumentum non recipit.
- Spiculata**
 - Minora forcipe ibi comminui debent, uacuumq; ab his telum educi.
 - Maiores
 - Fixis scriptorijs calamis contegenda sunt, ac ne quid lacerent, sic euellenda. Alij spicula ipsa forcipibus seu tenaculis cannulatis apprehendant, atq; ita teli eximunt. Quod si telum spiculis utroq; uerum spectantibus cinctum in neutram partem sequatur, iuxta ipsum alia incisio ne patefaciendus locus est, nisi uena aut tale aliquid impediat: atque inde ferrum undiquaque explicatū modestè, ac sine ulla uulsiōne, tollendum est. Quidam etiam spicula eiusmodi fixis calamis, seu exiguis arundinibus, prius contegunt, ne quid lacerent, deinde ita euellūt, ea scilicet parte, quæ educationi magis cōgruere uidebitur.

Lata si condita sunt, ab altera parte educi non expedit, ne ingenti uulnere ipsi quoq; ingens uulnus adiciamus. Euellenda ergo sunt genere quodam ferramenti, quod Diocleum eraphiscum Græci uocant, quoniam autorem Dioclem habet.

Rotunda: nempe globulæ plumbeæ uel ferreæ, quæ bellicis tormentis mittuntur, sic extrahenda ueniunt:

Corpus uulnerati hominis (si tamen ipse poterit) in ea figura cōstitui debet, in qua erat eo tempore, quo uulnus accepit, atq; ita quod tetenderit telum, specillo explorandum est. (Hoc autē in omnibus telis extrahendis obseruandū.) Si æger id non potest, iacens salū ita debet collocari: ut quàm proximè fieri potest, ad eam figuram accedat. Quo facto latius uulnus aperiendum est, idq; quod inest, ea qua uenit, aut uncis aduersæ scalpelli parte, aut uulnerario specillo recipiendum est, aut denticulata forcipe, si fieri potest, & eam uulnus admiserit, extrahendum. Quod si telum infixum sic intus lateat, ut nullo modo reperiri possit, aut nō satis commode extrahi, tantisper dimittendum est, donec natura ipsum protrudat, aut manifestet. Interdum uerò tela infixā integra intus cicatrice obducto uulnere citra noxam aliquamdiu delituerunt. Deinde longiore temporis spacio partem eam abicessu occupante ac dirupto exiliere: quo facto uulnere mox ad sanitatem perducta sunt, ea illis curatio ne adhibita, quæ alijs debetur uulneribus.

In superficie, & quæ uenas magnas non transierunt, ea parte qua uenerunt, extrahenda sunt.

Instrumentis ferreis ad id accommodatis. Sic tela

- Carni infixa**
 - Es parte, qua ueniunt: præsertim obiectæ partes, si uulnerentur, uel ex sanguinis profusione, uel ex aliorum membrorum consensu, & consortij lege periculum inuehant illud autem digitis, uel ipsius teli arundine, seu hastili, in ferri tubulum immisso extrahemus.
 - Parte aduersa, maxime in quibus longius spatium, per quod telo reuertendum, quàm quod percurrendum est, tamq; uenas uel ueruos quo id pertransiit breuiter cum parum admodum integræ carnis ex aduersa parte superest, neque aliquid obstat, quod minus cōtra mucronem incisio commodè fieri possit, melius est aperire quod superest, eaq; propulsari telum educere. Nam & propius petitur, & tutius euellitur, & in maiore membro, si medium mucro transiit, facilius sanescit, quod peruium est: quia utrinque medicamento fouetur. Protrudi autem debet, uel hastili ipso, si inhaereat: uel si exciderit, propulsorio instrumento, cauo quidem: uel solido (quod & Sardum quidam uocant) prout res exigit. Porro si telum acumen habeat (hoc autem specillo deprehendimus) propulsorij instrumenti foeminam: si uerò tubulum habuerit, marem demittemus, atq; ita ferrum inserto instrumento prorudemus, quoad educi facillimè possit. At si etiam in opposita, seu alterius telum processerit, nec ea parte ipsum possit extrahi, qua infixum est, diuisis ijs, quæ opposita sunt, per illa ipsum eximemus: uel euellentes, ut dictum est, uel per eam partem in quam intendit, ut modò diximus, propellentes, summa cura semper habita, ne uel neruum, uel tendinem, uel maiorem uenam, aut arteriam incidamus.

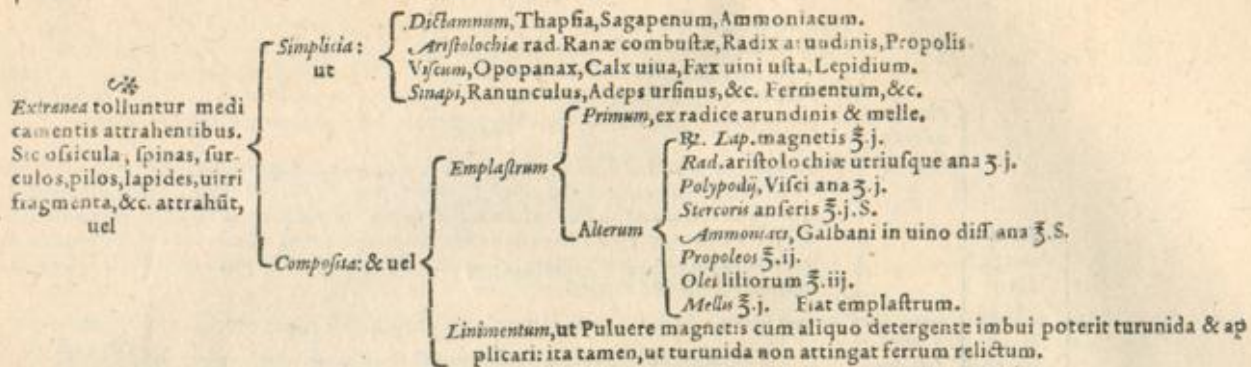
Os inhaerentia, non nisi attrahendo ipsa eximere tutum est. Ed autem usque mouendum est telum, donec is locus laxetur, qui mucronem momordit, & tum uel manu, uel forcipe telum extrahendum est. Quæ ratio in dentibus quoq; eijciendis est: & uix unquam ita telum non sequitur: sed si morabitur, excuti quoque ictum aliquo ferramento poterit. Quidam tenaculis, seu forcipibus, alligant arcum, quem uulgò Balistam nominant, & laborante bene stabilito, intus instrumenti neruum, seu chordam, remittunt & ita telum extrahunt. Quod si telum altius in osse descenderit, (quod cognoscimus, si firmiter id infixum, nulla ui moueatur, aut habet) excisorio cultro, osse quod iuxta est, exempto, aut etiam terebra (si crassum sit) prius perforato telum ipsum extrahemus. Sunt qui ab eo foramine terebra facto ad speciem literæ ψ contra telum os excidunt, sic ut lineæ, quæ diducuntur, ad telum spectent: quo facto, id necesse est, labet, & facillè auferatur. Quod remedium ultimum est. Alij terebra in rectum ac longum porrecta, quæ illis Directa uocatur, ossis percussurimas coniucentes, & telum infixum morditū prehendentes, diducunt, atq; ita facillè quod infixum est, extrahunt.

Articulo infixa, id est, inter duo ossa, circa uulnus duo membra fascijs habentibus deliganda, & per has in diuersas partes diducenda sunt, ut tendones, ligamenta, & neruos distendat. Quibus extensis, laxius inter ossa spatium est, ut sine difficultate telum recipiatur. Sed illud quoque uidendum est, ne quis neruus, aut uena, aut arteria à telo lædatur, dum extrahitur.

Medicamentis. Vide in seqq. sign. ☞

N n 3 ☞ ENDA

A: Extranea, si quæ in uulneribus defixa sūt, aut continetur, prius sui ablationē indicant. Tolluntur autē siue extrahuntur partim

Parum, reficienda est, fascia solum orbiculatim circumdata. Ita enim uulnus proculdubio coibit & citra aliquam aliam extrinsecus adhibitam curam coalescet, præsertim si simplex fuerit uulnus, cum quo neque affectus ullus, neque symptoma ullum adfit.

Sutura, ex filo forti, æquali, & læui, cuiusmodi est sericum in cõmunibus saltem uulneribus, primùm punctum faciendo in medio diuisionis uulneris, deinde alterum in medio spacio utriusque lateris, & ita deinceps procedendo, ut inter duo quæcunque puncta, punctum intercedat, donec uulneris labra ritè commissa fuerint. Itaque neque nimis rara, neque nimis crebra sutura esse debet. Si enim nimis rara est, non continet: si nimis crebra est, uehementer afficit. Quia quo sæpius acus transfuit corpus, quoq; plura loca in rectum uinculum mordet, eo maiores inflammationes oriuntur. Sic igitur sutura oras iungat, ut ne ipsæ quidem inter se ex toto contingant: quod scilicet si quid intus humoris concreuerit, sit quæ emanare, ac effluere possit. Solent autem communiter unius digiti transversalis spacium inter iniecta uincula relinquere. Porro acus longa, ac læuis esto cuspide triangulari, cauda uerò excauata, ut in ea filum recondatur, & transitum acus non remoretur. Cæterum cannula habeatur fenestrata, cui incumbat, ac innitatur altera pars labij uulneris, ne scilicet huc atq; illuc euagetur, dum acus intromittitur, & ut per fenestellam uideri possit, quando acus pertransierit. Atque ubi acus traiecta fuerit, unâ cum filo trahatur: sed interim uulneris labrû, quod prope filum est, specillo huic parti applicato, ueluti fulcimento, & admiculo innitatur, ne dum filum extrahitur, labrum etiam consequatur. Ligetur autem primò duabus inuolutionibus, secundò una duntaxat, deinde filum scindatur, aliquantulum remotè à nodo. Deinde ubi sic partes suturis adductæ fuerint, glutinatorijs præsidijs utendum est, quæ collectam humorum subiuuam desiccare, & consumere queant: aliam uerò ne influat, prohibere.

Fibula. Suntu autem fibule ipsæ uel maiores, uel minores, pro ratione partis uulneratæ, ab utraque uerò parte recuræ, figuræque hamus unus in altero uulneris labro, & uersus alterum ducatur, in quo & alter hamus infigatur: ut facere solent, qui pannos tundendo apparant. Hæ autem (fibule inquam) quibus hiantis plagæ oras sic contrahimus, nullam uim desiderant, sed catenus utiles sunt, quatenus cutis ducentem quasi sua sponte subsequitur.

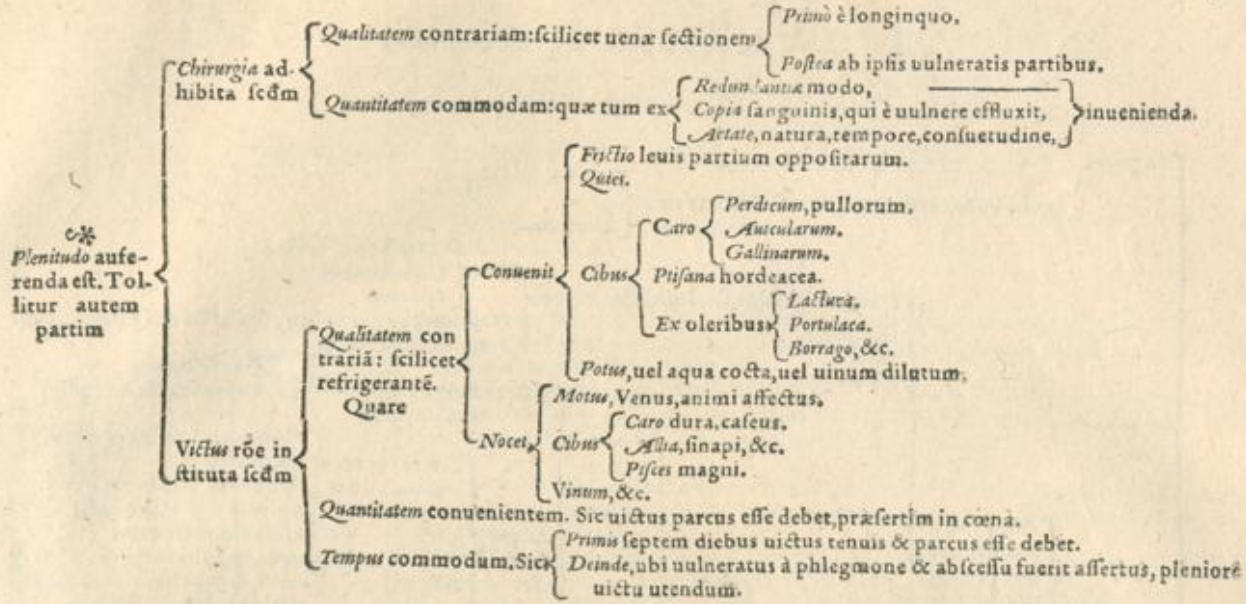
Ueruculi æqualibus ex stupis uehementer contortis, & gracilibus ad modum scriptorij calami, uel festucae, longitudine serè medi digiti. Quod si uelimus futuram longo tempore perdurare, pinna seu scriptorius calamus, loco stuparum assumi debet: sit autem ad hunc modum. Utraque uulneris ora traieci debet, acu filum ducente. Deinde factò per idem foramen recursu, ex ea parte, qua uenerat, recipienda est: sic quidem, ut ansa una remaneat, ea parte, qua remeauit. In qua alterum ueruculi extremum imponendum erit. Postea fines amborum filorum, euntis inquam & redeuntis, confringito, & super alterum ueruculi caput ligaturam facito, ibique fila rescindito, & ueruculum hoc pacto usque ad perfectam uulneris coitionem relinquito.

Pannus utrinq; admotis, qui figuram triangularè referant, & ea sint magnitudine, quæ membro læso congruere uideatur. Qui suturæ modus in ijs maximè locis conuenit, in quibus uolumus cicatrices, factæ uulneris agglutinatione, non apparere, ut in facie. Panni autem eiusmodi, uiscoso linimento, ac pertinaciter adhærente oblini debent, quod recipiat puluerem sanguinis draconis, thuris, & mastiches, sarcocollam, picem, & pollinem, id est farinam uolatilem molinarum. Quæ omnia cum oui candido liquore subigi debent, & in unitatem redigi. Atq; ubi linimenti formam ea iam induerint, supra dictos pannos extendi debent, qui utrinque postea ad latera uulneris, ad pollicis unius distantiam supra uulneratam partem agglutinandi sunt. Vbi autem hæc panni frustula sic linimento oblita, desiccata fuerint, ingeniosè & ut oportet, confui debent. Quo factò uulneris labra coibunt, & agglutinabuntur.

Fascia conseruanda est. Conseruantur autem optimè huiusmodi extrema, quæ in unum coacta sunt ijsdem serè auxilijs, quibus & in idem adducta sunt, nempe decenti ligatione, appposito membri situ, & suturis, si necessaria uidebuntur.

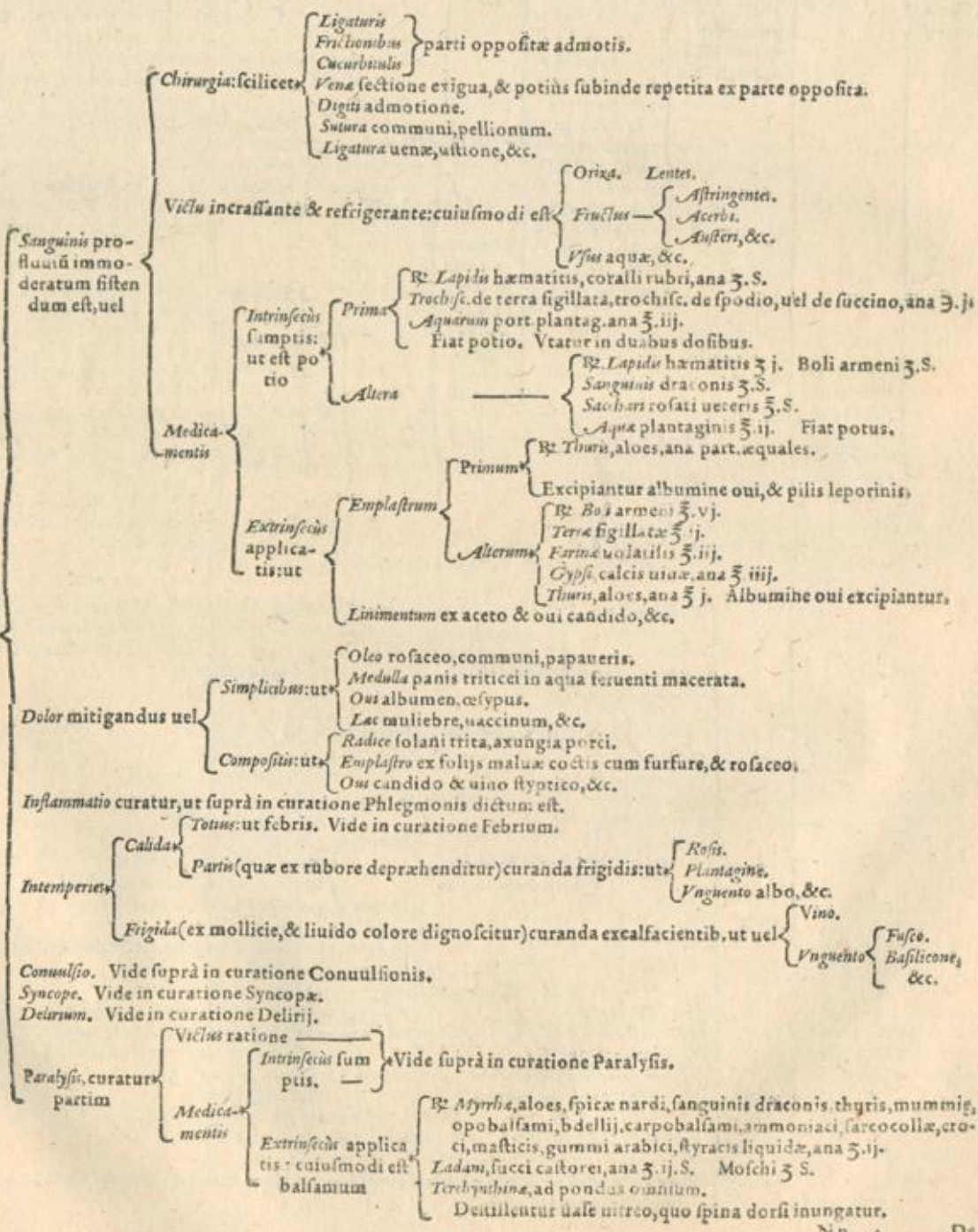

☞ Plenitudo

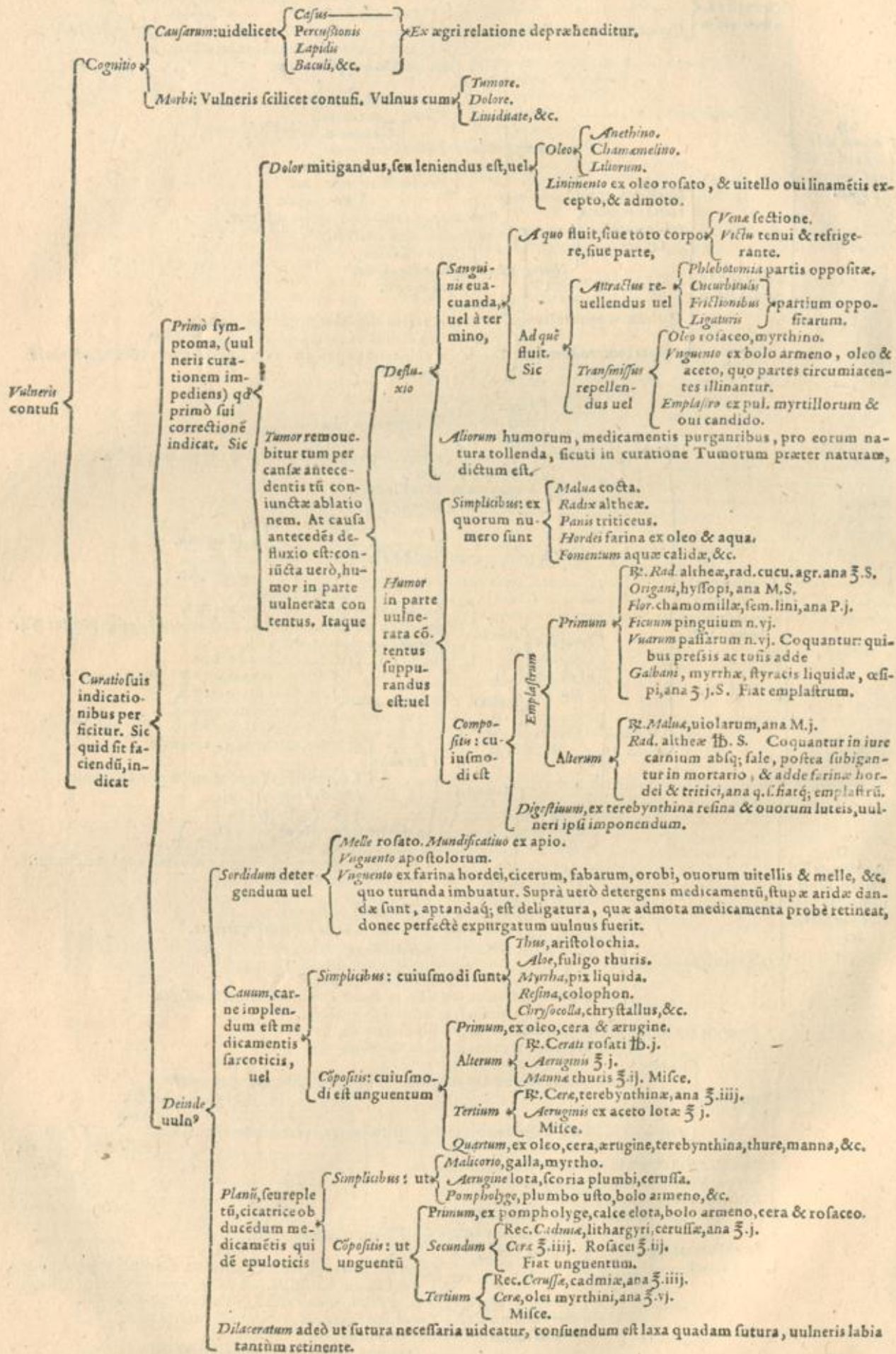

* Plenitudo auferenda est. Toleratur autem partim

D. Symptomata uulneratis superuenientia corrigenda sunt. Sic

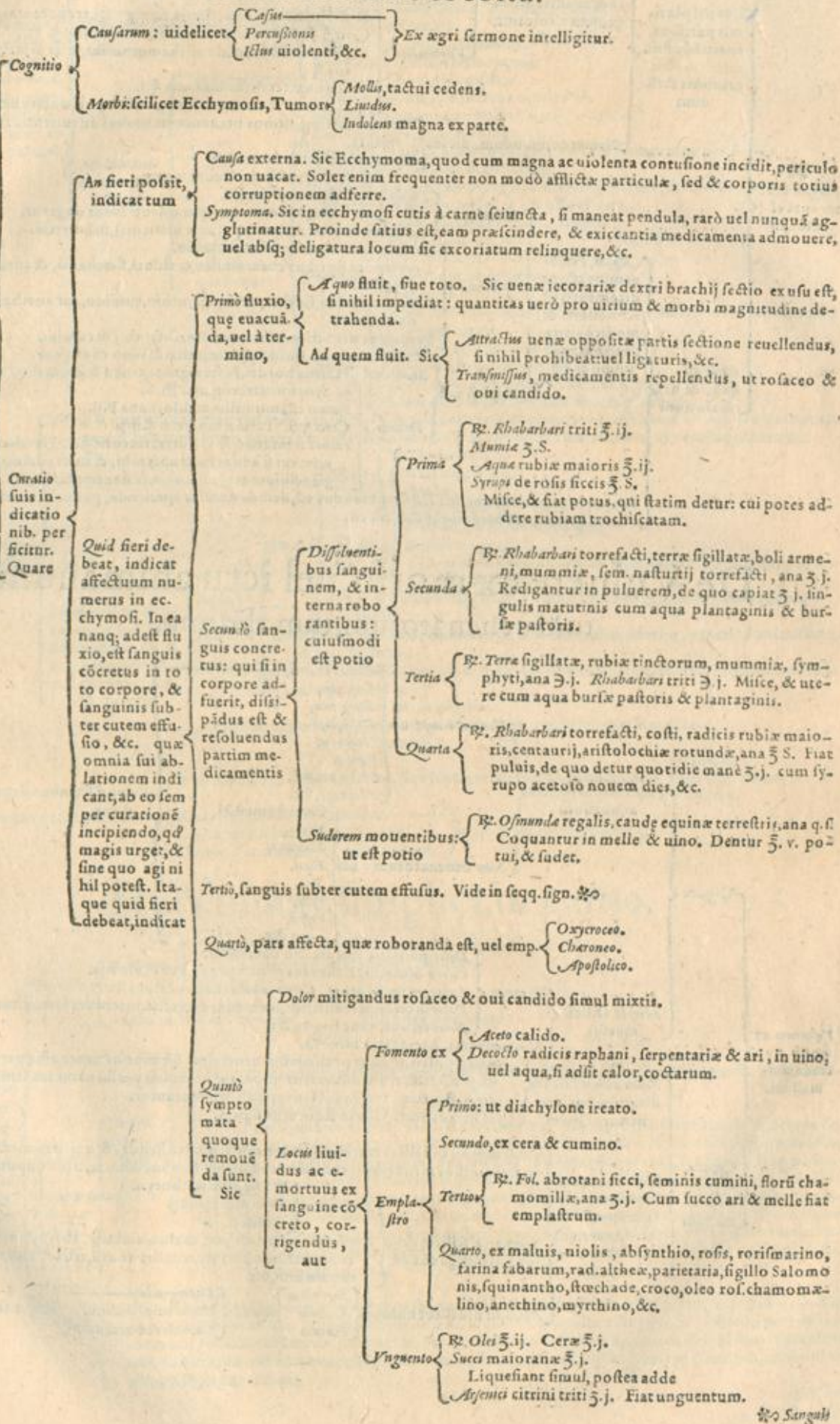

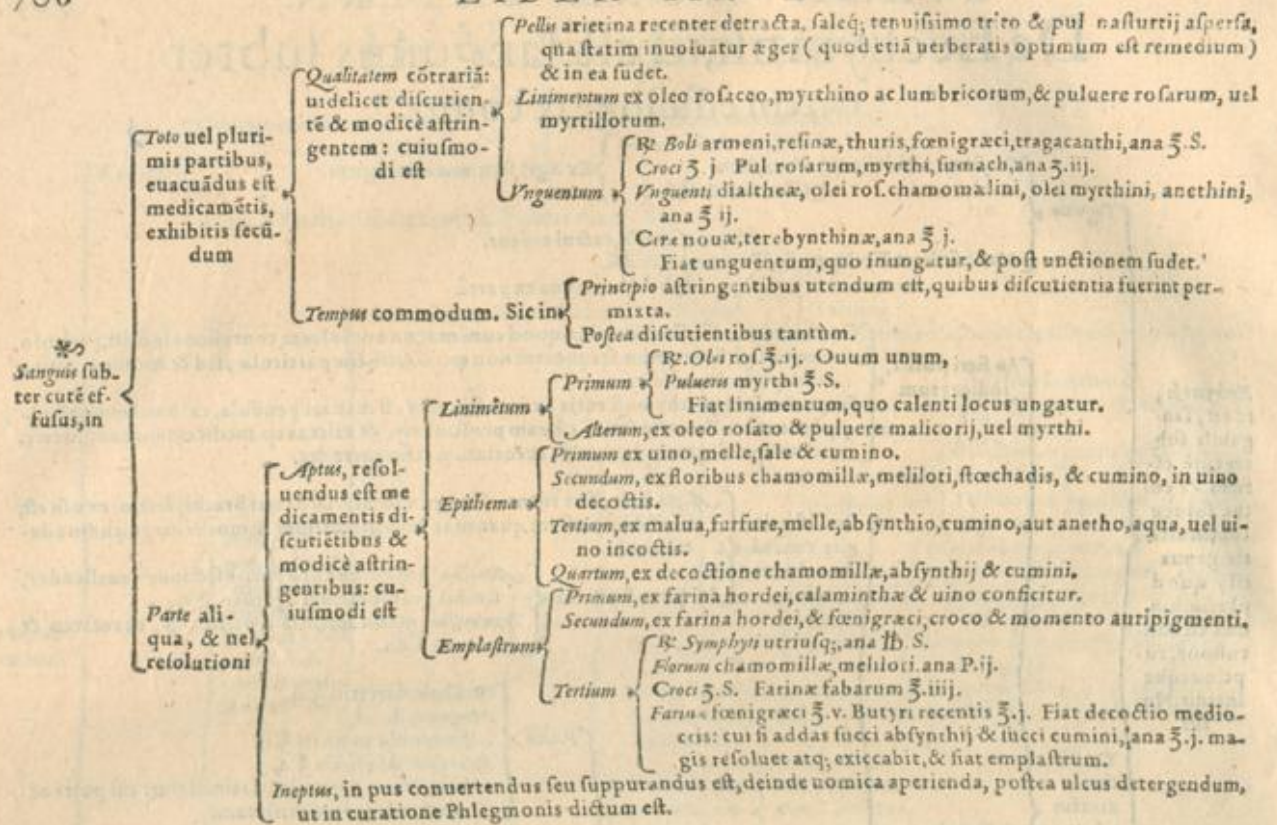
LIBER III. DE De Vulnere contuso.

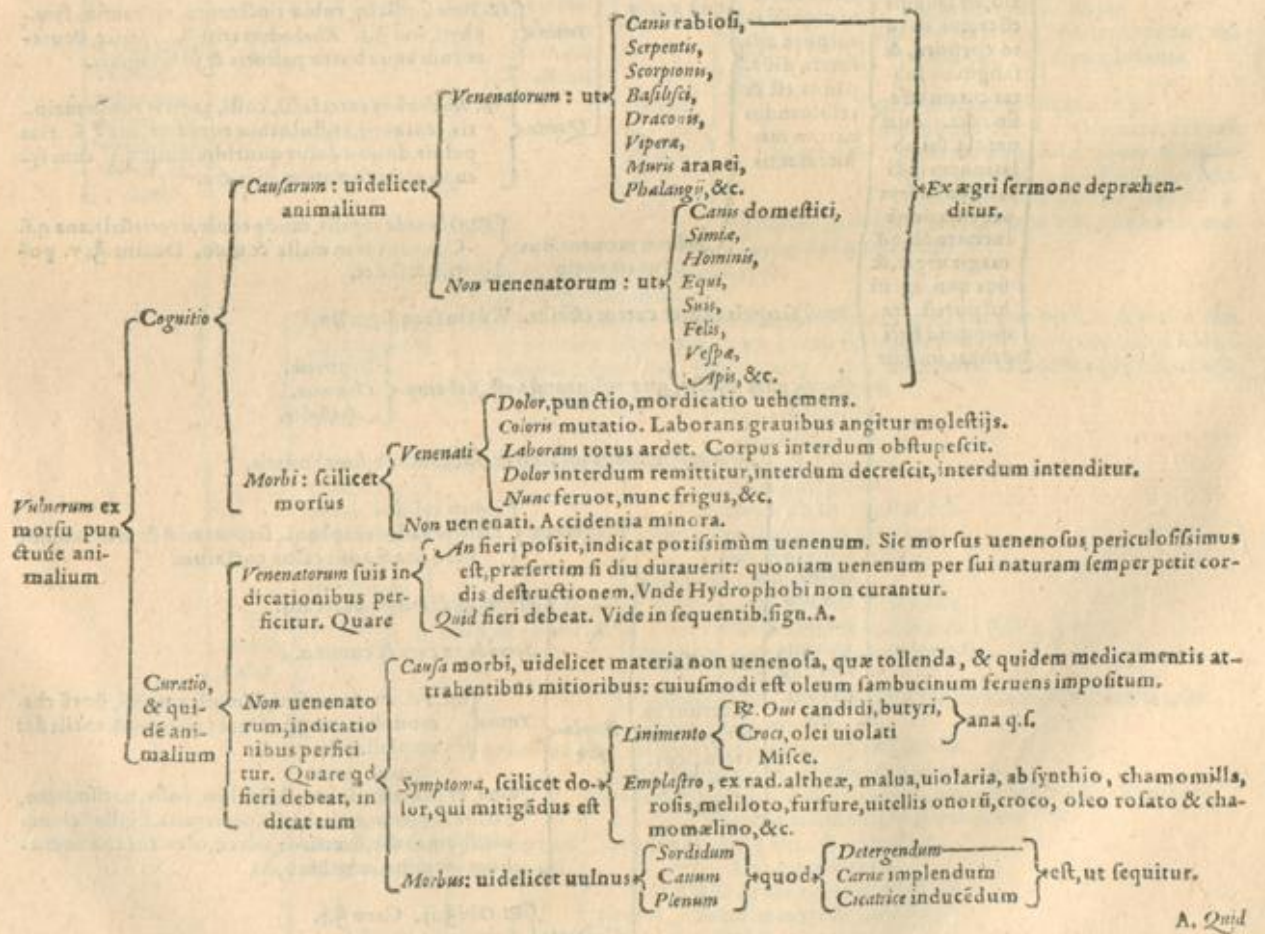
CVRAT. MORB. EXTERN.
De Ecchymosi, id est, sanguinis subter
cutem effusione & coitu.

Ecchymosis, id est, sanguinis subter cutem effusio & coitus, soluta continentis genus est, quod plurimum una cum contusione, ruptureque incidit. Huius

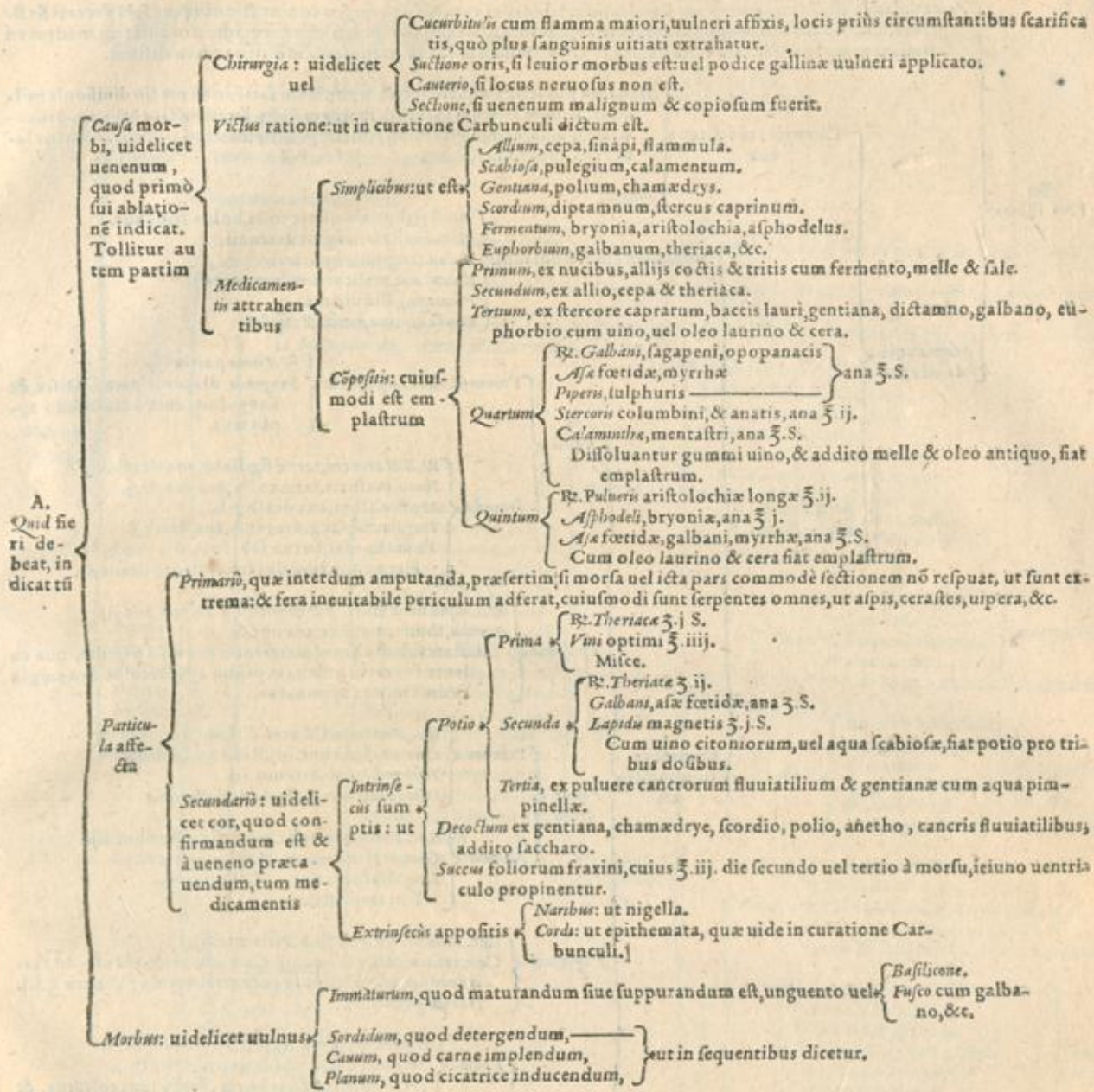

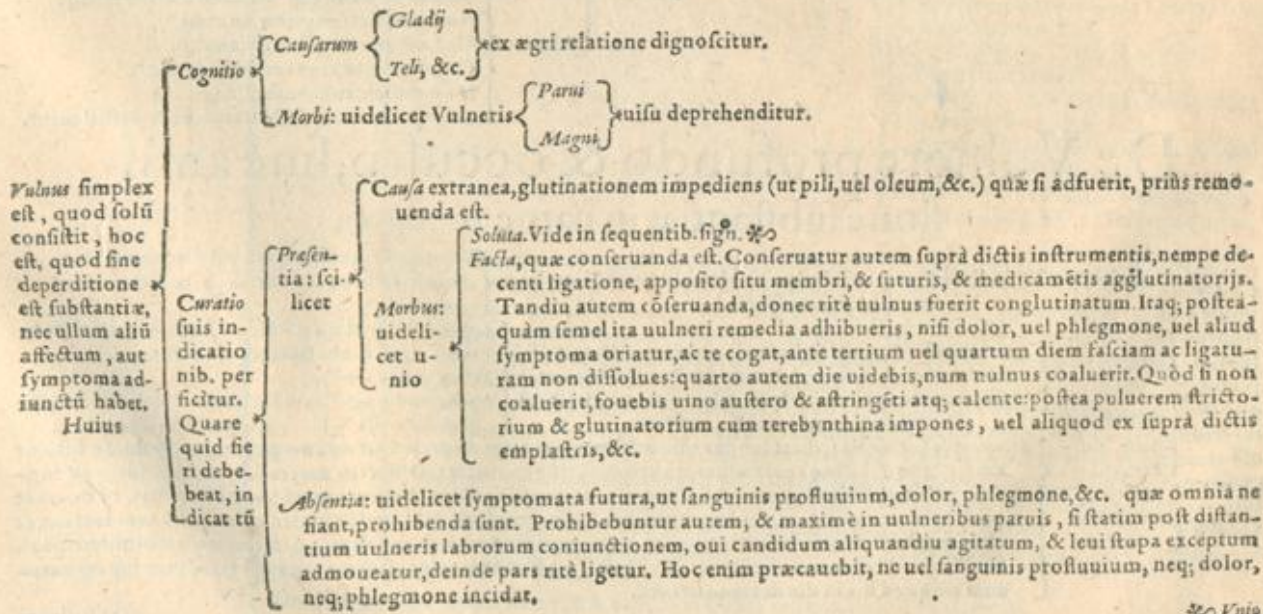
De Vulnere ex morfu, uel ictu animalium tum uenenatorum, tum aliorum.

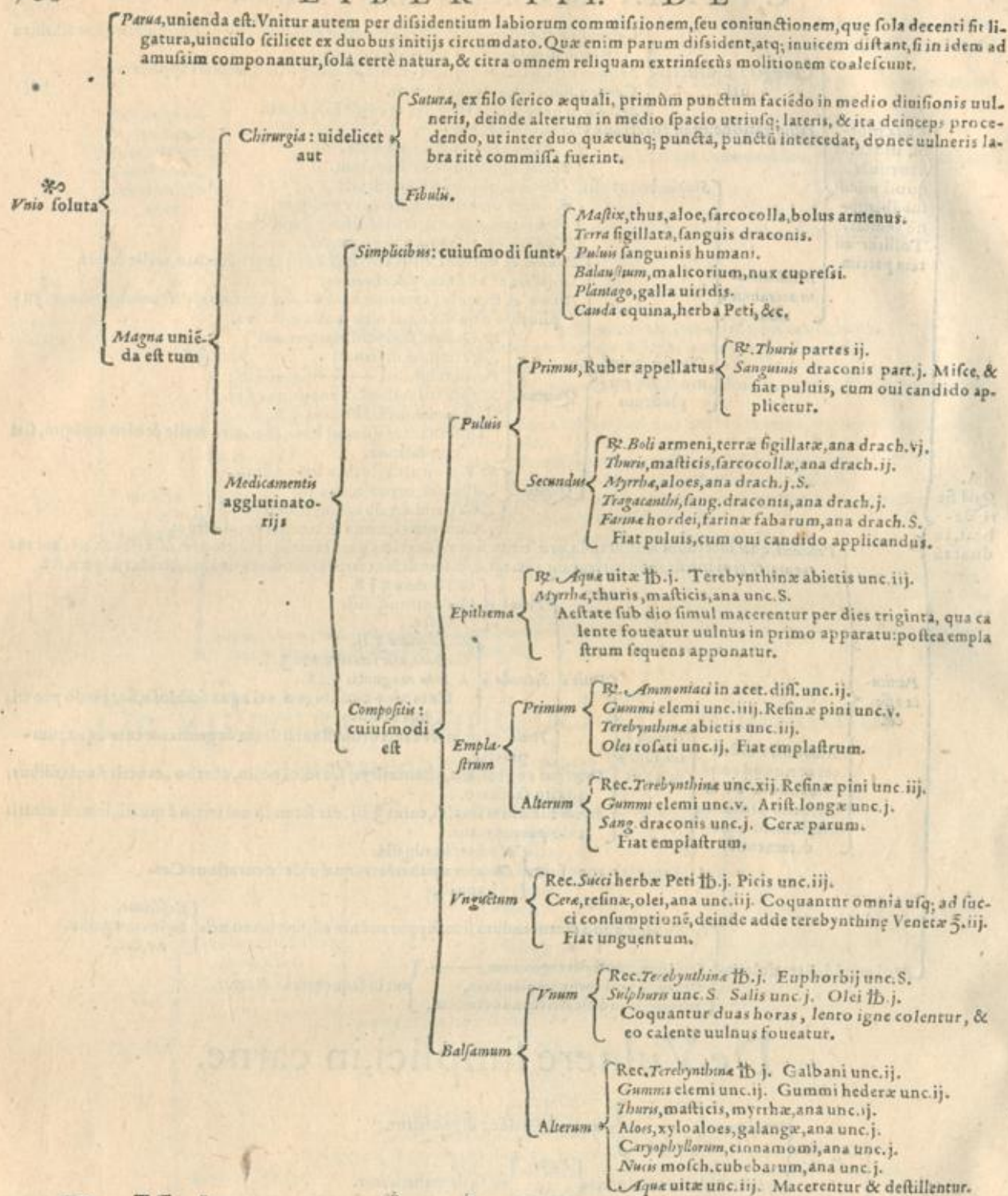
A. Quid

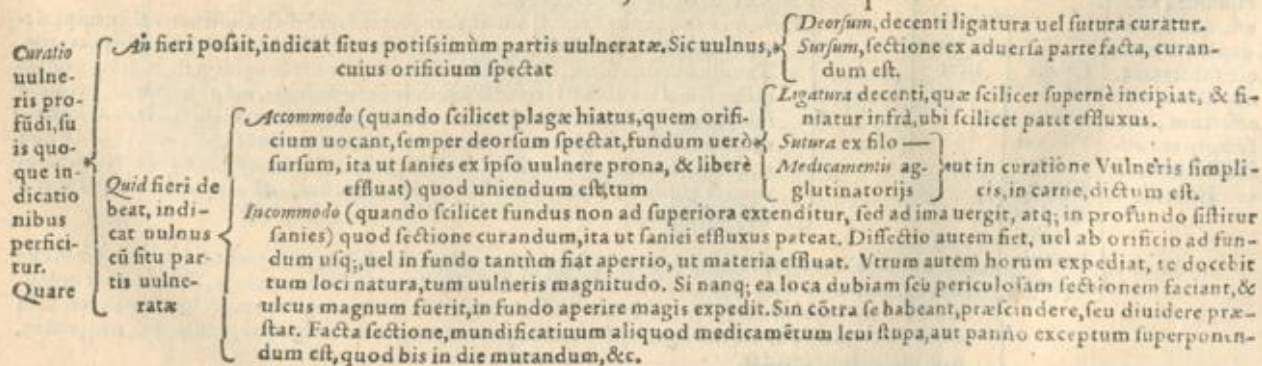
De Vulnere simplici, in carne.

℞. Vnio

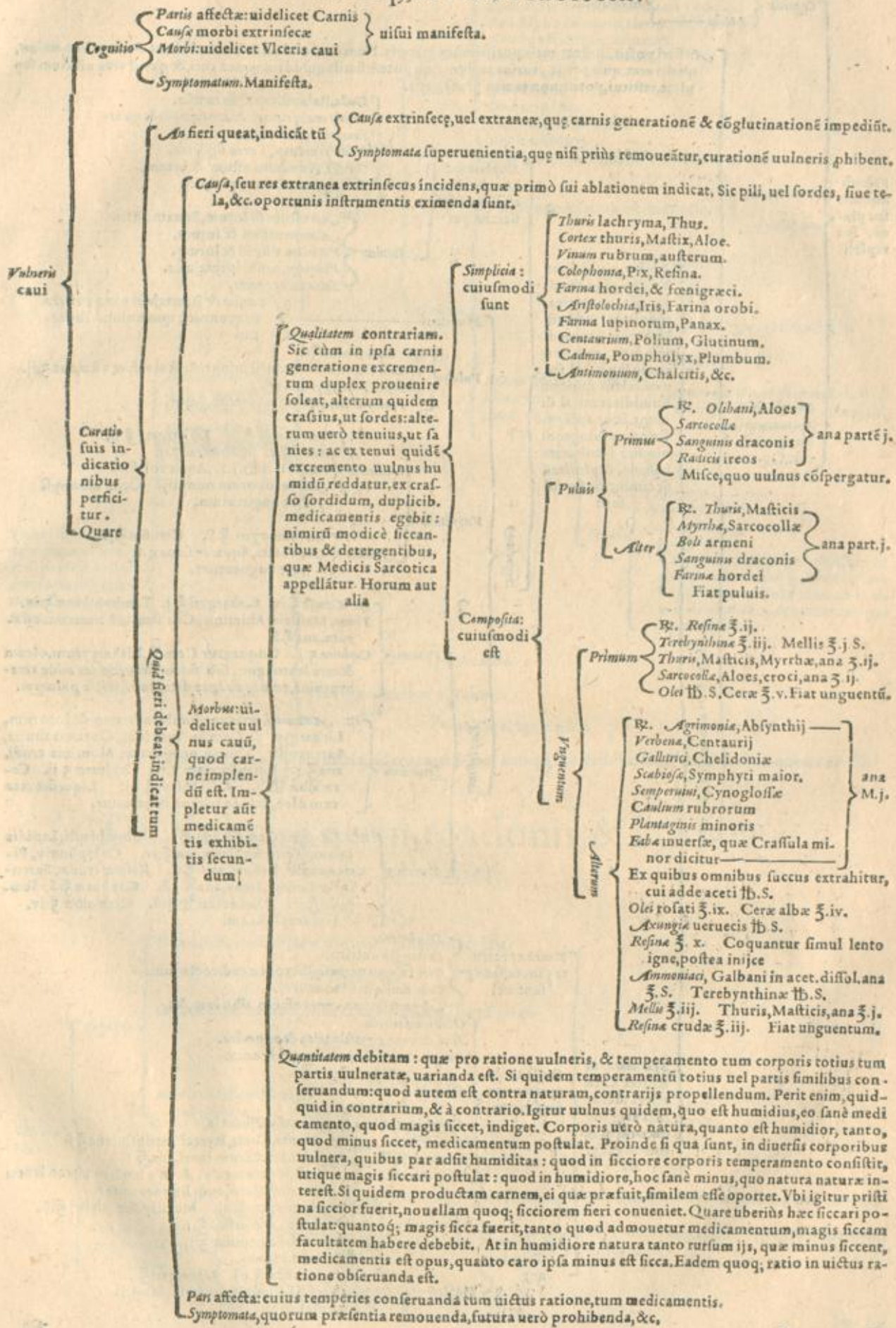

De Vulnere profundo & occulto, sine amissione substantiæ, in carne accepto.

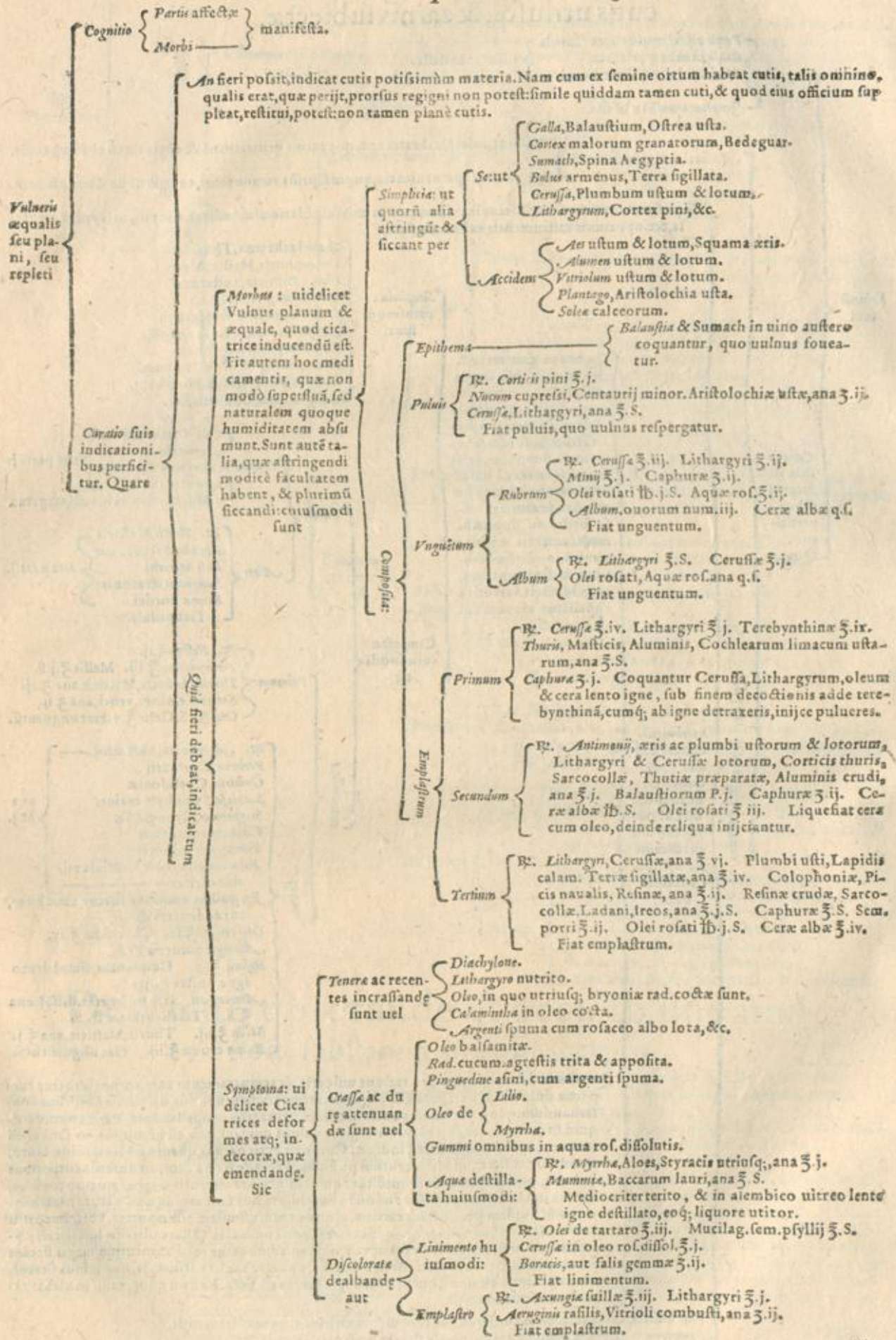

De Vulnere

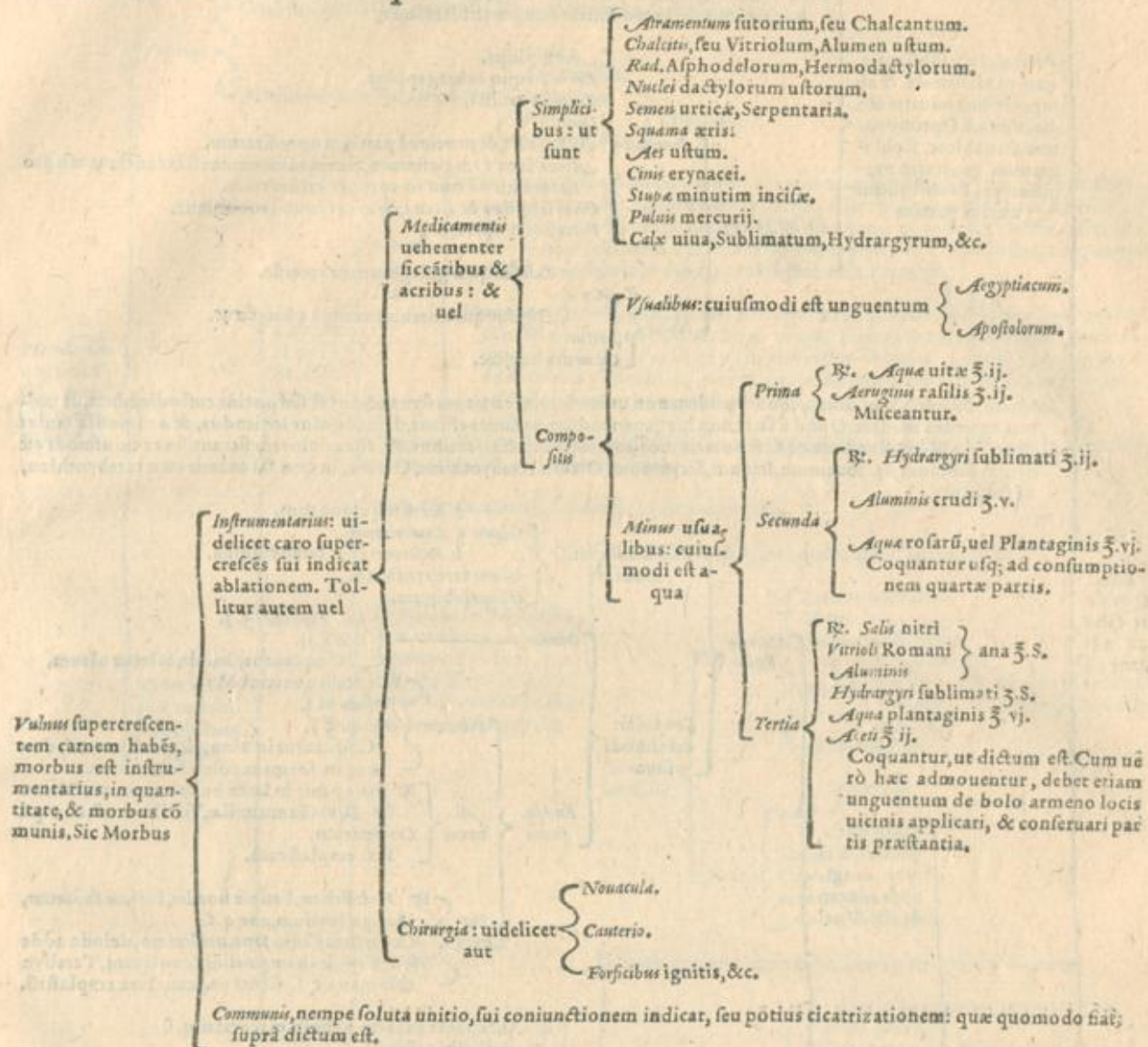
CVRAT. MORB. EXTERN.
De Vulnere caui, cum amissione substantiæ
cutis utriusq; & carnis subiectæ.

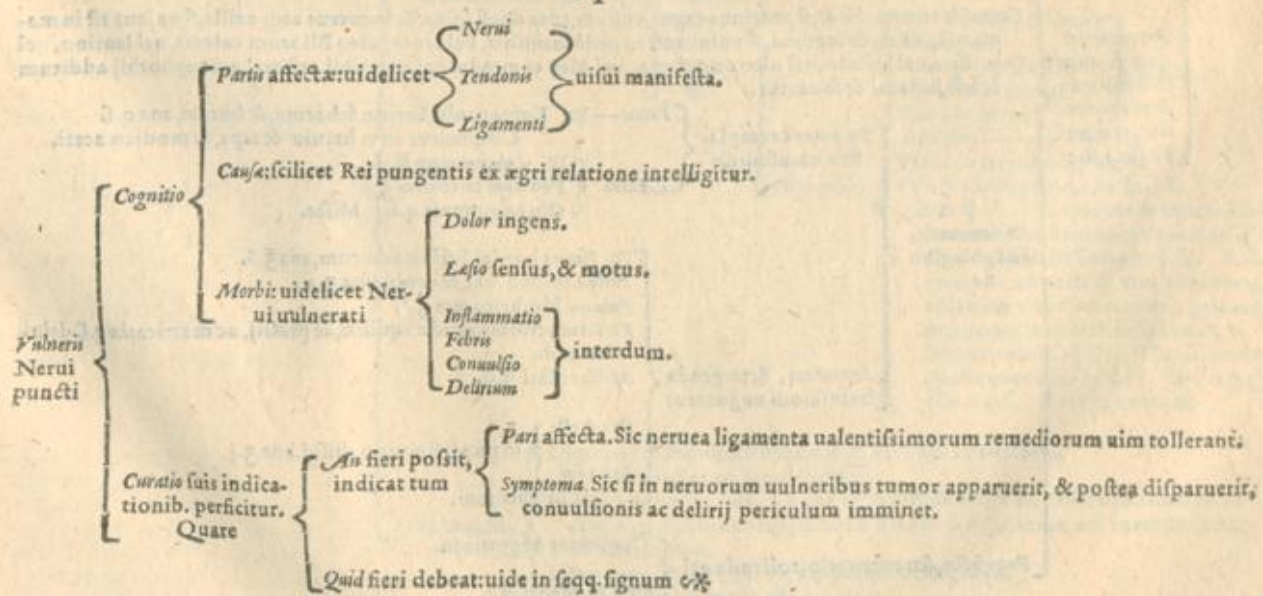
LIBER III. DE
De Vulnere æquali, seu repleto.

De Vulnere supercrescentem carnem habente.

De Vulnere nerui, tendonis, & ligamenti, puncti.

Causa extranea, siquidem infixæ, si quæ neruis inhæserint, extrahenda sunt. Quomodo autem euellenda sint, supra ostensum est.

Vena sectione, & si nulla plenitudo adfit, modò uirtus facit robusta, & nihil aliud obstitit. In hac autem locorum affinitas semper erit seruanda.

Particule lesæ substantia, quæ conseruanda & ab ingruentibus iniurijs uin dicanda est. Optimè autem seruabitur, si phlegmones generatio prohibeatur. Prohibebitur autem partim

Vitijs ratione congruente. Sic

- Conuenit
 - Aer tepidus.
 - Locus in quo cubat, tepidus.
 - Laculus mollis.
 - Quies.
 - Fricio leuis, & præcipuè partium oppositarum.
 - Aluus laxa tum clysterum, tum medicamentoꝝ laxantium usu pro natura humorum in corpore existentium.
 - Cibus frigidus & siccus, & in extremo tenuissimus.
 - Potus aqua cocta, &c.
- Noceat
 - Aer
 - Calidus: quia phlegmonem accersit.
 - Frigidus: quia neruis maximè aduersatur.
 - Motus.
 - Cibus multus, &c.

Morbis: uidelicet Nerui uulnus, quod quidem non uniuersum, nec uniuersum seruandum est, sed potius custodiendum, ut uulnus apertum maneat. Quòd si satis non hiat, aperiendum, ut sanies effluat, deinde dolor leniendus, & æruginosa sanies educenda, id quod commodè fieri poterit medicamentis exsiccantibus, & citra dolorem siccantibus: cuiusmodi est oleum Sabinum, Sambucinum, Irinum, Sicyonium, Oleum terebynthinæ, Oleum, in quo sal coxerit cum terebynthina, ut sequitur.

Quid fieri debeat, indicant tñ

- Simplicibus: cuiusmodi est
 - Oleum
 - Ex nitellis ouorum.
 - Lumbricorum.
 - Rosaceum cum terebynthina.
 - Oleum terebynthinæ.
 - Oleum sabinum.
- Mitioribus
 - Oleum
 - ℞. Euphorbij ℥. j.
 - Olei ℥. ij.
 - Coquantur, deinde coletur oleum.
- Compositis: cuiusmodi sunt
 - Primum
 - ℞. Musca quercini M. ij.
 - Farfuris M. j.
 - Olibani ℥. j.
 - Coquantur in uino, & tantillo aceti, donec in formam pultis reducantur.
 - Emplastrum
 - Alterum
 - ℞. Mica panis in lacte bubulo imbuta, Olei rosati, Olei chamomillæ, Vitell. ouorū, ana q. s.
 - Croci parum.
 - Fiat emplastrum.
 - Tertium
 - ℞. Rad. althææ, Farinæ hordei, Farinæ fabarum, Farinæ lentium, ana q. s.
 - Coquantur cum sapa, uel lixiuio, deinde adde Olei rosati, & chamemelini & anethini, Terebynthinæ, ana q. s. Croci parum. Fiat emplastrum.

Dolor mitigandus, & sanies æruginosa educenda est: & uel

- Valentioribus: cuiusmodi est emplastrum
 - Primum
 - ℞. Mica panis in lacte bubulo macerata q. s.
 - Papaueris albi q. s.
 - Opii parum.
 - Contundantur optimè, & loco dolenti applicentur calidè.
 - Alterum
 - ℞. Farinæ tritici ℥. ij.
 - Succi foliorum hyoscyami ℥. iij.
 - Fiat puls, quæ calens applicetur.

Symptomata: quæ si quæ in nerui punctura adfuerint, remouenda sunt. Sic

Conuulsio remouebitur, si protinus caput, collum, tota dorli spina, & humerus atq; axilla, si uulnus est in manu, uel pubes, & inguina, si uulnus est in pede, uel tibia, uel crure, oleo liliorum calenti, uel laurino, uel costino, uel spicato, uel oleo ex pulegio, uel oleo communi cui nonnihil castorei uel euphorbij additum fuerit, liniatur & foueatur.

Inflammatiō, seu phlegmone

- Suppuranda emplastro huiusmodi:
 - Primo—℞. Farinæ orobi, Farinæ fabarum, & hordei, ana q. s.
 - Coquantur cum lixiuio & sapa, & modico aceti.
 - Altero
 - ℞. Lumbricorum ℥. ij.
 - Porrorum tritorum ℥. j.
 - Olei communis q. l. Misce.
- Suppurata, detergenda huiusmodi unguento:
 - ℞. Farinæ hordei, Farinæ fabarum, ana ℥. s.
 - Farinæ lupinorum, & orobi, ana ℥. ij.
 - Pulueris lumbricorum ℥. j.
 - Vini decoctionis, caudæ equinæ, ac pralsij, ac matricariæ q. s. deinde adde Mellis rosati ℥. ij.
 - Sarcoolle } in prædicto uino dissol. ana ℥. j.
 - Sagapeni } Fiat unguentum.

Putrefactio, seu corruptio, tollenda uel

- Causticis: ut Aegyptiaco.
- Ferro candenti, &c.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Neruo cæsim uulnerato.

Causa: uidelicet Rei incidentis, Ex ægri sermone deprehenditur,

Cognitio

Morbi: uidelicet Vulneris nerui

Dolor.
Lesio sensus.
Inflammati
Febris
Conuulsio, &c. } interdum.

Nerue cæsim uulnerati (& maxime p. trãsfuersum)

Part. affecta. Sic
An fieri possit, indicatum

Neruo per trãsfuersum uulnerato, sed non omnino dissecto, maior conuulsionis metus impendet, quàm si totus præcisus esset: phlegmone scilicet à defectis fibris ad non sectas communicata & conuulsione: ab ipsis non sectis excitata. At si totus quidem neruus præcisus sit, metus præterea nullus instat, nec periculum ullum inde sequetur: debilis tamen particula manebit.

Ligamentum si id est, quod ab osse ad os permeat, ac duorum ossium est coniunctio, & maxime sine periculo est, & ipsum quibuslibet siccans medicamentis, nihil hominem offendet. Sin id quod in musculum se inserit, quanto est neruo & tendone minus periculo opportunum, tanto utiq; nisi ritè & diligenter curetur, reliquis ligamenti magis terrere debet.

Symptoma. Sic in neruorum uulneribus, si tumor apparuerit, & postea disparuerit, conuulsionis, ac delirij periculum imminet.

Causa extranea, quæ (si inhæsit) prius euellenda,

Curatio suis indicationibus perficitur. Quare

Particula læsæ substantiæ, quæ conseruanda & ab ingruentibus iniurijs, uidelicet phlegmone & conuulsione, prohibenda. Prohibetur autem partim

Vena sectione largiori, quàm in nerui punctura.

Conuenit
Aer temperatus.
Quies.
Lectus mollissimus.
Inunctio
Inguinum
Collis
Capitis
Spina
Vicius tenuior. } cù oleo plurimo & affatim pfundèdo,

Nocet
Aer Calidus.
Frigidus.
Motus.
Crapula.
Ebricitas, &c.
Aluus astricta, &c.

Quid fieri debeat, indicatum

Morbus: uidelicet neruus trãsfuersim præcisus, qui sui coniunctionem indicat. (Prius tamen cutis, si non satis pateat, ampliore diuisione aperienda est.) Vnitur autem partim

Sutura, qua unà cum carne, si fieri possit, est reuiniendus.

Emplastrum
R. Lumbricorum præparatorum ʒ. iij.
Caudæ equinæ ʒ. ij.
Pulueris betonice, Pulueris urticæ, ana ʒ. j.
Olibani ʒ. iij.
Carnium limacum q. l. ad uniendum: eoq; utere quatuor dies, & superpone aliquod glutinatorium, ut est sequens unguentum.

Medicamentis: cuiusmodi est
R. Centaurij minoris
Plantaginis
Cynoglossæ, Pilosellæ
Consolidæ utriusq;
Caudæ equinæ
Millefolij
ana M. j.

Unguentum
Vermium terrestrium ʒ. S.
Olei & uini optimi, ana ʒ. j. S.
Aceti ʒ. iv. Terantur & septem dies macerentur, deinde adde leui arietis ʒ. j. Picis, Resinæ, ana ʒ. iij. Coquantur ad aceti & uini consumpt, colaturæ adde ammoniaci, galbani, opopanax in acet. dissol. ana ʒ. v. Terebenthinæ ʒ. j. S. Thuris, masticeis, sarco collæ, ana ʒ. iij. Croci ʒ. ij. Cera q. l. fiat unguentum.

Symptoma, Sic

Sanguinis profuuium sistendum est puluere restrictorio.
Dolor mitigandus: ut supra dictum.
Conuulsio curanda. Itaq; neruus totus trãsfuersim est dissecandus, uel ferro candenti abscindendus, deinde oleum sambucinum uel terebenthinæ admouendum.
Inflammati suppuranda, & suppurata detergenda.
Putrefactio abscindenda est.

LIBER III. DE De Vulneribus uenarum, & arteriarum.

Cognitio

Partis affectæ: uidelicet

- Vena. Sanguinis crassioris, & nigrioris sine pulsu, fluxio.
- Arteria. Sanguis tenuis ac flauus saltando effluens.

Causa: scilicet Rei

- Incidentis: Glady.
- Rumpentis: Sagitta.
- Contudentis: Cuspa.
- Erodentis: Repletio: Lapidum: Bulo: Fumoris calli.

Morbi: uidelicet Vulneris. Sanguinis profusio.

partim ex ægri sermone, partim ex proprijs signis humorum deprehenditur.

An fieri possit, indicat tum

Paras affecta. Sic Arteria per transversum dissecta, promptius coalescit & agglutinatur, quam si secundum longitudinem esset diuisa. Et arteria sanatu difficilior est, quam uena.

Symptoma. Sic Sanguinis profusio periculosa est. Nisi enim constiterit ac supprimatur, mortem adfert inuitabilem, quod sanguis naturæ sit thesaurus. Syncope, conuulsio, delirium, singultus in hæmorrhagijs, malum protendunt.

Auertentibus, tum reuellendo tum deriuando. Reuellunt autem citra euacuationem cucurbitulae sicca, frictions, ligaturæ partium oppositarum eiusdem lateris. Auertitur uero cum euacuatione, uenæ sectione partis oppositæ subinde repetita. Cæterum deriuatur sanguis uenæ sectione partium uicinarum.

Infræmantibus atq; interceptibus: quorû alia

- Incrassantia: cuiusmodi sunt Lentæ, Oryza, Iuuba, Mala coronea, &c. Fructus omnes styptici, &c.
- Stupescientia: ueluti aqua frigida, tum epota, tum circa locum ex quo profuit sanguis, proiecta: nõ aut supra uulnus ipsum: ulceribus enim frigidum mordax.
- Infrigidantia: ut Syncope. Animi deliquium, &c.

Quæritur hinc indicationibus perficitur. Quare

Primò symptoma, scilicet sanguinis profusio, quod primò sistendū. Sistitur autem remedijs uel

Quid fieri debeat, indicat

Chirurgicè: uidelicet aut

Tortis, seu locibus & uel

Digitu ad motiõem, super os uulneris uasis, blandè & sine dolore comprimētis.

Ligatura. Sic alligandum membrum forinsecus fascia est ex tenui linteo, cuius fasciæ primi quatuor quinquè amplexus profuenti uasi iniiciuntur. Ab hinc uasis radicem uersus ducentur, in quibus uidelicet partibus radicem uersus ducere licet. Licet autem serè in omnibus, præterquam cerebri membranis.

Puluis ex stupis oxycrato madefactis & expressis: qui post admotiõnem pulueris adstrictorij uulnere alligandi. Quod si in promptu non sunt, post admotiõnem pulueris adstrictorij tres aut plures, ut uidebitur, panni linei oxycrato primum, ut dictum, madefacti, & postea expressi medicamēto sanguinè supprime imbutur, & uulnere agglutinētur.

Sutura. Sic uulnere repurgato à sanguine concreto, ipsius uulneris labra in idem adducenda sunt, nostrarum manuum opera: ubi sic ad manus uulnus se exhibet, postea confuantur, sutura quidem cõmuni, uel ea, quam pelliones facere solent, præsertim si magno impetu sanguis prorumpat. Dum autem ita sinitur uulnus, satis altè acus in carnem demittenda est. Post hæc puluis adstrictorius superponendus erit. Deinde stupæ oui candido liquore, & puluere astringente imbutæ, superimponendæ erunt. His ritè peractis, membrum affectum deligandum erit, & situ apposito collo candum.

Linimentis & clychnijs, aceto, oui candido, uel astringenti medicamento imbutis & expressis, quibus uulnus opplendum, supraq; spongia ex aqua frigida expressa imponenda & obliganda. Conueniunt autem hæc in uulneribus, in quibus aliquid de substantia perijt.

Precisione totius uenæ uel arteriæ, quando scilicet in profundo delitescit. Qua facta, puluis aliquis sanguinem cohibens super uulnus imponendus, & stupæ, uel spongia medicamentis astringentibus imbuta superalliganda.

Funiculo uas sanguinem fundenti circumposito, præsertim cùm uenæ, uel arteriæ in conspectu sint, quæ tunc nudandæ sunt, & hamo apprehensæ, mox filo serico excipiendæ, ac fortiter stringendæ sunt. Post hæc medicamentum agglutinans uulnere imponendum, & membrum fascijs decentibus deligandum, situq; apposito collo candum.

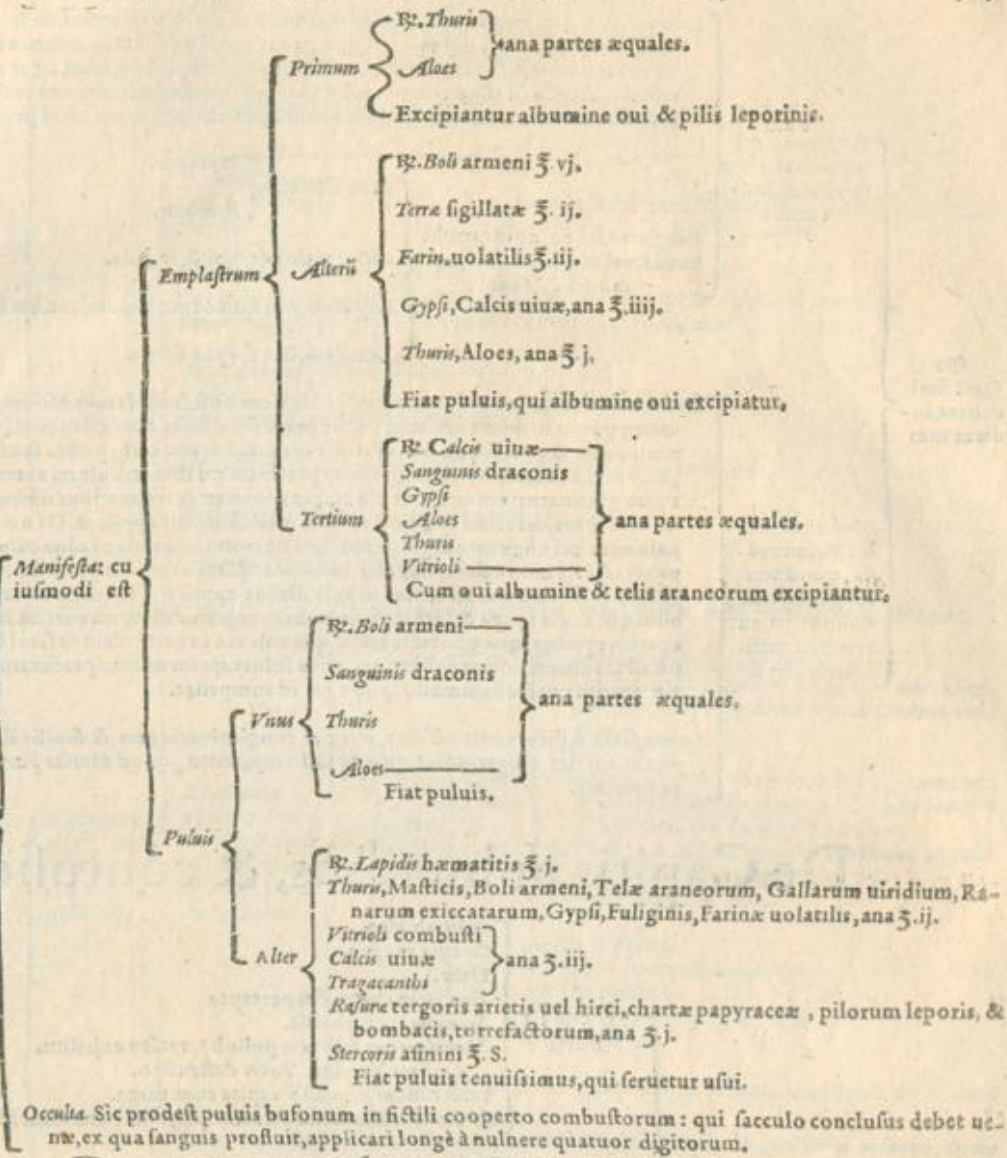
Visione, seu ferro candente, qua crusta inducitur, maximè quando uasa sunt putredine corrosa.

Medicinalibus. Vide seqq. signum ☉

Deinde morbus, scilicet uulnus uenæ uel arteriæ, quod sui unionem indicat. Vnitur autem medicamentis consolidantibus: arteria quidem siccioribus tantò eget medicamentis, quàm uena, quantò ipsa est suapte natura siccioris temperamenti, quàm uena. Ergo quod uenæ insedit uulnus, ubi ad manum est, & citra substantiæ deperditionem, eandem desiderat curationem ijs, quæ in carne accidunt. Quinetiam ubi uinculo uas sit cõplexus, aut medicamentis sanguinem supprimentibus, aut ferramentis ignitis usus, ita ut facta fuerit substantiæ deperditio, ut ea quæ circa uulneris ulceris uel labra sunt, carne implenda sunt: iisdem omnino medicamentis urendum erit, quæ infra in curatione Sinuoforum ac cauorum ulcerum sunt descripta.

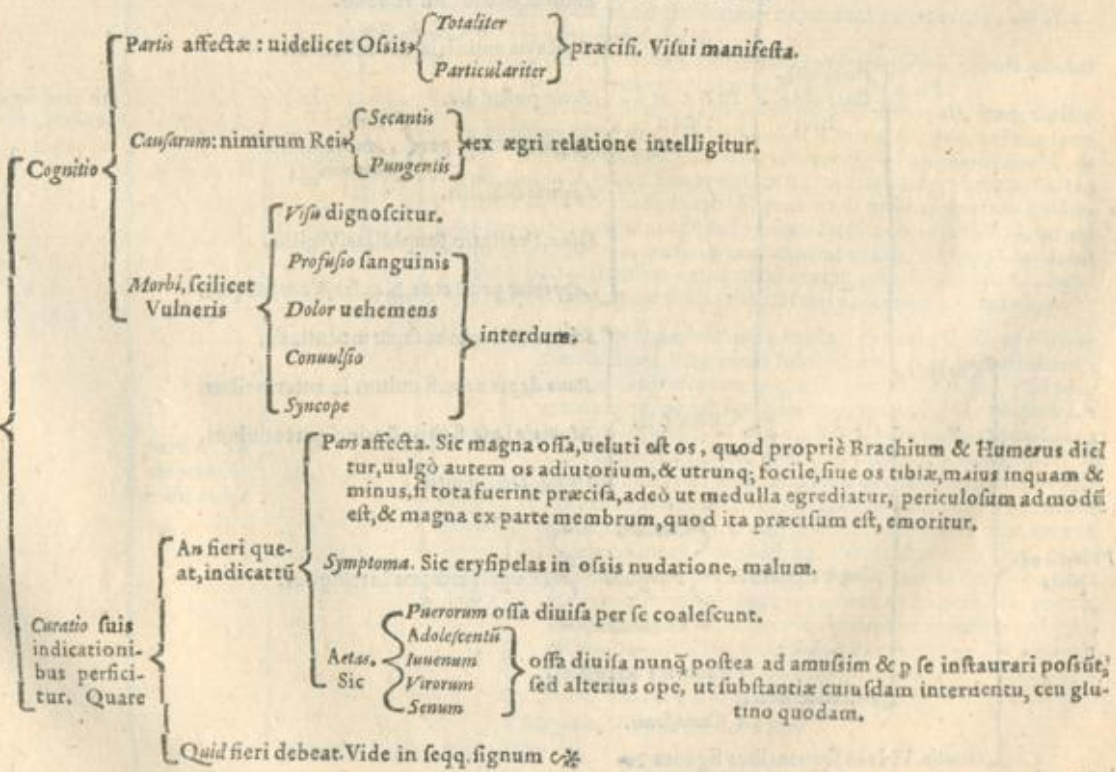
☉ Pre

Profusum sanguinis uenarum & arteriarum uulceratarum quoq; medicamentis fistitur, quorum alia fistunt sanguinem qualitate

De uulneribus Ossium.

Vulnus ossis appellatur præcisio, ab ense, aut quopiam alio simili incidete, uel in profundum penetrante, facta. Huius

Extranea, & si qua infixæ sunt, & ossium frustula, si fieri possit, extrahenda. Summo perè tamen cauendum, ne aliquid ossis uulnerati subito ac magna ui detrahatur, maximè cum magna eius quantitas est educenda: nam si ita fiat, uix à fistula, conuulsione, delirio, febris, æger tutus erit. Proinde satius erit, extrahenda in aliud tempus relinquere, & interea medicamento trahenti naturam adiuuare. Si uerò sine uiolencia ossium frustula extrahi possunt, præstiterit id in principio fieri, quam tardius.

Symptoma, quod primò sui ablationem indicat, Sic

Quid fieri debeat, indicatum

Phlegmone, febris, dolor, prohibenda, uel etiam si adsint, remouenda tum

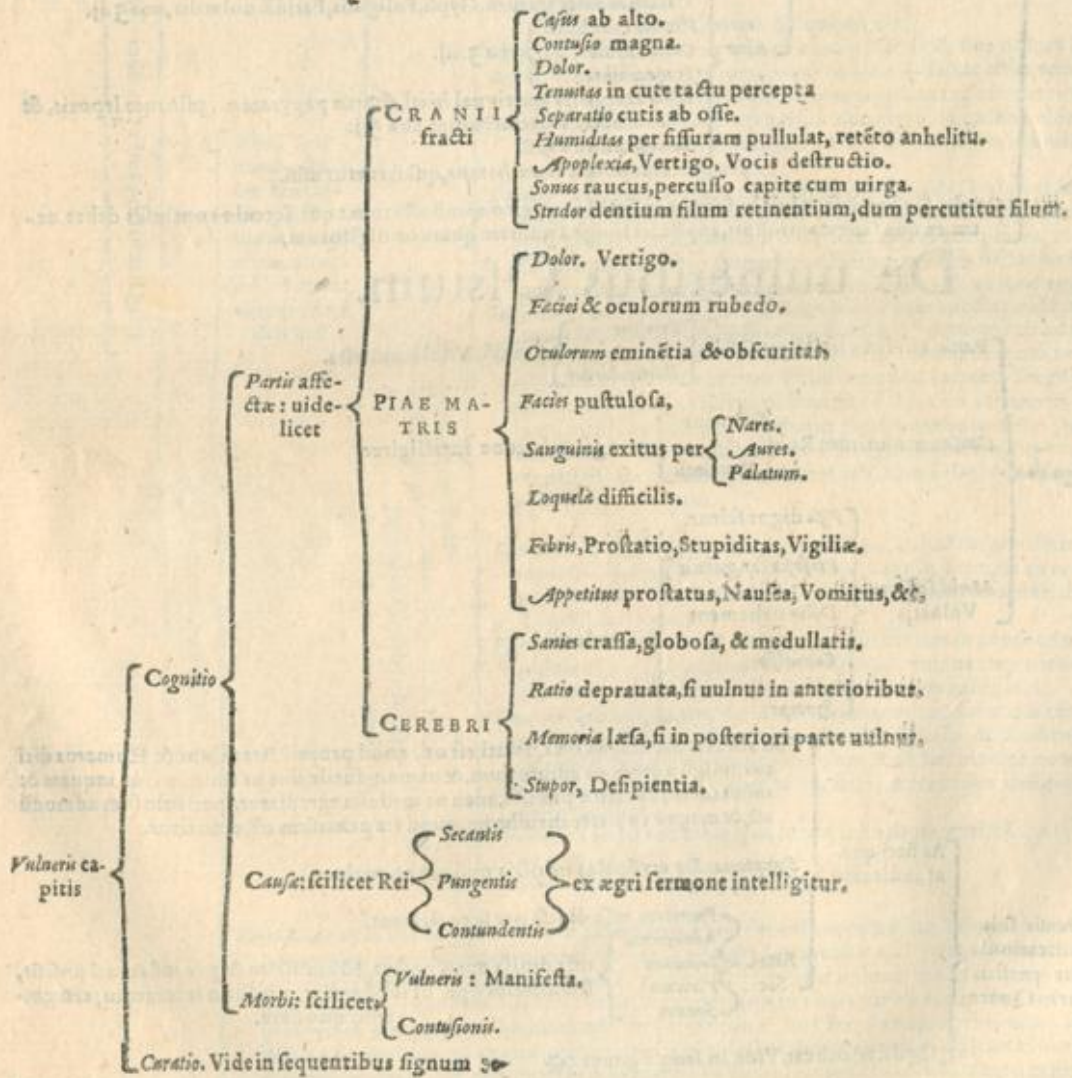
- Vena sectione { Euacuante.
- { Reuellente.
- Vicium ratione tenui & frigida.
- Purgatione, pro humorum redundantium natura.
- Anodynis, &c. si opus fuerit.

Morbus: uidelicet Vulnus ossis, quod coniungendum est. Cõiunctio autem hæc perficitur aut à

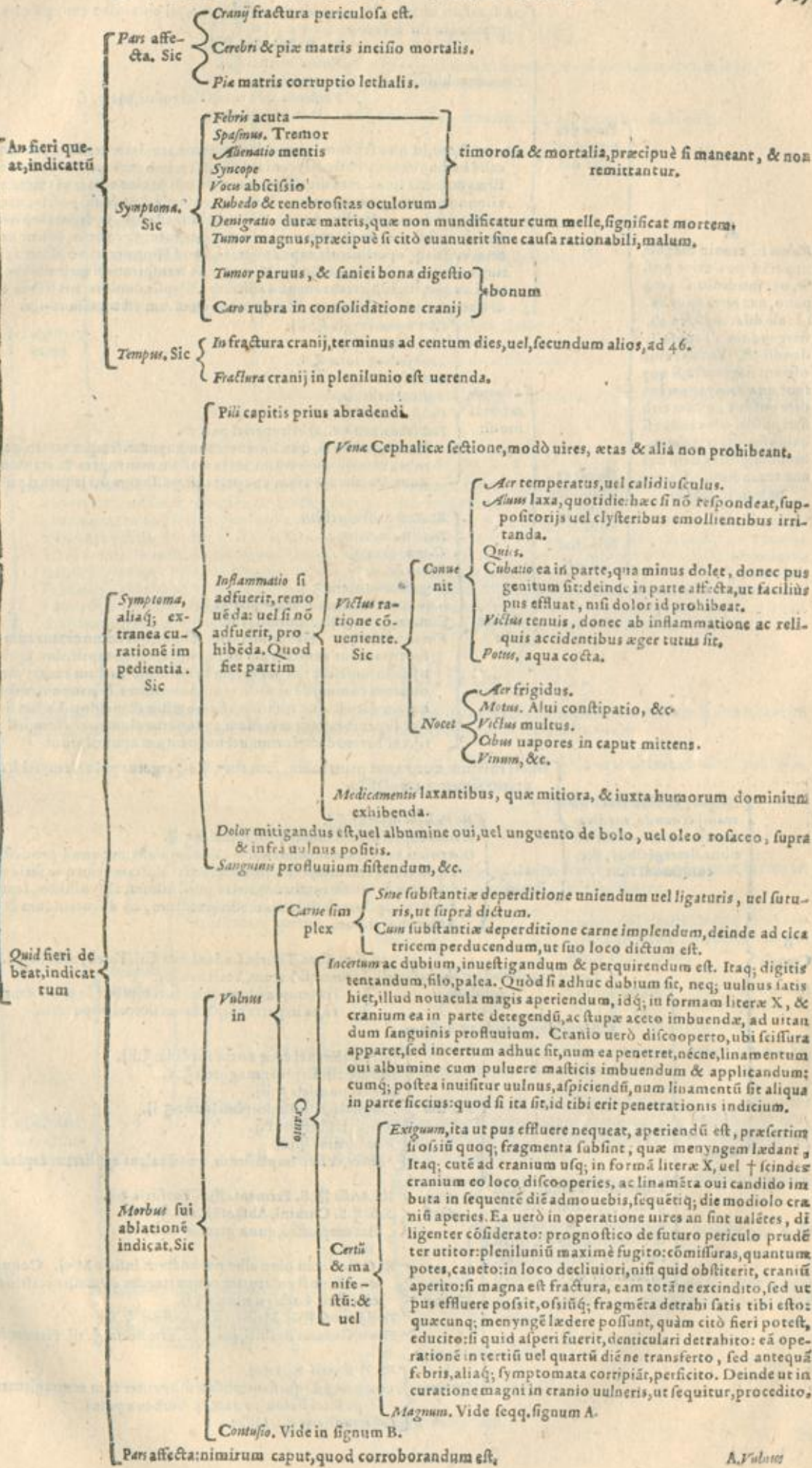
Medico, ueluti ministro ipsius naturæ. Sic Medicus post frustularum ossium educationem, distantes inuicem partes in unum adducat: & ut unitæ seu coniunctæ remaneant, uulnus in carne acceptum profundioribus & fortioribus suturis conuat: turundamq; postea loco decliuiori admoueat, quæ prius melle rosato, myrrha, & puluere glutinatorio illinat. Vulneri autem primis diebus puluerem etiam glutinatorium cum oui albumine apponat: & sequentibus diebus eundem puluerem misceat terebenthina, uel aliud ex glutinantibus medicamentis applicet. Os uerò si denudatum appareat, puluerem uel unguentum glutinatorium linamentis excipiat: eaque cum emplastris uel stupis, uel pannis lineis uino calenti imbutis admoueat. Cum os totum præcisum est, facta imprimis sutura, glutinatoria cum oui albumine primis diebus applicet, sequentibus uerò pannos nino calenti imbutos, & fascia longa & lata iuxta membri magnitudinem ita partem inuoluat, ut uulneris locus apertus remaneat, ne quotidie fasciam reuoluere cogatur: deinde ferulas addat, ut firmior sit ligatura. Has autem fascias deliget, nec prius soluet, quam uulnus percuratum fuerit: nisi tamen dolor uel pruritus, uel inflammatio ipsum ad id compellat.

Natura, facta scilicet coniunctione, aut per conglutinationem & similis substantiæ coalitum, ut in pueris, aut per alligationem, quæ fit callo supernato, quod diuisas partes instar uinculi medium foerminat.

De Capitis uulneribus, & contusione,

Vulnere capi-
tis curatio
suis indicati-
onibus perficitur, Quare

A. Vulnus

Melle rosato, mixto cum aqua uitæ, terebynthia, uel eius oleo cum puluere sarcocollæ, & granorum tinctorum.

Linimento huiusmodi { R. Mellis rosati ℥.ij.
Farina hordei ℥.j.
Sarcocolla ℥.ij.
Vitellorum ouorum, Olei rosati, ana q. s.
Fiat linimentum.

Primo detergendum est: uel

Melle rosato, in quo sericum rubrum immergatur, atq; inter crassam menynge & craniū calidè admoveatur. Postea elychnia melle etiam imbuta superponatur, alijs autem partibus uulneris linamenta digestiua ex uitello oui & oleo rosato infecta applicentur. Si aliquod ossis fragmentum tam adhæreat, ut facillè detrahi nō possit, oleo rosato erit perfundendum, ut facillè eruat. Cum uulnus est in parte capitis superiori seu in uertice, non est sutura opus: cum uerò in lateribus, sutura proderit. Solent multi pelle arietina, multisq; operimentis caput onerare, quod Hippocrati nō placet: copia enim operimentorum capiti est oneri, calorem auget, ac transpirationem prohibet. Satis itaq; erit, si ab aere frigido cerebrum non afficiatur. Elapsis duobus aut tribus diebus, ab ulsū dictorum medicamentorum ad sequens unguentum est transeundum.

A.
Vulnus in cranio magnū, ut per id pus exire possit, nec modiolō seu trepano, nec ferra opus habet ad dilatandū, sed abstergendū & consolidandū est. Verū prius ossium fragmenta, si que sunt, quæ menynge lædere possent, quā citò fieri possit, educenda: si quid asperi fuerit, detrahendum, postea uerò uulnus curandum. Itaque uulnus in cranio

Deinde exiccandum, incarnandum & consolidandū est: aut

Unguento huiusmodi: { R. Unguenti regis ℥. iij.
Mellis rosati ℥.j.
Terebynthia lotæ ℥.s.
Pul. myrrhæ,
Pul. cort. thuris,
Pul. Sarcocollæ,
Pul. Ireos, ana ℥.s. Olei hyperici parum.
Fiat unguentum, quo linamenta imbuantur, semper tamen pannum sericū rubrum melli immectum inter crassam menynge & cranium interponendum. Vbi menynx iam cooperta est, possimus uti sequenti puluere.

Pulueri tali: { R. Rad. aristolochiæ,
Iridis florentinæ,
Corticis thuris,
Sarcocollæ,
Sang. draconis, ana ℥.j.
Nuci cupressi, Myrtillorum, ana ℥.s.
Centaurij min. ℥.j. Coralli ℥.ij.
Farina orobi ℥.j. Fiat puluis tenuissimus, qui admoveatur cum linamentis, & superponatur emplastrum de betonica, uel de caprifolio. Quod si crassa menynx intumescat: & per foramen modiolō factum exeat: oleum de uitellis ouorum commodè ac utiliter admovebimus, & pannum, uel spongiam imbutam decoctione rosarum, chamomillæ & meliloti. Verū si caro supercrescat super menynge crassam, apponatur alumen coctum, uel puluis mercurij, uel hermodactylorum, uel unguentum apostolorum.

Oleum rosatum, quo caput prius rasum foueatur, & aspergatur puluere myrthi: altero autē die utatur sequenti emplastro,

Exigua, & sine fractura cranij curanda, medicamentis leuiter discutientibus, detergentibus, &c. cuiusmodi sunt

Emplastrum { R. Pulueris myrthi ℥.j.
Nuci cupressi, Ros. Sumach, balaust. ana ℥.ij.
Olei rosati, uel Chamomælini q. l. Fiat emplastrum: quod prodest etiam cum exigua cranij fractura, aut ubi eam subesse suspicamur: in qua satis est resolueri ac discutere, & sub sinem, si addideris squinanthum, absynthium, lentium & fabarū farinam, optimum effeceris medicamentum, ad discutendum & detergendum atq; roborandum.

B.
Contusio

Fractura { Incerta, inquirenda est huiusmodi emplastro:
Manifesta: curanda, ut dictum.

{ R. Cera, Thuris, Ladani, ana ℥.ij. Terebynthia ℥.j.
Farina fabarum, Aceti ana ℥.j.
Fiat emplastrum, quod toti capiti raso applicetur: si adsit fractura, ea in parte emplastrum siccius apparebit.

Magna: atq; eū cranij

Depressione tantū, ut in pueris spissimè accidit, attollendū, eleuandū, & reducendū est, medicamentis attrahentibus: cuiusmodi est emplastrū

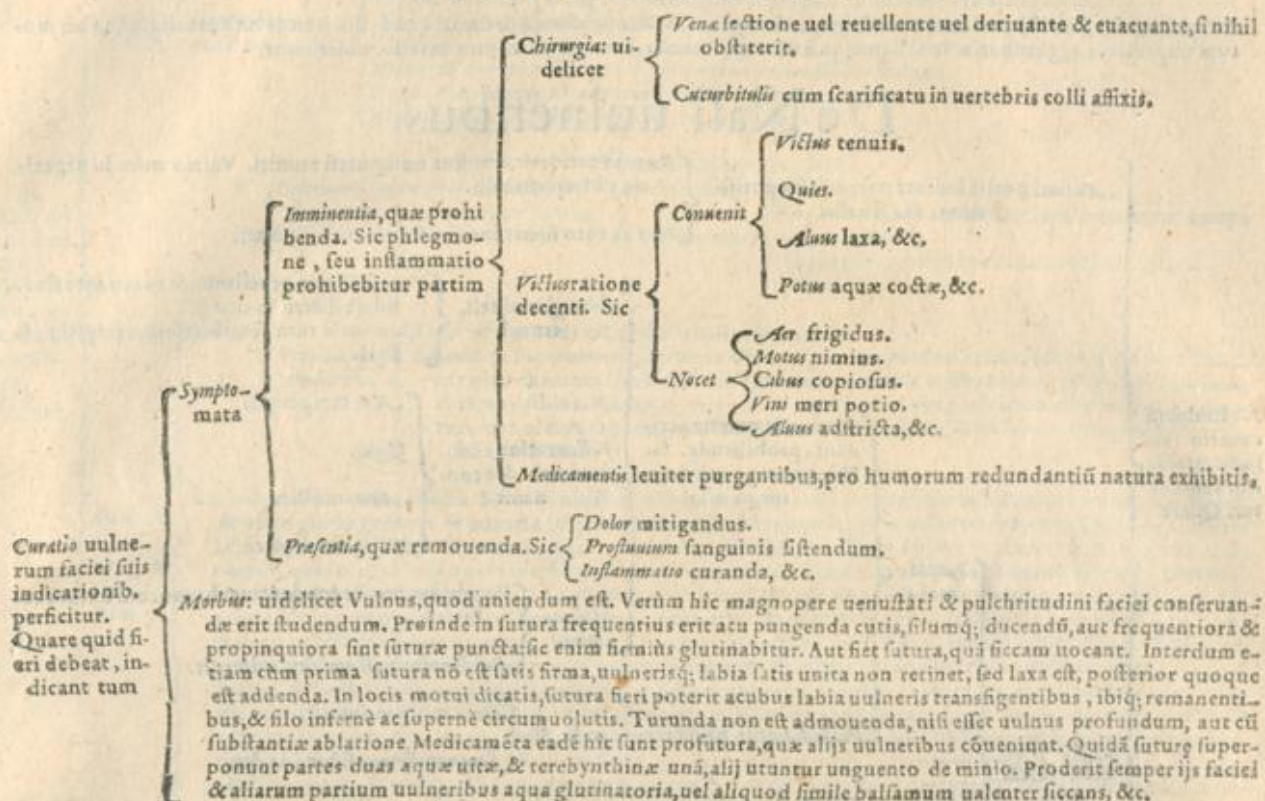
Primum { R. Propoleos, uel ceræ nouæ sordidæ ℥. iij.
Mellis ℥.ij. Lapis magnetis ℥.s.
Lapis pumicis ℥.ij.
Absynthij, cumini, sulphuris, ana ℥.ij.
Salis ℥.j. Furfuris P. j.
Vini optimi ℥. iij.
Misce, & fiat emplastrum, quod calens applicetur capite prius raso.

Alterū { R. Mellis ℔.s. Fermenti ℔.j. Furfuris ℥.ij.
Salis ℥.s. Cumini, Absynthij, ana ℥. iij.
Fiat emplastrū, quod geratur dies xv.

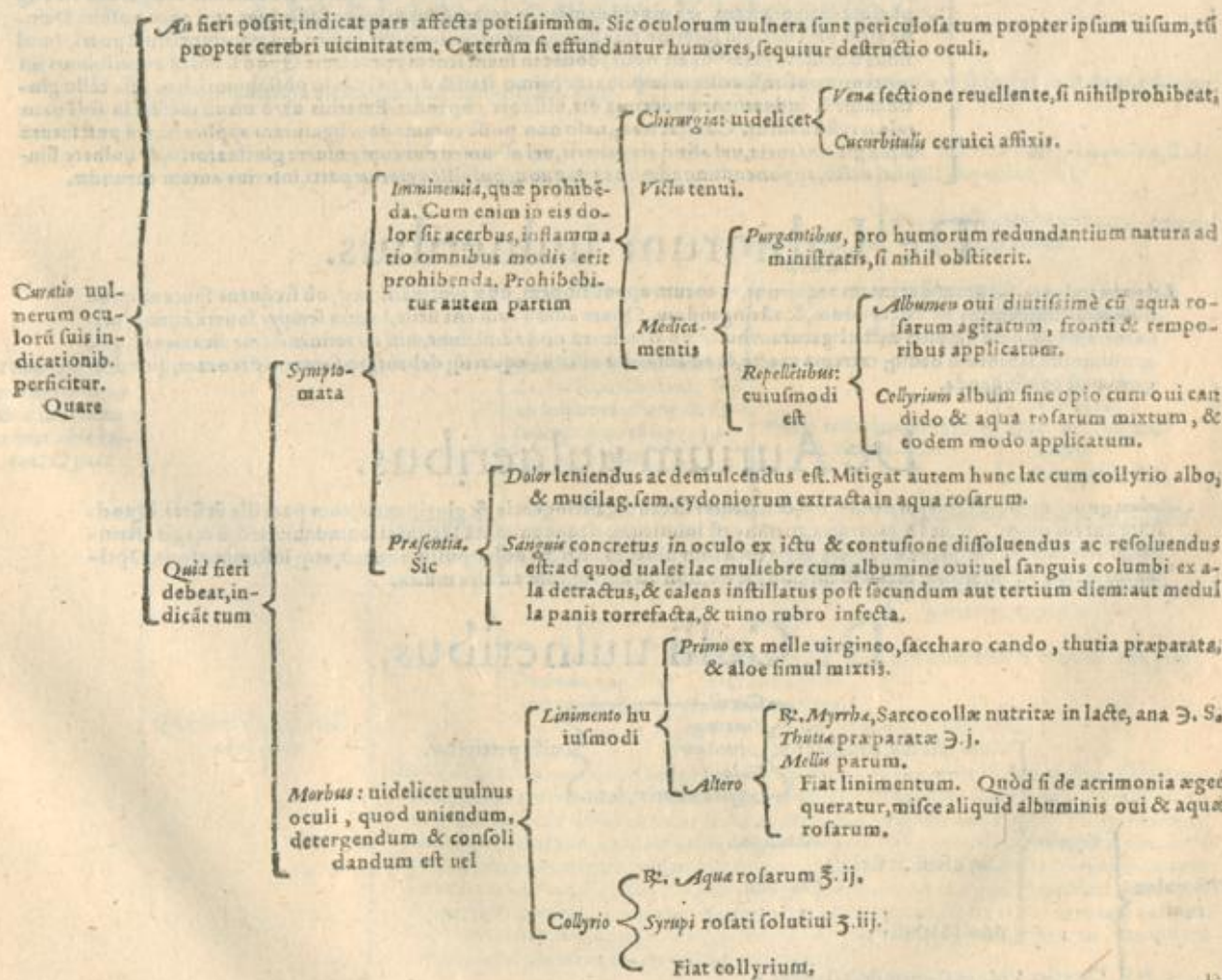
Tertium { R. Centaureæ in uino albo per noctem infusæ M. vj. Coquantur ad medias, & post colaturam coque iterum ad mellis crassitiam, de hoc accipe ℥. iij. Lactis mulieris ℥.ij.
Terebynthia ℔.j. Masticis ℥.j. Resinæ ℥.s.
Thuris, Gummi Arabici, ana ℥.j. Cera nouæ ℥. iij. Fiat emplastrum.

Quartum { R. Terebynthia part. ij.
Cera part. j. Liquefiant: postea diligenter cum aceto agitentur, altero die cape succi betonicæ part. ij. Verbenæ part. j.
Lactis mulieris q. l. Misce.

De uulneribus faciei.

De Oculorum uulneribus.

De

LIBER III DE De Vulneribus palpebrarum.

Palpebrae incisae cum cilijs acu curva consuantur: fiatq; sutura satis profunda & firma, quaeq; diu partes unitas retineat, ne ob-
tum impediatur agglutinatio. In reliquis, quae sunt applicanda, aliorum uulnerum curatio obseruetur.

De Nasi uulneribus.

*As fieri possit, indicat pars affecta potissi-
mum. Sic si nasus*

*Ex toto ceciderit, amplius non potest reuniri. Vnitio enim in organi-
cis est impossibilis.*

Non ex toto fuerit incisus, sutura curari potest.

*Nasi uulneru
curatio suis
indicationi-
bus absolui-
tur, Quare*

*Sympto-
mata*

*Imminetia, quae ne acci-
dant, prohibenda. Sic
Phlegmone prohibebi-
tur, partim*

*Chirurgia: uideli-
cet uel*

*Vena sectione reuelente & euacuante si ni-
hil obstiterit.
Cucurbitulis cum scarificatione, occipitio af-
fixis.*

*Vitius ratione con-
uenienti. Sic con-
uenit*

*Aer temperatus,
Quies,
Aluus mollis.
Vitius tenuis, &c.*

*Medica-
mentis*

*Purgantibus, pro redundantium humorum natura ex-
hibitis,
Repellentibus nasi ambitui admotis.*

*Quid fieri de-
beat, indicat
tum*

Prasentia, quae prius remouenda. Sic

*Dolor mitigandus est.
Sanguinis fluxus sistendus, &c.*

*Morbis, uidelicet Vlnus, quod unendum. Vnitur autē commodē sutura, quae sit acu curva, si recta nō
probē adhiberi possit. Verū sutura satis profunda esse debet: id uerō antequā fiat, partes digitis
in nares immisis exactē & appositē sunt accommodandae: postea cannula ex penna anserina cōfe-
cta, stupis est inuoluenda, & naribus ad respirationem immittenda. De uinculis & ligatura ait Hip-
pocrates, qui praestantiora uincula amat, sine mente complura alia ledunt, atq; adeo nasum. Dein-
de ait: si pars narium interior frangatur, reponatur immisso indice, uel aegrotantis, uel pueri, (mol-
libus siquidem manibus est opus) donec in suam sedem reducat. Quod si index uel minimus im-
mitti non possit, specillum imponatur primo statim die, uel paulō post, quoniā haec ossa callo glu-
tinantur & indurantur undecimā die, nisi corrumpantur. Exterius uerō manu medici in sedē natu-
ralem restituantur. Constat itaq; naso non posse commodam ligaturam applicari: sed post futurā
aqua glutinatoria, uel aliud eis generis, uel albumen oui cum puluere glutinatorio, de uulnere sim-
plici dicto, apponendum: ad mouendū quoq; puluilla externae parti, interius autem turundae.*

De Labiorum uulneribus.

Labiorum uulnera futuram decentem requirunt, ac eorum appositionem, quae glutinant: atq; ob frequens sputum, quod
humectat, diligentius est exiccandum, & astringendum. Quare admodum erit utile, locum semper fouere aqua gluti-
natoria, de uulnere simplici dicta: ligaturam huiusmodi uulnera non admittunt, nisi ad retinenda medicamenta, quae
apponuntur, labiorum deniq; extrema exactē, & ad amulsim restitui, aequariq; debent, ob formam decoram, quae dili-
genter est seruanda.

De Aurium uulneribus.

Aurium quoq; uulnera futuram desiderant, & ualenter siccantia, astringentia, & glutinantia, cum pars illa sit sicca. Quod-
libet autem uinculum, ait Hippocrates, auribus est inimicum. neque enim ita laxum circumdabitur: & si magis astrin-
gat, plurimum nocet: quandoquidem auris tota solo uinculo astricta dolet: pulsu uexatur, atq; inflammatione. Opti-
ma medicina est interdum medicinam non facere, tum ad aurem, tum ad alia multa.

De Colli uulneribus.

Partis affectae: uidelicet

*Carnis
Venarum
Arteriarum
Gulae
Aspera arteriae, &c.*

uisu percipitur.

Cognitio

Causae: scilicet Rei

*Scindentis,
Pungentis.*

Morbi Manifesta.

Curatio. Vide in sequentibus signum A.

*Collis uulne-
rum*

A, Colli

An fieri possit, indicat pars affecta potissimum. Sic

- Si nervus in collo incidatur, motus perit.*
- Vulnus ad spinalem medullam pertingens, mortale, & incurabile. Si uerò nō perueniat ad medullam, licet sit curabile, timendum est propter lationem neruorum orientium ab illa parte nuchæ de nocumento sensus & motus neruorum & membrorum, ad quæ delegantur nerui.*
- Vulnus ad neruos recurrentes pertingens, raucedinem inducit.*
- Vulnus uenarum & arteriarum magnarum, periculosum.*
- Vulnus œsophagi, uel asperæ arteriæ, periculosum.*

A. Colli uulneris curatio suis indicationibus perficitur. Quare

Imminetia, quæ prohibenda. Sic Inflammatio prohibebitur partim

- Vena sectione reuellente.*
- Victu tenui.*
- Medicamentis*
 - Purgantibus, pro redundantium humorum natura administratis.*
 - Repellentibus, partibus circumiacentibus appositis.*

Symptomata

Præsentia, quæ remouenda. Sic

- Dolor mitigandus est, ex oui uitello, & rosaceo.*
- Conuulsio si superuenierit, curanda est. Itaq; capitis pars posterior, & colli uertebrae linantur oleo chamæmelino, anethino, lumbricorum, de terebynthina, pinguedine gallinæ, & terebynthina. Plerumq; enim certa experientia comprobatur, cum terebynthinam, tum eius oleum sæpè in ijs, & brachiorum uulneribus, & dolorem demulcere, & conuulsionem remorari.*

Quid fieri debeat, indicantur

Morbis unâ cum parte affecta. Sic colli uulnera in substantia carnosa, seu musculoſa, futuram tantum desiderant, & usum glutinantium. Si uulnera in uenis, uel arterijs, sistendus sanguis, uel medicamentis dictis de sanguine sistendo, uel digitorum admotione, uenæ uel arteriæ orificio: ut cuidam accidit, in uena externa iugulari uulnerato, qui familiarium opera uicissim uulneri digitorum tres dies admouentium, sanus euasit: uel si fieri possit, uena uel arteria suatur. Si digito admoueat uenæ orificio, eos illic contineas, donec grumus sit factus. Ligatura hic locum non habet: collum enim ob uenas, arterias, neruos magnos, ac spiritus tum uitales, tum animales constrictionem non patitur. Vulnus si fuerit in œsophago, uel aspera arteria, futura quoq; requiritur: ac glutinantia sunt admouenda: ore uerò sunt continenda Diasymphyton, Diatrachanthum, Diapapauer, & similia. Si uulnus neruos attigerit, præscripto victu tenui, reuulsionibus, catharticis, repellentibus admouendis ad uitandam inflammationem: uulnus fouendum oleo rosaceo calenti: Anodino quoq; ex oui uitello & oleo rosaceo utendum, donec sit à dolore liber, & tutus ab inflammatione. Postea quando pus aderit, huiusmodi deterforio utendum, ℞. Mellis rosati ℥. iij. Farinæ hordei ℥. s. Terebynthinæ ℥. iij. Resinæ ℥. ij. Thuris, Masticis ana ℥. j. Myrrhæ, Sarcocollæ ana ℥. s. ceræ ℥. ij. Olei matichini, & Hyperici ana ℥. iij. Misce & fiat unguentum deterforium, &c.

De Humerorum Vulneribus.

An fieri possit, indicat præcipuè pars affecta. Sic

- Humerorum uulnera, propter neruos suspecta sunt de amissione sensus & motus.*

Humerorum uulnerum curatio suis indicationibus absoluitur. Quare

Imminetia, quæ prohibenda, ne superueniant. Sic ab inflammatione & dolore præcauebitur, partim

- Vena sectione partis oppositæ, si nihil impediat.*
- Chirurgia, uel dicitur*
 - Cucurbitulis cum scarificatu, oppositæ parti affixis.*
 - Friccionibus*
 - Ligaturis*
- partium oppositarum.*

Symptomata

Victus ratione cōuenienti. Sic proderit

- Victus tenuis.*
- Aluus laxa.*
- Quies brachij uulnerati.*
- Aluus quies, &c.*

Medicamentis

- Purgantibus, pro redundantium humorum natura administratis.*
- Repellentibus, circumiacentibus partibus appositis.*

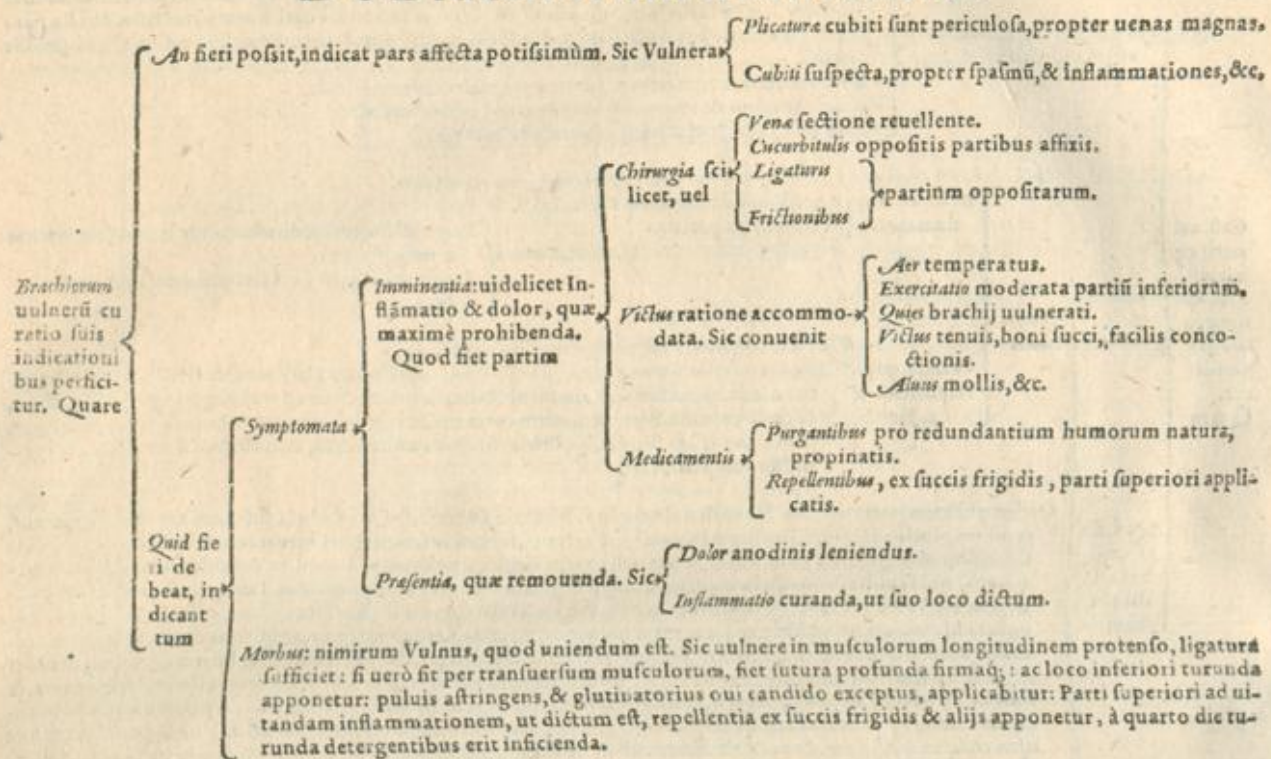
Præsentia, quæ remouenda. Sic

- Extranea, seu aliena, quæ in uulneribus continentur, prius euellenda sunt.*
- Dolor mitigandus.*
- Resolutio curanda, ut suo dictum loco.*

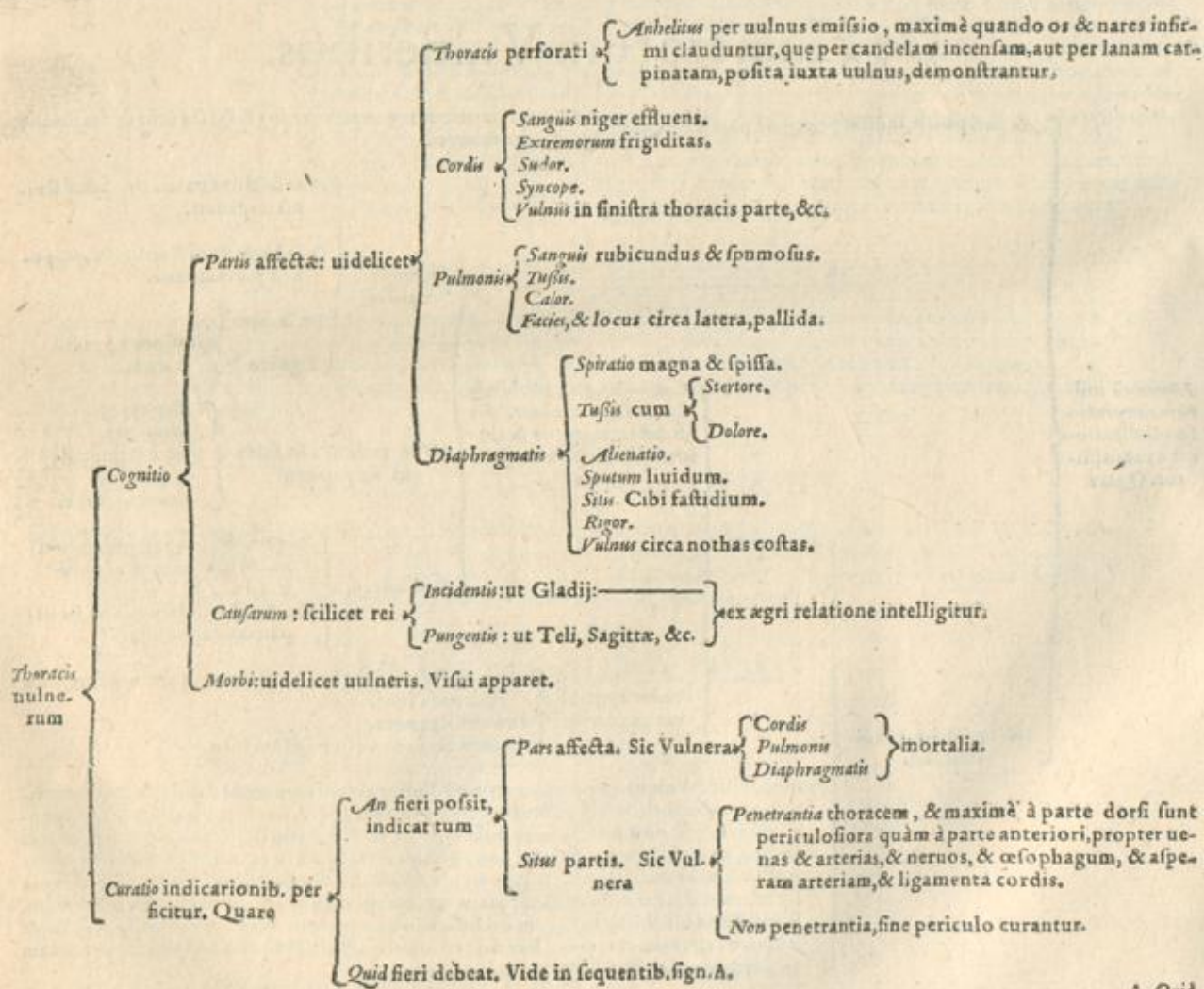
Quid fieri debeat, indicantur

Morbis, scilicet Vulnus, quod uniuendum est. Vnitur autem commodè futura, & medicamentis agglutinatorijs. Itaq; uulnus brachij profundè & firmiter suendū est, ne brachij pondere futura facilè dissoluatur, ac disrumpatur, & glutinatio impediatur: prospiciendum tamen, ne nerui acu pungantur: aqua glutinatoria supra in curatione uulneris simplicis posita, fouebimus: futuræ superponemus albumen oui cum puluere restforio. Stupas imbucimus oui candido & oleo rosato, ac superponemus: turundâ digestiua imbutam, si necessaria uidebitur, in locum decliuorem immitemus: ligaturâ cōuenienti ac firma humeros circumuoluemus. Exacto tertio uel quarto die à primo apparatu, turundam terebynthina, myrrha & sarcocolla imbucimus.

LIBER III. DE De Brachiorum uulneribus.

De Thoracis uulneribus.

A. Quid

Symptomata

Impendit, que prohibenda. Sic dolor & inflatio prohibebuntur partim

- Chirurgia: nimirum aut**
 - Vena sectione cubiti, partis oppositae.
 - Cucurbitulis, natibus, & alijs partibus inferioribus admotis.
 - Friccionibus extremorum.
 - Ligaturis
- Vitæ ratio ne decenti. Sic conuenit**
 - Quies.
 - Aluus mollis.
 - Cibus
 - Amygdalatum.
 - Hordeatum.
 - Passulatum.
 - Frigidus & siccus.
 - Tenuis.
 - Minime astringens initio, ne anhelitum difficilem reddat.
 - Potus aquæ coctæ.

Medicamentis purgantibus pro humorū redundatiū natura administratis, ijsq; sūptis uel per

- Os: ut
 - Castia.
 - Manna.
 - Diacatholicum.
 - Syrup. ros. lax.
- Aluum: ut sunt Clysteres emollicentes.

Presentia, que remouenda. Sic

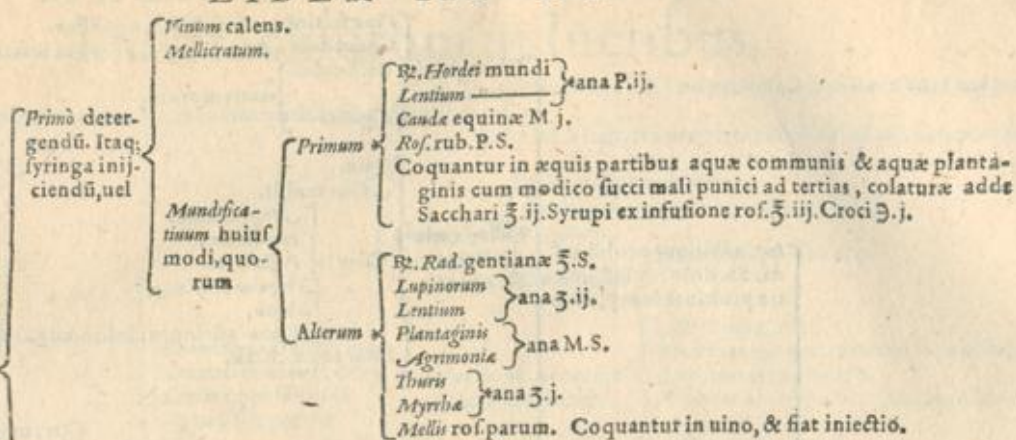
- Febris curatur partim**
 - Vena sectione reuellente.
 - Vitæ ratione frigida & tenui.
 - Medicamentis purgantibus.
- Dolor mitigatur, uel**
 - Epithemate, ex decocto chamomillæ, meliloti, anethi, sem. lini, fœnigræci, rosarum, si febris non adsit.
 - Vnguento huiusmodi:
 - ℞. Vnguenti resumptiui ℥. iij.
 - Vnguenti dialthææ ℥. ij.
 - Pinguetinis anseris ana ℥. s.
 - Ping. auatis, gallinæ ana ℥. s.
 - Butyri recent. olei amyg. ana ℥. j. s.
 - Croci parum, ceræ q. s.
 - Fiat linimentum, si febris adsit.
- Tussis & anhelitus difficultas minuitur decocto huiusmodi:**
 - ℞. Hordei mundi ℞. j.
 - Glycyrrhizæ ℥. j.
 - Quatuor sem. ma. frigidorum ana ℥. s.
 - Inubarum, Passulatum ana par. x.
 - Penicularum ℥. ij.
 - Sacchari albisimi ℥. iij.
 - Coquantur diligenter in aqua hordei, utaturq; eo decocto frequenter, saltem manè & sero.
- Sanguis in thorace concretus dissoluitur ex ℥. j. rhabarbari, mumie ℥. j. cum aqua plantaginis potui datis.**

A. Quid fieri debeat, in dicitur

Atorbus, uidelicet Vulnus thoracis: quod sui ablationem indicat, variè pro varia sui differentia curatur. Sic Vulnus in Thoracis cauitatem

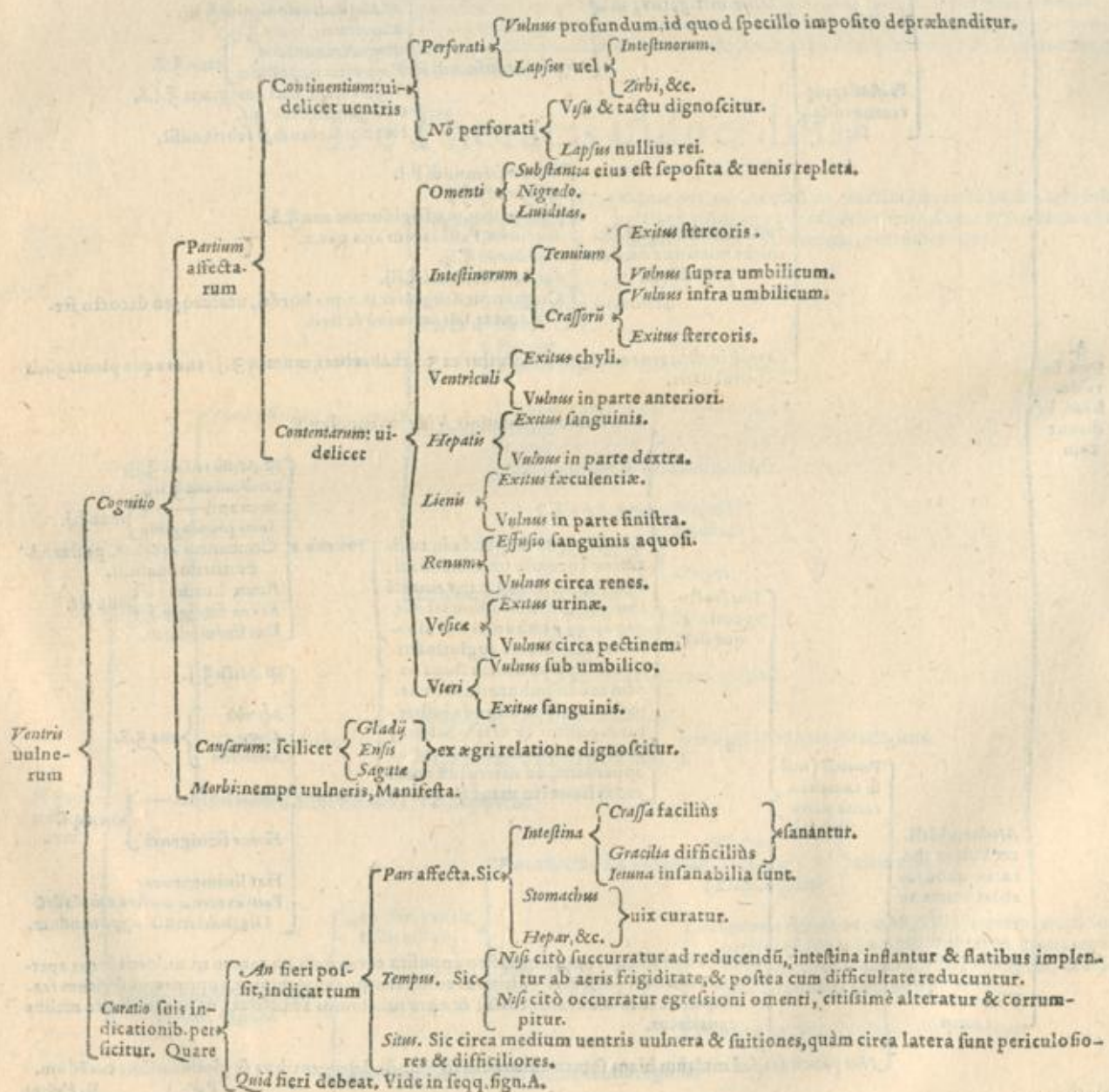
- Sine fractura costæ: atque uel**
 - Cum fluxione sanguinis. Vide in seqq. sign. B.
 - Sine fluxione sanguinis in cauitatem: turunda immittenda filo alligata, ne cadat in cauitate thoracis: sin minus, non est alliganda: quæ imbuetur oui albumine siue puluere agglutinatorio: ac superponentur stupe eodem modo imbuta: diebus uero sequentibus turunda inficitur digestiuo ex terebynthia, & oleo rosato. Deinde cum pus apparuerit, ad detergendum huiusmodi linimento utendum: quorum
 - Primum
 - ℞. Mellis rosati ℥. ij.
 - Terebynthia ℥. ij.
 - Succi apij ana ℥. j.
 - Succi plantaginis ana ℥. j.
 - Coquantur modice, postea adde uitellos num. ij.
 - Farine hordei ana q. s.
 - Farina fœnigræci ana q. s.
 - Fiat linimentum.
 - Alterum
 - ℞. Mellis ℥. j.
 - Alyrtha ana ℥. s.
 - Turris ana ℥. s.
 - Sarcocolla ana ℥. s.
 - Farine hordei ana q. s.
 - Farina fœnigræci ana q. s.
 - Fiat linimentum.
 - Parti externæ postea emplastrum Diachalcitidis apponendum.
- Cum fractura: Oxyceroceo emplastro appposito curandum, ita tamen ut uulneris locus apertus remaneat, per quem possit pus educi: cumque medebimur, apponemus digitum fracturæ, ne loco moueatur costa: & agro tubebimus ut tulsiat, ut pus tulsiendo melius expellatur.**
- Non penetrans, sed multum hians futura unien dum est, deinde detergentibus & glutinantibus curadum.**

B.
 Vulnus thoracis penetrans sine fractura costae, scilicet cum fluxione sanguinis in cauitatem, retinendum est apertum: & si minus uidebitur uulneris orificium, ipsum erit statim dilatandum, ut sanguini liber pateat exitus, & in thoracem facildè fiant iniectiones. Quo facto

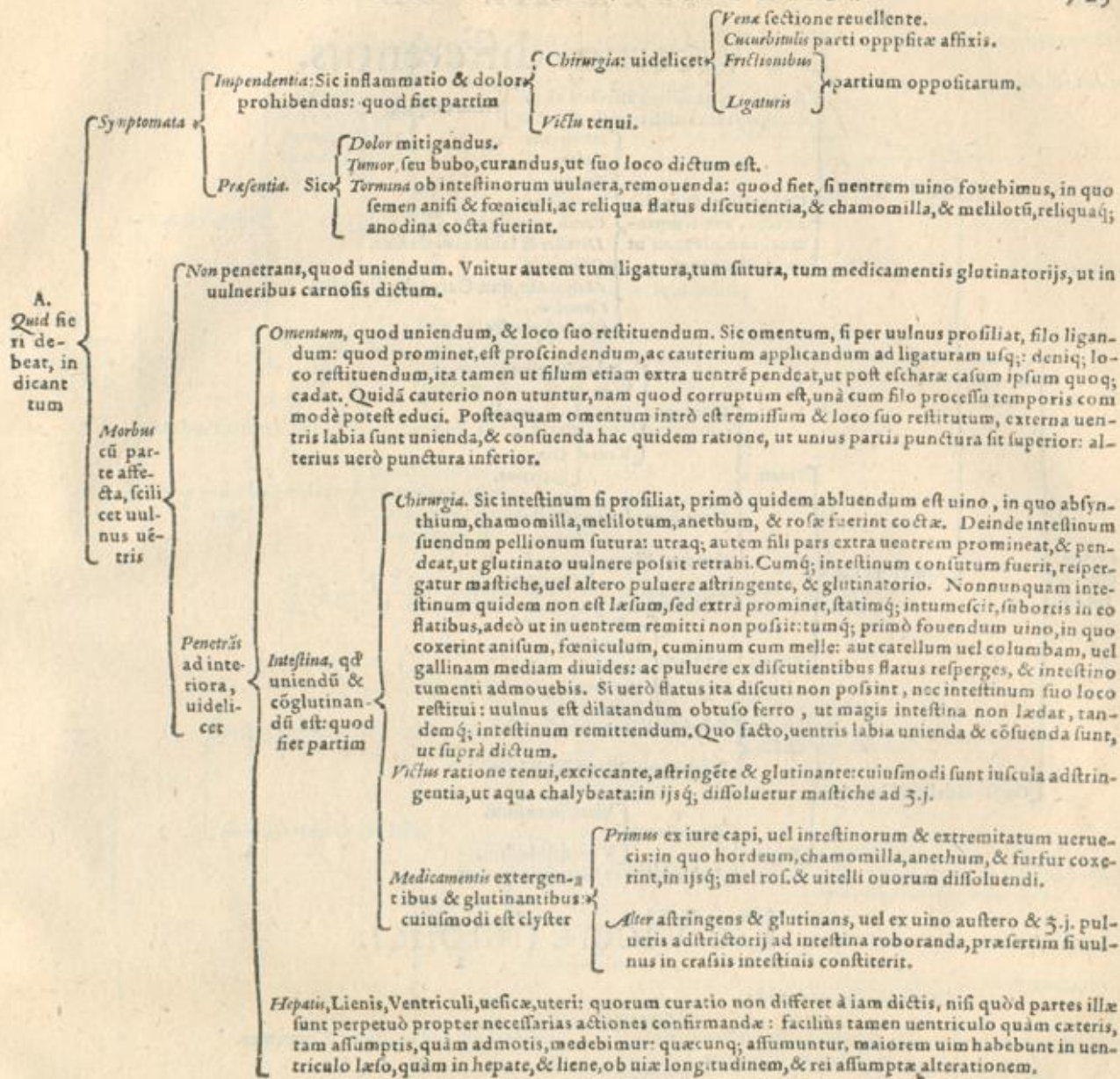

Deinde post uulneris deterfionem ad astringentia est properandum: cuiusmodi balauftia, myrrhus, acacia, hypocystis, mala cydonia, myrobalana, aqua rosarum, plantaginis, succus mali punici, & similia, ex quibus fiat decoctio, & inijciatur. Astringentia etiam tunc ore sumenda, modo tussis non infestet, quae eorum usu augetur. Quod si superioribus sanguis, uel sanies non educatur, qui super diaphragma corruerit, noua sectio est faciendā inter quartam & quintam costam. In costarum longitudine non procul à spina dorsi, & si robustus aeger uideatur, poterit sectio in cauitatem usq; penetrare: si uerò debilis, uel non est sectio faciendā, uel non ad cauitatem usq; sed tantum ad membranam succingentem costas.

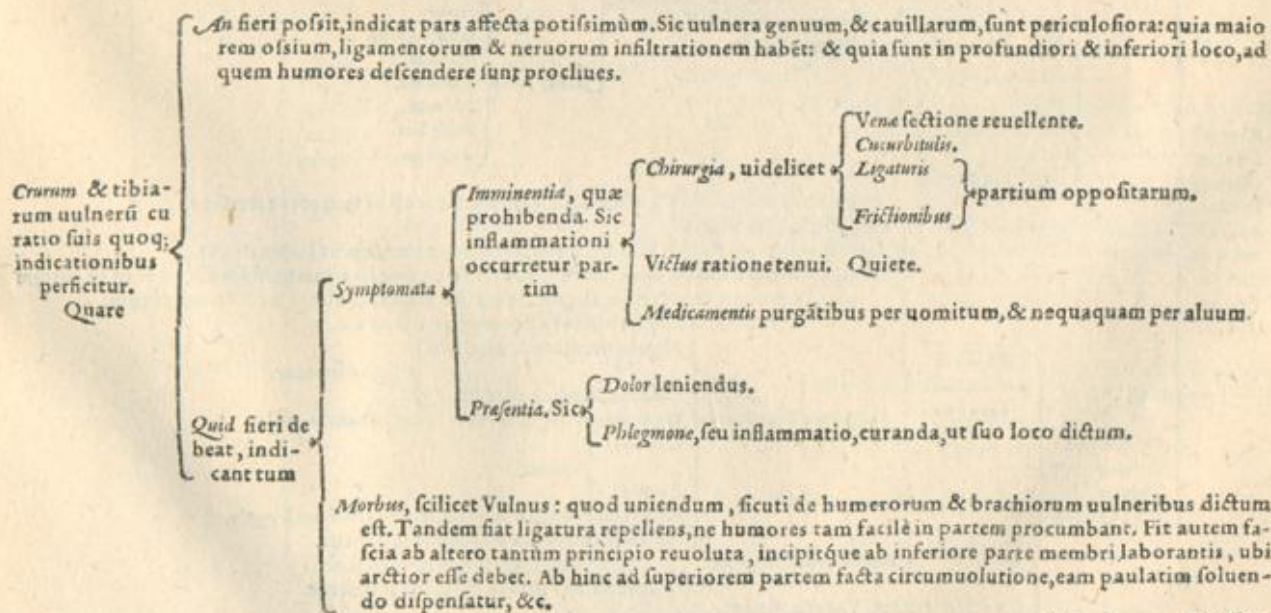
De Ventris uulneribus.

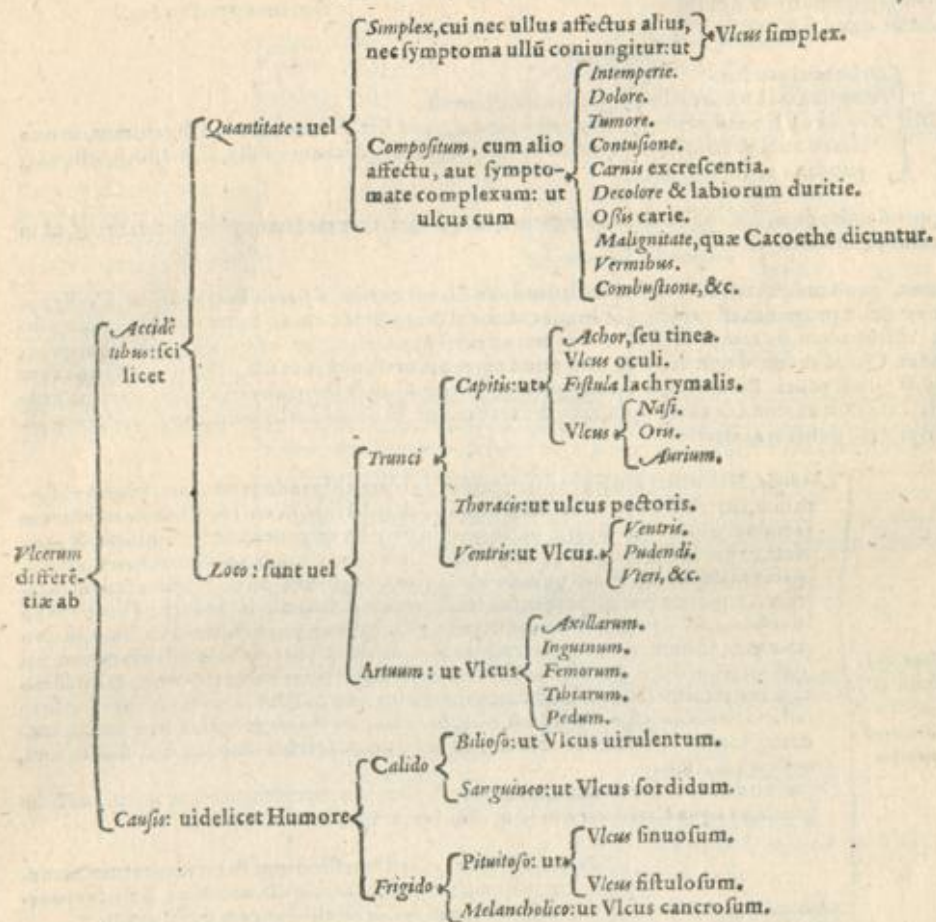
B. Quid

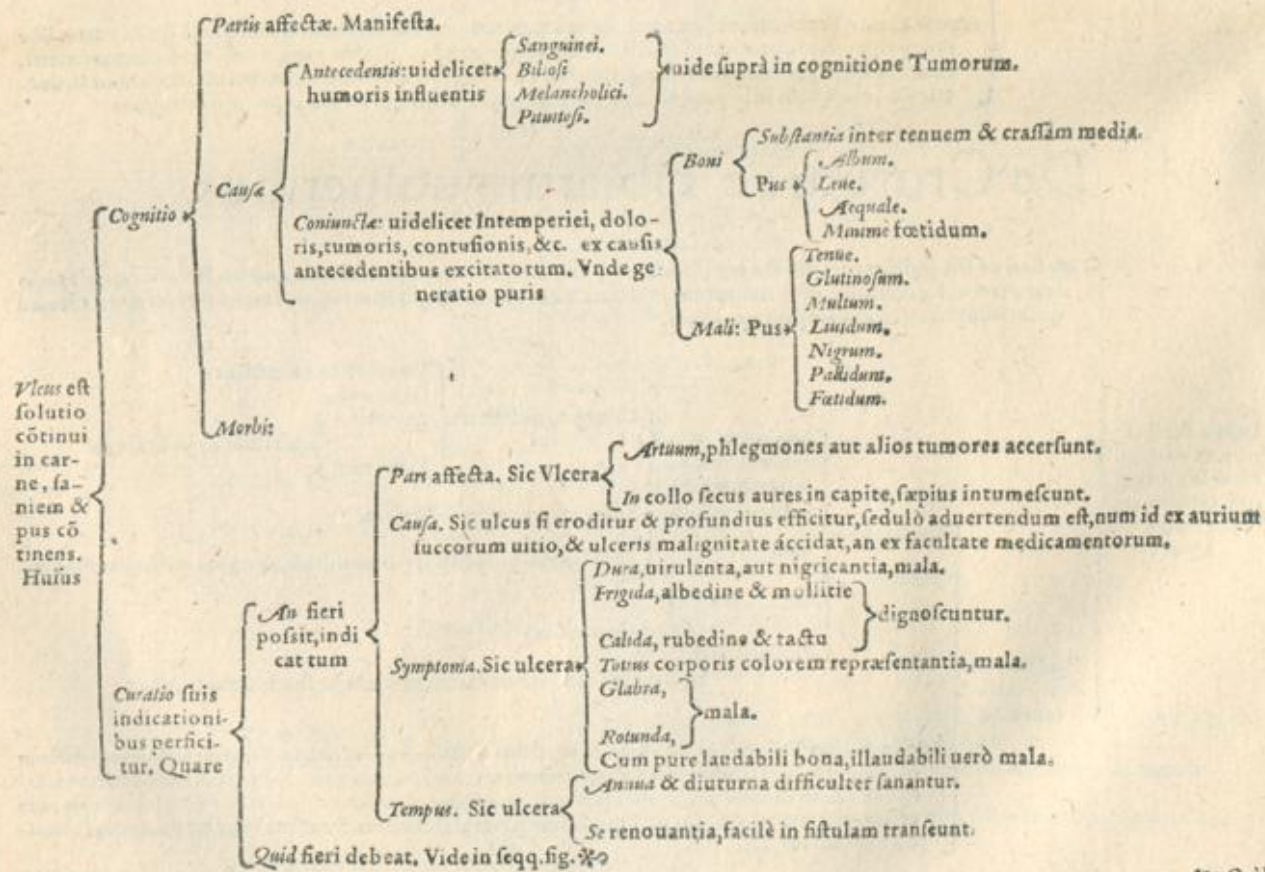
De Crurum ac Tibiarum uulneribus.

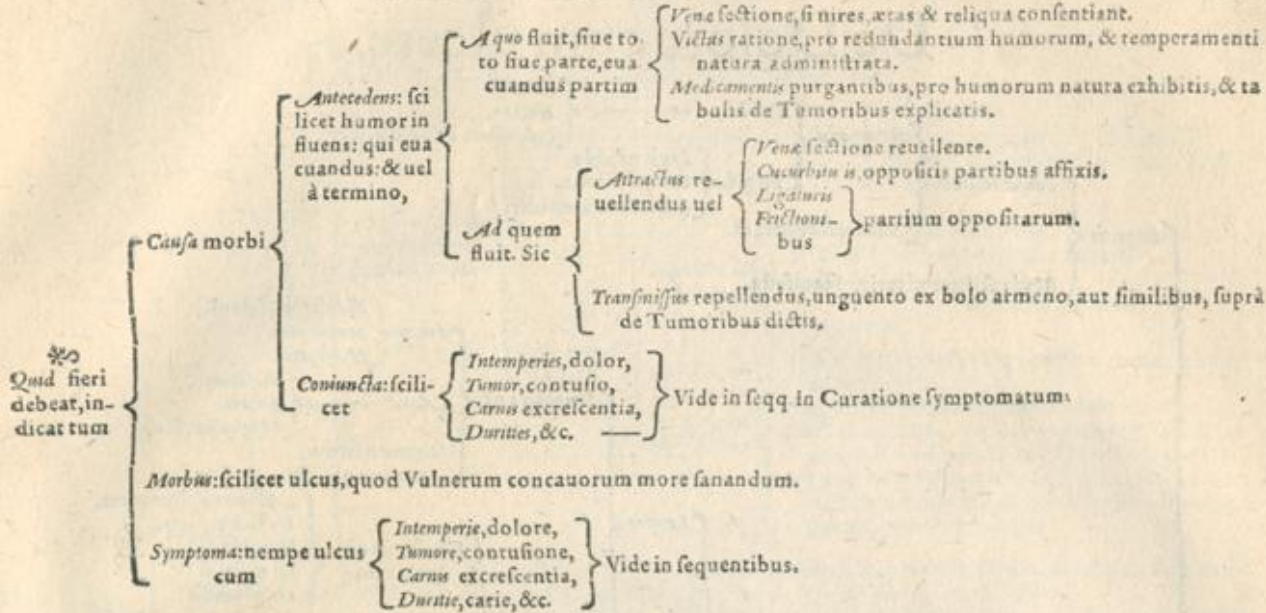
LIBER III. DE De Ulcerum differentijs.

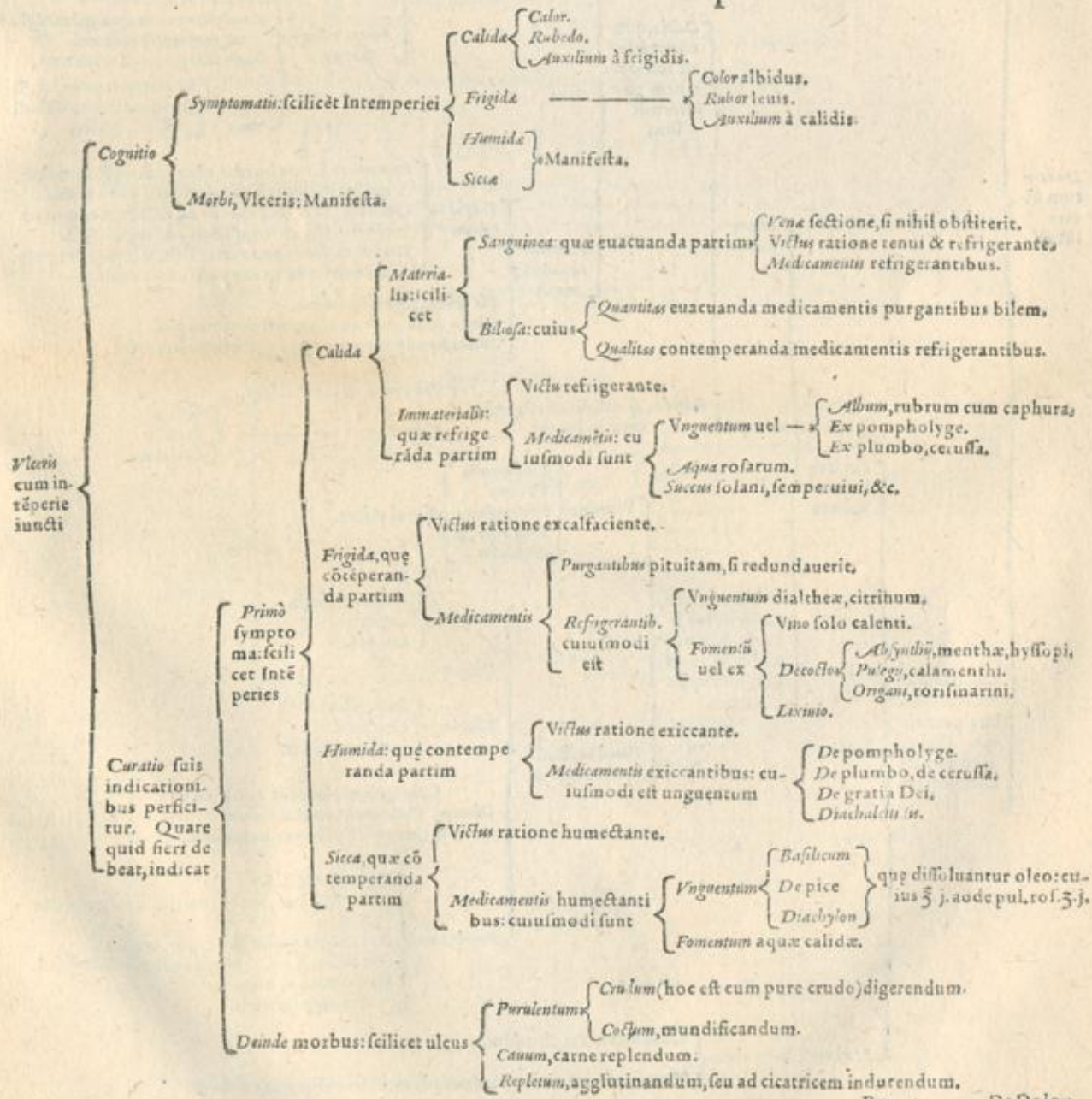
De Ulcere simplici.

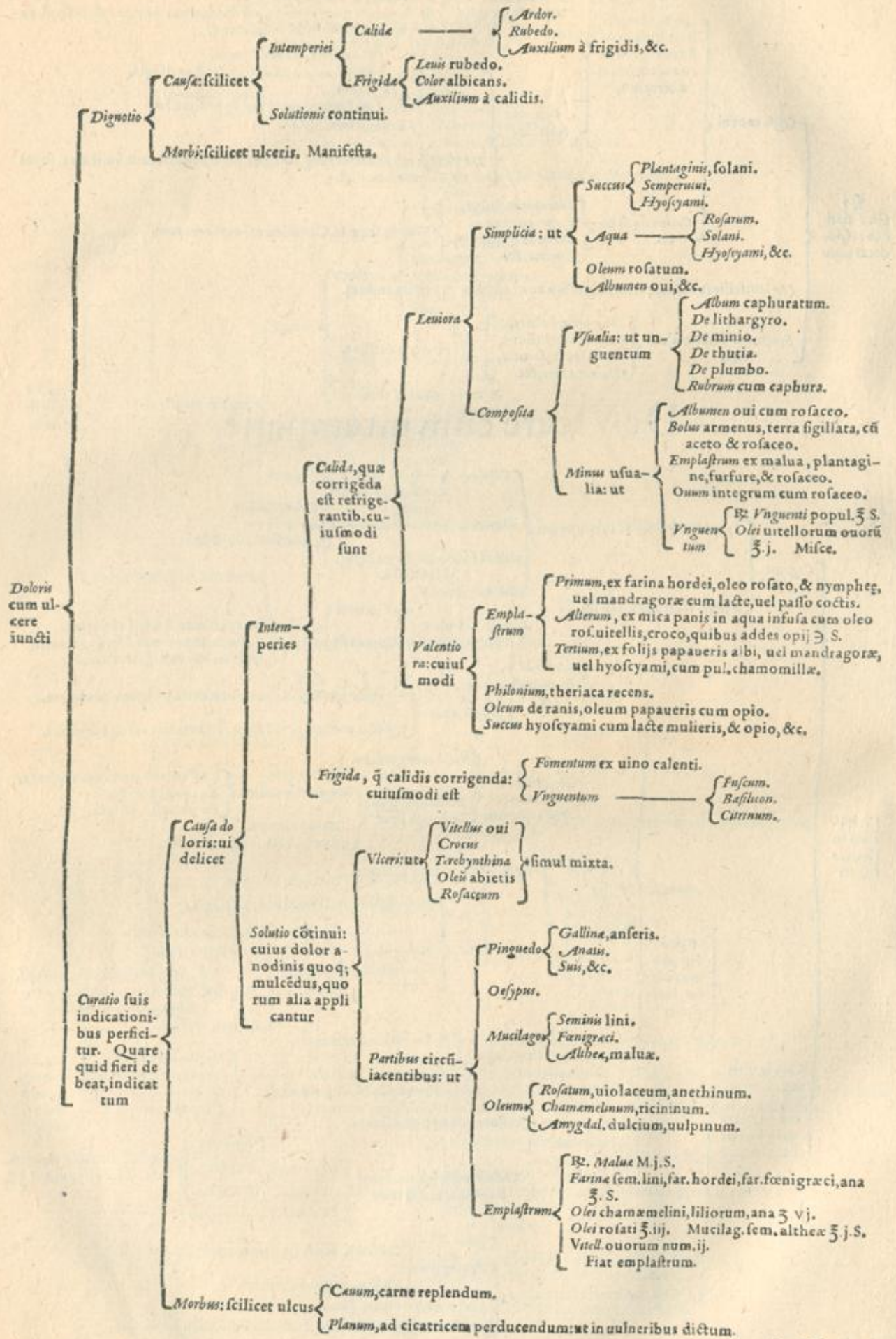
✽ Quid

De Ulcere cum intemperie.

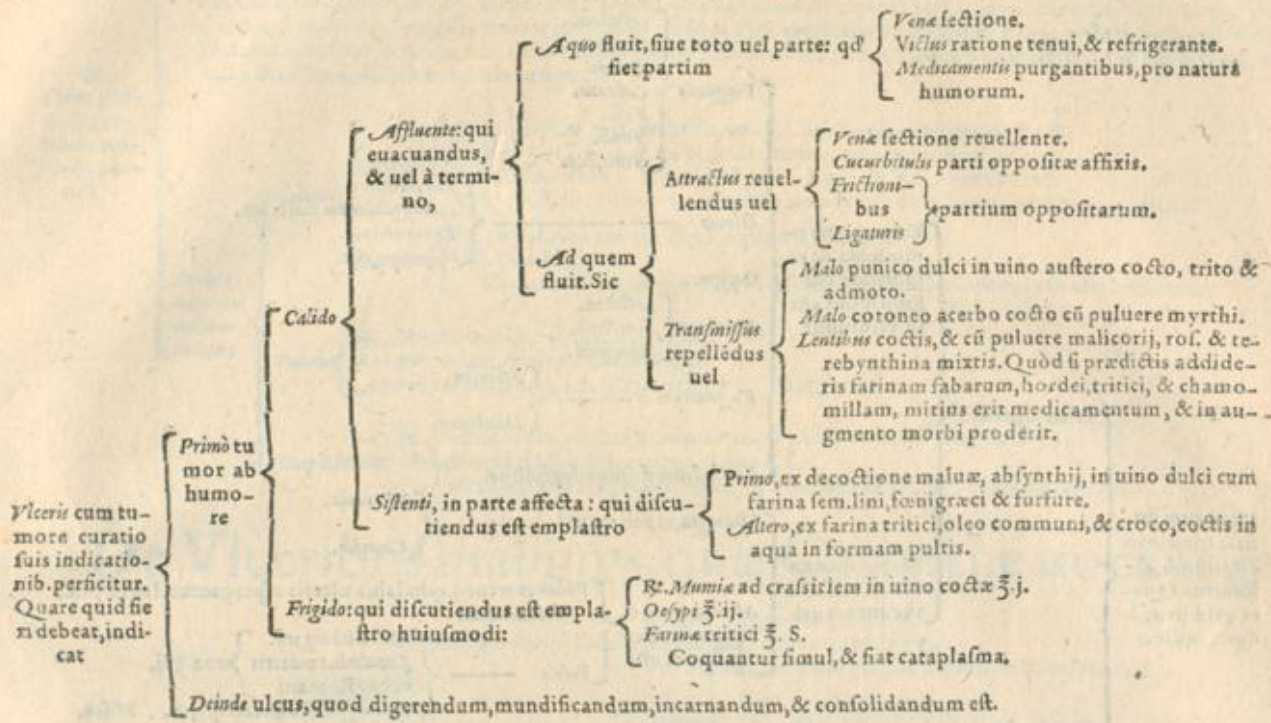

LIBER III. DE
De Doloꝛe cum ulcere.

De Vlce-

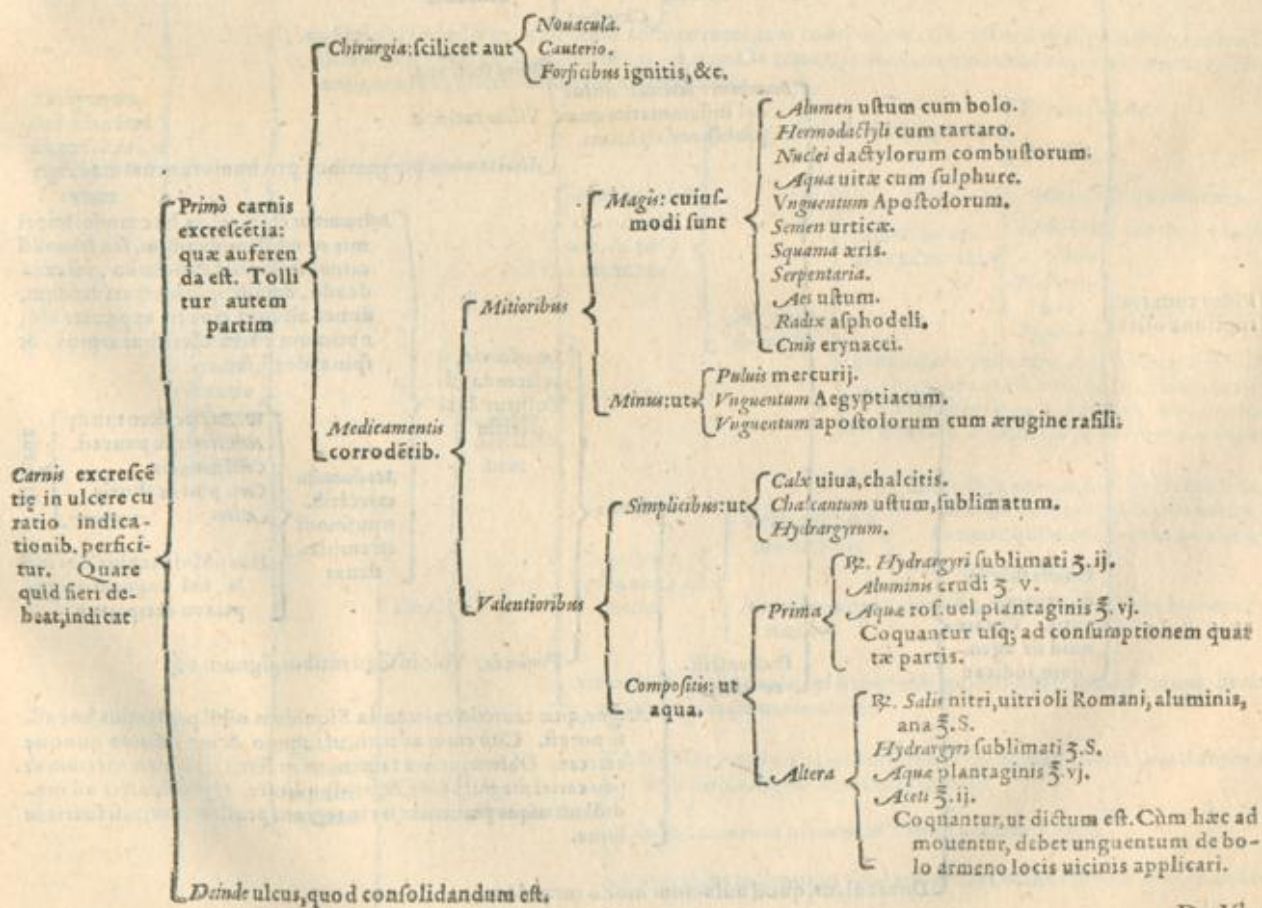
De Ulcere cum tumore.

De Ulcere contuso.

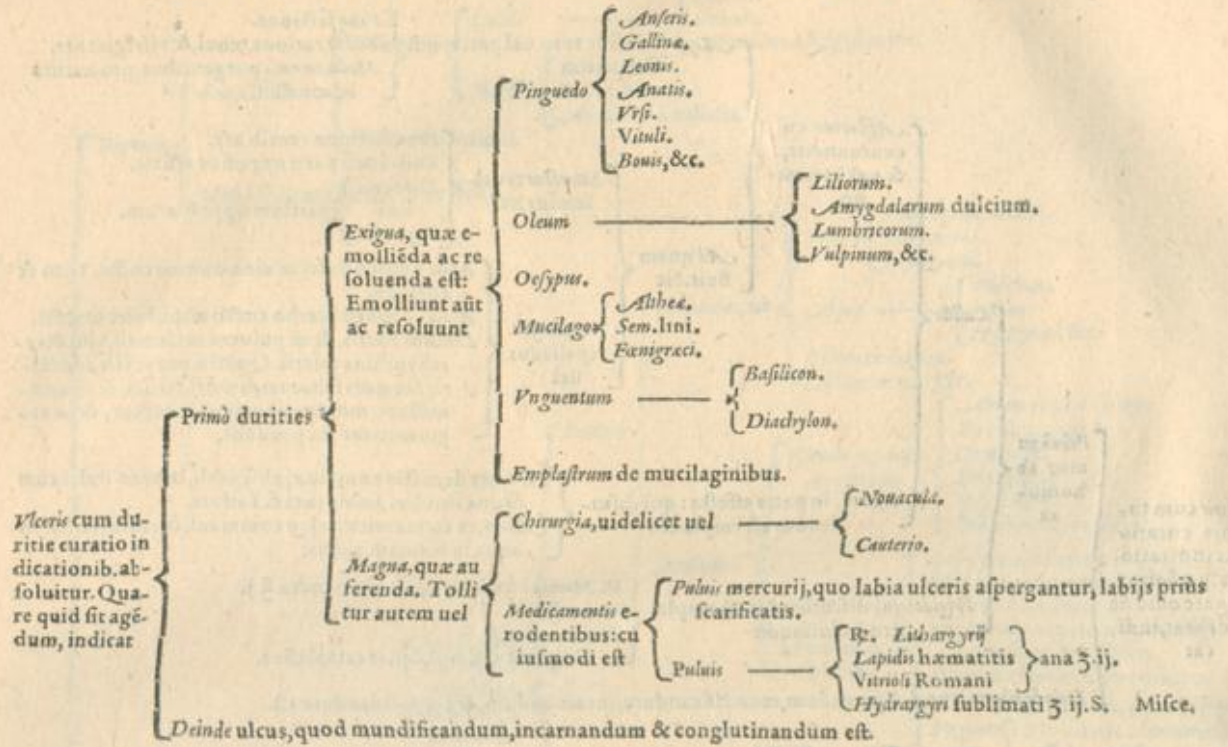
Ulcus contusum indiget humectantibus, ac pus generantibus, ut pulce ex farina tritici, oleo & aqua coctis: aut triticum aqua calida diutissimè maceratum & coctum applicetur: aut ex radice altheæ & caricis simul coctis ad mellis crassitatem: cum farina triticea fiat emplastrum. Deniq; recurre ad curationem uulneris contusi.

De Carnis excresecntia in ulcere.

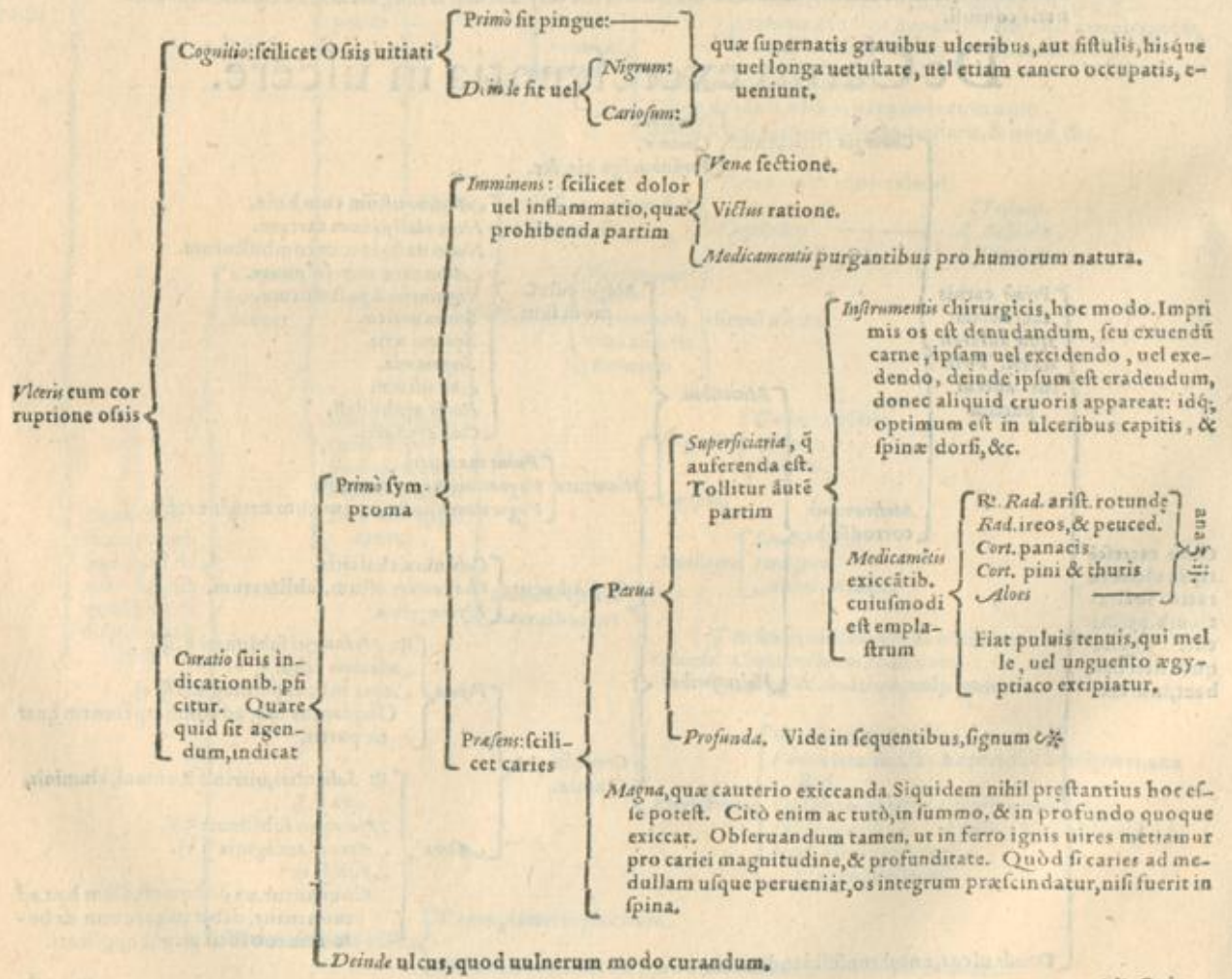

De Vl

De Ulcere decolore, & labiorum duritie.

De Ulcere cum ofſis carie.

Instrumentis chirurgicis: scilicet cauterio ignito. Deinde post usum primi cauterij, caries, ut facilius decidat, terebra erit multis foraminibus aperienda, usq; ad os sanum & integrum, donec erroris aliquid appareat: in eaq; foramina demittenda cauterio, ut os siccetur optimè: uel ea erunt aqua forti implenda: hoc enim modo os exiccabitur, ac paulatim cariem expellet: sub eaq; carnem generabit natura, ne sanum os externo aere iterum corrumpatur: deniq; caries excidet, & nullus aut exiguus humor inde postea effluet. Post applicatum cauterium, tribus primis diebus, ut eschara decidat, rosaceum calens cum oui albumine infundendum: alijs tribus diebus sequentibus digestium ex oui vitello & rosaceo, deinde butyrum cum melle.

Caries parua & profunda tollenda partim

- Medicamentis: cuiusmodi sunt*
- Aqua*
 - Prima*
 - Rz. Rad. arist. utriusque, iridis, ana ℥. j. S. Centaurij minoris ℥. j. S.
 - Agarici ℥. iij. Symphyti M. j. Hyperici, pedis columbini, ana M. j.
 - Herba Roberti M. j. Cort. pini ℥. iij. Ros. rub. P. S. Anthos P. S.
 - Mellis ros. ℥. iij. Irrorentur omnia uino albo, & distillentur alembico plumbeo.
 - Altera*
 - Rz. Aque uitæ ter distillatæ, aquæ rosarum, ana ℥. iij.
 - Sublimati ℥. j.
 - Coquantur lento igne usque ad sublimati dissolutionem, & in vitro ferretur.
 - Puluis*
 - Rz. Arist. rotunda, cort. pini, ana ℥. iij.
 - Rad. peucedani, & arundinis, ana ℥. ij.
 - Agarici, tartari, ana ℥. j. S. Euphorbij ℥. j. Fiat puluis.
 - Emplastrum*
 - Rz. Cort. ouorum, ossium humanorum, & panni combustorum, ana ℥. ij.
 - Rad. peucedani, lumbricorum pul. ana ℥. S.
 - Emplastri de gratia Dei, diachylonis, picis naualis, ana ℥. ij. Fiat emplastrum.

De Ulceribus malignis, quæ Cacoethe uocantur.

- Cognitio*
- Causarum*
 - Antecedentium: scilicet*
 - Plethora. Signa plenitudinis.
 - Cacoehymia. Signa uitiosi succi.
 - Vitij hepatis, uel lienis. Signa hepatis, uel lienis affecti.
 - Continentium scilicet*
 - Intemperiei.
 - Durities labiorum.
 - Varices, &c.
 - Morbicis: nepe Ulceris contumacis, seu chylitonijs, seu cacoethes*
 - Labia callosa & tumescens.
 - Sanes tenuis.
 - Olor malus.
 - Inflammatio nulla.
 - Dolor modicus.
 - Non serpit.
 - Cicatrix interdum tentis inducitur, deinde iterum rumpitur, ulcusq; renouatur, & maximè in pedibus & cruribus.

Malignorum, & ad cicatricem recipientium ulcerum

- Curatio suis indicationibus perficitur. Quare*
- As fieri possit, indicant tum causæ antecedentes, tum continentis. Siquidem si malignis & contumacibus ulceribus mederi uelis, necesse est causas, quæ illa creant, primùm summoueas, atque abscindas: deinde maligni ipsius ulceris curationem aggrediaris.
- Antecedens: scilicet*
 - Causa*
 - Plithora, quæ euacuanda est, & uel à termino,*
 - A quo fluit, siue toto, partim*
 - Vena sectione.
 - Villus tenui.
 - Ad quem fluit. Sic*
 - Attractus reuellendus aut*
 - Vena sectione reuellente.
 - Cucurbitulis contrarijs locis affixis.
 - Friccionibus oppositis.
 - Exgatus
 - Transmissus repellendus, & qui iam parti inhaeret, & infixus est, discutendus medicamentis repellentibus & discutientibus sine mordacitate, ut deinceps in morbi cura sequitur.*
 - Cacoehymia, quæ euacuanda est partim*
 - Villus rõe accõmodata. Sic*
 - Cibus sit in eorum usu, qui succum laudatum, humoresque bonos pariat, & humori, qui ulcus fouet, aduersetur.
 - Potus, aqua guaiaci.
 - Medicamentis purgantibus, pro redundantium humorum natura.*
 - Continentis. Sic*
 - Vitium hepatis, uel lienis, uel uentriculi, quibus prius prouidendum, deinde ad ulceris curam ueniendum.
 - Intemperies atq; partis imbecillitas, antequam ad ulceris curationem accedatur, corrigenda, ut supra dictum.
 - Durities labiorum prius emollienda, ut antea dictum.
 - Varices prius tollendi, ut suo loco dictum, deinde mox ulcus sanandum.
- Quid fieri debeat, indicatum*
- Morbis. Vide in seqq. signa. B.*

B. Morbus

Terra lemnia.
Cadmia.
Chalcitis usta, & lota, & cum aceto trita.
Aristolochia.
Cortex rad. cappar. & c.
Malicorium.
Vitrum combustum.
Cort. rad. panacis.
Sarcocolla.
Testa piscium usta.
Antimonium.
Diphryges.
Plumbum ustum & lotum.
Squama æris.
Squama ferri.
Scoria plumbi.
Acrugo rasilis usta & lota.
Aluminu omne genus, &c.

℞. Succ. agrimonie } ana ℥.ss.
Succi solani } ana ℥.ss.
Succi plantaginis } ana ℥.ss.
Vini albi ℥.iiij.
Aluminu crudi ℥.iiij. S.
Auripigmentu ℥.ss.
Albuminum ouorum n. v. j.
Agitentur simul & destillentur, qua ulcus bis quotidie lauetur,
& foueatur.

℞. Olei rosati ℥. v. j.
Cerussa ℥. iiij.
Lithargyri auri, lapidis calaminaris, ana ℥. j. S.
Thuria præparata, boli armeni, ana ℥. j.
Caphura diss. in aqua ros. ℥. ij.
Olei de papauere ℥. ij.
Cera albæ, q. l. Fiat unguentum.

℞. Olei rosati, & myrthini, ana ℥. ij. S.
Succi solani } ana ℥. j. S.
Succi plantaginis } ana ℥. j. S.
Succi semperuui } ana ℥. j. S.
Semi hircini, & utrulini, ana ℥. ij.
Pinguedini suillæ ℥. iiij.
Aluminu crudi, calcis tertio extinctæ & lotæ, ana ℥. v. j.
Malicory } ana ℥. vij.
Balaustia } ana ℥. vij.
Myrobalarum citrinorum } ana ℥. vij.
Acrugis rasilis ℥. v.
Scoria ferri ℥. x.
Sarcocolla ℥. ij.
Contusa omnia & simul mixta infundantur diem
integrum, bulliant modicum, adde
Lithargyri utriusq; ana ℥. x.
Cerussa ℥. v. j.
Plumbi usti ℥. v.
Antimonij ℥. j.
Caphura ℥. j.
Cera q. l. Agitentur simul in mortario marmoreo.
Postumus quoq; miscere argenti uiui ℥. j.

℞. Diphrygis denarium pondo quatuordecim.
Argenti spumæ denarium pondo quadraginta.
Cera denarium pondo quinquaginta trium.
Olei myrthini pondo uncie decem.
Fiat emplastrum.

Qualitatē contrariā: scilicet exiccantem sine mordacitate. Id autē commodē efficiunt repellentia & discutientia. Siquidem quod influit, reprimere, quod uerō iam parti inhæret atque infixū est, discutere oportet: cuiusmodi sunt

B.
Morbus, scilicet ulc⁹ excoethe, sui curationē indicat. Curatur autem medicamentis topicis, ijsq; exhibitis secundum

Quantitatem debitam, quæ pro ulceris natura, & corporis habitu & dispositione augenda, uel minuenda est. Siquidem ulcera maligniora, ac corpora duriora ac robustiora, ualentiora remedia: minus uerō maligna ulcera, & molliora ac delicatiora corporis habitus, imbecilliora exposulant.

De Ulcere uerminoso.

Ad uermium in ulceribus generationem prohibendam, humiditatem & putredinem, ex quibus generantur, tollas oportet. Vermes uerō interficis succis uel decoctis absynthij, eupatorij, centaury, marrubij, & similibus medicamentorum amarorum. Idem efficit saccus foliorum & florum persicii ipsa quoque trita & admota. Vel ℞: Olei de absynthio ℥. ij. Succ. absynthij ℥. v. j. Pul. cumini, dictamni, aloes, ana ℥. ij. Cera q. l. Coquantur ad emplastri crassitatem, quo uti poteris, quacumq; in parte sint uermes. Millefolium quoque laudatur ad uermes enecandos, tam in brutis, quam hominibus, cuius datur ℥. j. in uino ad uermes uentris occidendos, idque pueris, grandioribus uerō maior datur quantitas. Iniectiones eadem sunt ad uermes aurium occidendos.

De Com-

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Combustione.

igne, si pars uisa paulatim igni offeratur, ut calor calorem attrahat, & bullæ non excitentur.

Vitium tenui.

Ardoris, qui restinguentus est. qd fiet partim

Medicamentis refrigerantibus: cuiusmodi sunt

- Aqua uel**
 - Rosarum
 - Solani
 - Endiuia

cum oui albumine diu agitata, addito aceto pauco.
- Linimentum**
 - R. Butyri recentis, uel olei sepe loti ℥. iij.
 - Vnguenti populeonis ℥. j. S.
 - Ouorum num. ij.

Misce, & fiat linimentum.
- Vnguentum**
 - Primum: ut unguentum album & rubrum cum caphura, albumine oui & aqua rosarum.
 - Alterum
 - R. Olei nucum cocti ℥. ij.
 - Cera ℥. S.

Agitentur simul.
 - Tertium
 - R. Vnguenti albi cū caphura, unguenti populeonis, ana ℥. ij.
 - Mucilag. sem. cotoneorum in aqua ros. extractæ ℥. j. S.

Fiat unguentum.
 - Quartum
 - R. Calis lotæ ℥. j.
 - Cera albæ ℥. j. S.
 - Olei rosarum ℥. iij.
 - Sterc. columbini usti ℥. ij.
 - Aque ros. ℥. j.
 - Albuminū ouorum n. j. Misce

In combustionem ratio habenda tum

Sordidi, quod detergendum huiusmodi unguento:

- R. Terebynthia lotæ in decocto hordei ℥. ij.
- Syrupi ros. ℥. iij.
- Amygd. Aloes, ana ℥. j.
- Farine hordei q. s. ad crassitiem

Vlcis

Causi, quod replendum est unguento huiusmodi:

- R. Olei rosati ℥. viij.
 - Olei ouorum ℥. ij.
 - Vitri albisissimi tenuissimè triti ℥. j.
 - Cort. medij sambuci M. j.
 - Cera albæ ℥. j. S.
- Coquantur simul, & fiat unguentū.

Repleti, quod ad cicatricem perducendum tali unguento:

- R. Diachylonis communis ℥. ij.
 - Vnguenti populeonis, Olei rosati, ana ℥. ij.
 - Mucilag. sem. cotoneorum in aqua ros. extractæ ℥. iij.
 - Vitell. ouorum, num. ij.
- Fiat unguentum. Inducta cicatrice quotidie ipsam oleo de vitellis ouorum oblinere conuenit.

De vlcibus Capitis.

De Achore, seu Tinea, & Fauo.

Vitium ratio praua, & ciborum acrimia

Achore, quos alij Tinea appellat, sunt ulcera capitis manantia, tenuissimis foraminibus perforata: Fauis uero sunt ulcera amplius foraminibus, quibus humor crassitudinem mellis referens, ecut in apium fauis, continetur. Huius

Cognitio

- Causa:** uidelicet Nitrosæ & falsæ pituitæ
- Morbi:** scilicet TINEAE

- Cruditatis.
- Crapula, &c.
- Pruritus
- Vlcera
- Sanies
- Scabies crustosa cum squamis, in capite.
- Odor foetidus, &c.

in capite,

Curatio indicatio nibus pericitur, Quare

- An fieri possit, indicat tempus potissimum. Sic
- Quid fieri debeat, Vide in sequentibus signum A.

- Recentis difficulter
 - Antiqua autem
 - Nunquam
 - Acgrè
- curatur.

Qq A. Quid

Chirurgia. Sic plenitudine sanguinis apparente, & aetate nō repugnante, phlebotomia facienda est: uel cucurbitula cum scarificatu occipitio affigendæ.

Causa morbi: nidelicet humor falsus & nitrosus, qui sui indicat ablationē, quod fiet partim

Vicius ratione ordinata secundum

Qualitatem cōtrariam: nimirum refrigerantē & bonum sanguinem generantem, Sic

- Exercitatio moderata.
- Friclio mediocris crurum.
- Ausus laxa natura, uel clysteribus mollibus.
 - Gallarum.
 - Pullorum.
 - Caponum.
 - Pauonum Indorum.
 - Veruecina.
 - Vitulina, &c.
- Conuenit
 - Cibus boni succi: ut caro
 - Aqua cinnamomi.
 - Vinum album, dilutum.
- Noceat
 - Ira.
 - Crapula.
 - Cibus
 - Salsus.
 - Acris.
 - Crassus ac glutinosus.

Quantitatem debitam. Sic cibus competit tenuis.

Medicamentis exhibitis secundum

Qualitatem cōtrariam: & uel humoris

Qualitati: uidelicet præparatam, Sic concoquit

- Oxymel simplex.
- Oxymel scillinum.
- Syrupus acetosus.
- Oxyfacccharum, &c.

Vniuersaliter: ut sunt

- Cassia.
- Diacatholium.
- Confectio Hamech.
- Electuarium de succo ros.
- Piula
 - Aggregatiua.
 - Sine quibus, &c.

Particulariter: per

- Os: uide in Alopecia.
- Nares:

Quantitatem conuenientem. Sic pro ratione aetatis & uirium frequenter & fortiter, uel minus, uel nullo modo purgandum.

A. Quid fieri debeat, indicatur

Morbis, seu Tinea, qui sui ablationem indicat. Tollitur autem medicamentis detergentibus, discutientibus & reprimentibus, Atq; horū alia

Simplicia

Humida

- Olea: ut Oleum
 - Rosarum. De serpentibus.
 - Myrrhinum. De frumento.
 - Citoniorum. De nucleis persicorum, &c.
 - E salicibus. Amygd. amar.
 - Iussiperium, Fraxinum.

- Liquores
 - Acetum.
 - Lixiuum.
 - Vina, Muria.

- Succi: ut Succus
 - Rubi.
 - Plantaginis.
 - Fomaria, Borriginis.
 - Scabiosa.
 - Parietaria.
 - Beta, Anagallidis.
 - Enula, Ireos.
 - Aristolochia.
 - Sambuci, Ebuli.
 - Absinthij, Marrubij.
 - Cucumeris agrestis.
 - Centaurij minor. &c.

- Axungia
 - Vrsi, Talpæ.
 - Lupi, Anseris.
 - Cuniculi, &c.

Arida

- Sulphur, Cinabrium.
- Sal torrefactum, Alumen.
- Arsenicum, Aerago.
- Spuma argenti.
- Chimoba terra.
- Pompholyx, Myrrha.
- Acacia, Thus, Malicorium.
- Cortex pini.
- Bacca lauri & folia.
- Fol. myrthi, Farina lupinorum.
- Farina loleacea, Lentium.
- Fenumgræcum, Adiantum.
- Rosa, Folia rutæ, &c.

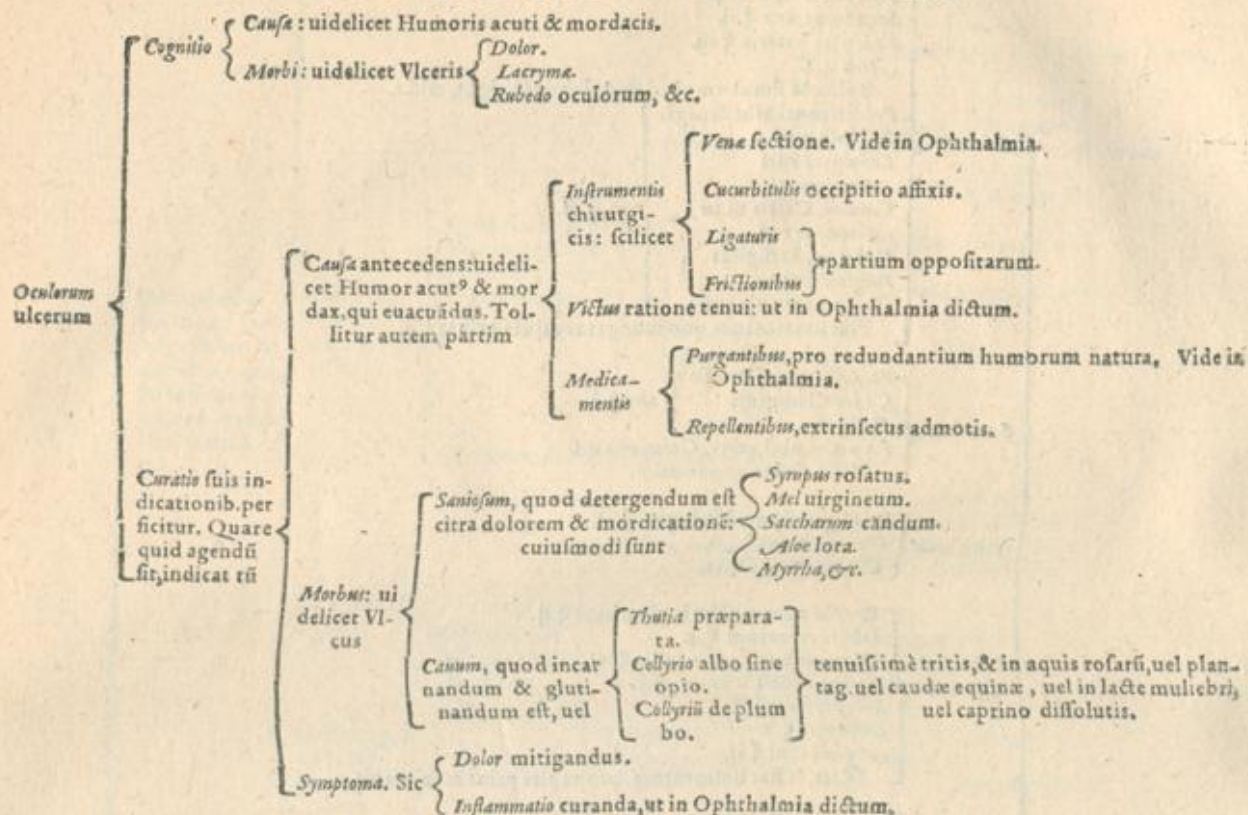
Composita, Vide in seqq. signum ☞

☞ Medi-

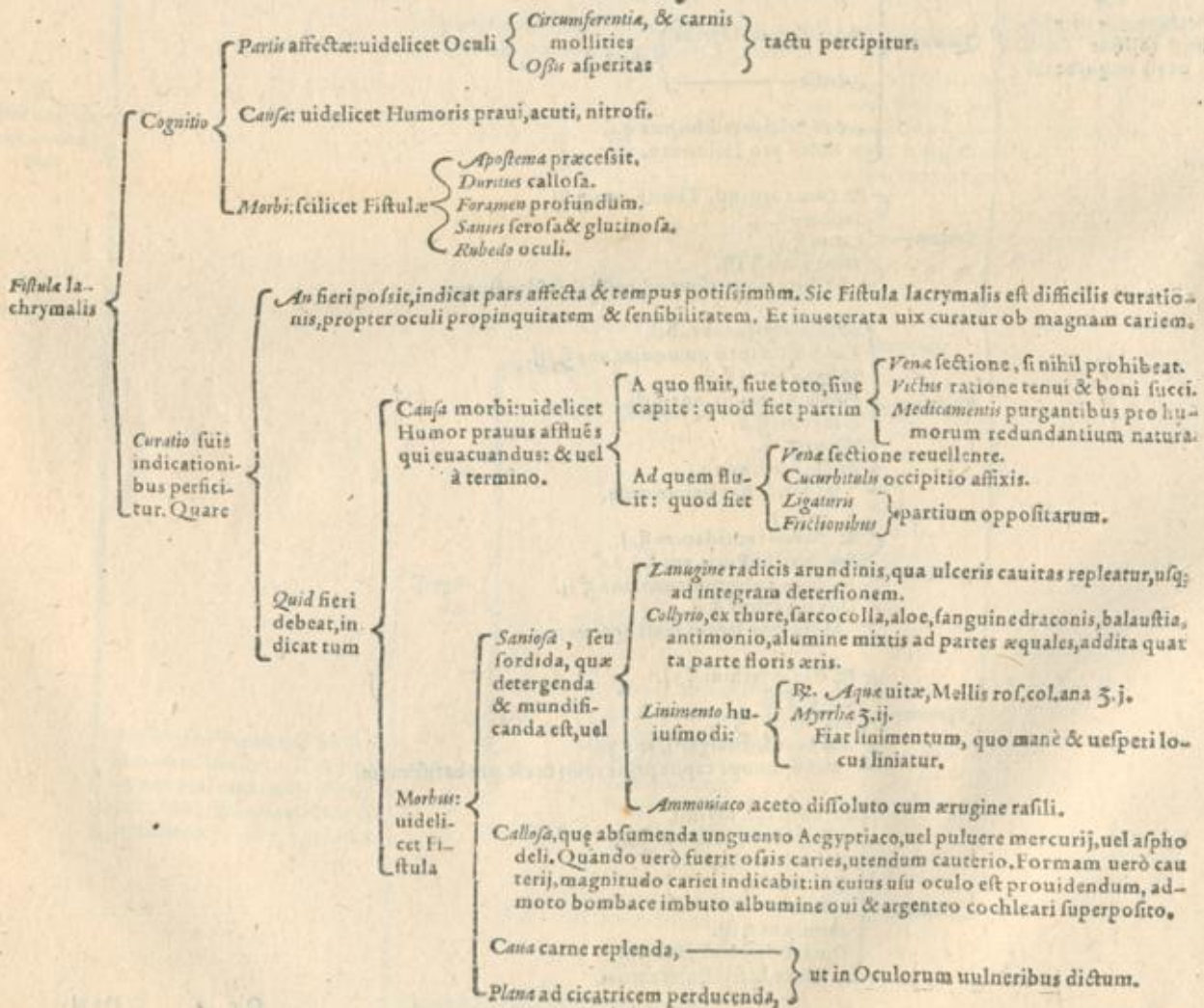
Medicamentis compo-
sitis tollitur Tinea:
ut est unguentum

- Primum** {
Rz. Succi borraginis,
Succi scabiosae,
Succi lapathij acuti,
Succi ieros, ana ℥.ij.
Fecis olei ueteris ℥.iiij.
Aceti q. l.
 Bulliant simul omnia, deinde subducto igne, misce,
Pul. Ellebori albi & nigri
Sulphuris uiui
Lithargyrii auri
Auripigmenti
Cinabry, Calcis uiuæ
Albuminis oui
Gallarum, Aeruginis
Fuliginis picis
Cineris è faece uini usta
 } an. ℥.ij.
 Fiat linimentum, quo inungatur capite prius raso.
- Secundum** {
Rz. Lithargyrii, Cerussæ
Cadmie, Fuliginis
Gallarum
 } ana ℥.j.
Fecis olei, uini, aceti, Ceræ, ana q. l.
 Misce, & fiat unguentum.
- Tertium** {
Rz. Unguenti pompholygos ℥. ij.
Olei myrthini ℥. j. S.
Chimolæ ℥. iiij. Misce.
- Quartum** {
Rz. Olei nucum, Olei iuniperi, ana ℥.ij.
Olei lucernarum ℥. j.
Nucum ustarum cum testis ℥. vj.
Myrrha, Floris æris, ana ℥. j.
Fuliginis furni ℥. j.
Lithargyrii ℥. S.
Argenti uiui ℥. ij.
 Misce, & fiat linimentum, quo capite prius raso utatur.
- Quintum** {
Rz. Unguenti lithargyrii
Unguenti pompholygos
 } ana ℥. j.
Pul. rosarum, Myrthi
Acacia
 } ana ℥. j.
Aceti, Olei myrthini, ana q. l.
 Misce pro linimento.
- Sextum** {
Rz. Spume argenti, Thuris, ana ℥.iiij.
Sulphuris ℥. ij.
Aceti ℥. vj.
Olei roiaci ℥. iiij.
 Coquantur usque ad mellis crassitudinem.
- Septimum** {
Rz. Auripigmenti rubri,
Calcis uiuæ lotæ quinquies, ana ℥.iiij.
Fuliginis furni ℥. j.
Vitrioli, Aluminis, ana ℥. S.
Ally triti ℥. S.
Tartari ℥. vj.
Mellis, Aceti, ana q. l.
 Misce, & fiat linimentum.
- Octauum** {
Rz. Nucum rancidarum ℥. j.
Seni hircini, Piscis, ana ℥. j. S.
Sulphuris, Foliorum rutæ, ana ℥. ij.
Olei myrthini ℥. ij.
 Misce igne lento: & est optimum.
- Nonum** {
Rz. Olei myrthini ℥. vj.
Aceti ℥. ij.
Pul. myrthi ℥. S.
Sulphuris, Lithargyrii, ana ℥. j.
 Misce, inunge capite prius raso: & est probatissimum.
- Decimum** {
Rz. Succi fol. myrthi,
Succi plantaginis, ana ℥.iiij.
Farine lentium,
Pul. myrthi,
Acacia,
Thuris, ana ℥. ij.
Olei laurini, Aceti, ana ℥. ij.
 Misce, & fiat linimentum.

LIBER III. DE De ulceribus Oculorum,

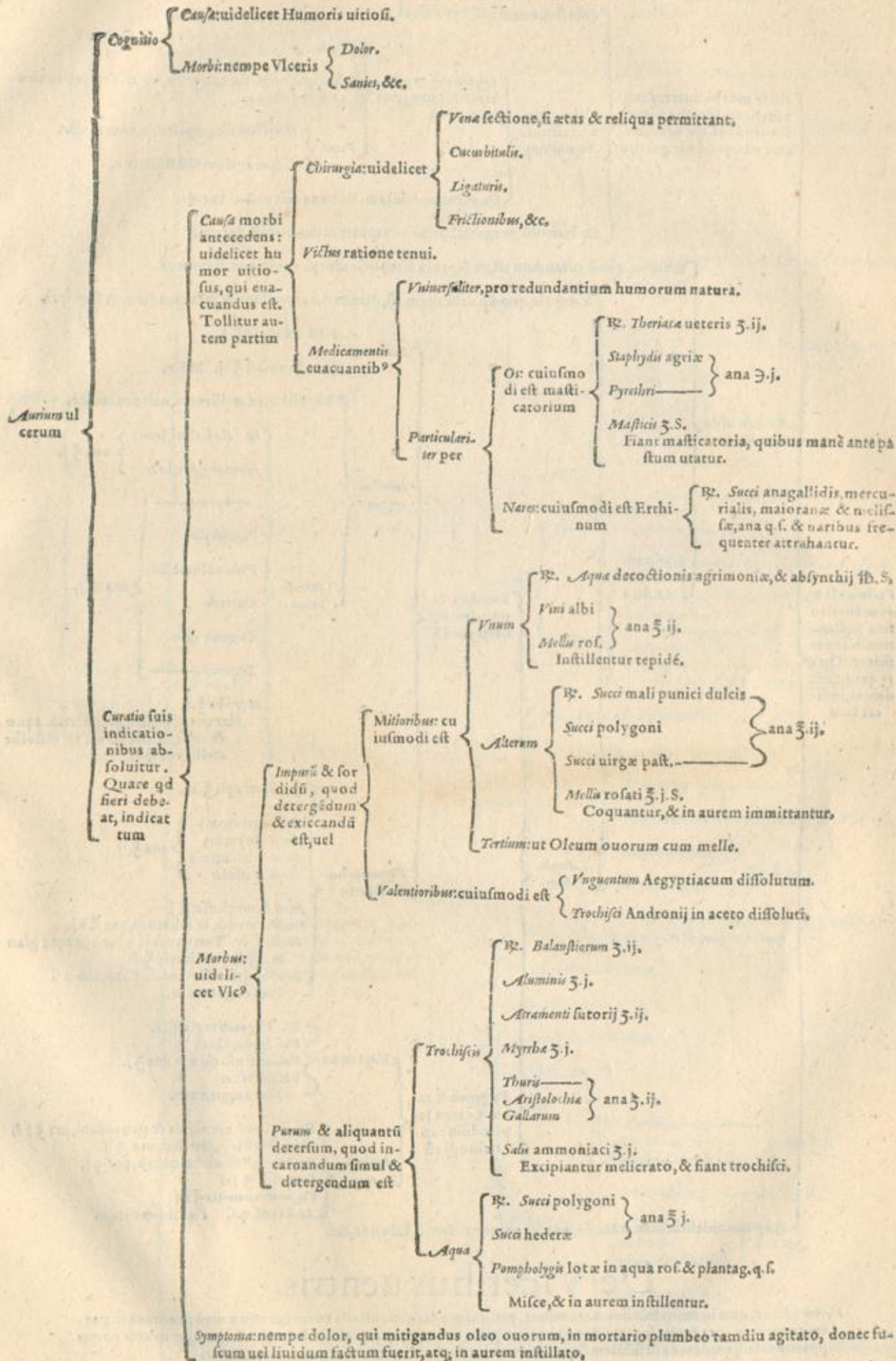
De Fistula lacrymali.

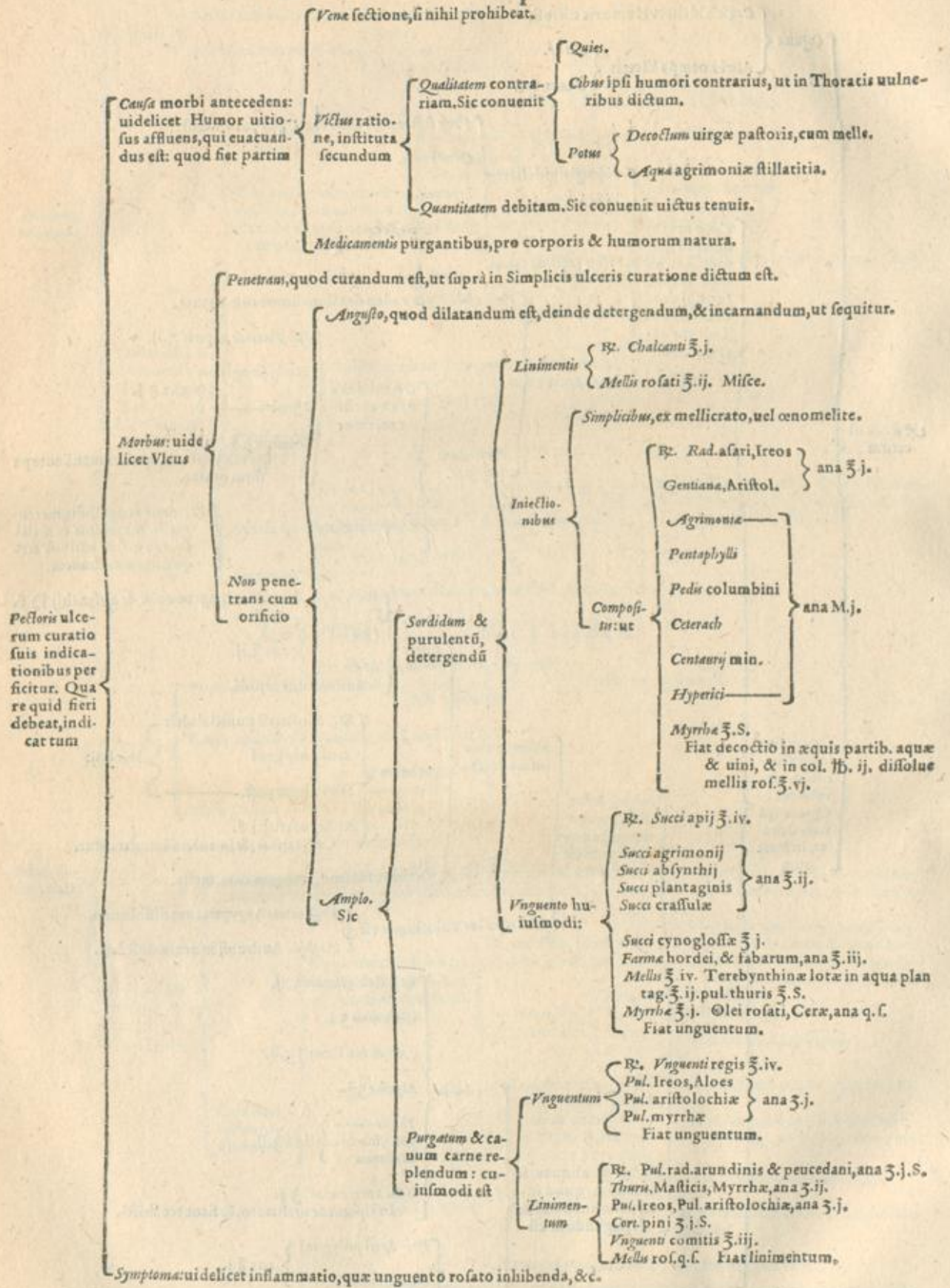
De ulcera

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Ulceribus aurium.

737

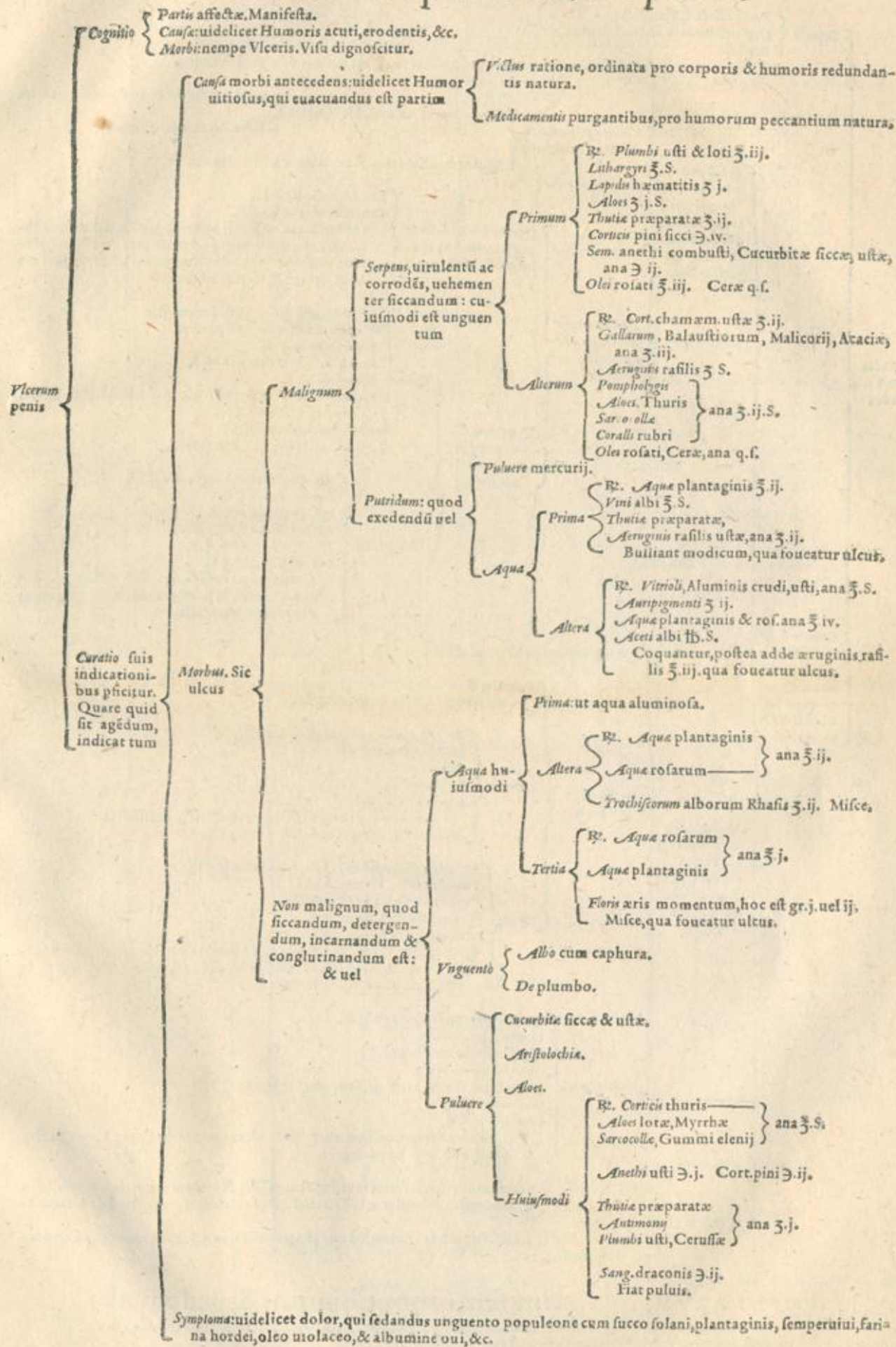
LIBER III. DE De Ulceribus pectoris.

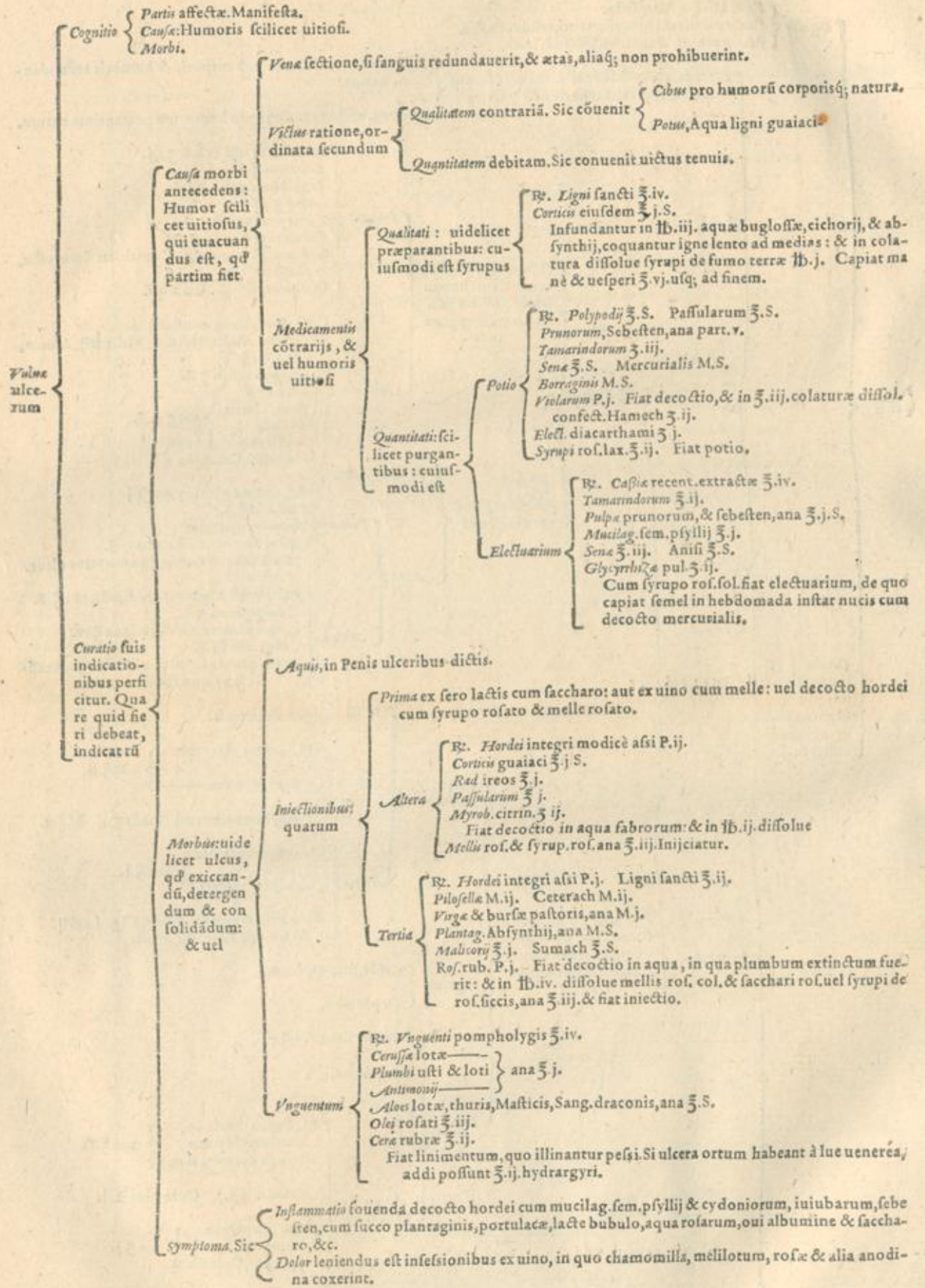
De Ulceribus uentris.

Ventris ulcera, quæ in cauitatem non perueniunt, pro natura & specie ulceris curantur: quæ uerò penetrant in partes contentas, cura fucata sunt tractanda, potius quàm uera, quemadmodum thoracis ulcera in penitiores partes penetrantia: siquidem ea in fistulam sæpenumero abeunt, quæ aut raro, aut nunquam curatur.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Ulceribus pudendi, seu penis.

LIBER III. DE
De Ulceribus uulvæ ac uteri.

AXILLARVM, inguinum, femorum, tiliarum & pedum ulcera curantur, tum uictus ratione, tum medicamentis purgantibus, tum topicis detergentibus, incarnantibus & conglutinantibus, ut iam sepe dictum.

De Ulcere

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Ulcere uirulento & corrosiuo.

Cognitio { Partis affecta. Manifesta.
Causa: uidelicet Humoris biliosi & acris & adusti. Signa humoris biliosi.
Morbi: uidelicet Ulceris uirulenti, Ex ipsa definitione manifesta.

Ulcus uirulentum est, in quo uirus, hoc est tenue quoddam, ac liquidum excrementum, citra erosionem abundat.

Ulcus uero corrosiuum, quod erodendo, atque interdum escharam gignendo, maius atque amplius indies efficitur: oritur magna ex parte post herpetas, & prurientes pustulas. Huius

Vena sectione, si plenitudo sanguinis adfuerit, & ætas uiresque non obtiterint.

Quies tum animi tum corporis.
Somnus moderatus.

Qualitatem contrariam: uidelicet refrigerantem & exiccantem. Sic conuenit

Villus ratione instituta secundum

Cibus { Flordeatum.
Amygdalatum.
Caro { Pullorum.
Perdicum.
Aricularum, &c.
Spinachia.
Endiuiia.
Cichorium.
Lactuca, &c.
Potus, Aqua hordei, &c.

Quantitatem debitam. Sic conuenit uictus tenuis.

Medicamentis contrarijs: & uel humoris ipsi

Qualitati: uidelicet preparantibus, seu concoquantibus: cuiusmodi sunt

Oxyfaccchara
Syrupus acetosus
Syrupus uiolarum
Syrupus de endiuiia
Syrupus de papauere

cum aqua appropriatis.

Castia, Manna.
Diacatholicum.
Elect. de succo ros.
Confectio Hamech.
Syrupus ros soluciuus.
Syrupus persicor. lax.

Antecedens: uidelicet Humor biliosus, acris, influens, quod euacuandus est: & uel a termino,

Quantitati: scilicet purgantibus: cuiusmodi sunt

Uisualia: ut

Bolus { R. Castia ʒ. vj.
Elect. de succo ros ʒ. ij.
Confectio Hamech. ʒ. s.
Cum saccharo fiat bolus.

ana P. j.

R. Flor. borrag. }
Violarum }
Rad. cichorij ʒ. s.
Pajularum ʒ. s.

ana ʒ. ij.

Polypody }
Glycyrrhiza }

Prunorum par. v.
Sebesten ʒ. s.
Rhabarbari ʒ. iij.
Agarici ʒ. j. s.
Sena ʒ. x.
Spice Indica ʒ. j.
Sala gemma ʒ. s.
Zingiberis ʒ. j.

Coquantur s. a. & fiat potio pro duabus dosibus, cui addantur syrui ros. lax. ʒ. ij.

Curatio suis indicationibus perficitur. Quare quid fieri debeat, indicatum

Ad quem fluxit. Sic

Attractus repellendus est, uel

Fricthombus }
Ligaturis }

partium oppositarum.

Transmissus, repellendus cum unguento de bolo, &c.

Continent. Vide in seqq. signum A.

Symptoma. Sic

Inflammatiõ partium adiacentium (si adfuerit) medicamento Phœnicino, hoc est de palmulis confecto, cum oleo rosaceo uel myrthino mixto, lenienda est.

Durities partium adiacentium, emplastro de palmulis cum oleo ueteri, aut ricinino mixto, emollienda est.

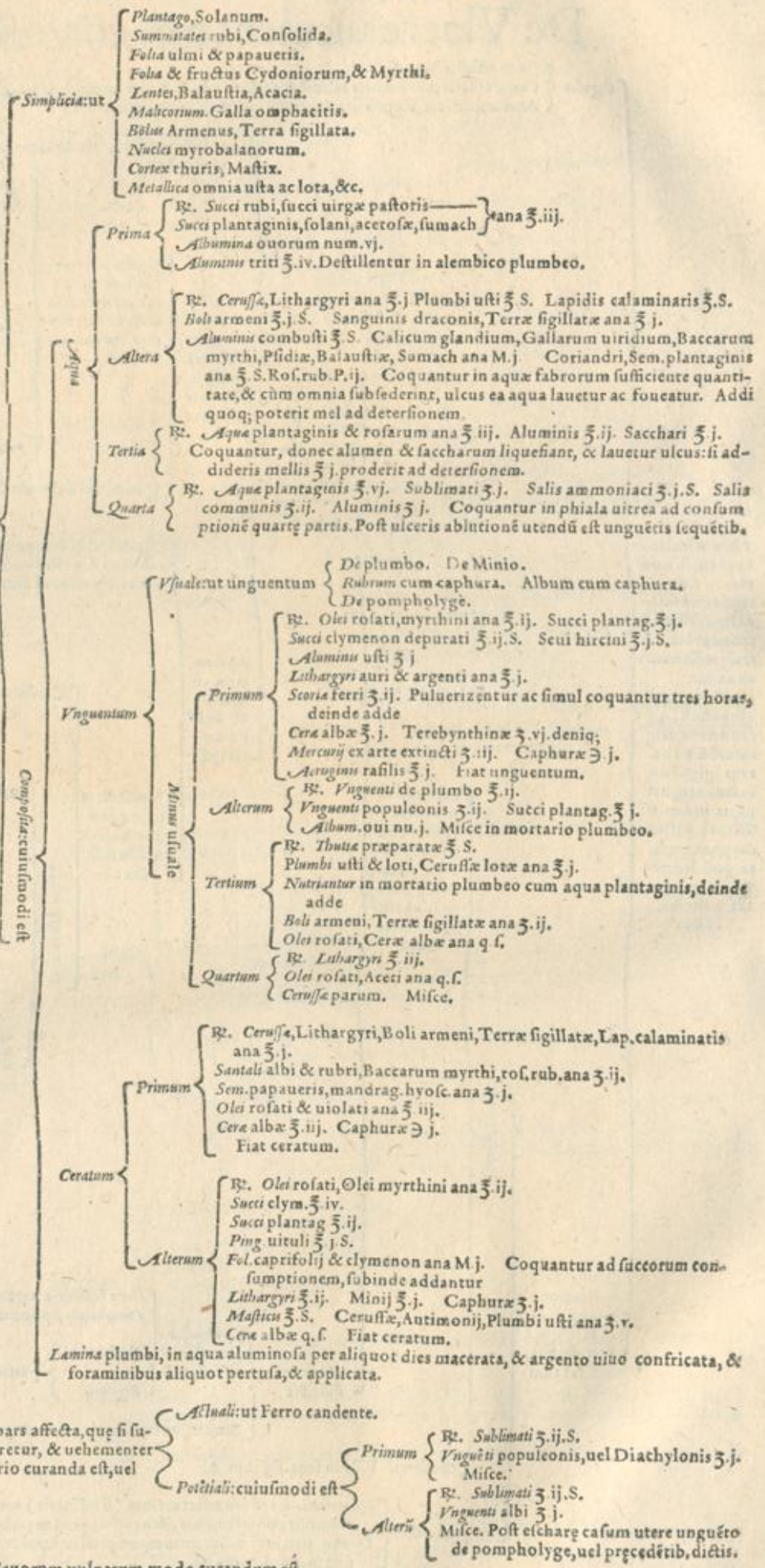
Rt A. Conti-

Ex qua: uidelicet Humor inhaerens discutendus & excandus: influens uero repellendus & refrigerandus. Sunt itaq; medicamenta, quibus huiusmodi ulcera uirulenta curantur, ratione materiae ex qua, frigida, sicca, astringentia, ac discutientia: & uel

Materia

A. Continens causa, quae per materiam & formam subsistit, sui quoque ablatione indicat. Sic

Forma: uidelicet Vlcus, Cauorum uulnerum modo curandum est.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Sordido ac putri ulcere.

Sordidū & putre factū ulcus est, q̄ ob sui malitiam putrefacit membrū dimittendo uiscositate, aut carnem mollē, siue crustam fetidā, à qua fumus eleuatur foetidus & cadauerosus. Ac tale quidem fraudulentū etiam appellat. Ceterū si eius malitia ulterius progrediat, & serpat, in sphacelū degenerat. Cōsequitur magna ex parte carbunculos, anthraces, abscessus, & uulnera malē curata. Huius

Cognitio

Partis affectæ. Manifesta.
Causa: uidelicet Humor sanguinei, prauī, crassi, & ebullientia.
Vlcus: ex ipsa definitione manifesta.

As fieri possit, indicat morbi potissimū uehementia. Sic si ambulat eius malitia, transit in Sphacelum, & ad hominis mortem.

Ante: edis: uidelicet Humor sanguineus crassus, ebulliens, uenenositatem atq; malignitatem quandam adeptus: qui euacuandus est. Tollitur autem partim

Vene sectione
Vlcus ratione
Medicamentis purgantibus

ut supra in curatioe Phlegmonis, Carbunculi, & Gangræne dictum est.

Curatio suis indicationibus perficitur. Quare

Causa morbi

Coniuncta: uidelicet Humor sordidus in parte affecta conatus: qui abluendus & detergendus est: & uel

Simplicibus: cuiusmodi sunt

- Farina { Hordei, Fabarum, Cicerum, Orobi, Lupinorum.
- Iris, Apium.
- Aristolochia, Hypericum.
- Centaurium minus, Gentiana.
- Marrubium, Mel, Aqua mulsa.
- Aqua marina, Lixiuum, &c.

Unguentis: ut

- De resina. Fusum, Apostolorum, De gummi, De pompholyge cum puluere mercurij, Aegyptiacum.
- Emplastrum { De gratia Dei, Diuinum, Rubrum Græcum, &c.

Compositis

- Primo { R. Succi apij, Mellis ana ʒ. iij. Terebynthia ʒ. iij. Ireos ʒ. vj. Farinæ hordei ʒ. iij. Fiat unguentum.
- Unguento Altero { R. Succi absynthij, & apij, & plantag. ana ʒ. iij. Farinæ hordei & Orobi ana ʒ. j. S. Terebynthia ʒ. j. Mellis ʒ. iij. Myrrha ʒ. iij. Fiat unguentum.
- Unguento Tertio { R. Succi centaurij minoris ʒ. v. Succi apij ʒ. iij. Succi plantag. ʒ. iij. Mellis ʒ. iij. S. Terebynthia ʒ. iij. Farinæ hordei & Orobi ana ʒ. iij. Ireos ʒ. S. Fiat unguentum.
- Emplastro { R. Galbani, Opopanacis, Bdellij, Ammoniici ana ʒ. j. Cera noua ʒ. j. Olei rosati ʒ. ij. Resina ʒ. iij. Lithargyri auci ʒ. j. S. Olibani, Myrrha, Aloes, Thuris, Masticis, Aristol. rot. ana ʒ. j. S. Scyracis calamitg ʒ. S. Succi betonicæ, Succi uerbenæ, caprifolij, plantag. pim. pinellæ, cynoglossæ ana ʒ. j. Lapidis hæmatitis ʒ. ij. ærug. rasilis ʒ. j. Fiat emplastr.

Quid fieri debeat, indicat tum

Morbū: uidelicet ulcus

Cauum, quod Vulnerum cauorum modo curandum,

Chirurgia: uidelicet uel

- Excisione.
- Ferro candente.

Putridum, quod curandū uel

Vehementer extergentibus: cuiusmodi est unguentum

- Primum: ut Aegyptiacum. R. Trogacanthi rubri ʒ. j. Calcis uiuæ Aluminis } ana ʒ. vj. Nalicoꝝ } Thuris, Gallarum ana ʒ. S. Cera, Olei ana q. f.

Medicamentis uel

Cauticis: cuiusmodi est

- Unguentum { R. Terebynthia lotæ ʒ. S. Cera albæ ʒ. ij. Ltquefiant simul, deinde adde Sublimati ʒ. j. Agitentur, donec refrixerint.
- Puluis { R. Sublimati ʒ. j. Sang. draconis ʒ. ij. Fiat puluis, quo aspergatur ulcus.

Rr 2 De Ulcere

LIBER III. DE De Ulcere profundo ac sinuoso.

Partis affectæ. Manifesta.

Cognitio

Causarum: uidelicet

- Abscessum tardius diffeclorum:** Pus namq; lōgo minus spatio in suppurato abscessū, aut in profundo uulnere, retentū, acrem & erodentē naturā acquirat, & cuniculos tandē molitur, qui discilē admodū curātur. Ad affectū namq; particulā, quæ iam imbecillitatē contraxit, undiq; ex circumiacentibus ac uicinis partibus, uel etiam uniuerso corpore superuacanei humores confluunt, atq; ita ægrē sanabile redditur ulcus.
- Vulnerū perperam curatorum:**

Morbi: scilicet Vlcere sinuosi. Deprehenduntur turundis, & specillis, siue contis (quæ probæ uulgō dicuntur) argenteis, uel plumbeis, in ipsos cuniculos læuiter, ac blandē immisisis. Item mimeis quibusdā, atq; exilibus radicibus, & cereis candelis, nec non & coloratis quibusdā iniectionibus.

Vlcera profunda cuniculo seu cavernosa sunt, quorum orificia stricta sunt, profunditas uerò in latum se diffundit, & sensui occulta est, multos interdū anfractus habens, modò rectos, modò obliquos, citra durtiem tamen & calum. Horum

An fieri possit, indicat Sanies potissimū. Nam Sanies puris uel bonitas, & paucitas, doloris quoq; & tumoris, qui prius aderant, priuatio, sinum carne impleri, & glutinari demonstrant. Si uerò contraria his adfuerint, glutinationem nequaquam adhuc fieri indicant.

Videtur ratione tenui, p corporis & humorū natura. Medicamentis purgantibus pro redundantium humorum natura.

Symptomata

- Imminentia:** que prohibēda sunt partim
- Præsentia:** Sic
 - Intemperies**
 - Phlegmone**
 - Erysipelas**
 - Dolor**

Prius remouēda. Nisi enim symptomata prius sanctur, impleri cauum ulcus nō poterit. Fieri enim non potest, ut in ulcere uel carnis productio, uel sinus impletio uel agglutinatio, uel cicatricis inductio, rectè unquā cedat, nisi subiecta caro pro naturali modo se habeat. Quomodo autem hæc remouēantur, uide suprà in Vulnerum curatione.

Curatio suis indicationibus perficitur. Quare

Chirurgia. Sic ulcus, aut ab orificio ad fundum usq; scindendum: maximè quando cæuitas est cuti proxima: aut si imminens periculum id prohibeat, in fundo est aperiendum. Præsterit autem semper, si nihil obstiterit, totam ipsius sinus cavitatē disseccare, quàm ex aduerso plagam facere. Ita enim facilius, ac citius multò ad sanitatem ulcus perducetur. Tota igitur cavitatē disseccata, ellychorijs, & pannorū lacinijs in linamenta formatis, congruisq; medicamentis sic ex purgandus, atq; reficcandus erit sinus, ut tandem caro regnauerit, cavitatē impleatur, & ad perfectā sanitatem, modo, quo suprà de altis & cauis uulneribus diximus, perducatur. Cæterum priusquam ex aduersa parte diuisio fiat, purulenta colluuiēs sinenda est magna satis copia in fundo ipsius sinus colligi, quò sinus parietes magis attenuentur, atq; ita melius specillum in cavitatem demittatur sinu scilicet ex puris copia distento, & ampliore facto. Specillum autem ipsum, læue & minimè asperum esse debet, ac unctuosum aliquo illitum. Ad hæc parte posteriore perforatum esse decet in modum acus, ut in eo imponi possit ceto aliquis ex stupis canabinis, aut aliqua gracili fascia, aut ceræ funiculo quopiam molli factus. Incisione autē facta, dolor, qui per eam excitatus est, sedandus erit, & impetus profuentis sanguinis, oui candido, atq; alijs id genus suppressendæ sanguinis profusioni dicatis auxilijs, compescendus. Post hæc autem ceto alius, quando opus erit, detergente aliquo medicamento imbutus, indendus erit, atq; ut id commodius fiat, alteri, qui sinum adhuc occupat, aut assuetur, aut alligabitur. Poterunt & ellychnia, seu linamenta in mundificatio aliquo tincta, in sinum ipsum imponi, superq; atq; in ambitu danda sunt, quæ infra dicemus.

Quid fieri debet, indicant tum

Deorū, aut ad latus, uel intrò, ita ut sanies liberè nō effluat: quod curandū uel

Morbis: uidelicet ulcus cū sinu spectante

Medicamentis, si neque in imo, neq; cavitatē tota disseccari cōmodè possit. Curatur autem detergētibus primò, deinde incarnantibus & glutinantibus. Itaque ulcus sinuosum

Sordidum detergēdum est: & uel

Simplicibus: cuiusmodi sunt

- Oximel, Oenomel.
- Vinum astringens, Aqua aluminosa.
- Mel, Lixiuum, Aqua marina.
- Pulsis mercurij, &c.

Compositis: cuiusmodi est

- Prima**
 - R. Aquæ plantaginis, Aquæ peculi rosarum, Aquæ caprifolij ana ℥.ij.
 - Vnguenti Aegyptiaci ℥.j. S.
 - Fiat iniectio.
- Alterna**
 - R. Aquæ plantaginis, Aquæ peculi rosarum ana ℥.iv.
 - Vini albi ℥.ij. Aluminis usti ℥.s. Baccarum myrthi, Aloes, ana ℥.j. Misce, & fiat iniectio.
- Tertia**
 - R. Hordei integri P. j. S.
 - Ceterach, Agrimonie ana M. j.
 - Centaurij min. Absynthij ana M. s. Coquantur in melliscrato, ac fiat iniectio.

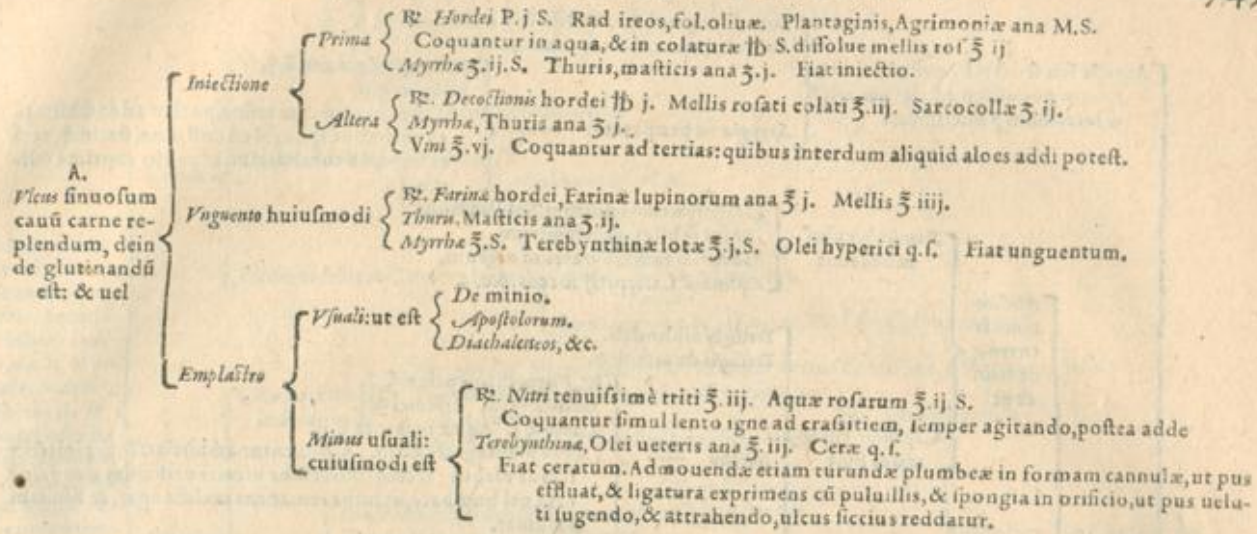
Vnguentum Aegyptiacum in lixiuio & melle dissolutum.

Cum. Vide in seqq. fig. A.

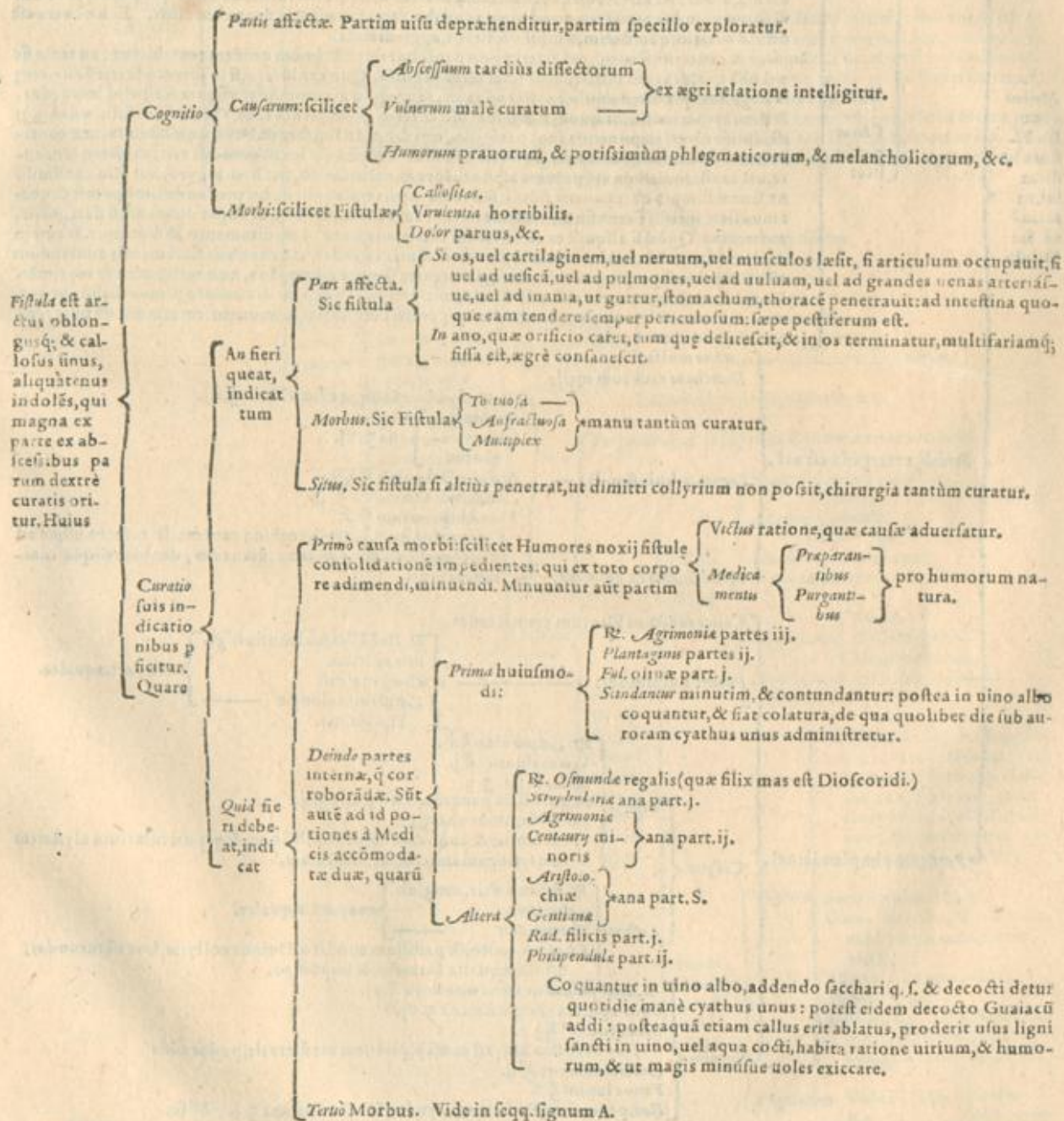
Sursum, & eius orificium deorsum, ita ut facilè sanies effluat, non aded multum negotij in sanando facisset.

Partis affectæ: & potissimū uicinæ, quæ medicamento partim repellente, partim discutiente muniendæ & fouendæ huiusmodi decoctione: R. Calamenthi, origani, saluæ, matricariæ, absynthij, rorismarini ana M. j. chamomillæ, stochados, Ros. rub. ana P. j. Noces cupressi x. Salis ℥.ij. Aluminis ℥.x. Mellis ℔.j. Coquantur in lixiuio, & uino austero ad tertias, & fiat lotus.

A. Vltm

De Fistula.

Angusta seu stricta, hoc est, cuius orificium angustum est, ipsum erit dilatandum penicillo, uel

- Turunda ex gentiana, Trochiscis de minio.*
- Radice bryoniae, Radice dracunculi.*
- Spongia sic preparata:**
 - R. Cerae, Resinae ana ʒ. j.*
 - Sublimati ʒ. j.*
 - Liquefacat cera cum resina, postea adde sublimatum: imbue spongia ea mixture, statimq; eam extrahere, ne comburatur; ac praelo exprime diligenter.

Medicamentis corrodentibus, & uel

- Simplicibus, cuius modi sunt**
 - Auripigmentum rubrum, Sublimatum,*
 - Aqua sublimata, Arsenicum,*
 - Sphondylii radix, Veratrum nigrum,*
 - Elaterium, Laserpitij succus, &c.*
- Compositis, cuius modi sunt**
 - Iniectione**
 - Trochisci asphodeli.*
 - Trochisci de arsenico.*
 - R. Unguenti aegyptiaci ʒ. s.*
 - Sublimati ʒ. s. Arsenici ʒ. j.*
 - Lixiui ʒ. j. Aquae rosarum ʒ. ij.*
 - Aqua plantaginis ʒ. iij.* Coquantur ad tertias: & fiat iniectione tribus diebus: factaq; iniectione ulceris orificium claudatur: cera uel bombace, ut intus remanens melius agat, & fistulam absumat.
 - Aqua alchymistarum.*

Callosa extirpanda uel

Chirurgia: scilicet

Incisione tantum, & sine cauterio: totius scilicet cavitatis usq; ad fundum fistulae: qua facta callus totus uel unguibus, uel acie scalpri, uel nonacula detrahi debet, ita ut locus, seu sinus ipse purus, & ab omni foetore mundus appareat, quod uix ac probae carnis praesentia deprehenditur. Et haec uera est fistulae curatio, quae statim, si nihil obstitit, aggredienda.

Incisione & cauterio si nervi, uel arteriae non prohibuerint. Primum quidem tentabimus, an recta sit uel obliqua, demisso intro specillo, uel cerea candela. Quo explorato, si in summo fuerit sinus, atq; is angustus, specillo demisso explicandus est, supraq; id accommodata figura scalpello incidendus. Si flexus reperiuntur, hi quoq; simul specillo & ferro persequendi sunt. Vbi ad fines fistulae uentum est, diuiso ulcere imponenda sunt penicilla, oui candido liquore imbuta, quae labra solutae continuitatis distendant, & inuicem coire non sinant. Postera die locus uendens erit, uel ferro candente, uel caustico, nempe uel puluere asphodelorum, uel arsenico, uel hydroargyro, aut alio confectis. At si non summa occupauerit fistula, sed recta intro tendat, ubi quam profundissime potest, & quantum licet incisus fuerit sinus, orbiculatim totum callum, modo qui super dictus est, si fieri possit, auferemus. Quod si aliquid ex eo relictum fuerit, adurent id medicamento absumemus. Si autem multum sit, quod ex callo remansit, nec medicamento cedat, candentibus ferramentis adurendum est. Ceterum superponenda sunt, atq; in circuitu semper admodum ueda, quae refrigerent & reprimant. Itaq; adueta & ut oportet relicta fistula, mitigatorio aliquo medicamento primis diebus utitur, ut oleo cum oui luteo mixto. Deinde ea quae cruitas resoluunt, admouet: cuiusmodi est butyrum, aut aliquod aliud simile.

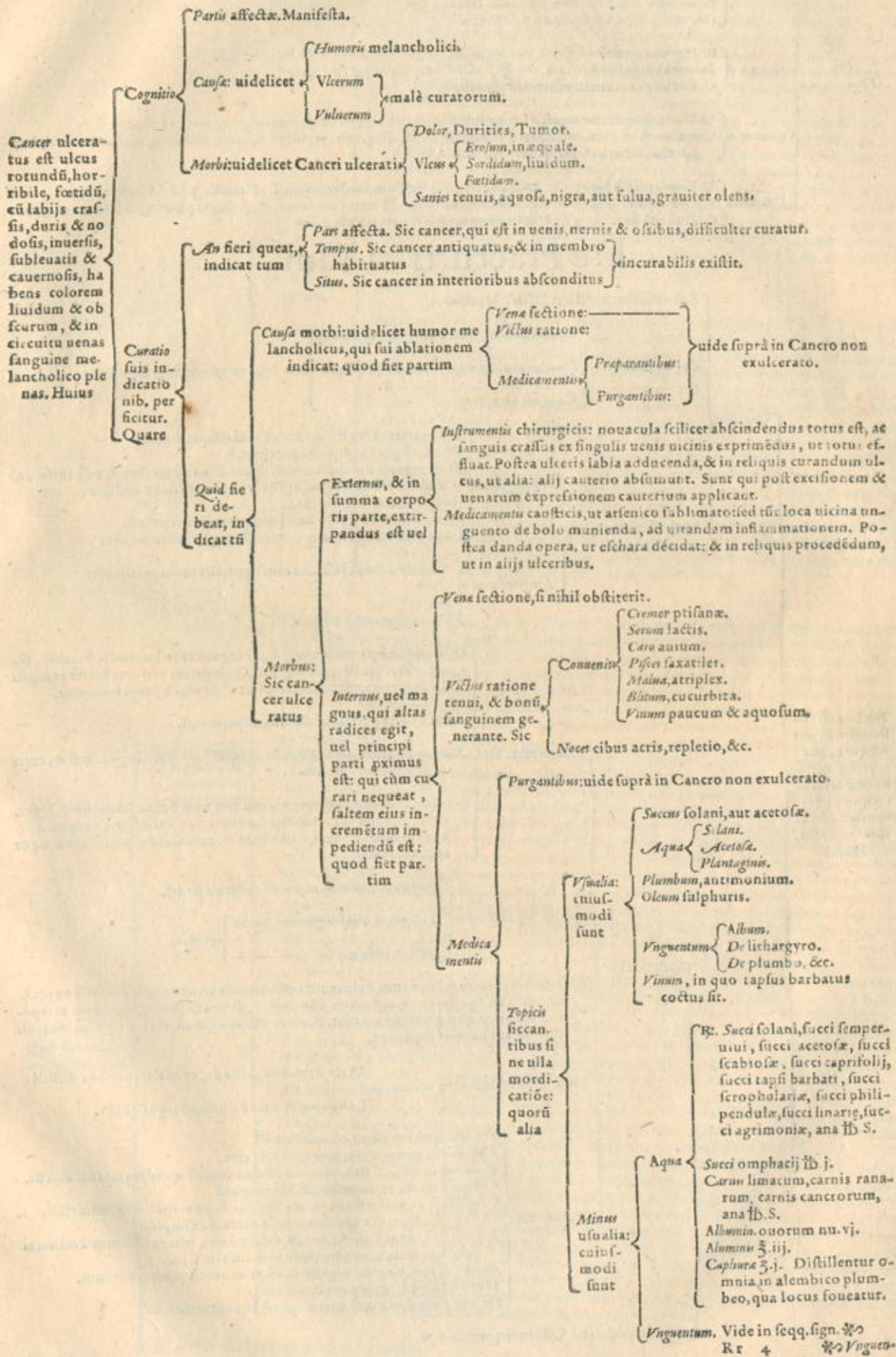
Sordida, extergenda est uel

- Aqua multa.*
- Decollione erui cum melle.*
- Unguento huiusmodi:**
 - R. Terebenthina in aqua uitae abluta ʒ. iij.*
 - Succi apij*
 - Succi cynoglossae* } ana ʒ. vj.
 - Mellis rosati colati ʒ. j. s.*
 - Aristolochiae rotunda ʒ. ij.*
 - Farinae lupinorum ʒ. s.*
 - Coquantur succi, & terebenthina cum melle rosaceo usque ad consumptionem medietatis succorum, deinde reliqua commisceantur.
- Mundificatio ex apio, &c.*

Pura, carne implenda: uel

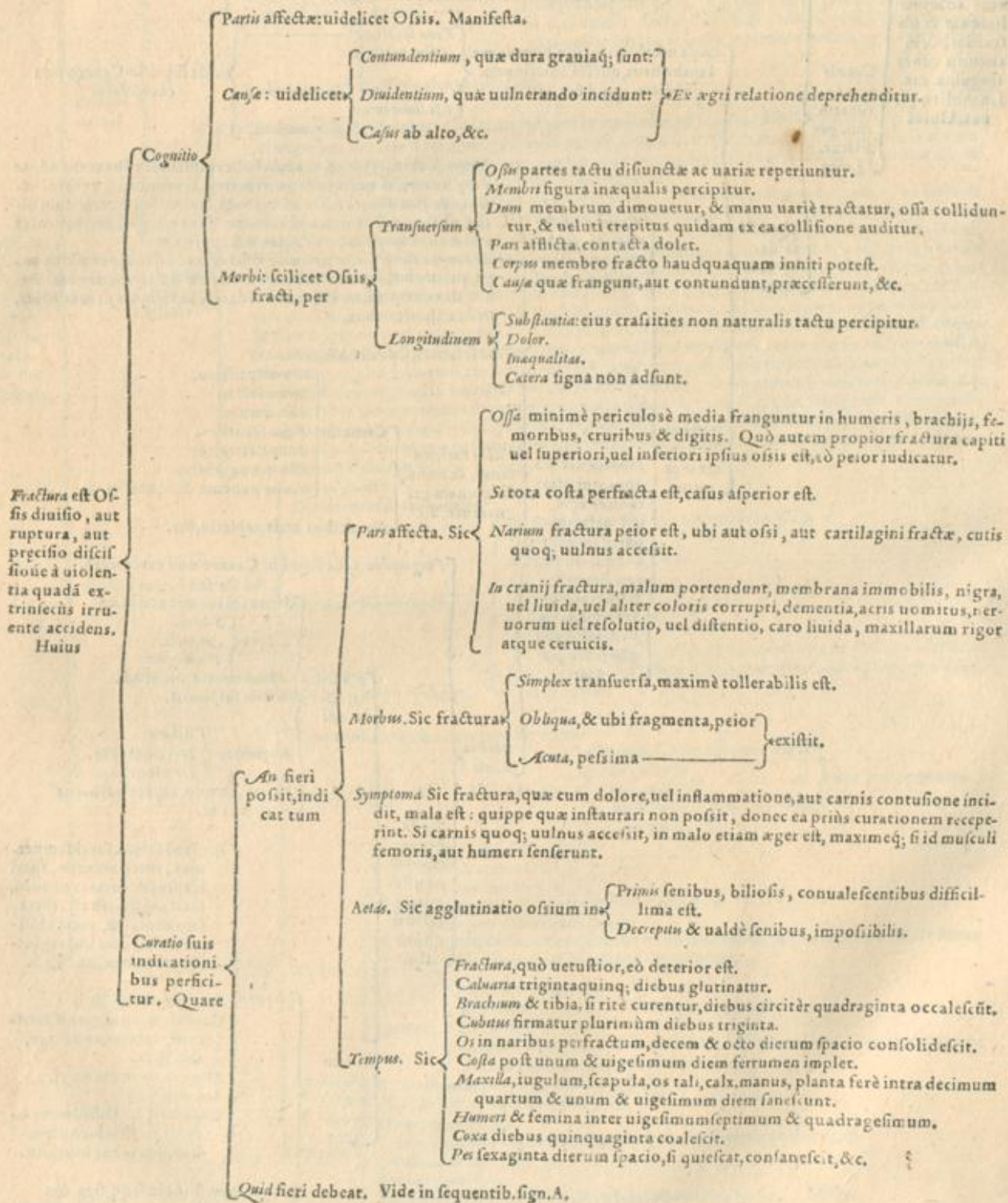
- Collyrio**
 - Cinere radicum liliorum crematarum.*
 - Pulvere huiusmodi:**
 - R. Rad. Chamaeleontis nigri*
 - Pini corticis*
 - Thuris masculi*
 - Aristolochiae longae* } ana part. aequales.
 - Fiat puluis.
 - Primo**
 - R. Aqua uitae ʒ. ij.*
 - Vini maluatic ʒ. j.*
 - Mellis rosati ʒ. x.*
 - Syrribe, Rad. peucedani tritae ana ʒ. ij.*
 - Sarcocolla, Aloes ana ʒ. j. s.*
 - Misceantur & coquantur unica bullitione, & per oricularium clysterem sue syringam injiciantur in fistulam.
 - Altero**
 - R. Squamae aris, aeruginis*
 - Ammoniaci* } ana part. aequales.
 - Thymamatis*
 - Ex aceto terito, & pastillum confato. Deinde collyria, hoc est, turundas, fistulae aequalia formato, & imposito.
- Unguento**
 - R. Terebenthina in aqua uitae lota ʒ. iij.*
 - Succi apij, & cynoglossae ana ʒ. vj.*
 - Mellis rosati colati ʒ. j. s.*
 - Fiat decoctio usq; ad consumptionem medietatis, postea adde
 - Aristolochiae rot. ʒ. ij.*
 - Farinae lupini ʒ. s.*
 - Rad. peucedani, Rad. ireos, Myrrhae, Sarcocollae ana ʒ. j.* Misce.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Cancro exulcerato.

- Primum { *R. Cerussa usta, & quinquies in aqua ros. lota ℥. j. Plumbi usti & loti ℥. j. Thutia preparata ℥. s. Lithargyri nueriti ℥. iij. Succi solani, succi semperuuii, succi hyos. yami, ana ℥. j. Lactis sem. pauperis cum aqua ros. extracti ℥. iij. Lactis mulieris ℥. j. Olei ros. ℥. iij. Ceræ albæ ℥. j. Misce.*
- Alterum { *R. Unguenti pomphol. ℥. j. s. Vng. albi, lithargyri, plumbi usti & loti, ana ℥. s. Succu scabiosa, succi solani, ana ℥. ij. Olei omphacini, uel de ranis ℥. iij. Fiat unguentum in mortario plumbeo.*
- Tertium { *R. Thutia preparata, cerussa lota, plumbi loti, lithargyri loti, coriandri preparati, amyli, ana ℥. s. Ceræ albæ ℥. ij. Olei rosati, uel de ranis ℔. j. Mucilag. sem. psyllij, cum succo scabiosa, herbæ Roberti, linaria, thapsi barbati extractæ ℥. iij. Misce.*
- Quartum { *R. Plumbi usti & loti ℥. iij. Antimonij loti ℥. ij. Pompholygis ℥. iij. Cerussa ℥. j. s. Caphura ℥. j. Lap. hæmatitis ℥. ij. Veriusq; coralli, ana ℥. ij. Cineris cancrorum ℥. ij. Succu plantag. & solani ana ℥. ij. Olei ros. uel de ranis q. l. Fiat linimentum in mortario plumbeo.*

De Fracturis ossium.

A. Quid

Medico. Itaque aegro pro rei exigentia debite collocato, duobus ministris iubebimus, ut manus apponant fracturæ, quorum alter inferne sursum, alter vero sursum deorsum: uel alter a dextro in sinistram, alter in contrarium trahat, atq; ita fracti ossis partes recte committat, & in naturalem situm coarctet. Si ualentiori est opus intensio, seu extensione, funes ac ueluti habenas ex linteo firmissimo parabimus, quibus fractum membrum circumdabimus, altera parte superiorem fracturæ regionem, altera linteæ parte inferiorem firmiter ligantes: atq; ijs funibus alter minister unam in partem, alter in contrariam, ut dictum est, trahere conabitur. Cauendum tamen ab immoderata tensione, præsertim in siccoribus corporibus, ne uehementiores dolores, febres, conuulsiones, ac resolutiones subsequantur. Cauendum quoque, ne inter distendendum aliquid ossium extantium frangatur: quo fieret, ut curationem difficilior afficereris. Vbi paulo longius membrum est extensum, quam naturaliter esse debet: sensim erit distensio remittenda, ac manibus fracturæ admotis, ossa in suas sedes reducenda. Hoc autem indicio ossa recte constituta cognosces: si dolor remittatur, cessetque punctio sensus. Alius ossium reducendorum modus ab Hippocrate libro de Fracturis traditur per glossocomium, ueluti iudicis sententia tortores in quæstione reos extendunt: hic tamen est familiarior & facilior.

Soluta, quæ reficienda est: quod fiet partim

Natura, quæ ossa facta rursus coniungit (facta commissione à Medico) per alligationem: quæ fit callo supernato, qui fractas partes instar uinculi mediis ferruminat. Ex ossis quidem alimento oritur, & uictus ratione ad id accommodata. Vtatur itaq; cibis boni succi, & qui multum nutriant (nisi uulnus adsit) & qui succos crassos & tenaces gignant: tales enim sunt poro efficiendo idonei. Profunt itaq; oryza, triticum, extrema & intestina animalium, præsertim hœdi & ueruecis. Initio autem uictus debet esse tenuis: nam uino & carnibus in diem decimum est illi abstinendum, quo callus incipit generari. Cùm fractura est in partibus inferioribus, rard aluum mouemus, nec per clysteres, nec per cathartica: sed interdum uenam secamus ad defluxionem cohibendam. Callum plus iusto minorem adaugebit perfusio moderata aquæ modicè calentis, & emplastrum ex pice ac frictions: hæc enim alimentum in partem affectam attrahunt. Quæ uerò digerendi uim obtineant medicamenta, ea callos recentes iam effectos maiores minuunt, ueluti lamina plumbea superposita, & arctè ligata, & fricatio immodica, aut quæ fit ex oleo & sale ac nitro, aut fortis multus ex aqua calenti, & uomitus, ac tenuis uictus.

Facta: quæ conseruanda est. Ossa autem coniuncta unitaq; retinebimus, totum membrum unguentes oleo rosato, calenti, uel myrthino, uel mastichino, & aspergentes puluere mastiches. Postea R. Boli anmeni, terræ sigillatæ, farinæ uolatilis, ana partes æquales: excipiantur albuminib. ouorum, ac stupis tenuibus, & optimè pexis, oxycrato prius imbutis & expressis: quibus pannus lineus etiam oxycrato imbutus superponatur. Deniq; fascia molli, sed firma, duobus initijs obuoluta, & oxycrato imbuta fractura tertio aut quarto circumuoluitur: postea altera fasciæ pars sursum, altera deorsum ducatur: & iterum in partem superiorem reducat. Oportet itaq; eam partem esse multò longiorem ea fasciæ parte, quæ sursum membrum inuoluet. Fasciarum autem & longitudinem, & latitudinem metiemur, pro fracturæ ac membri magnitudine. Sed interea prouidendum, ne nimis arctæ, nimisq; laxa sit ligatura. Nam arctior dolorem & inflammationem excitat: alimentum ac uitalem spiritum comunicari prohibet: excrementorum euacuationem impedit: laxior uerò ossa inter se coniuncta non satis retinet. Tamen in loco fracturæ arctior debet esse ligatura: quod cognoscemus, tum tactu nostro, tum ægotantis sensu. Post ligaturam ferulæ sunt circumponendæ, etiam initio: (tametsi nec Hippocrates, nec alij ueteres eas admovent ante diem septimum) eas autem circumponimus initio, non ut contringant: alioqui & dolorem & tumorem accerferent, aut præsentem exacerbarent: sed ut adaptationem membri contineant: ossaq; sedibus ac locis suis restituta, utriq; fulciant. Principio itaq; non sunt arctius uinciendæ ferulæ, sed expectandum, donec à dolore & inflammatione tutus sit ægotus: tuncque erunt arctius uinciendæ. Sint uerò ferulæ laues & planè æquales, ex tenui ligno, uel charta papyracea, uel corio. Quidam ferularum loco arborum corticibus utuntur, sed non satis ossa stabiliunt. Quod si ob membri inæqualitatem ferulæ non possint accommodari, partes magis concauæ sunt splenijs implendæ: & ferulæ stupa aut lana inuolutæ in orbem, non minore quàm unius digiti spatio inter sese distantes, fracturæ sunt accommodandæ ac uinciendæ, ut sedibus suis non dimoueantur: cauendumque, ne articulus aliquis & præcipue flexus interior ab ijs attingatur. Obseruandum quoque, si dolor uel phlegmone adest, neque eam deligaturam neque ferulas applicandas, sed membrum stupis oleo uel albuminibus, uel ambobus imbutis contegendum: satisq; erit, ut ligatura paululum membrum fulciat, & medicamenta huic symptomati idonea contineat. Porro ubi rectè membrum ligaueris, de apposita figura est prouidendum. Ea autem est conueniens, quæ maximè abest à dolore: quæq; naturalis & consueta, & in qua diutius æger consistere ualeat. Rectissimam figuram uocat Galenus, quæ uenas, arterias, & musculos rectissimos habet. Figura angularis brachio est rectissima. Ad membri itaq; ligati conseruationem, quidam panno lineo sunt arctissimè stramen, instar puluilli, & membrum in medio statuunt, & ligant: alij capsulam eodem usu parant. Quando uerò nec pruritus, nec dolor, nec phlegmone, nec ulcus, nec aliud symptoma adest, rectèq; fractura est restituta: debent & ligamenta & ferulæ in diem quintumdecimum sic permanere, fouendo interim membrum in circuitu oleo myrthino & mastichino. Proderit quoq; ungere partem superiorem membri defensiuo aliquo, saltem primis diebus. Exactis diebus quindecim fascias resoluemus: partem uino decoctionis absynthij & rosæ cum sale fouebimus: & rursus medicamentis iam dictis utemur alijs septem diebus. Deinde postquàm locum, ut dictum est, fouerimus, utemur emplastro, quod oxycroceum appellant. Quod si aliquod symptoma superuenierit: uel fracturam non rectè procedere arbitrabimur, tertio quoq; die Hippocrates resolueri fascias iubet, atque symptomati occurrere.

Morbis: uidelicet fractura ossis, seu unitas per transversu

A. Quid fieri debeat, indicat tum

Symptoma, Vide in sequentibus signum B.

B. Sympto-

Dolor, aut phlegmone, si adsit, remouenda est: quod commodè fiet, si deligationem, si iam facta est, statim solueris, & lanam, oleum & acetam, congruè; id genus alia auxilia parti dolenti atq; inflammate ad-moueris. Sed neq; prius quàm hæc sedata fuerit, uel deligaturam adhibeto, uel ferulas circumponito, nisi duntaxat eatenus, ut membrum fulciant, & ut impositum medicamentum contineant, hoc est, laxè admodum. Quidam consulunt liberale fomentum aquæ calidæ, dum inflammatio adest, cum uerò ea deest, modicum: sedata inflammatione, & dolore sublato, deligationes & ferulæ, ut supra diximus, adhibendæ sunt.

Pruritus noxius seu pustule, remouebuntur uel

- Fors aquæ, aceti, & salis:*
- Albo,*
- Vnguento*
- Diapompholygi,*
- Populeone, &c.*

} Ligatura prius dissoluta.

Contusio carnis magna, ob quam impendat gangrænae periculum, pars affecta scarificanda est. Quod si Gangræna quoq; ipsa, aut alia quæpiam serpens putredo, iam occupauit, cõuenienter occurrendum. Horum autem omnium curationem in superioribus libris tradidimus. Ligatura ex Hippocratis sententia eadem non erit, quæ in fractura absque ulcere: sed nos fasciam ab utraque parte ulceris obli-què in longitudinem collocabimus ad similitudinem græcæ literæ γ , ut remaneat ulceris locus aper-tus, eiq; mederi possimus, fascias non resoluendo.

Vulnus cum fractura in carne curabitur, si prius diligenter consideraueris, num sint aliqua ossium frag-menta, quæ pungant, ea enim essent statim initio eximenda: & reliqua, ut in uulnere contuso, perficien-da. Hippocrates fracturam cum uulnere eodem modo curat, atq; eam, quæ est sine uulnere: nisi quod laxiorem efficit ligaturam in loco uulneris, quàm si uulnus nõ adestet. Plures etiam fascias applicat: quoniam laxiorem efficit ligaturam: tardiùs uerò ferulis utitur, ac uictum tenuiorem præscribit.

B.
Symptomata fracturis of-fium uaria interdù acci-dunt, quæ sui quoq; cor-rectionem indicant, Sic

Indecens mēbri figura, immutanda est: quod fiet, si callus prius frā-gatur, deinde cõmo-dè membrū restitua-tur. Frangitur autem medicamentis emol-lientibus: quorū alia

Emplastrum cuiusmodi est

- Primum* } *℞. Fl. cicutæ M iij. Fiat decoctio, qua foueatur pars: & folia terantur cum axungia suilla uel gallinæ, fiatq; emplastrum, quod applicetur post forum: hoc enim porum iam genitum mirum in modum emollit: aded ut intra nouem dies facillè frangi possit, ac commodè restitui membrum. In fine cõ-fert pannus lineus sequenti emplastro imbutus, quem Spanadrap appellant.*
- Alterum* } *℞. Thuris, masticis, farinæ uolatilis, ana ℥. ij. Boli armeni ℥. ij. Cera, seu arietis, ana ℔. S. Resina ℥. S. Olei ros. ℥. ij. Liqueant cera & resina cum seuo & oleo, & ijs eductis ab igne pulueres injiciantur, & fiat empla-strū: uel panni immergatur, & fiat Spanadrap.*

Fomentum, ex decoctione capitis, pedum & intestinorum ueruecis, corticis medig ulmi, rad. althææ cum farina sem. lini, scœnigræci, chamomillæ, meliloti, quæ co quantur in uino & aqua, cuius fumū membrū recipiat panno coopertū: dein de foueatur oleo decocto, & applicetur aliquod ex sequentibus unguentis.

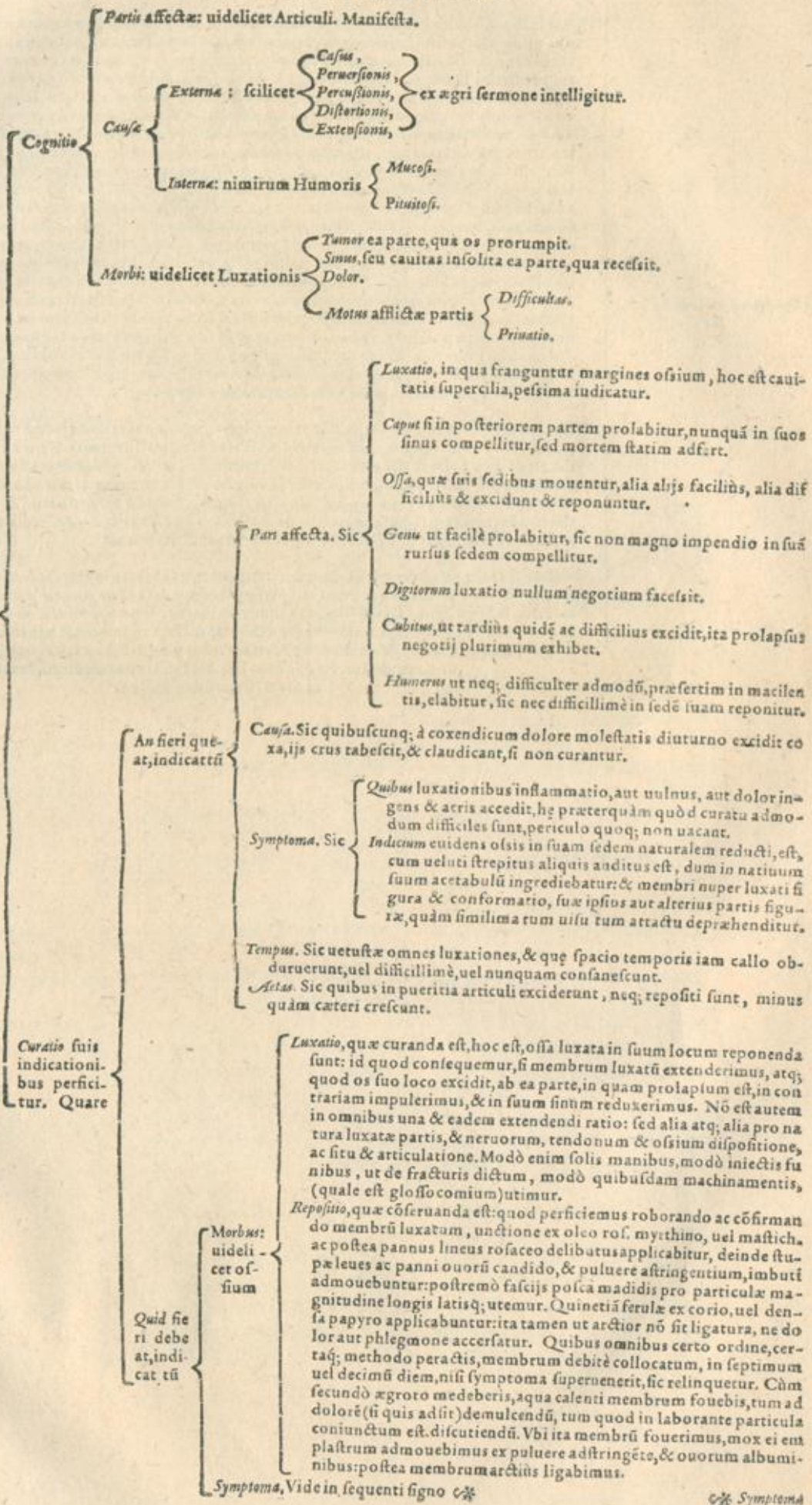
Unguentum

- Primum* } *℞. Vnguenti dialthææ, & agrippæ, ana ℥. j. Olei chamæmelini, liliorum, & amygd. dulc. ana ℥. S. Olei laurini ℥. j. Pingued. gallinæ, medullæ cruris uituli, & uaceæ, an. ℥. S. Oesypi ℥. S. Mucilag. sem. lini & scœnigr. ana ℥. j. Cera q. l. Fiat unguentum.*
- Alterum* } *℞. Rad. althææ ℔. j. Treos, scillæ, ana ℥. ij. Bœa arthetica, herbæ paralyfis, cynoglossæ, ana M. j. Coquantur, terantur, exprimantur, & colaturæ adde Pingued. gallinæ, & anseris, ana ℥. ij. Butyri recentis ℥. j. S. Axungie suillæ ℥. j. Amurcæ olei irini, & de lilio, ana ℥. ij. Cera, terebynthinæ, gummi hederæ, ana ℥. S. Galbani ℥. S. Colophonæ, resinæ, ana ℥. j. Fiat unguentum.*

De Luxa.

CVRAT. MORB. EXTERN.
De Luxationibus.

Luxatio est articuli à nativo posito seu proprio acetabulo, in alienam atq; insolitam sedem prolapsus, quo motus arbitrarius impeditur. Græci Exarthrosis uocât. Huius

☞ Symptoma

Phlegmone curanda, si adsit, uel prohibenda, ne fiat. Vide in curatione Phlegmonis.

Dolor leniendus est, lana succida ex hydraleo calido, acetiq; momento superimposita.

Vulnus cum ossibus luxatis cum diligentia multa ac etiam prudentia curandum est: dum enim hæc reponuntur, ingens periculum, nonnunquam etiam mortem afferunt. Nam cum ex distentione adiacentes nervi & musculi faciliè inflammantur, dolores acerbi, conuulsiones magnæ, ac febres acutæ oboriuntur, præsertim in magnis articulis. Quotò enim principibus membris luxati cum vulnere articuli uicinos sunt, tantò maior timor est de accidentium huiusmodi aduentu. Itaq; ex Hippocratis sententia nihil tutò reponi potest, præter digitos, plantas, & manus: atq; in ijs quoque prudenter esse agendum admonet: nec quicquam temerariè aut præcipitanter. Ergo ut rem in summam colligam, luxatos articulos statim inter initia, dum pars adhuc phlegmone uacat, reducere oportet in suum naturalem locum: prolapsum uerò cum uulnere articulum mediocri intensione (validam enim citra periculum perfere non potest) reponere tentabimus. Quod si iuxta animi institutum euenerit, tantum danda erit opera, ut phlegmone non superueniat. Si uerò phlegmone, aut conuulsio, aut aliud oriatur ossibus iam in suam sedem restitutis, rursus ea (si modò sine ulla ui possint) suo loco protinus expellenda sunt. At si hoc discrimen seu periculù metuamus, (non enim inflammatus articulus sine ui fortasse cedit, & sua sede iterum propelleretur) satius fuerit per initia in maioribus quidem membris, ut femoribus & humeris superfedere, & repositionem differre. Vbi uerò inflammatio conquieuerit, (id autem fit communiter post septimum nonnumè diem) præfati etiam periculum apud necessarios agrotantis, quod ex repositione futurum sit, tum quòd si non reponatur, debilem ea parte hominem & claudum mancumq; profus fore, conabimur tutò, & sine ulla uiolentia os in suam sedem compellere. Porro ulceris curationem eandem, quæ proposita est in fracturis cum uulnere, administrabimus. Omne autem membrum, quod cum uulnere loco motum, neq; repositum est, sic iacere conuenit, ut maxime cubantem iuuat: tantum ne moueatur, neq; dependeat.

✱
Symptoma remouendum,
Sic

Fractura cum luxatione si euenerit, sine tamen ulcere, communi ratione membrum extendendum est, ac manibus conformandum, ut in simplicibus fracturis supra docuimus. Si uerò etiam ulcus accedit, rursus ab ijs, quæ de fracturis cum ulcere, & luxationibus etiam cum exulceratione incidentibus priuatim à nobis dicta sunt, congrua repetenda curatio est. Cæterum ut uerbo uno dicamus, si cum fractura luxatio incidit, hæc primùm, si fieri possit, illa uerò secundò curanda erit. At si ante fracturæ curationem luxatio restitui minimè possit, fracturæ curationem primùm aggrediemur: deinde cum callus in fractura iam fuerit obfirmatus, luxationis curam suscipiemus.

Durities callosa si quæ ob temporis diuturnitatem inter ossa luxata contracta fuerit, decocto althææ, maluæ, & aliorum mollientium locus erit perfundendus: deinde unguento dialthææ collinendus: post hæc emplastrum, quod Diachylon magnum nominatur, superapponendum erit: uel eius loco lana succida mucilagine quapiam emolliente delibuta. Ad hoc etiam efficax habetur cortex radicis maluæ nisci, in aqua decocta, & cum axungia, uel anserino pingui subacta, ut quasi malagmatis lentor contrahatur. Itaque loco sub his sufficienter emollito, luxatum in suam sedem dandum est.

F I N I S.